

ΑΛ-ΧΗΜΕΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ
ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Κωδ.
ΕΛ.ΤΑ.:
3187

€6

ΕΤΟΣ 25° ♦ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2006 ♦ ΑΡ. 295

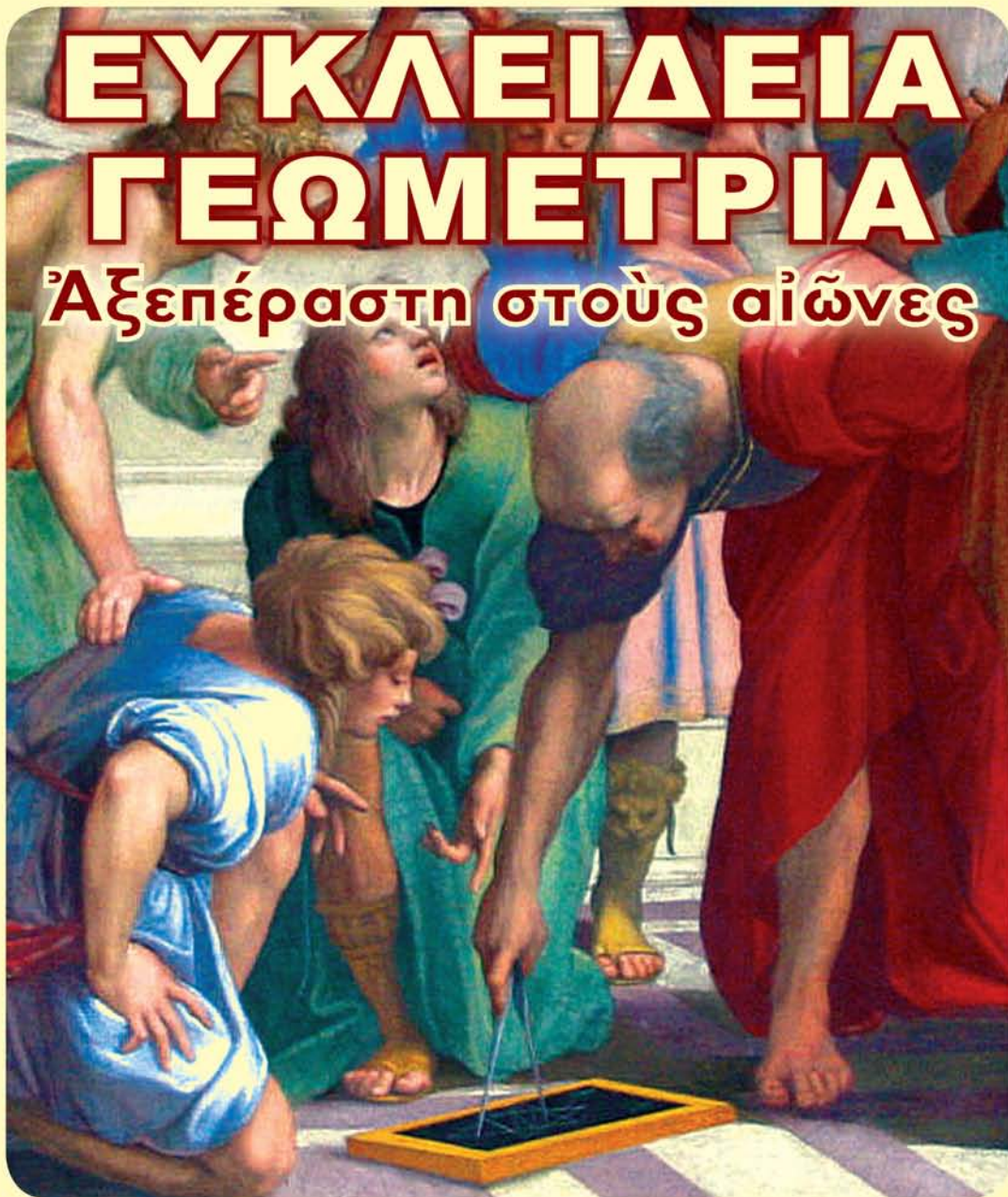

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΥΚΛΕΙΔΕΙΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Άξεπέραστη στους αιώνες

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

Η ΓΗ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΙΑ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (και Σάββατο).

Εκτύπωση: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
Τηλ.: 210 5225479.

- Τιμή αντίτυπου: €6.
- 12μην συνδρομή: €53.
- Οργανισμών κ.λπ.: €80.
 - Φοιτητών: €43.
 - Εξωτερικού: €80.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματως
μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σε συνεχείς των προσφερομένων
συνεργασιών.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Ποστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
Βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 25°, Οκτώβριος 2006, Αριθ. 295

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το ψευδοδίλημμα της πολιτικής συμμετοχής 20166

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Σύνταγμα και Γλώσσα 20168

ΕΡΕΥΝΕΣ

Όταν ή άρχαία Όντολογία γίνεται μέσον έξουσιασμού... 20173

Ευκλείδης: Άξεπέραστος 2.300 χρόνια... 20180

Ευκλείδης Γεωμετρία 20189

Το Έλληνικό Άλφάβητο χρησιμοποιούσαν
οί Βούλγαροι πριν την παραχάραξη
του Κυρίλλου και Μεθοδίου 20192

Η (Άλ-)Χημεία 20195

Χέλντερλιν: Ένας Έλληνας «στον γύψο» 20239

Έλληνικές όλες οι λέξεις-ρίζες της Λατινικής (II) 20251

Ρολόι 24 (άντι 12) ώρων 20265

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ 20193

Η Θεωρία του «Εύφους Σχεδιασμού» 20205

Η βιβλιογραφία άλλαξε, σείς το πήρατε χαμπάρι; 20215

ΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ 20217

«Θρησκευτική κατάνυξη» και άρχαιος διονυσιασμός 20250

Δύση και Δυτικός Πολιτισμός 20261

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 20265

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

«Άποικία» ναρκομανών ή περιοχή της Ακρόπολης 20190

Η Γη κάτω από τη σκιά μιās «Νέας Ίερουσαλήμ» 20207

Ένταση θρησκευτικής προπαγάνδας στην ΕΡΤ 20236

Η ίερη αγανάκτηση των ρωμίων 20238

Κράτος, Δήμος και Έκκλησία θάβουν το άρχαιο
λιμάνι του Φαλήρου 20245

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ναύαρχος Άντώνης Άντωνιάδης 20219

Ό «Δ» έχει την εύθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δεν εύθύνεται.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΚΡΥΠΤΟ-ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ

ν θέλη νὰ δῇ κανεῖς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ καιροῦ μας ὅπως πραγματικὰ εἶναι καὶ νὰ τὴν ὀνομάσῃ μὲ τὸ ὄνομά της, δὲν θὰ εὑρίσκει, νομίζω, καταλληλότερο χαρακτηρισμὸ ἀπὸ τὴν (ἀδόκιμη βέβαια) λέξιν Κρυπτοδυναστεία. Διότι πραγματικὰ ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Δυναστείας ἀλλὰ ὑπὸ συγκεκαλυμμένη μορφῇ: Εἶναι μὴ χωρὶς διακοπὴ συνεχῆς σειρά ὁμοίων καταστάσεων, δηλ. διαδοχὴ ὁμοίων πολιτικῶν, οἰκονομικῶν, ἰδεολογικῶν αὐθεντῶν καὶ ὁμοίων πολιτικῶν, οἰκονομικῶν, ἰδεολογικῶν ὑπηκόων. Δυνατότητες πολιτικῆς διακοπῆς τῆς συνέχειας αὐτῆς δὲν ὑπάρχουν, παρὰ μόνον ἴσως δυνατότητες κάποιων «προσωπικῶν» διακοπῶν (διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἀνὰ τετραετία παλαιῶν προσώπων ἀπὸ νέα στοὺς βασικοὺς ρόλους τοῦ αὐθέντη καὶ τοῦ ὑπηκόου), οἱ ὁποῖες προφανῶς δὲν ἀναιροῦν τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς διαδοχῆς.

Ἄν εἶναι ἀληθινὴ ἢ ἀνείπωτη αὐτὴ «ὀνομασία μὲ τ' ὄνομά της» τῆς πολιτικῆς κατάστασης τοῦ καιροῦ μας, ποιά δυνατότητα ἔχει κάποιος ποὺ τὴν ἔχει συνειδητοποιήσει καὶ θεωρεῖ ὅτι κάποτε πρέπει νὰ σταματήσουν οἱ δυνάστες νὰ διαδέχονται τοὺς δυνάστες καὶ οἱ ὑπῆκοοι τοὺς ὑπηκόους, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ λιγώτερο στατική καὶ περισσότερο ροϊκὴ καὶ δυναμικὴ πολιτικὴ κατάσταση –ἀφοῦ καὶ ἡ ἴδια ἡ ἀληθινὴ πολιτικὴ εἶναι ἀπὸ τὴ φύσιν της φαινόμενο ἐντελῶς ροϊκὸ καὶ δυναμικόν; Ποιά δυνατότητα ἔχει νὰ δράσῃ πολιτικὰ σ' ἓναν πολιτικὸ περίγυρο καθοριζόμενο αὐστηρὰ ἀπὸ τὸν ἀφύσικο νόμο τῆς πολιτικῆς στατικῆς; Ὅλοι καταλαβαίνουμε, ὅτι μία τέτοια πρόθεσις (τῆς ἄμεσης πολιτικῆς συμμετοχῆς) δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ καμμία τύχη. Διότι ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ πούθεν ἀλλοῦ παρὰ μόνον σὲ συμμετοχὴ στοὺς νόμους ποὺ διέπουν τὴν ἰσχύουσα κατάσταση τῆς Κρυπτοδυναστείας (στοὺς νόμους δηλαδὴ τῆς αὐστηρῆς διαδοχῆς αὐθεντῶν καὶ δούλων) καὶ τὸ πολὺ-πολὺ στὸ νὰ ἀναδειχθῇ ὁ ἴδιος «διάδοχος». Ἡ σχεδὸν μαθηματικὴ αὐτὴ προσέγγισις τοῦ προβλήματος ἀναλύεται θανατιάσια ἀπὸ ἓνα μεγάλο πνεῦμα, τὸν Πλάτωνα, ὁ ὁποῖος καταθέτει προσωπικὰ τὴν βιωματικὴν του ἐμπειρίαν –κάτι ποὺ σπάνια ἔπραξε στὸ συγγραφικὸ ἔργο του, καὶ γι' αὐτὸ ἡ κατάθεσί του αὐτὴ ἔχει μέγιστη ἀξία. Ἄς τὸν ἀκούσωμε λοιπὸν (Πλάτων, «Ἐπιστολὴ Ζ'», σὲ δική μου μετάφραση):

«Καθὼς παρατηροῦσα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δροῦν πολιτικά, καὶ τοὺς νόμους βέβαια, καὶ τὶς πολιτικὰς συμπεριφορὰς, ὅσο περισσότερο τὰ παρατηροῦσα καὶ ἐνηλικιωνόμουν, τόσο δυσκολώτερο μοῦ φαινόταν ὅτι μπορῶ νὰ διοικήσω. Διότι δὲν ἦταν δυνατόν νὰ πράξῃ κάτι κανεῖς χωρὶς φίλους καὶ

ΚΑΙ ΤΟ ΨΕΥΔΟΔΙΛΗΜΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

πιστοὺς συνεργάτες, τοὺς ὁποίους, κι ἂν ἀκόμη ὑπάρχουν, δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ τοὺς βρῆς (διότι ἡ πόλις μας δὲν διοικεῖτο πιὰ σύμφωνα μὲ τὰ ἥθη καὶ τὶς δραστηριότητες τῶν πατέρας μας), νὰ ἀποκτήσης δὲ μὲ ἄνετο τρόπο καινούργιους (φίλους) ἦταν ἀδύνατο, καὶ οἱ νόμοι εἶχαν διαφθαρεῖ ὥστε, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ἤμουν γεμᾶτος ὀρμὴ νὰ ἐπιδοθῶ στὰ κοινά, βλέποντας τὴν κατάσταση αὐτὴ νὰ λειτουργῇ ἄλλοπρῶσαλλα, στὸ τέλος μὲ κατέλαβε ἱλιγγος καὶ (κατέληξα) στὸ νὰ μὴ σταματήσω μὲν ποτὲ νὰ παρατηρῶ μήπως βελτιωθῇ κάποτε ἡ κατάσταση αὐτή, ὅπως καὶ κάθε ἄλλο πολίτευμα, νὰ περιμένω δὲ πάντοτε γιὰ νὰ συμμετάσχω στὴν πολιτικὴ δράση καὶ ἐν τέλει κατέλαβα, ὅτι ὅλες οἱ πόλεις (-κράτη) σήμερα κακῶς πολιτεύονται. Διότι τὸ θεσμικὸ τους πλαίσιο θὰ παραμένῃ ἀνίατο, ἂν δὲν ὑπάρξῃ κάποια προεργασία ἢ τύχη. Καὶ ἀναγκάσθηκα νὰ μιλῶ καὶ νὰ ἐπαινῶ τὴν ὀρθὴ φιλοσοφία, διότι μέσῳ αὐτῆς εἶναι δυνατὸν νὰ δῶ τὴν πολιτικὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν δικαιοσύνη τῶν ἀτόμων ὅπως πράγματι εἶναι («κατιδεῖν»). Ἐπομένως δὲν θὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ δεινὰ οἱ γενεὲς τῶν ἀνθρώπων, προτοῦ ἢ τάξῃ τῶν φιλοσοφούντων καταλάβῃ τίς ἀρχὲς τῆς πολιτικῆς ἢ ἡ τάξῃ τῶν δυναστευόντων στίς πόλεις φιλοσοφήσῃ κατὰ τύχην.»

Βλέπομε, ὅτι ὁ κλεινὸς αὐτὸς πολιτικὸς νοῦς (ὅπως καὶ ὁ ἄλλος μεγάλος πολιτικὸς νοῦς, ὁ Ἀριστοτέλης), κατανοεῖ ὅτι ἡ συμμετοχὴ σὲ μία ὑφιστάμενη πολιτικὴ κατάσταση εἶναι καταδικασμένη νὰ γίνῃ ἀπλῶς «συμμετοχή». Καὶ δὲν θέτει δίλημμα συμμετοχῆς ἢ ἀποχῆς, ἀλλὰ καταφάσκει στὸ πολιτικὸ γίνεσθαι βρίσκοντας μία τρίτη πολιτικὴ ἑπαλξή, τὸν πολιτικὸ Διαφωτισμό, μέσῳ τοῦ ὁποίου ἀναδείχθηκε μέγας πολιτικὸς δάσκαλος καὶ διαχρονικὸς πολιτικὸς ὁδηγητὴς πολλῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν (ὅπως καὶ ὁ Ἀριστοτέλης).

ν θεωρήσουμε ὅτι εἶναι ψευδοδίλημμα ἡ διάζευξη: **Συμμετέχω ἢ ἀπέχω;** ὅπως μᾶς ἀπέδειξε ὁ Πλάτων, τότε τὸ πραγματικὸ δίλημμα εἶναι: **Μοῦ κάνει ἢ δὲν μοῦ κάνει** ἡ πολιτικὴ κατάσταση τῆς Κρυπτοδυναστείας; Αὐτό, φυσικὰ ἀπλοποιούμενο, μπορεῖ νὰ διατυπωθῇ: **Μοῦ ἀρέσει νὰ εἶμαι δυνάστης (ἔστω μοῦ ἀρέσει νὰ εἶμαι ὑπήκοος) ἢ ὄχι;** Καὶ ἀναλόγως ἢ συμμετέχει ὡς δυνάστης ἢ ὑπήκοος – δύο ιδιότητες, οἱ ὁποῖες κατὰ βάθος ταυτίζονται (βλ. «Δ», τ. 41, «Ἐξουσία καὶ μάζα»), ἢ ἀπέχει ἀπὸ τὴν πρακτικὴν πολιτικὴν.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ ἄθλια κατάσταση στὸν τομέα τῆς Λογοτεχνίας

Κύριε διευθυντά,
Ἡ Ἑλληνικὴ Λογοτεχνία ὄντως πάσχει ἀπὸ ἔλλειψη πνευματικότητας καὶ ἔχει ὑποβαθμισθῇ ποιοτικά. Πράγματι χιλιάδες αὐτοπροσδιοριζόμενοι ὡς «λογοτέχνες» ἐντάσσονται στὰ δεκάδες «Λογοτεχνικὰ Σωματεία», τὰ ὁποῖα αὐτομάτως χαρακτηρίζονται ποιητικῶς ἐκ τῆς ποιότητος τῶν μελῶν τους. Ὅμως ἡ μεγάλῃ ζημιὰ γίνεται ἀπὸ τὰ οὕτω πως ὀνομαζόμενα «λογοτεχνικὰ περιοδικά», τὰ ὁποῖα προβάλλουν, ἀναδεικνύουν καὶ τελικὰ ἐκτρέφουν τὴν ἄθλια κατάσταση στὸν τομέα τῶν Γραμμάτων. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἐπὶ χροῖμασι καὶ ἐπ' ἀνταλλάγματι ποικιλοτρόπως. Βεβαίως σπουδαῖο ρόλο παίζει ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖο χρηματοδοτεῖ καὶ ἐνισχύει τὴν σαθεὴν κατάσταση στὸν τομέα τοῦ πολιτισμοῦ, μέσῳ λογοτεχνῶν, λογοτεχνικῶν σωματείων καὶ λογοτεχνικῶν περιοδικῶν. Ἡ γενιὰ τοῦ Τριάντα, τὸ καθαρὸ φῶς τῆς ὁποίας ἀκόμα εἰσπράτ-

τουμε, συναποτελεῖτο ἀπὸ καμιὰ δεκαριὰ φωτισμένους λογοτέχνες, οἱ ὁποῖοι δὲ διέθεταν σωματειακὴ στέγη καὶ ὑπηρετοῦντο ἀπὸ ἓνα μόνο περιοδικό.

Ἐπομένως γιὰ τὴν ἄθλια κατάσταση ἀπὸ πλευρᾶς ποιότητος καὶ πνευματικότητας τῶν λογοτεχνικῶν μας πραγμάτων εὐθύνονται κυρίως τὰ λογοτεχνικὰ ἔντυπα καὶ περιοδικὰ καὶ ἀκολουθῶς τὰ λογοτεχνικὰ σωματεία. Οἱ δὲ «λογοτέχνες» στὸ κάτω τῆς γραφῆς δὲν ζημιώνουν κανέναν, καὶ προτιμότερο εἶναι νὰ πηγαίνουν στὰ σωματεία παρὰ στὰ καφενεῖα, ἔστω καὶ ἂν γράφουν ρηχὰ πράγματα. Ἀλλωστε δὲν πιέζουν κανένα νὰ τοὺς διαβάξῃ μὲ τὸ ζόρι. Ταῦτα, γιὰ νὰ ἔχουμε ὀλοκληρωμένη εἰκόνα γιὰ τὰ πράγματα τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας.

Με τιμὴ
Ντίνα Βλάχου
Συγγραφέας

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Ἀξιότιμε κ. διευθυντά,
Ἐν ὄψει τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος ζητῶ διὰ τοῦ παρόντος κειμένου μου, ὡς Ἑλλήν πολίτης, τὴν προस्ताσία τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, διότι οὐδὲν ἄρθρον ἢ ἐδάφιον ἄρθρου του διαλαμβάνει ἔστω καὶ νύξιν ἀναφορᾶς του σ' αὐτήν. Ζητῶ λοιπὸν καὶ μαζί μου «φαντάζομαι» ὅλοι οἱ Ἕλληνες:

❶ Εἰς ἄρθρον τοῦ ἀναθεωρηθησομένου Συντάγματος καὶ δὴ εἰς τὸ πρῶτο νὰ ὁρισθῇ, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, ποὺ εἶναι ἡ Γλῶσσα τοῦ Λαοῦ μας στὴ διαχρονικὴ μεγαλειώδη πορεία της, εἶναι καὶ ἡ Γλῶσσα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, καὶ ὅτι μὲ αὐτὴν πρέπει νὰ θέτουν τὴν ὑπογραφή τους στὰ κρατικὰ ἔγγραφα καὶ μὴ, δηλαδὴ σὲ ὅλα ποὺ ὑπογράφουν, οἱ δημόσιοι ἄνδρες, ἀπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου ὑπαλλήλου καὶ βεβαίως πάντες οἱ Ἕλληνες.

(Γράφω τὰ ὡς ἄνω, διότι παρατηρήθη, ὅτι πρωθυπουργοὶ τῆς χώρας μας, κακῇ τῇ τύχῃ, ἔθεταν τὴν ὑπογραφή τους κατὰ τὸ παρελθὸν στὰ κρατικὰ ἔγγραφα μὲ λατινικὰ στοιχεῖα, πρᾶγμα ὅπερ καθιστᾷ τὴν ὑπογραφή τους ἐπιπλέον ἐθνικῶς μειωτικὴ, καὶ μὲ τὸ «νομικὸ» βακτηρίδιον ἴσως τῆς ἀκυρότητος ἐνὸς φιλολογοῦντος ὡς ἐγὼ βεβαίως ὑβριστικὴ κατὰ τῆς Γλώσσας μας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν

Οἱ ἀστρονομικὲς γνώσεις στὴν ἀρχαία Γραμματεία

Ἀγαπητὲ κύριε ἐκδότα,

Μελετώντας τὸν διάλογο «Φαῖδρος» τοῦ Πλάτωνος συνεκράτησα τὸ παρακάτω χωρίο: «Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος. Τῷ δ' ἔπεται στρατιὰ θεῶν τε δαιμόνων τε, κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη· μένει γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη. Τῶν δὲ ἄλλων, ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες ἡγοῦνται, κατὰ τάξιν ἦν ἕκαστος ἐτάχθη.» (246e-247a.)

Ἐχω διαβάσει τὴν ἔρευνα τοῦ μαθηματικοῦ Ἰπποκράτους Δάκογλου περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλανητῶν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος στὸ «Δαυλό». Ἀπ' τὸ ἄνω χωρίον τοῦ «Φαῖδρου» γίνεται φανερό, ὅτι ὑπῆρχε ἡ γνώση στοὺς φιλοσόφους τοῦ 3ου π.Χ. αἰ. περὶ τοῦ ἀριθμοῦ 12 (ὅσοι καὶ οἱ Ἕλληνες θεοί) τῶν πλανητῶν. Μία γνώση κατάλοιπο τοῦ προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ. Βέβαια ὅσο σοφὸς καὶ νὰ εἶναι ἕνας φιλόσοφος, ὥς ὁ Πλάτων, δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τοὺς προκατακλυσμαίους ἀστρονόμους, γι' αὐτὸ καὶ τὸν βλέπομε νὰ ὀνομάζῃ οὐράνια σώματα «θεοὺς» καὶ τοὺς δορυφόρους τοὺς «δαίμο-

νες». Διότι τί ἄλλο νὰ ἐννοῇ μὲ τὸν ὄρο δαίμονες στὸ ἄνω χωρίον; Τοὺς δορυφόρους, βέβαια.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔχει κατορθώσει νὰ διευκρινίσῃ τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸ τῶν πλανητῶν. Τὸ θέμα εἶναι ἀνοικτό. Πῶς ἐγνώρισε λοιπὸν ὁ Πλάτων τὴ δομὴ τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, ὅταν καὶ τῇ σήμερον ἡ Ν.Α.Σ.Α. καὶ ἡ Ε.Σ.Α. ἀκόμη ἐρευνοῦν; Προφανῶς ἡ γνώση ἦταν κατάλοιπο τοῦ προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ.

Ὑπὸ αὐτὸ τὸ πρῶμα, θὰ πρέπει, πιστεύω, ἡ ἐπιστημονικὴ κοινότης –ἰδιαίτερα ἐν Ἑλλάδι– νὰ μελετήσῃ συγγραφεῖς ὅπως ὁ Ὅμηρος ἢ ὁ Ἡσίοδος ὡς μεταφορεῖς τῆς γνώσης ἀπ' τὴν μήτρα (δελφύς-Δελφοί), ποὺ διεσώθη τοῦ κατακλυσμοῦ, στὸ πλατὺ κοινό. Τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἀλλὰ μὲ μυστικιστικὸ τρόπο, ἔχοντας ἐπαφὴ καὶ μὲ τὶς αἰγυπτιακὲς μῆτρες (ναὸς Ἴσιδος, πυραμίδες κ.λπ.). Μία γνώση ποῦ, προϊόντος τοῦ χρόνου ἄρχισε νὰ φθίνῃ· π.χ. οἱ «δαίμονες» τοῦ «Φαῖδρου» ἔγιναν ἄντρες ὀντότητες καὶ ἀνεμίχθησαν σὲ τελετὲς ἐμπύχωσης ἀγαλμάτων αἰγυπτιοχαλδαϊκῆς προελεύσεως, ὅπως

οὕτως «ὑπογραφόντων».)

2 Νὰ καθιερωθῇ στὸ Σύνταγμά μας καὶ ἡ Καθαρεύουσα, ποὺ εἶναι ἡ λογία μας παράδοση καὶ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν κοσμοϊστορικὴ Ἀρχαία μας Γλῶσσα. Διότι τὰ ὅσα ἔγιναν κατὰ τὸ παρελθὸν (κατάργηση τῆς Καθαρεύουσας ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ράλλη καὶ γλωσσικὴ ἀποδιάλυση μὲ τὸ μονοτονικὸ τοῦ Ἀνδρέα Παπανδρέου), τώρα ποὺ ἐπαναδιδάσκεται ἡ Ἀρχαία Γλῶσσα στὰ Λύκεια, ποὺ εἶναι τὸ ἀνεκτίμητο δημιουργικὸ ὑπόβαθρο τῆς Καθαρεύουσας, γιὰ νὰ ἐμπλουτισθῇ καὶ πάλι ὁ πενιχρὸς λεκτικὸς ὀπλισμὸς τῆς ὁμιλουμένης καὶ γραφομένης Δημοτικῆς, κρίνεται ἐπ'ἀνάγκης τὸ ζήτημα τῆς ἐπανόδου τῆς Καθαρεύουσας, ποὺ θὰ συντελέσῃ στὴν ἐνεργοποίηση τῆς διανοίας πάντων καὶ στὴν διάνοιξη κλειστῶν πνευματικῶν ὀριζόντων. Διότι κάθε λέξι ἑλληνικὴ ἔχει προσέτι μέσα της καὶ τὸ ἐχέγγυο τοῦ στοχασμοῦ.

3 Νὰ καταργηθῇ μὲ ἀπόφαση τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων τὸ ἀνθελληνικὸ καὶ ἀκαπτιστὸ μονοτονικόν, ποὺ διέλυσε τὶς δομὲς τῆς Γλώσσας μας, κατέστρεψε τὴν διαύγεια καὶ τὴν ἀκριβολογία της καὶ ὑπενόμεισε ἐγκληματικὰ τὴν αἰσθητικὴ της δεινότητα. Διότι οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα ἀπετέλεσαν γιὰ τὶς λέξεις μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ποὺ ἦταν εἰκοσιπέντε (25) αἰῶνες, καὶ ἀναντικατάστατα ἐπικοσμήματα, δηλαδὴ εἰκαστικὰ «συμφραζόμενα», ὅπως παρεδέχθη ἔναντι τῶν γραπτῶν ἀπόψεών μου (ἴδε τὸ δοκίμιό

περιγράφει ὁ νεοπυθαγόρειος Ἰάμβλιχος. Καὶ τέλος ἦλθαν καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς αἰρέσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ποῦ, ἐκμεταλλεόμενοι ψυχωσικὲς καταστάσεις, πραγματοποιοῦν... ἐξορκισμοὺς διαμόνων.

Ἐν κατακλείδι γίνεται προφανές, ὅτι ἡ χρονικὴ περίοδος 8ος αἰ. π.Χ.-5ος αἰ. μ.Χ., ὅπου ἄνθησε ἡ Φιλοσοφία μόνο στὴν Ἑλλάδα, δὲν ἦταν ἓνα «θαῦμα», ὅπως διδάσκεται στὰ σχο-

λεῖα, ἀλλὰ μία φιλότιμη προσπάθεια ἐπανασύνδεσης μὲ τὴ Χρυσή Ἐποχὴ (ἴσως 10.000 π.Χ.), μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἄφησε μνημεῖα, ὅπως οἱ πυραμίδες, ἀνὰ τὴν ὑφήλιο καὶ ποῦ, συγκρινόμενη μὲ τὴν ἐποχὴ τοῦ Πλάτωνος, ἀπέχει πόρρω σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς.

Μετὰ τιμῆς
Γεώργιος Σαρρῆς
Σκάλια, Λακωνία

Οἱ ξένοι βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Ἦλθα διακοπὲς στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀγόρρασα τὸν «Δαυλό» (τεῦχος 293). Εἶχε πέσει στὰ χέρια μου παλιὰ ἐδῶ στὴν Σουηδία τεύχος σας καὶ μοῦ ἔκανε ἐντύπωση τὸ περιοδικό σας. Ἐχετε δίκαιο γιὰ αὐτὰ ποὺ γράφετε γιὰ τὴν χριστιανοσύνη –καὶ γενικὰ γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν φυσικὰ θεοῦ υἱός, μᾶλλον ἦταν νόθος γυιὸς Ρωμαίου στρατιώτη.

Ὅμως δὲν μπορούμε νὰ θάψουμε καὶ νὰ σβήσουμε μὲ μία μονοκονδυλιά τὴν Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, ἐπειδὴ –καὶ πολὺ σωστὰ βέβαια– δὲν χωνεύουμε τὸ ἱερατεῖο, καὶ νὰ στηρίζουμε τὴν ἄποψη αὐτὴ στὸ γεγονός ὅτι οἱ αὐτοκράτορες τῆς δὲν ἦσαν Ἕλληνες.

Λοιπὸν ἐδῶ στὴν Σουηδία εἶδα κάποτε

ἓναν κύριο, ποὺ στὴν Ἑλλάδα τὸν ἀποκαλοῦν Glyksoymproyrg, ξένον κ.τ.λ. Σὲ ἐκπομπὴ τῆς τηλεόρασης τῆς Σουηδίας αὐτὸς ὁ ξένος λοιπόν, ὁ μὴ Ἕλληνας, ὅταν τὸν ρώτησε ἡ Σουηδέζα δημοσιογράφος γιὰ τὸ λεγόμενο Μακεδονικό, ἀπῆντησε ὡς ἑξῆς: «Ἐὰν ὁ παπποῦς μου ὁ Κωνσταντῖνος ἔκανε καλύτερη δουλειὰ καὶ ἔφτανε μέχρι τὰ Σκόπια, δὲν θὰ εἴχαμε σήμερα Μακεδονικὸ πρόβλημα.» Εἶπατε τίποτα γιὰ ξένους βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες; Κατὰ τὰ ἄλλα τὸ περιοδικό σας εἶναι πολὺ ἀξιόλογο, ἐκπληκτικὸ θὰ ἔλεγα, καὶ τώρα ποῦ σᾶς βρῆκα δὲν χανόμαστε.

Ἀθανάσιος Σαρδελλῆς
Μηχανολόγος, Σουηδία

μου: «Ὁ ἑλληνικὸς ποιητικὸς λόγος καὶ ἡ αἰσθητικὴ τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων.») ἀπὸ τηλεόρασεως καὶ ὁ καθηγητὴς καὶ λεξικογράφος Γιώργος Μπαμπινιώτης. Καὶ ταῦτα πάντα, διότι ἡ Ποίησή μας (καὶ αὐτὸ ἰσχύει γιὰ τοὺς πραγματικοὺς ποιητές) δὲν εἶναι προσωδιακὴ ἀλλὰ τονικὴ. Καὶ προκαλῶ οἰονδήποτε καθηγητὴ τῶν πανεπιστημίων μας νὰ τὸ διαψεύσῃ. Κανεῖς δὲν θὰ μπορέσῃ.

Ἐπανερχόμενος εἰς ὅσα ἔπραξαν καλῇ τῇ πίστει ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου καὶ ὁ Γεώργιος Ράλλης, ἀλλὰ ποῦ ἀπέβησαν γιὰ τὴν Γλῶσσα καταστροφικά, ἔχω νὰ τονίσω τὰ ἑξῆς: Τὸ λάθος ποῦ ὑπῆρχε στὰ ἐκάστοτε Συντάγματα, νὰ θεωρῆται ἐπίσημη γλῶσσα τοῦ Κράτους ἡ Καθαρεύουσα, ἐπανελήφθη κατ' ἀντίστροφο φορὰ μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Γεωργίου Ράλλη τώρα πλέον γιὰ τὴν Δημοτικὴ, παροραθέντος ἐπιπολαίως τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ οἱ δύο εἶναι κόρες τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, ἰσότιμες καὶ ἰσοδύναμες.

Τὸ ὅτι ὑφίσταται δυσχέρεια γιὰ τοὺς πολλοὺς μὲ τὴν ἐκμάθηση τῶν δύο γλωσσικῶν συνόλων (εἶναι δύσκολος ὁ ἐπιμέρους χαρακτηρισμὸς τῶν δύο (2) πραγματικότητων τῆς ἐνιαίας Γλῶσσας μας) εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητο. Τὸ νὰ ἀπεμπολῆται ὅμως τὸ ἓνα, γιὰ νὰ λυθῇ ἡθὲν τὸ γλωσσικό μας πρόβλημα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς κλίνης τοῦ Προκρούστου, εἶναι ἀπαράδεκτο καὶ κυριολεκτικῶς καταστροφικό.

Οἱ δύο ληστὲς δὲν ἔχουν αἷμα...

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,
 Ἕνας Γολγοθᾶς στήθηκε στὴν περιοχή Σερρών κοντὰ στὸ χωριὸ Νέο Σούλι, δίπλα στὸ μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία. Εἶδατε ἐνδιαφέρον; Σταυροὶ προβλέφθηκαν καὶ γιὰ τοὺς δύο ληστὲς. Ἀλλὰ προσοχή: Ἀκόμη καὶ D.N.A. μπορεῖ νὰ κἀν κάποιος στὸ αἷμα (λαδομπογιά) τοῦ «Κυρίου», ποὺ φρεσκοτάτο ρέει ἀπὸ τὶς τρυπὲς ποὺ ὑπάρχουν μόνον στὸν σταυρὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὄχι τῶν ληστῶν...

Μὲ ἐκτίμηση
Παν. Ἰατροῦ
 Θεσσαλονίκη

Πῶς τὰ ἀδελφία τοῦ Ἰησοῦ γίνονται ἑξαδελφία!

Κύριε διευθυντά,
 Σὲ ὅσα ἀναφέρει στὴν ἐπιστολή του ὁ κ. Κώστας Χατζηγεωργίου ἀπὸ τὴν Καβάλα μὲ τὸν τίτλο «Φέρνουν στὰ μέτρα τους καὶ τὰ δικά τους κείμενα» («Δ», τ. 291), θέλω νὰ προσθέσω τὰ παρακάτω.

Ὑπάρχει στὴ βιβλιοθήκη μου τρίτομη Ἁγία Γραφή τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Δ. Δημητράκου σὲ ἀρχαῖο κείμενο καὶ μετάφραση (παράφραση τὴν ὀνομάζει) τοῦ κ. Ν. Καψῆ, θεο-

λόγου καὶ γενικὴ ἐπιστασία Νικ. Λούβαρη, καθηγητοῦ τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, copyright 1955.

Παραθέτω δύο πολὺ γνωστὰ ἀποσπάσματα.

❶ Ματθαῖος ΙΖ, 46-47: «Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰστήκεισαν ἔξω, ...»

❷ Μάρκος 3, 31: «Ἐρχονται οὖν ἡ μήτηρ

Πιστεύω ἀκραδάντως, καὶ συνεπικουρεῖται ἡ ἐν λόγῳ πίστη μου ἀπὸ τὴν τραγελαφικὴ γλωσσικὴ μας κατάσταση, ὅτι ἡ τότε δοθεῖσα «λύση» ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ράλλη, ἀπετέλεσε βιασμὸ τῶν γλωσσικῶν μας ζητημάτων καὶ ὅτι, ἂν κάποτε ὑπάρξῃ ἡ πιθανότης τὰ δύο γλωσσικὰ ρεύματα, τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Καθαρεύουσας, νὰ πέσουν μέσα στὴν ἴδια κοίτη καὶ νὰ προβάλῃ μία Γλῶσσα, αὐτὸ μπορεῖ νὰ συμβῇ μὲ τὴν πάροδο ολίγων ἢ πολλῶν αἰώνων καὶ ὄχι μὲ τὶς ἀποφάσεις τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων.

Πρέπει συνεπῶς νὰ ὑπάρχουν στὸ ὑπὸ ἀναθεώρηση Σύνταγμά μας, δηλαδὴ νὰ προστατεύωνται, γιὰ νὰ εἶναι ἐν δράσῃ, καὶ τὰ δύο γλωσσικά μας σύνολα, ὅπως ἐχαράκτηρισα πιδὲ πάνω τὴν Καθαρεύουσα καὶ τὴν Δημοτικὴ, καὶ μὲ τὸν πάγιο τρόπο γραφῆς, δηλαδὴ μὲ τὰ πατροπαράδοτα καὶ ἀναντικατάστατα: ὀρθὸ τονισμὸ καὶ ἀνάλογη πνευμάτωση. Διότι μὲ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ μονοτονικοῦ ἀπεκόπη ἐν πολλοῖς ὁ ἀρχεγόνως ὑπάρχων ὁμφάλιος λῶρος τῆς μορφικῆς ἐνότητος τῆς Γλώσσης ἢ Γλώσσας μας, καὶ οἱ νέοι καλοῦνται στὰ Γυμνάσια νὰ τὴν γράφουν μὲ τὸ μονοτονικὸ καὶ στὰ Λύκεια μὲ τὸ καθερωμένο ἀπὸ χιλιετηρίδων καὶ βεβαίως ὀρθὸ σύστημα γραφῆς.

Ἄν ἀντιπαρητηρηθῇ, ὅτι ἔτσι θὰ μαθαίνουν δύο γλώσσες ἀπαντῶ: Θὰ διδάσκωνται τὴν ἐνιαίᾳ Γλῶσσα μας στοὺς δύο τομεῖς τῆς, ἀφοῦ σήμερα λόγῳ τῆς συγχύσεως ποὺ

αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἔξω ἐστῶ-
τες...»

Ὅπως προσεῖπα, αὐτὰ εἶναι δύο πολὺ γνω-
στὰ ἀποσπάσματα, ὅμως ἀξίζει τὸν κόπο νὰ
προσέξῃ κανεὶς τὴν μετάφραση, ποὺ ἀπευθύ-
νεται προφανῶς σὲ ποιμνιο.

Γιὰ τὸ πρῶτο ἀπόσπασμα ὁ συμπαθὴς
θεολόγος μεταφράζει: «*Εὐφρὴ δὲ ἐξηκολούθει*
αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) νὰ ὁμιλῇ ἀκόμα πρὸς τὰ
πλήθη τοῦ λαοῦ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἐξάδελ-
φοί του...».

Γιὰ τὸ δεῦτερο ἀπόσπασμα: «*Ἐρχονται*
λοιπὸν ἡ μήτηρ του καὶ οἱ ἐξ' ἄλλης γυναι-

κὸς νιοὶ τοῦ Ἰωσήφ, οἱ ὅποιοι ἔνεκα τοῦ
του ἐθεωροῦντο κατὰ νόμον ἀδελφοὶ τοῦ
Ἰησοῦ...»

(Σημείωση: τὰ ἀποσπάσματα, ἐπαναλαμ-
βάνω, εἶναι ἀπὸ τὸν ἴδιο μεταφραστή.) Τελι-
κῶς τί ἦταν αὐτοὶ οἱ περιφημοὶ ἀδελφοί; Ἐξα-
δέλφια ἢ τέκνα τοῦ Ἰωσήφ ἐξ ἄλλης γυναι-
κός; Μόνη ἀπάντηση ποὺ χωρᾷ: Ὅπου περισ-
σεύει ὁ φανατισμός, ἐκεῖ ἀνθεῖ ἢ βλακεία.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν φιλοξενία

Δημ. Γαλανὸς

Σπέτσες

Ναοδομία ἢ πῶς θὰ νομιμοποιήσετε τὴν καταπάτηση τοῦ δάσους

Κύριε Λάμπρου,

Μὲ ἀγανάκτηση γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα,
ἀκόμα μιὰ φορὰ ἡ Πολιτεία δείχνει τὴν ἀνυ-
παρξία της. Πρὶν λίγες ἡμέρες ἀνέβηκα στὸν
Ὀλυμπο τῶν 12 θεῶν. Κατεβαίνοντας μὲ τὰ
πόδια ἓνα μονοπάτι μὲ ὠδήγησε σὲ ἓνα κτί-
σμα ἐντὸς χαρακτηρισμένης δασικῆς ἐκτά-
σεως κοντὰ στὸ Δημοτικὸ Στάδιο Λιτοχώ-
ρου. Ὁ καταπατητὴς ἔχει περιφράξει πάνω
ἀπὸ δύο στρέμματα μὲ πουρνάρια, τὰ ὅποια
ἔκοψε καὶ ἄφησε κατὰ διαστήματα σὲ ὁμά-
δες, τὰ κλάδεψε καὶ ἀνάμεσά τους ἔκανε δρο-
μάκια πλακόστρωτα. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ,

ὅτι ἀπὸ πληροφορίες Λιτοχωριτῶν ἔμαθα,
ὅτι ὁ παραπάνω καταπατητὴς, γιὰ νὰ νομι-
μοποιήσῃ αὐτὴν τὴν παράνομη πράξη του,
κτίζει μέσα σ' αὐτὸν τὸ χωρὸ ἐκκλησία μὲ
ἄδεια τῆς Ναοδομίας.

Οἱ Λιτοχωριτὲς μοῦ εἶπαν, ὅτι δὲν τολμᾷ
νὰ τὸν καταγγεῖλῃ καμμία Ἀρχή. Τί εἰρω-
νεῖα, σήμερα ποὺ γράφω αὐτά, οἱ κυβερνῶν-
τες μᾶς ὑπενθυμίζουν μὲ τὰ ΜΜΕ ὅτι εἶναι
ἡμέρα περιβάλλοντος.

Μετὰ τιμῆς

Γεώργιος Στεργίου

ἐπικράτησε δὲν μαθαίνουν τὴν Ἑλληνική, ἀλλὰ γνωρίζουν ἀπλῶς ἓνα συνονθύλευμα,
ἐνῶ, ἐκ τοῦ ἀντιθέτου πιθηκίζοντες, ρίχτηκαν στὴν κατάκτηση τῶν ξένων γλωσσῶν,
δύο ἢ καὶ τριῶν ἢ καὶ περισσοτέρων, ἀγνοοῦμενου τοῦ ἀξιώματος (χωρὶς νὰ φταῖνε
αὐτοί), ὅτι, ὅταν κάποιος δὲν γνωρίζῃ ὀρθῶς τὴν μητρικὴν του Γλῶσσα, δὲν μπορεί νὰ
μάθῃ εἰμὴ μόνον κατὰ τρόπον ἐσφαλμένον μίαν ξένην.

Ζητῶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες βουλευτὲς καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ συνοψίζω:

❶ Τὴν κατάργηση τοῦ μονοτονικοῦ καὶ τὴν ἐπαναφορὰ τοῦ ὀρθοῦ πατροπαράδο-
του τρόπου γραφῆς καὶ ❷ τὴν κατοχύρωση ἀμφοτέρων τῶν κλάδων τῆς Γλώσσας μας
μέσα στὸ Σύνταγμα. Τὴν Δημοτικὴν, διότι εἶναι ἡ ὁμιλουμένη Γλῶσσα τοῦ λαοῦ μας,
δηλαδή ἡμῶν αὐτῶν, τοῦ Τύπου κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ τῆς Λογοτεχνίας, καὶ τὴν Καθα-
ρεύουσα, διότι εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἡ Γλῶσσα ὅλων τῶν ἐπιστημῶν, κατ' εὐθείαν ἀπόγο-
νος τῆς Ἀρχαίας, μὲ τὴν διεθνῶς ἐπικρατήσασα ὀρολογία, ποὺ καὶ τώρα συνεχίζει νὰ
χορηγῇ στὴ διεθνή ἐπιστημονικὴ κοινότητα, καὶ γιὰ τὴν καταπληκτικὴν τῆς συνθετικῆς
δύναμιν καὶ τὴν ἐνάργειαν ποὺ δίνει στὸν λόγον.

Μὲ πατριωτικοὺς χαιρετισμοὺς

Ἀθανάσιος Ἀβέλλιος

ΟΤΑΝ Η ΑΡΧΑΙΑ ΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕΣΟΝ ΕΞΟΥΣΙΑΣΜΟΥ...

ν κάποιος περιέργος, πού έρευνᾷ τὸ παρελθόν, ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ θρησκεία καὶ Φιλοσοφία ἀλλὰ καὶ μὲ τὶς θρησκείες γειτονικῶν λαῶν, οἱ ὁποῖες, ὅπως εἶναι γνωστό, διαδραμάτισαν σημαντικὸ ρόλο στὴν πορεία τῆς ἀνθρωπότητας, καὶ ἐξετάσῃ τὴ διδασκαλία τους, θὰ ἐκπλαγῇ, ἴσως περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι θὰ περιμένε, μὲ τὶς ἀναρίθμητες -καὶ περιέργες θὰ μπορούσε νὰ ὑποστηριχθῇ- «συμπτώσεις» πού ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὸ θρησκευτικὸ γίνεσθαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τοῦ σήμερα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Μερικὲς ἀπὸ αὐτὲς τὶς «συμπτώσεις» θὰ γίνῃ μία προσπάθεια νὰ ἀναλυθοῦν στίς ἐπόμενες γραμμὲς αὐτοῦ τοῦ πονήματος.

1. Δημιουργία: Στὴ Γένεση τῆς Βίβλου⁵ ἀναφέρεται στὸ κεφάλαιο α' 2 ὅτι: «Καὶ ἡ γῆ ἦταν χωρὶς σχῆμα καὶ ἄδεια, καὶ τὰ νερὰ βαθιὰ καὶ σκοτεινὰ, καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐφέρετο ἐπὶ τῶν ὑδάτων», ἀπὸ τὴ θέληση τοῦ ὁποίου προφανῶς προέκυψε στὴ διάρκεια τῶν ἑξὶ ἡμερῶν τὸ Σύμπαν, σύμφωνα μὲ τὶς ἐπόμενες παραγράφους τοῦ ἴδιου κεφαλαίου. Μελετώντας ἐπίσης μὲ προσοχὴ τὸ ἀπόσπασμα 66(36) τοῦ Ἡράκλειτου⁸, πού ἀναφέρει: «Ψυχῇσιν ὕδωρ γενέσθαι, ὕδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι, ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχῇ» (Ὁ θάνατος γιὰ τὶς ψυχὲς σημαίνει νὰ γίνουν νερό, γιὰ τὸ νερὸ νὰ γίνῃ γῆ, ἀπὸ τὴ γῆ νερὸ γίνεται καὶ ἀπὸ τὸ νερὸ ψυχῇ), φαίνεται ὅτι ὁ τιτᾶνας αὐτὸς τοῦ Ἰωνικοῦ πνεύματος κατῴρθωσε μέσα σὲ δεκαεῖς λέξεις νὰ κλείσῃ ὅλο τὸ μυστήριον τῆς δημιουργίας, δίνοντας τὶς βιολογικὲς καὶ τὶς κοσμολογικὲς διεργασίες μὲ καθαρότητα καὶ σαφήνεια, τόση πού μόνον ἡ σημερινὴ Φυσικὴ κατῴρθωσε νὰ ἐξηγήσῃ. Σὲ τί διαφέρει ἄραγε τὸ ἀπόσπασμα τῆς Γένεσης ἀπὸ τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Ἡράκλειτου, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πρώτη, ὡς κείμενο «ἐξ ἀποκαλύψεως», θεωρεῖ τὰ πάντα ἐκ Θεοῦ γενόμενα, ἐνῶ ὁ δεῦτερος δίνει τὴν καθαρὴ φυσιοκρατικὴ του ἀποψη τῆς δημιουργίας; Ἄς μὴ λησμονῆται, ὅτι ὁ Ἡράκλειτος ἐξῆσε νωρίτερα περισσότερο ἀπὸ μισὴ χιλιετία, ἀπὸ τότε πού ἄρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται οἱ «ἐξ ἀποκαλύψεως» θρησκείες.

Ἀργότερα, ὅταν ἡ νέα θρησκεία ἀπόκτησε ὄντοτητα, ἀπὸ τὶς πρώτες γραμμὲς τοῦ κατὰ Ἰωάννη Εὐαγγελίου⁴ ξεκινᾷ ἡ πρώτη μαρτυρία τῆς δημιουργίας στὴ σύγχρονη χριστιανικὴ θρησκεία μὲ τὴν πρὸ κάτω παράγραφο: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν, πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲν ἐν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.» Ἀπὸ τὸν ψαλμὸ 19 τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐπίσης

ἀκούγεται: «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ στερέωμα ἀναγγέλλει τὸ ἔργον τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἡμέρα πρὸς ἡμέραν λαλεῖ λόγον καὶ ἡ νύξ πρὸς τὴν νύκτα ἀναγγέλλει γνώσιν, ...» Στὸ ἴδιο Εὐαγγέλιο στὸ κεφ. ιγ' 12 λέγει: «Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων, ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.»

Ἡ πανάρχαια Ὁρφικὴ διδασκαλία μὲ τὸν ὕμνο πρὸς τὴν Φύσιν^{2,7}: «Ὡ Φύσι παμμήτειρα θεά, πολυμήχανε μητέρα, οὐρανίη, πρέσβειρα, πολύκιτε δαῖμον, ἄφθιτε, πρωτογένεια, παλαίφατε, ...πολύπειρε, σελασφόρε,..., αὐτοπάτορ, ἀπάτορ, ἄρσην, ..., πάντων μὲν σὺ πατήρ, μήτηρ, τροφός.» (Ὡ θεά Φύσι, μητέρα τῶν πάντων, ἐπινοητικὴ στὴ δημιουργία μητέρα, ἐπουράνιε σεβαστὴ θεά, ποὺ κτίζεις τὰ πάντα..., ἀφθαρτὴ, πανάρχαια, ἐσὺ ποὺ γεννήθηκες πρώτη..., μὲ μεγάλη πείρα, φωτοφόρε..., αὐτογενές, χωρὶς πατέρα, ἀρσενικὴ, εἶσαι ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ ἡ τροφὸς ὅλων...)

Καὶ ὁ Ἡράκλειτος⁸ πάλι στὰ ἀποσπάσματα 1 (1): «Τοῦ δὲ λόγου τοῦδε ξυνοῦ ἐόντος αἰεὶ ἀξύνετοι γίνονται ἄνθρωποι καὶ πρόσθεν ἢ ἀκοῦσαι καὶ ἀκούσαντες τὸ πρῶτον γινόμενον γὰρ πάντων κατὰ λόγον τόνδε.» (Μόλο ποὺ ὁ λόγος αὐτὸς ὑπάρχει, πάντα ἀσύνητοι γίνονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ πρὶν τὸν ἀκούσουν καὶ ἀφοῦ τὸν ἀκούσουν γιὰ πρώτη φορὰ, κι ἐνῶ γίνονται τὰ πάντα κατὰ τὸ λόγο τοῦτο...) καὶ 26 (50): «Οὐκ ἐμοῦ ἀλλὰ τοῦ λόγου ἀκούσαντας ὁμολογεῖν σοφὸν ἐστὶν ἐν πάντα εἶναι» (ὄχι ἐμένα ἀλλὰ τὸν λόγο ἀκούοντας νὰ ὁμολογητὰ εἶναι σοφὸ, πὼς τὰ πάντα εἶναι ἓνα), δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν πεῖ, σὲ πολὺ προγενέστερους χρόνους, τίποτε τὸ διαφορετικὸ.

Ἡ ἐπίκλησις «Ὡ Φύσι» τοῦ ὁμωνύμου ὕμνου τῶν Ὁρφικῶν, σὲ συνδυασμὸ μὲ ὅ,τι ἄλλο ἀναφέρει, δὲν δείχνει τίποτε ἄλλο διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Ἡράκλειτου καὶ τῆς μεταγενέστερης χριστιανικῆς θρησκείας. Ἔχουν δοθῇ πολλὲς ἐρμηνεῖς γιὰ τὴν ἡρακλείτεια ἐννοία τοῦ «λόγου» καθὼς καὶ γιὰ τὴν διαφοροῦμένη σημασία τῆς ἐννοίας αὐτῆς ἢ γιὰ τὴν χριστιανικὴ ἐννοία τοῦ «λόγου» ἢ ἀκόμη γιὰ τὴν ἐννοία τῆς «φύσεως» τῶν Ὁρφικῶν. Οἱ συζητήσεις καὶ οἱ ἐρμηνεῖς εἶναι πάρα πολλὲς, ἀλλὰ τελικὰ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀλληγορικὴ ἔκφρασις τῆς ὑπέρτατης δυνάμεως, μὲ ὅποιο ὄνομα καθέννας ἐπιθυμεῖ, ποὺ κυβερνᾷ τὸ Σύμπαν ὁλόκληρο. Εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς δυνάμεως ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἐνίωσε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἱστορίας του νὰ τὸν διέπῃ. Εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἴδιας τῆς Φύσεως.

2. Μονοθεϊσμός:

Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἡ πρώτη μονοθεϊστικὴ θρησκεία, ποὺ πιστεύει στὸ μόνον καὶ ἀληθινὸ Θεό, ὡς συνέχεια τῆς μέχρι τότε Ἰουδαϊκῆς θρησκείας τῆς ἐρήμου. Κατ' ἐπέκτασι θεωρεῖ ὅλες τὶς παλαιότερες θρησκείες τῶν λαῶν ὡς παγανιστικές. Φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἔτσι ἡ πραγματικότητα. Στὴν πανάρχαια Ὁρφικὴ θρησκεία, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ διασφθέντα κείμενα, ὑπῆρχε μία σαφῶς ἐξέχουσα, ἐξελιγμένη μονοθεϊστικὴ ἀντίληψις τῶν γηγενῶν κατοίκων αὐτοῦ τοῦ τόπου, μὲ κυρίαρχο τὸν ἥλιο, ὁ ὁποῖος κοσμογονικά, κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν τους σκέψιν, ἦταν καὶ εἶναι ἡ ἀστείρευτὴ πηγὴ ἐνέργειας, τὸ ἄρρεν δημιουργικὸ στοιχεῖο τῶν κόσμων, ἡ ἐνεργητικὴ ἐκδήλωσις τῆς θεότητος, ὅποιος θεότητος, στὴν ὕλη γιὰ τὴν δημιουργία τῶν μορφικῶν κόσμων. Αὐτὸς ὁ κοσμογονικὸς συμβολισμὸς τοῦ Ἠλίου φαίνεται καθαρὰ μέσα ἀπὸ τὴν ἀρχαία Κοσμογονία καὶ Θεογονία, ἰδιαίτερα τῶν Ἐλ-

λήνων. Δείχνουν, ότι ο Ήλιος δεν λατρεύτηκε αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀλλὰ χρησιμοποιήθηκε ὡς σύμβολο τῆς ἀρχῆς τῶν πάντων. Οἱ στίχοι ἀπὸ τὸν Ὁρφικὸ ὕμνο τοῦ Ἑλίου^{4,7} τὸ ἐννοοῦν χωρὶς ἀμφιβολίας: «Χρυσολύρη, κόσμου τὸν ἐναρμόνιον δρόμον ἔλκων ἔργων σιμάντρων ἀγαθῶν, ὥροτροφε κοῦρε κοσμοκράτορ, συρικτά, πυρίδρομε, κυκλοέλικτε, φώσφορος, αἰολοδείκτα, φερέσβιε, κάρπιμε, Παιὼν ἀειθαλές, ἀμιάντε, χρόνον πάτερ ἀθάνατε Ζεῦ.» (Σὺ μὲ τῇ χρυσῇ λύρα κατευθύνεις τὴν ἀρμονικὴ πορεία τοῦ κόσμου, ἐπισημαίνεις τὰ καλὰ ἔργα, σὺ εἶσαι ὁ νέος ποὺ τρέφεις τὴς ἐποχές, εἶσαι τοῦ κόσμου ὁ κυρίαρχος, ὁ αὐλητής, διατρέχεις μέσα στὴν φωτιὰ καὶ περιστρέφεις κυκλικῶς, ἐσύ, ποὺ φέρνεις τὸ φῶς, ἐμφανίζεις μὲ ποικίλες μορφές, φέρνεις τὴ ζωή, χάρις σὲ σένα καρπίζει τὸ πᾶν, Παιῶνα ἀειθαλῆ, ἀμόλυντε, πατέρα τοῦ χρόνου, ἀθάνατε Ζεῦ.)

Οἱ Ὁρφικοὶ μὲ τοὺς μετέπειτα ταυτισμοὺς, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλο, ἀναγνώρισαν τὸ Διόνυσο ὡς τὸν Παντοκράτορα θεοῦ, τὸν ἕνα Θεό. Ἕνα ὀρφικὸ ἀπόσπασμα λέει: «ἀγλαὲ Ζεῦ, Διόνυσε, πάτερ πόντου, πάτερ αἰῆς, Ἕλιε παγγενέτορ, Πᾶν αἰὼλε χρυσοφειγγές» ἢ ἐπίσης ταυτίζει τὸν Ἕλιο μὲ τὸ Δία, τὸν Ἀπόλλωνα, τὸ Διόνυσο, ὅπως ἀναφέρεται καὶ στὸ ὀρφικὸ ἀπόσπασμα VII: «Σὺ, ὦ λαμπρὲ Δία, Διόνυσε, πατέρα τοῦ πόντου, πατέρα τῆς γῆς, σὺ ὦ ἥλιε ποὺ γέννησες τὰ πάντα.» Τὸ ἴδιο λέγεται καὶ σὲ ἕνα ἀκόμη ἀπόσπασμα ποὺ ἀναφέρεται ἀπὸ τὸ Μακρόβιο: εἰς Ζεύς, εἰς Ἄδης, εἰς Ἕλιος, εἰς Διόνυσος⁶.

Ἀπὸ τὴν ἀρχαία Αἴγυπτο ἐπίσης στὸν ὕμνο πρὸς τὸ θεὸ Ρᾶ, ποὺ ταυτίζεται μὲ τὸν Ἕλιο, ἀναφέρεται⁸: «Πρὸς σὲ ἀνατείνω τὴν δέησή μου, Ρᾶ ἀνατέλλοντα... Σὺ εἶ ὁ μόνος καὶ ἀναρχος Θεός...», εἶναι σαφὴς ἡ μονοθεϊστικὴ ἀντίληψη. Παρόμοια ἀντίληψη ὑπάρχει καὶ στὴν, ἀρχαία ἐπίσης, θρησκεία τοῦ Μιθραϊσμοῦ, μὲ ὑπέρτατο δημιουργὸ τὸν Ahura-mazda, δηλαδὴ τὴν προσωποποίηση τοῦ ἱεροῦ λόγου⁹. «Ἡ λατρεία τοῦ Ἑλίου ἦταν μίᾱ ἀπὸ τὴς πλέον πρώιμες μορφές τῆς θρησκευτικῆς ἔκφρασης. Οἱ σύνθετες σύγχρονες θεολογίες δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἐξέλιξη αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς πρωταρχικῆς λατρείας», λέει ὁ Wylle¹⁰, καὶ δὲν φαίνεται νὰ ὑπερβάλλῃ. Ἐξ ἄλλου καὶ τὸ συμβολικὸ ὀρθάνοικτο μάτι πλαισιωμένο μὲ τρίγωνο, ποὺ συμβολίζει τὴν οὐσία τοῦ παντὸς καὶ τὴ θεία γνώση στὴ χριστιανικὴ θρησκεία, δὲν πρωτοτυπεῖ. Ὁ Ήλιος ὠνομαζόταν «Μάτι τοῦ θεοῦ Ρᾶ» στὴν ἀρχαία Αἴγυπτο, «Μάτι τοῦ Ὀντίν» στὴν Βόρεια Εὐρώπη, «Μάτι τοῦ Ἀτέα» στὴν Ὠκεανία ἢ ὁ Θεὸς «ὅς πάντ' ἐφορᾷ...» (Ιλ. Γ 277, Ο λ 109) καὶ «ὁ πάντ' ἐποπτεύων» (Αἰσχύλος, «Χοηφόροι», 982), στοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνες καὶ ἄλλα πολλὰ πανάρχαια.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτὲς τὴς βασικῆς ἔννοιες ὑπάρχει ἕνα πλῆθος ἄλλων συμβολισμῶν ἢ ἐννοιῶν, ποὺ εἶναι ταυτόσημες, καὶ ποὺ βεβαίως δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ θεωρηθῇ ὅτι προηγούμεναι οἱ ἀρχαιότερες. Ὁ ἰσχυρισμὸς θεολόγων ὅτι αὐτὲς οἱ «συμπτώσεις» εἶναι ἐνέργειες τοῦ διαβόλου, γιὰ νὰ φέρῃ ἀντιπερισπασμὸ στὴ χριστιανικὴ θρησκεία, εἶναι μᾶλλον ἀκατάλληλος γιὰ σκεπτόμενους ἀνθρώπους. Ἄλλες συμπτώσεις, ποὺ θὰ παρουσιαστοῦν μὲ συνοπτικὸ τρόπο, εἶναι οἱ πῖθ κάτω, ποὺ ἀναγράφονται μὲ σειρὰ ἀρχαιοτήτας, ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισή τους στὴ γνώση τοῦ κόσμου καὶ ἀφοροῦν κυρίως στὴς θεολογίες τῶν Ἑλλήνων, τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Περσῶν.

3. «Υἱὸς Θεοῦ»: Ἡ ἔννοια αὐτὴ βρίσκεται σὲ ὅλες αὐτὲς τὴς λατρεῖες ποὺ προαναφέρθηκαν. Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ὁ Διόνυσος ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ Διός, ὅπως καὶ ἀπὸ τὴν

ἀνάλυση τοῦ ὀνόματος φαίνεται. Στὴν Αἴγυπτο ὁ ἐκάστοτε Φαραὼ ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ Pā⁷, τοῦ Θεοῦ Ἡλίου δηλαδή. Στὸ Μιθραϊσμὸ ὁ Μίθρας ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ Ahura-mazda³, τῆς ὑπέρτατης δηλαδή θεότητος. Στὸν Χριστιανισμό, τέλος, ἀπὸ τὶς ρήσεις τῶν εὐαγγελίων «Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» (Ματθαῖος ιστ':15) καὶ «σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός» (Μάρκος α' 11) φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι υἱὸς Θεοῦ.

Στὴ μυθοπλασία τοῦ σκηنيκοῦ τῆς γέννησης τοῦ Χριστοῦ ἔχει συγκεκρισθῇ πληθὸς πανάρχαιων θρύλων γεννήσεων ἄλλων προγενέστερων θεοτήτων· αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, ποὺ στὰ σχετικά ἐδάφια τῶν εὐαγγελίων παρουσιάζονται πλείστες ἀντιφάσεις. Πόσοι ἦταν οἱ μάγοι; Πουθενὰ δὲν ἀναφέρεται ὅτι ἦταν τρεῖς, ἀλλὰ ὅτι ἔφεραν τρία δῶρα. Γιὰ μάγους καὶ ὑπέρλαμπρο ἄστρο κάνει λόγο μόνον ὁ Ματθαῖος, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀγνοεῖ φάτνη, ἀγγέλους καὶ ποιμένες (α' 18 - β' 23), γιὰ τοὺς ὁποίους κάνει λόγο ὁ Λουκᾶς, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀγνοεῖ τοὺς μάγους καὶ τὸ ἄστρο (β' 4-20). Ἡ προσκύνηση τῶν μάγων δὲν ἐγίνε στὴ φάτνη καθ' ὅτι, «ἐλθόντες (οἱ μάγοι) εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ τῆς Μαριὰμ, τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό» («Κατὰ Ματθαῖον», β' 11). Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ ἄστρο, τὸ ὁποῖο ἔλαμπε ἐπάνω ἀπὸ τὴν οἰκία καὶ ὄχι ἐπάνω ἀπὸ τὴν φάτνη ἢ ἀπὸ κάποιο σπήλαιον, ὅπως συνήθως εἰκονίζεται στὶς ἀγιογραφίες τῆς γέννησης. («Κατὰ Ματθαῖον», β' 9.)

4. «Θεῖο Βρέφος»-«Σπήλαιο γέννησης»: Στὴ μακρινὴ ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα τῶν Μινωικῶν-Μυκηναϊκῶν χρόνων ἀνιχνεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Διόνυσου στὶς πινακίδες τῆς Πύλου, ἐνὸς θεοῦ βλαστικοῦ, κατὰ τὸ Λεκατσά⁶, μὲ τὸ μῦθο τῆς γέννησός του, ποὺ ἀποτελεσε τὸ «Θεῖο βρέφος» τῆς μετέπειτα ἑλλαδικῆς θρησκείας. Ἐνα βρέφος ποὺ γεννήθηκε σὲ ἓνα σπήλαιο, σταθερὸ στοιχεῖο πανάρχαιου λαϊκοῦ θρύλου, τῆς γέννησης τῶν ἀρχαιοελληνικῶν θεῶν, ὅπως τοῦ Δία, τοῦ Ἑρμῆ, κ.τ.λ. Ἀργότερα σὲ ἓνα σπήλαιο γεννιέται καὶ ὁ Μίθρας, ποὺ καὶ αὐτὸς ἀπο-τελοῦσε ἓνα «Θεῖο βρέφος», μὲ τὴν παρουσία βοσκῶν ποὺ τοῦ προσέφεραν δῶρα³. Ὁ ἴδιος ἀκριβὺς μῦθος καλύπτει καὶ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ σὲ ἓνα σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, ὅπου ἐφανίσθησαν οἱ τρεῖς μάγοι, νὰ προσκυνήσουν τὸ «Θεῖο βρέφος» μὲ τὴν παρουσία βοσκῶν.

5. Χρονολογία: Ἡ ἐποχὴ τῆς γέννησης καὶ τῶν τριῶν προαναφερθέντων «Θείων βρεφῶν» εἶναι ἡ ἴδια^{3,6}. Συμβολίζει τὸ χρόνο τῆς χειμερινῆς τροπῆς τοῦ Ἡλίου, δηλαδή τὸ σημεῖο ποὺ ἀρχίζει ἡ ἀναγέννηση τῆς Φύσης, καὶ ἔτσι ἡ 25ῃ Δεκεμβρίου ἀποτελεσε τὴν ἡμερομηνία γέννησης τοῦ Διόνυσου, τοῦ Μίθρα καὶ τοῦ Χριστοῦ.

6. Ἄμωμος σύλληψη: Ἡ σύλληψη τοῦ «Θείου βρέφους» μὲ ἄμωμο τρόπο εἶναι

ένα άλλο στοιχείο με εκπληκτικές ομοιότητες. Από τον προγονικό μύθο του Ζαργέα είναι γνωστό, ότι ο Δίας κάνει σκόνη την καρδιά του κομματιασμένου Ζαργέα και τη δίνει στη Σεμέλη, να την πιη, εκείνη μένει έγκυος και γεννιέται πλέον ο Διόνυσος⁶. Από την Αιγυπτιακή Θεολογία είναι γνωστό επίσης, ότι η θεά Άθωρ είναι η μητέρα του Ώρου, που γεννήθηκε χωρίς την παρέμβαση άρρενος⁹. Σύμφωνα με την Περσική Μυθολογία ο Μίθρας γεννήθηκε από μία παρθένο, που ώνομαζόταν «Μητέρα του Θεού» (Anahita). Κατά μίαν άλλη έκδοχή γεννήθηκε από έναν βράχο, δίχως και πάλι την παρέμβαση άρσενικο³. Από τη σύγχρονη Θεολογία είναι γνωστό, πώς έγινε η σύλληψη του Χριστού.

7. Τριαδικότητα: Η «Άγία Τριάς» της χριστιανικής θρησκείας δεν φαίνεται ότι είναι μία έννοια πρωτοποριακή και μοναδική. Η αντίληψη αυτή φαίνεται ότι υπήρχε από την πανάρχαια ήλιακη λατρεία, την καθαρή αυτή φυσιοκρατική λατρεία, με την παρατήρηση της ανατολής, του μεσουρανήματος και της δύσης¹⁰. Συναντάται επίσης στην Αίγυπτο, όπως φαίνεται από τον ύμνο στον Άμουν: «Τρείς είναι όλοι οι θεοί, Άμουν, Ρά, Φθά, δεν υπάρχουν όμοιοί τους». Έδώ εντοπίζονται τα πρώτα στοιχεία της θεϊκής τριαδικότητας⁹. Η ίδια αντίληψη υπήρχε και στην Βαβυλώνα με δύο ιερές τριαδικότητες καθαρά φυσιοκρατικής προέλευσης, τους Άνου (Ουράνος), Ένλil (Γη) και Έα (Νερό), όπως επίσης τους Σιν (Σελήνη), Σαμάς (Ήλιος) και Ίστάρ (Αφροδίτη)⁹. Ο Μίθρας πάλι ήταν ο ενδιάμεσος μεταξύ Ουράνου και Γης και ήταν μέλος της «Ιερής Τριάδας»³.

8. Θεϊκές εντολές: Οί περίφημες 10 Έντολές του Μωυσή, τις οποίες υποτίθεται ότι του έδωσε ο ίδιος ο Θεός στο όρος Σινά, δεν φαίνεται να είναι τίποτε άλλο από μία αντιγραφή, προσαρμοσμένη στις αντιλήψεις του έβραϊκού λαού, των 16 εντολών που αναφέρονται στην «Βίβλο των Νεκρών» των Αιγυπτίων³. Άς μη λησμονηται, ότι ο Μωυσής υπήρξε έμπιστος στην αὐλή των Φαραώ, όπως αναφέρεται. Στις άλλες μεσογειακές φυσιοκρατικές λατρείες των γειτονικών χωρών δεν υπήρχαν τέτοιου είδους εντολές, απόρροια πάντοτε των εξ αποκαλύψεως θρησκειών.

9. Δυϊσμός: Η πρώτη εικόνα που είχε ο πρωτόγονος άνθρωπος ήταν ο ανατέλλων ήλιος και ο δύων ήλιος. Στο φυσικό αυτό γεγονός, που βέβαια σύντομα ταυτίστηκε με την ίδια την ύπαρξη της ζωής, βασίσθηκε και η φιλοσοφική θέση του δυϊσμού. Οί αντιθετικές δηλαδή διχοτομήσεις ζωή-θάνατος, φως-σκοτάδι, καλό-κακό και ότιδήποτε άλλο έχει σχέση με τον ήλιακό συμβολισμό⁶. Στην αρχαία έλληνική φιλοσοφία της δημιουργίας του ανθρώπου φαίνεται η διπλή «φύση» του ανθρώπινου γένους, φτιαγμένου από τη στάχτη των Τιτάνων, που προηγουμένως είχαν καταβροχθήσει το Διόνυσο. Έτσι ο άνθρωπος φέρει μέσα του δύο «φύσεις»: την τιτανική και τη διονυσιακή, δηλαδή την σκοτεινή και κακή, που συμβολίζουν οί Τιτάνες, και την αγαθή, φωτεινή και ήλιακή, που συμβολίζει ο Διόνυσος⁶. Οί δύο αυτές φύσεις αντιμάχονται συνεχώς μεταξύ τους για την επικράτηση. Παρόμοιος συμβολισμός υπήρχε και στο Μιθραϊσμό ανάμεσα στον Ahura-mazda, το πνεύμα του καλού, του έπουράνιου παράδεισου, και του Ahriman, το πνεύμα του κακού και της κόλασης³.

Αντίστοιχα οί Έσσαιοί, οί έρημίτες αυτοί της Νεκρής Θάλασσας, είχαν στο ίδιο τὸ ὄνομα της κοινότητας την έβραϊκή ρίζα εσ- που σημαίνει τὸ διάφανο φῶς, συνεπῶς

οἱ Ἑσσαῖοι ἦσαν τέκνα τοῦ φωτός, τοῦ ἀοράτου φωτός, τοῦ πνευματικοῦ. Ἕνας κα-
νόνας τῆς κοινότητος, ὅπως βρέθηκε στὰ χειρόγραφα, ἀναφέρει: «Ὁ Θεὸς ἔκανε γιὰ
τὸν ἄνθρωπο δύο πνεύματα: Τὸ πνεῦμα τῆς ἀλήθειας καὶ τοῦ λάθους. Στὴν πλευρὰ
τοῦ φωτός εἶναι τὸ δίκαιο καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἀπὸ τὴν πηγὴ τοῦ σκοτός ἡ ρίζα τοῦ
λάθους.» Πεντακάθαρη ἡ θέσις τῆς κυριαρχίας τοῦ φωτός, δηλαδὴ ἡ ἴδια διδασκαλία
ποὺ ξεπήδησε ἀπὸ τὴν φιλοσοφικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου, ποὺ πρώτη γεννήθηκε στὴ
σημερινὴ ἑλληνικὴ γῆ¹¹. Φυσικὰ στὴ μεταγενέστερη χριστιανικὴ θρησκεία ὑπάρχει Πα-
ράδεισος καὶ Κόλαση καὶ ὅπωςδήποτε ἡ πάλι τοῦ καλοῦ, ἀγαθοῦ καὶ φωτεινοῦ, ποὺ
συμβολίζεται ἀπὸ τὸ Χριστό, ἐνάντια στὸ κακό, πονηρὸ καὶ σκοτεινόν, ποὺ συμβολί-
ζεται ἀπὸ τὸ διάβολο. Μὲ ἀπλᾶ λόγια δηλαδὴ ἡ ἴδια πανάρχαια φυσιοκρατικὴ θέσις,
ἐπενδυμένη ὅμως μὲ τὸν μανδύα τῆς ἐκ Θεοῦ ἀποκαλύψεως.

10. Ἀγγελικοὶ κόσμοι: Στὴ θρησκεία τοῦ Ζωροαστρισμοῦ στὴν Περσία ἀναφέ-
ρονται ἑπτὰ ἀθάνατα πνεύματα, ποὺ περιβάλλουν τὸ θρόνο τοῦ κυρίαρχου καὶ πάν-
σοφου Κυρίου³, ὅσες εἶναι καὶ οἱ ἑπτὰ ἀγγελικὲς μορφές τῆς Π. καὶ τῆς Κ. Διαθήκης.
Ὁ Μιθραϊσμός ἐπίσης ἀναγνώριζε ἑπτὰ βαθμοὺς ἱερῆς γνώσης³. Ἄς μὴ λησμονῆται ἐξ
ἄλλου, ὅτι ὁ ἀριθμὸς ἑπτὰ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα εἶχε σημαντικὴ συμβολικὴ σημασία
καὶ θεωρεῖτο ὁ τέλειος ἀριθμὸς.

11. Ἀνάληψη: Στὴ Διονυσιακὴ λατρεία οἱ τελετὲς καταλήγουν μὲ τὴ θριαμβευτικὴ
ἄνοδο τοῦ Διονύσου στὸν οὐρανόν. «Ὁ δὲ Διόνυσος ἀναγαγὼν ἐξ Αἰδου τὴν μητέρα καὶ
προσαγορεύσας Θυὸν μετ' αὐτῆς εἰς οὐρανὸν ἀνήλθε» ἀναφέρει ὁ Ἀπολλόδορος⁶.
Κάτι ποὺ μὲ ἄλλα λόγια δείχνει ἀνάληψη τοῦ Θεοῦ μετὰ τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασή
του. Ἀναφέρεται ἐπίσης, ὅτι ὁ Μίθρας ἀναλήφθηκε στοὺς οὐρανοὺς 64 χρόνια μετὰ τὴ
γέννησή του, τὸ 208 π.Χ.³ Στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων στὸ κεφ. α', στίχος 9 ἀναφέ-
ρεται: «...καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλῃ ὑπέλαβε αὐτὸν ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν...»⁴. Δὲν χρειάζονται σχόλια γιὰ τὰ πιδ πάνω καὶ ὁ καθένας εἶναι
ἐλεύθερος νὰ κάνῃ τοὺς δικούς του συλλογισμούς.

12. Καθαρμοί- Μεταφορὰ πραγμάτων σὲ λιτανεία- Μετάληψη: Στὴ μύηση τῶν
νεοφύτων στὰ Διονυσιακὰ μυστήρια ραντίζανε τὸν μυούμενο μὲ ἕνα δαφνόφυλλο, βά-
για τὰ λέμε σήμερα, ποὺ τὸ εἶχαν βρέξει μὲ νερό. Οἱ Ὀρφικοὶ θίασοι εἶχαν τὴν τράπεζα
τῆς μεταληπτικῆς κοινωνίας ὡς ἀπαραίτητο συστατικὸ γιὰ τὸ σύνδεσμο κοινωνίας μετα-
ξύ τους. Στὶς ἱερὲς τελετὲς κατὰ τὴ διάρκειά τῆς πομπῆς οἱ ἱερεῖς μεταφέρουν διάφορα
ἱερὰ σκεύη, εἰκόνες, μυστηριακὰ ὄργανα, σύμβολα, κ.τ.λ.⁶ Στὸ Μιθραϊσμὸ παραδέχον-
ται τὴ Δευτέρα Παρουσία, ὅπου ὁ Μίθρας θὰ κρίνῃ μὲ δικαιοσύνη τοὺς δίκαιους καὶ
τοὺς ἄδικους. Ἐπίσης εἶχαν ὡς τελετὴ τὴν βάπτισι καὶ τὴν μετάληψη μὲ ἄρτο καὶ οἶνο³.
Παρόμοιες ἢ καὶ ταυτόσημες ἐνέργειες γίνονται καὶ σήμερα στὴ διάρκεια τῆς Θείας
Λειτουργίας στοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς, ἀνεξαρτήτως δόγματος.

λείνοντας αὐτὸ τὸ σημείωμα θὰ πρέπει νὰ τονιστῇ, ὅτι ὅσα ἀναφέρθηκαν
δὲν εἶναι τὰ μόνα ποὺ παρουσιάζουν τόσο κτυπητὲς ὁμοιότητες τοῦ ἀρ-
χαίου ἑλληνικοῦ χθὲς μὲ τὸ χριστιανικὸ σήμερα. Ὑπάρχει ἕνα πληθὺς
ἄλλων, ποὺ ἡ ἀπλὴ μόνον ἀναγραφὴ τους θὰ ἀπαιτοῦσε ἕναν ὀγκώδη
τόμο. Σημασία ἔχει, ὅτι αὐτὲς οἱ ὁμοιότητες οὔτε τυχαῖες εἶναι, ἀλλὰ οὔτε

καὶ συνέχεια ἀποτελοῦν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας.

Ἀπλᾶ ἀποτελοῦν ἓνα εἶδος «ὑποκλοπῶν», μὲ τρόπο, κατὰ τὴν ἄποψή μου, ἀριστοτεχνικὰ προσαρμοσμένο ἔτσι, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι ἀποτελοῦν συνέχεια μιᾶς ζωντανῆς, ἐλευθέρης καὶ ἀνθρώπινης λατρείας στὴ σημερινὴ θρησκεία, γιὰ τὴν παγίδευση τῶν ἀνθρώπων σὲ μία θρησκεία, ποὺ ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόσυρση τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς καὶ τὴν προσημονίαν ἑνὸς σκοτεινοῦ καὶ ἀπροσδιόριστου μετὰ θάνατον μέλλοντος. Εἶναι ἀναμφισβήτητο, παρὰ τὶς σημερινὲς προσπάθειες ἡγετικῶν κρατῶν γιὰ τὴν ἐπάνοδο σὲ μεσαιωνικὲς σκέψεις, π.χ. ἡ προσπάθεια ἐπιβολῆς ἀντεπιστημονικῶν ἀπόψεων στὶς θεωρίες τῆς ἐξέλιξης τοῦ ἔμβριου κόσμου, ὅτι ἡ ἱστορικὴ ἐρευνα ἔχει ἀποδείξει, πὼς ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἓνα θρησκευτικὸ κατασκεύασμα, ποῦ, ὅταν δημιουργήθηκε, εἶχε πολιτικὲς βλέψεις γιὰ παγκόσμια κυριαρχία μέσω τῆς θρησκείας καὶ ἴσως καθόλου πνευματικότητας.

Κυρίως ὅμως δὲν εἶναι κάτι τὸ νέο, ποὺ ἔφερε νέες ιδέες καὶ νέο ἦθος. Οἱ ρήσεις περὶ ἀγάπης τοῦ πλησίον, περὶ ἀνεξικακίας καὶ ἄλλα πολλὰ ἀναφέρονται στὰ ἀρχαῖα κείμενα, σὲ αὐτὰ ποὺ διέφυγαν τῶν ἐσκεμμένων καταστροφῶν τῶν σκοτεινῶν μεσαιωνικῶν αἰώνων. Οἱ πιδὶ πάνω «συμπτώσεις», ποὺ δὲν εἶναι βεβαίως συμπτώσεις ἀλλὰ ἐσκεμμένες ὑποκλοπές, ἔστω καὶ αὐτὲς οἱ λίγες ποὺ ἀναφέρθηκαν, πιστοποιοῦν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἐπιζητοῦσαν τὴν εὐτυχία μέσα ἀπὸ τὴ λατρεία τῶν φυσικῶν δυνάμεων, τῶν ὁποίων τὴ δύναμη γνῶριζαν. Ἀπλᾶ μὲ τὴν ἀάροδο τῶν χιλιετιῶν καὶ ἀφοῦ τὸ ἱερατεῖο διαστρέβλωσε κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ φιλοσοφικὴ Σκέψη, ἄλλαξε καὶ τὸν τρόπο ἀντιμετώπισης τῶν ἀνθρώπινων προβλημάτων. Ἐβαλε ὡς φραγμὸ τὴν βούληση τοῦ «Ἀνώτατου ὄντος» γιὰ κάθε πράξη ποὺ ἐρχόταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ συμφέροντά του, μὲ ἀποτέλεσμα τὴ στυγνὴ δικτατορία τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν ὑποταγή του στὶς βουλήσεις τῶν ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν μὲ τὴν ἀπειλὴ τῆς τιμωρίας καὶ τῆς κόλασης.

Βιβλιογραφικὲς ἐπιλογές

1. Boulanger, A., «Ὁρφεὺς, σχέσεις Ὁρφισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ», Ἔκδ. Ἐκότη 2004, σελ. 142.
2. Γάβριγγερ, Π., «Ὁρφικοὶ ὕμνοι», ἔκδ. Βιβλιοθήκη Σφριγγὸς 1982, σελ. 200.
3. Fingrut, D., «Mithraism. Seed Alternative School», Copy from Web site, 1993.
4. «Ἡ Καινὴ Διαθήκη», ἔκδ. Θεολόγων «Ὁ Σωτὴρ».
5. «Holy Bible», Ed. The Gideons International.
6. Λεκατσᾶς, Π., «Διόνυσος», ἔκδ. Ἐταιρ. Σπουδῶν καὶ Γενικῆς Παιδείας 1971, σελ. 287.
7. Πασσᾶς, Ι., «Τὰ Ὁρφικά», ἔκδ. Ἐγκυκλοπαίδειας τοῦ Ἡλίου 1984, σελ. 448.
8. Ροῦσσος, Ε., «Ἡράκλειτος, περὶ φύσεως», ἔκδ. Ν. Παπαδήμα 1987, σελ. 211.
9. Στουράκης, Γ., «Ἀρχαῖες θρησκείες καὶ Χριστιανισμός», ἔκδ. Βιβλιοθήκη τοῦ Ρόδου 1997, σελ. 156.
10. Wyler, S., «Ἡλιακὰ σύμβολα», ἔκδ. Ἀνοιχτὴ Πόλη 1998, σελ. 141.
11. Yadin, Y., «The message of scrolls», Ed. Simon and Schuster 1957 σελ. 192.

Κ.Κ. Θανασουλόπουλος

Ὁμ. καθηγητὴς Α.Π.Θ.

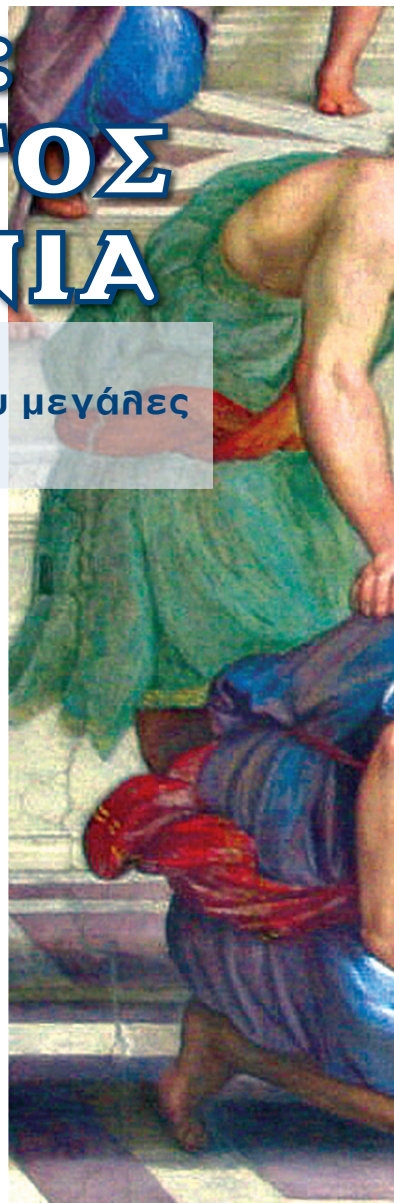
ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ: ΑΞΕΠΕΡΑΣΤΟΣ 2.300 ΧΡΟΝΙΑ

**Ἡ Εὐκλείδειος Γεωμετρία ἰσχύει
τόσο στὶς γήινες ὅσο καὶ στὶς ποῦ μεγάλες
διαστημικὲς ἀποστάσεις**

στοιχειώδης μαθηματικὴ παραγωγή κατὰ τὴν γιγαντιαία προσπάθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Θαλῆ μέχρι τὴν ἐποχὴ τοῦ Εὐκλείδη (600-300 π.Χ.) ἔχει συγκεντρωθῇ ἀπὸ τὸν Εὐκλείδη μὲ ἀπαράμιλλη τάξη καὶ ἐπιστημονικότητα στὸ ἔργο του ὑπὸ τὸν τίτλο «Στοιχεῖα». Ὅχι πολὺ νεώτερος τῶν μαθητῶν τοῦ Πλάτωνα ἦταν ὁ Εὐκλείδης, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνο συνάθροισε ὅλα τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς του στοιχεῖα τῆς Γεωμετρίας, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ποὺ εἶχε βρεῖ ὁ Εὐδόξος ὁ Κνίδιος τὰ συνέταξε, πολλὰ δὲ ἐπίσης ἀπὸ αὐτά, ποὺ εἶχε ἀνακαλύψει ὁ Θεαίτητος τὰ τελειοποίησε. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐκεῖνα τὰ θεωρήματα, τὰ ὁποῖα πρὶν ἀπὸ αὐτὸν δὲν εἶχαν τὶς ἀπαραίτητες ἀποδείξεις, τὰ διαμόρφωσε μὲ αὐστηρὲς ἀποδείξεις. Δὲν εἶναι γνωστό, ἐὰν στὰ «Στοιχεῖα» περιλαμβάνονται καὶ θεωρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχει τυχὸν ἀνακαλύψει ὁ Εὐκλείδης. Πολλὲς ὅμως ἐνδείξεις μαρτυροῦν, ὅτι κατὰ πᾶσα πιθανότητα πολλὰ θεωρήματα εἶναι ἐπινοήσεις τοῦ Εὐκλείδη.

Ἀφ' οὗτο ὁ Εὐκλείδης ἐξέδωσε τὰ «Στοιχεῖα» (ὑπολογίζεται περὶ τὸ 320-310 π.Χ.), κανεῖς ἄλλος δὲν τόλμησε μέχρι καὶ σήμερα ἀκόμη νὰ γράψῃ παρόμοιο βιβλίον. Ἀπὸ τότε καὶ σὲ διάστημα 2.300 ἐτῶν καὶ πλέον τὰ «Στοιχεῖα» τοῦ Εὐκλείδη παραμένουν τὸ μαθηματικὸ στερέωμα ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας. Κάθε κριτικὴ τὰ «Στοιχεῖα» τὴν ὑφίστανται νικηφόρα καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Εὐκλείδης ἦταν μεγάλος μαθηματικός. Μέχρι σήμερα εἶναι γνωστὲς περὶ τὶς 1.800 ἐκδόσεις τῶν «Στοιχείων» σὲ διάφορες

Ὁ Στοβαῖος (ε' αἰ. μ.Χ.) διέσωσε τὸ ἀκόλουθο χαρακτηριστικὸ περιστατικὸ μεταξὺ τοῦ Εὐκλείδου καὶ κάποιου μαθητῆ του: Ὅταν κάποιος, πὺν ἄρχισε νὰ διδάσκεται Γεωμετρία ἀπὸ τὸν Εὐκλείδη, ἔμαθε τὸ πρῶτο θεώρημα, ρώτησε τὸν Εὐκλείδη: «Καὶ τώρα τί κέρδος θὰ ἔχω, ἀφοῦ τὸ ἔμαθα;» Ὁ Εὐκλείδης κάλεσε τὸν ὑπηρέτη του καὶ τοῦ εἶπε: «Δώσε του τρεῖς ὀβολούς, ἐπειδὴ πρέπει νὰ κερδίξῃ ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μαθαίνει.» (Ἀνθολογία Στοβαίου, ἔκδ. Meineke, τόμ. IV, σελ. 205.) Ἡ εἰκόνα εἶναι λεπτομέρεια ἀπὸ τὸν πίνακα «Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ Ἰταλοῦ ζωγράφου Ραφαήλ (περίπου 1.500 π.Χ.).

γλώσσες. Παρά την επιβολή του Χριστιανισμού στο Δυτικό Κόσμο, τὰ «Στοιχεῖα» εἶναι τὸ βιβλίο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο εἶχε τὶς περισσότερες ἐκδόσεις παγκοσμίως μετὰ τὴν Βίβλο.

Βιογραφικὲς πληροφορίες γιὰ τὸν Εὐκλείδη δὲν σώθηκαν. Δὲν γνωρίζουμε οὔτε τὸν τόπο οὔτε τὸ χρόνο τῆς γέννησης καὶ τοῦ θανάτου του. Τὸ μόνο γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἦταν Ἕλληνας καὶ ἔδρασε στὴν Ἀλεξάνδρεια, πόλη τὴν ὁποία ἱδρύσε τὸ 331 π.Χ. ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ἡ ἀκμὴ του συμπίπτει μὲ τὸ χρόνο τῆς βασιλείας τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Α΄ (323 - 285 π.Χ.). Σύμφωνα μὲ ὅλες τὶς ἐνδείξεις ὁ Εὐκλείδης ἦταν ὁ πρῶτος διευθυντὴς τῆς περίφημης Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς ἢ ὁ πρῶτος πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἂν θελήσουμε νὰ ἐκφράσουμε τὸν τίτλο του μὲ τὸ σύγχρονο τρόπο.

Ὁ Εὐκλείδης, λίγα ἔτη μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Πλάτωνος, θεωροῦνταν στὴν Ἀθήνα, ὅπου ζοῦσε, ὡς μέγας μαθηματικός, ἔπρεπε μάλιστα νὰ εἶναι ὁ μεγαλύτερος, γιὰ νὰ κληθῇ ἀπὸ τὸν Πτολεμαῖο στὴν Ἀλεξάνδρεια, νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὁργάνωση καὶ τὴ διεύθυνση τοῦ ἰδρυόμενου ἐκεῖ τότε πανεπιστημίου. Ὁ Πρόκλος (410-485 μ.Χ.), ἀπὸ τοὺς διευθυντὲς τῆς Ἀκαδημίας Πλάτωνος, ἀποκαλεῖ τὸν Εὐκλείδη πλατωνικό, τουτέστιν γνώστη τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος. Στὰ σχόλιά του ἐπὶ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν «Στοιχείων» τοῦ Εὐκλείδη ἀπαριθμεῖ κατὰ σειρὰ τοὺς σπουδαίους μαθηματικούς μετὰ τὸν Εὐκλείδη, οἱ ὁποῖοι μὲ τὶς ἀνακαλύψεις τους δημιούργησαν τὴν Μαθηματικὴ Ἐπιστήμη.

Ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Θαλῆ τὸν Μιλήσιο καὶ μνημονεύει ἀκολούθως τὸν Ἀναξίμανδρο, τὸν Μαιμέριο (ἀδελφὸ τοῦ ποιητῆ Σησιχόρου), τὸν Πυθαγόρα, τὸν Ἰππία τὸν Ἡλείο, τὸν Ἀναξαγόρα τὸν Κλαζομένιο, τὸν Οἰνοπίδη τὸ Χίο, τὸν Ἱπποκράτη τὸ Χίο, τὸν Θεόδωρο τὸν Κυρηναῖο, τὸν Πλάτωνα, τὸν Λεωδάμαντα τὸν Θάσιο, τὸν Ἀρχύτα τὸν Ταραντῖνο, τὸν Θεαίτητο τὸν Ἀθηναῖο, τὸν Νεοκλείδη, τὸν Λέοντα, τὸν Εὐδόξο τὸν Κνίδιο, τὸν Ἀμύκλα τὸν Ἡρακλεώτη, τοὺς ἀδελφοὺς Μέναιχιμο καὶ Δεινόστρατο, τὸ Θεύδιο τὸν Μάγνητα, τὸν Ἀθήναιο τὸν ἐκ Κυζίκου, τὸν Ἐρμότιμο τὸν Κολοφώνιο καὶ τὸν Φίλιππο τὸν Μενδαῖο.

Εἶναι λοιπὸν ὁ Εὐκλείδης νεώτερος τῶν περὶ τὸν Πλάτωνα, μεγαλύτερος ὅμως τοῦ Ἐρατοσθένη καὶ τοῦ Ἀρχιμήδη. Ἀκολουθοῦσε τὴν φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος καὶ γι' αὐτὸ ἔθεσε ὡς ἐπισφράγισμα τῆς συγγραφῆς τῶν «Στοιχείων» τὴν κατασκευὴ τῶν λεγομένων πλατωνικῶν σχημάτων (τὴν κατασκευὴ καὶ ἐγγραφὴ σὲ σφαῖρα τῶν πέντε κανονικῶν πολυέδρων: τετράεδρου, κύβου, ὀκτάεδρου, δωδεκάεδρου καὶ εἰκοσάεδρου). Ἐκτὸς ὅμως τῶν «Στοιχείων» ὁ Εὐκλείδης ἔγραψε καὶ πολλὰ ἄλλα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν θαυμαστὴ ἀκρίβεια καὶ ἐπιστημοσύνη. Τέτοια εἶναι τὰ «Ὀπτικά», τὰ «Κατοπτρικά» καὶ τὰ «Στοιχεῖα τῆς Μουσικῆς». Σπουδαιότατα ἔργα τοῦ Εὐκλείδη χάθηκαν. Ἀπὸ μεταγενέστερους γνωρίζουμε τοὺς τίτλους τους καὶ σὲ γενικὲς γραμμὲς τὸ περιεχόμενό τους. Τὰ ἔργα ποὺ χάθηκαν ἔφεραν τοὺς τίτλους: «Περὶ Διαιρέσεων» (σχημάτων), «Ψευδάρια», «Πορίσματα», «Τόποι πρὸς Ἐπιφάνεια» (δύο βιβλία περὶ γεωμετρικῶν τόπων στὸ ἐπίπεδο), «Περὶ κωνικῶν τομῶν» (τέσσερα βιβλία) καὶ «Περὶ Μηχανικῆς».

Ὁ Εὐκλείδης ὑπῆρξε ὁ θεμελιωτὴς τῆς Γεωμετρίας. Τὸ ἔργο του «Στοιχεῖα» δὲν ἔπαινε νὰ θεωρῆται ὡς ἓνα ἀνυπέρβλητο πρότυπο μαθηματικῆς ἀκριβείας. Στὸν πίνακα εἰκονίζεται ὁ Εὐκλείδης, ζωγραφισμένος ἀπὸ τὸν Ζῦστ τῆς Γάνδης (ἀνάκτορο Μπαρμπερίνι, Ρώμη).

Ὁ Εὐκλείδης εἶναι ἄξιος θαυμασμοῦ γιὰ τὴ συγγραφὴ τῶν «Στοιχείων» τῆς Γεωμετρίας ἔνεκα τῆς τάξης καὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν προβλημάτων τῶν θεωρούμενων ὡς στοιχειωδῶν καὶ ἀπαραίτητων γιὰ κάθε ἄλλη μαθηματικὴ ἔρευνα. Δὲν παρέλαβε ὅσα ἀπλᾶ ἦταν ἀναγκαῖα ὡς θεμέλιο, ἀλλὰ χρησιμοποίησε καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν συλλογισμῶν καὶ μεθόδους ἀνέλεγκτους, ἀκριβεῖς καὶ οἰκείες πρὸς τὶς ἐπιστῆμες.

Κατὰ τὶς ἀποδείξεις του χρησιμοποίησε ὅλες τὶς διαλεκτικὲς μεθόδους, τὴν μὲν διαιρετικὴ γιὰ τὴν εὕρεση τῶν εἰδῶν, τὴν δὲ ὀριστικὴ στοὺς οὐσιώδεις λόγους, τὴν δὲ ἀποδεικτικὴ κατὰ τὴν μετάβαση ἀπὸ τὶς θεμελιώδεις ἀρχὲς στὰ ζητούμενα, τὴν δὲ ἀναλυτικὴ κατὰ τὴν μετάβαση ἀντίστροφα, ἀπὸ τὰ ζητούμενα πρὸς τὶς θεμελιώδεις ἀρχές. Ἐπὶ πλέον βλέπει κανεῖς στὰ «Στοιχεῖα» τοῦ Εὐκλείδη τὰ ποικίλα εἶδη τῶν ἀντιστροφῶν, καὶ τῶν ἀπλούστερων καὶ τῶν συνθετώτερων, καὶ ποιά ἀπὸ τὰ θεωρήματα ἔχουν ἀντίστροφα καὶ ποιά ὄχι. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ οἰκονομία καὶ

ή τάξη, ή όποία παρατηρεΐται κατά τή σύνδεση τών προηγούμενων πρὸς τὰ ἐπόμενα θεωρήματα καί ή δύναμη με τήν όποία ἔχει διατυπωθῇ κάθε ἓνα ἀπὸ αὐτά.

Ὁ ὅρος Ἄλγεβρα δέν εἶναι ἑλληνικός ἀλλά ἀραβικός. Στοιχεῖα ὅμως τῆς Ἄλγεβρας περιλαμβάνει ὁ Εὐκλείδης στὰ «Στοιχεῖα» του ὑπὸ μορφῇ γεωμετρικῶν θεωρημάτων, τὰ όποῖα οἱ νεώτεροι ὀνομάζουν Γεωμετρική Ἄλγεβρα.

Τὰ δεκατρία βιβλία τῶν «Στοιχείων»

Ἡ προτάσεις τῶν «Στοιχείων» διακρίνονται σὲ δύο κατηγορίες, σὲ θεωρήματα καί σὲ προβλήματα. Στὰ θεωρήματα ἀνήκουν οἱ προτάσεις, τῶν όποίων ζητεῖται ή εὕρεση τῆς ἀλήθειας, δηλαδή τοῦ ἰσχυρισμοῦ τους, ἀποδεικτικά. Στὰ προβλήματα ἀνήκουν οἱ προτάσεις, στῖς όποῖες ζητεῖται ή κατασκευὴ ὀρισμένου γεωμετρικοῦ σχήματος. Μετὰ τήν ἀπόδειξη κάθε θεωρήματος ὁ Εὐκλείδης ἐπαναλαμβάνει τήν ἐκφώνησή του καί προσθέτει: ὅπερ ἔδει δεῖξαι. Στὸ τέλος κάθε προβλήματος προσθέτει τήν φράση: ὅπερ ἔδει ποιῆσαι.

Στὸ **Πρῶτο Βιβλίο** τῶν «Στοιχείων» τοῦ Εὐκλείδη προτάσσονται 23 ὀρισμοί, 5 αἰτήματα καί 9 κοινὲς ἔννοιες. (Ὁ Ἀριστοτέλης ἀντὶ τῶν ὅρων αἶτημα καί ἔννοια προτιμᾷ τὸν ὅρο ἀξίωμα.) Ἀκολουθῶς ἔπονται 48 θεωρήματα καί τὰ προβλήματα. (Τὸ 47ο θεωρήμα εἶναι τὸ Πυθαγόρειο Θεώρημα).

Τὸ **Δεύτερο Βιβλίο** περιέχει 14 θεωρήματα καί προβλήματα, στὰ όποία κυρίως ἐξετάζονται γεωμετρικῶς θεμελιώδεις ταυτότητες τῆς Ἄλγεβρας. Ὡς ἐνδέκατο πρόβλημα ἐξετάζεται τὸ θεωρήμα τῆς Χρυσῆς Τομῆς.

Στὸ **Τρίτο Βιβλίο**, ὅπου περιέχονται 37 θεωρήματα καί προβλήματα, ἐξετάζονται οἱ ιδιότητες τοῦ κύκλου, ἀφοῦ προτίθενται 11 ὀρισμοί, στοὺς όποίους καθορίζεται πότε οἱ κύκλοι εἶναι ἴσοι, πότε εὐθεῖα ἐφάπτεται κύκλου κ.λπ..

Στὸ **Τέταρτο Βιβλίο**, ἀφοῦ προτάσσονται ἑπτὰ ὀρισμοί, ἐξετάζεται ή κατασκευὴ τῶν ἀπλούστερων κανονικῶν πολυγώνων καί ή ἐγγραφή καί περιγραφή αὐτῶν σὲ κύκλο σὲ 16 προτάσεις.

Στὸ **Πέμπτο Βιβλίο** προτάσσονται 18 ὀρισμοί καί ἀκολουθοῦν 25 θεωρήματα, στὰ όποία ἐρευνῶνται ιδιότητες τῶν ἀναλογιῶν. Τὸν τέταρτο ὀρισμὸ οἱ νεώτεροι τὸν ὀνομάζουν Ἀξίωμα τῆς Συνέχειας, πὸν χρησιμοποιεῖται στὰ Ἀνώτερα Μαθηματικά.

Στὸ **Ἑκτο Βιβλίο** προτάσσονται πέντε ὀρισμοί καί ἀκολουθοῦν 33 θεωρήματα, στὰ όποῖα γίνεται ή ἔρευνα ὁμοίων σχημάτων.

Τὸ **Ἑβδομο, Ὁγδοο καί Ἐνατο Βιβλία** περιέχουν τὰ στοιχεῖα τῆς Θεωρίας τῶν Ἀριθμῶν.

Τὸ **Δέκατο Βιβλίο** εἶναι τὸ ἐκτενέστερο ὅλων. Περιέχει τέσσερις ὀρισμοὺς καί 115 θεωρήματα. Εἶναι τὸ δυσκολώτερο ἀπὸ ὅλα τὰ βιβλία τῶν «Στοιχείων». Εἶναι ζήτημα ἂν ὑπάρχουν ἐλάχιστοι μαθηματικοὶ στὸν κόσμο, οἱ όποῖοι τὸ κατανοοῦν. Ἐξ ἄλλου δέν ὑπάρχει ὁμοφωνία μετὰξὺ τῶν εἰδικῶν γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, τὸ όποῖο σύμφωνα με ὀρισμένους ἀποσκοπεῖ στὸ νὰ δείξῃ, ὅτι ή ἁρμονία τοῦ Σύμπαντος διέπεται ἀπὸ τή συμμετρία καί τήν ἀσυμμετρία, οἱ όποῖες συνδυαζόμενες παράγουν ἁρμονία, ὅπως θεωρεῖται ὅτι αὐτὸ νοεῖται ἀπὸ τήν πλατωνική διδασκαλία.

Τὸ Ἐνδέκατο, Δωδέκατο καὶ Δέκατο Τρίτο Βιβλία ἀφοροῦν στὴ Στερεομετρία. Τοῦ ἐνδέκατου βιβλίου προτάσσονται 28 ὁρισμοί, οἱ ὅποιοι καθορίζουν τὰ στερεὰ σχήματα καὶ ἔπονται 39 θεωρήματα, στὰ ὁποῖα ἐξετάζονται τὰ πρίσματα. Ἡ πυραμίδα, ὁ κῶνος, ὁ κύλινδρος καὶ ἡ σφαῖρα ἐξετάζονται σὲ 18 θεωρήματα τοῦ δωδεκάτου βιβλίου, ἐνῶ ἡ σπουδὴ καὶ ἡ ἐγγραφή τῶν πέντε κανονικῶν πολυέδρων σὲ σφαῖρα γίνεται στὸ δέκατο τρίτο καὶ τελευταῖο βιβλίο τῶν «Στοιχείων», τὸ ὁποῖο περιέχει ἐπίσης 18 θεωρήματα.

Οἱ μέθοδοι ἀπόδειξης, τὶς ὁποῖες χρησιμοποιεῖ ὁ Εὐκλείδης στὰ «Στοιχεῖα» εἶναι οἱ ἐξῆς τέσσερις: Ἡ συνθετικὴ, ἡ τῆς ἀπαγωγῆς σὲ ἄτοπο (ἢ σὲ ἀδύνατο), ἡ ἀναλυτικὴ καὶ ἡ τῆς τέλειαις ἐπαγωγῆς (ἡ τοῦ ἀναδρομικοῦ συλλογισμοῦ). Κατὰ γενικὴ ὁμολογία ἡ συνθετικὴ μέθοδος εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴ χρησιμοποιοῦμενη ἀπὸ τὴ Μαθηματικὴ Ἐπιστήμη. Ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ὀνομάζει δεικτικὴ ἢ κατηγορικὴ.

Ὁ Εὐκλείδης σὲ ἔργο τῆς Ἀναγέννησης.

Οἱ δὴθεν μὴ Εὐκλείδειες Γεωμετρίες

Ὀν 19ο αἰῶνα ἐξαγγέλθηκε, ὅτι ἐκτὸς τῆς Γεωμετρίας τοῦ Εὐκλείδη ἀνακαλύφθηκαν καὶ ἄλλα δύο εἶδη Γεωμετριῶν, μὴ Εὐκλείδειων, τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἓνα εἶδος ὠνομάσθηκε Ὑπερβολικὴ Γεωμετρία, τὸ δὲ ἄλλο ὠνομάσθηκε Ἐλλειπτικὴ Γεωμετρία. Ὑποστηριζόταν, ὅτι ἡ μὲν Γεωμετρία τοῦ Εὐκλείδη ἰσχύει γιὰ τὶς μικρὲς ἀποστάσεις, ἐνῶ οἱ μὴ Εὐκλείδειες ἰσχύουν γιὰ τὶς μεγάλες ἀποστάσεις καὶ τὰ μεγάλα τρίγωνα. Προϊόντος τοῦ χρόνου παρατηρήθηκε, ὅτι ἐνῶ ὁ Εὐκλείδης χρησιμοποιεῖ ὡς ὑπόβαθρο τῆς Γεωμετρίας του 14 ἀξιώματα, οἱ ἰσχυριζόμενοι, ὅτι ἀνακάλυψαν τὶς μὴ Εὐκλείδειες Γεωμετρίες, λαμβάνουν 13 ἀξιώματα τοῦ Εὐκλείδη, τὰ βαπτίζουν «Ἀπόλυτη Γεωμετρία» καὶ σὲ αὐτὰ προσθέτουν ἓνα ἀξίωμα περὶ παραλλήλων, διαφορετικὸ τοῦ πέμπτου Εὐκλείδειου ἀξιώματος περὶ παραλλήλων. Δεδομένου ὅτι οἱ νέες Γεωμετρίες εἶναι κατὰ τὰ 13/14 Εὐκλείδειες, ἡ πλέον εὐστοχὴ ὀνομασία τους ἔπρεπε νὰ εἶναι: «Ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς Εὐκλείδειας Γεωμετρίας».

Τὸ ἀξίωμα τοῦ Εὐκλείδη περὶ παραλλήλων πρεσβεύει, ὅτι «ἐὰν σὲ ἓνα ἐπίπεδο θεωρήσουμε εὐθεῖα γραμμὴ καὶ ἓνα σημεῖο τοῦ ἐπιπέδου ἐκτὸς τῆς εὐθείας, ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἄγεται μία μόνον παράλληλος πρὸς τὴν εὐθεῖα».

Σύμφωνα μὲ τὴν Ὑπερβολικὴ -μὴ Εὐκλείδεια- Γεωμετρία, «ἀπὸ ἐκτὸς εὐθείας σημεῖο τοῦ ἐπιπέδου ἄγονται ἄπειροι παράλληλοι πρὸς τὴν εὐθεῖα».

Σύμφωνα μὲ τὴν Ἐλλειπτικὴ -μὴ Εὐκλείδεια- Γεωμετρία, «ἀπὸ ἐκτὸς εὐθείας σημεῖο τοῦ ἐπιπέδου καμμία παράλληλος δὲν ἄγεται πρὸς τὴν εὐθεῖα».

Οί κατασκευαστές των δορυφόρων και των πυραύλων περιφρονούν τελείως τις μη Εὐκλείδειες Γεωμετρίες, πού δὴθεν ισχύουν γιὰ τις μεγάλες ἀποστάσεις, καὶ χρησιμοποιοῦν γιὰ τις κατασκευές τους μόνο τὴν Εὐκλείδεια Γεωμετρία.

Ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ παρατήρηση, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διδασκόταν στὴ Θεωρία τῶν Συνόλων, σὲ ὅλα τὰ πανεπιστήμια τοῦ κόσμου, ὅτι τὸ μέρος εἶναι μεγαλύτερο τοῦ ὅλου πρὸς «μεγάλη ἐκπληξη καὶ καγχασμὸ τοῦ Εὐκλείδη», ὁ ὁποῖος διδάσκει, ὅτι τὸ ὅλον εἶναι μεγαλύτερο τοῦ μέρους. Καὶ ναὶ μὲν ὁ Ἡσίοδος γράφει, ὅτι τὸ ἥμισυ εἶναι περισσότερο τοῦ ὅλου, τοῦτο ὅμως ὅχι μὲ τὴν μαθηματικὴ ἔννοια, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοια, ὅτι αὐτὸς πού ἔχει λίγα εἰσοδήματα, ἀλλὰ δαπανᾷ μὲ σύνεση, περνάει καλύτερα ἀπὸ τὸν πλούσιο ἀλλὰ σπάταλο.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλες παρατηρήσεις σημειώνονται στὶς ἀρχές τῆς Ἑλληνικῆς Γεωμετρίας, ἀπὸ τὴ δημιουργία τῆς λεγομένης Συμβολικῆς καὶ τῆς Μαθηματικῆς Λογικῆς. Ὑποστηρίζουν λοιπόν, ὅτι ἡ Λογικὴ εἶναι μία καὶ ισχύει γιὰ ὅλες τις Ἐπιστῆμες, ὅπως τὴν διατύπωσε ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ὅτι ἂν ὑπάρχῃ Συμβολικὴ Λογικὴ καὶ Μαθηματικὴ Λογικὴ, θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ Φυσικὴ Λογικὴ καὶ Φιλολογικὴ Λογικὴ καὶ Φαρμακευτικὴ Λογικὴ κ.τ.λ.. Τίποτε ὅμως δὲν ἀκούγεται γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τέτοιων Λογικῶν!

Εὐκλείδεια Γεωμετρία καὶ Σχετικότητα

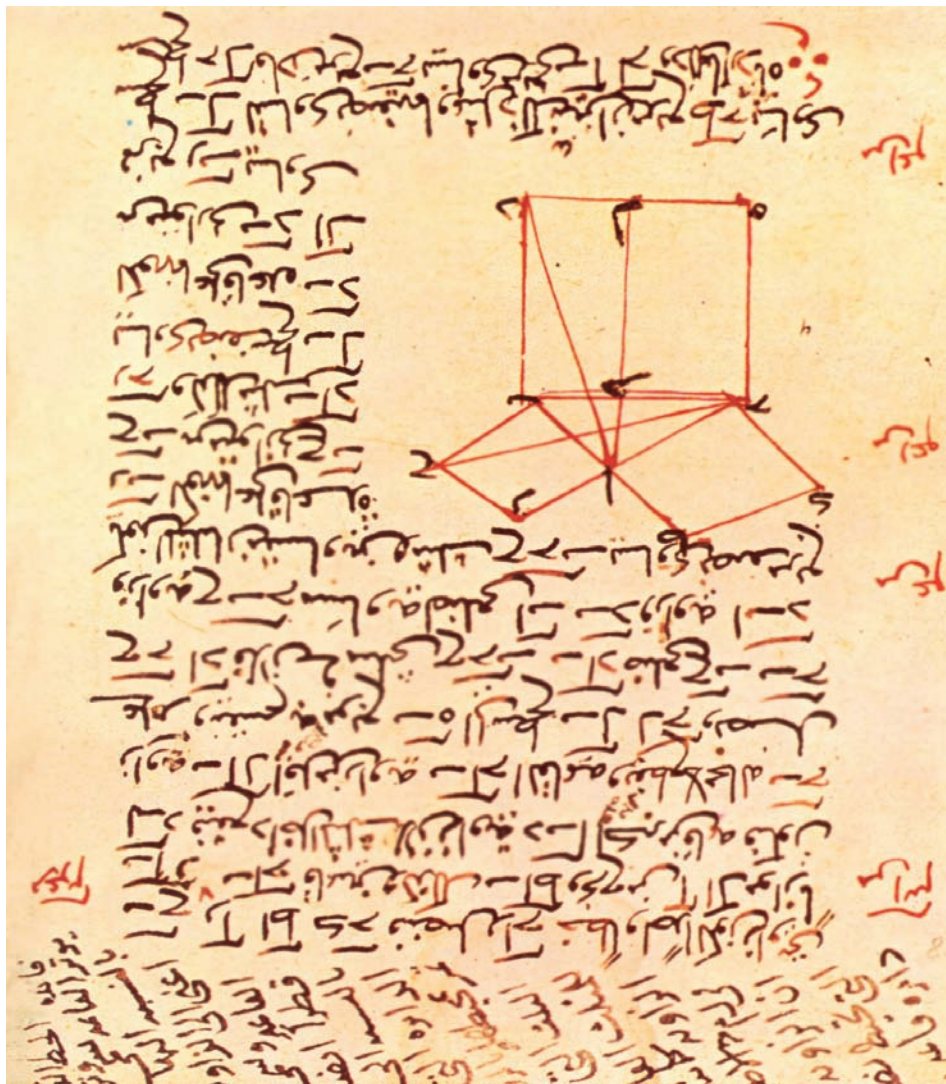

Ἡ μὴ Εὐκλείδειες Γεωμετρίες ἔδωσαν ἀφορμὴ στὸ Γάλλο μαθηματικὸ καὶ φιλόσοφο Ἰούλιο Ταννερὺ νὰ γράψῃ μερικὲς σκέψεις, τις ὁποῖες ἀποδίδει παρακάτω ὁ σπουδαῖος Ἕλληνας μαθηματικὸς Εὐάγγελος Σταμάτης μὲ μερικὲς παραλλαγές (Science et Philosophie, Paris 1934, κεφ. 9).

«Πόσο θὰ ὠφελοῦμαστε, ἐὰν ἦταν δυνατόν, νὰ ἐπαναφέρουμε ἀπὸ τὸ Ὑπερέραν τὸν Εὐκλείδη μεταξὺ μας. Ὁ Ζεὺς, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε κατὰ τὸν Ὅμηρο, ἄκουσε εὐμένως τὴν παρακλῆση αὐτῇ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἔδωσε τὴν ἄδεια στὸν Εὐκλείδη, νὰ ἔλθῃ στὴ Γῆ. Ὡς συννοδὸς του ὤρισε τὸν Ἑρρῖκο Πουανκαρέ.

» Ὁ Εὐκλείδης ἀκολουθώντας τὴ Γεωμετρίαν τοῦ ἔφτασε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὸ Βερολίνο ἀστραπιαῖα, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκαν μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμὸ. Τὸν παρακάλεσαν ὅμως νὰ μὴν ἀνακοινώσῃ, ὅτι ἔφτασε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀστραπιαῖα, γιὰ αὐτὸ ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Θεωρίαν τῆς Σχετικότητος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Πουανκαρέ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀναλάβει τὸ ταξίδι του πρὸς τὴ Γῆ μὴ εὐκλείδειως, εἶχε φτάσει στὸ νεφέλωμα τῆς Ἀνδρομέδας, παρ' ὅλο πὺν κατὰ τὸ διάστημα τῆς πρώτης του ζωῆς εἶχε δηλώσει, ὅτι ἡ Εὐκλείδεια καὶ οἱ μὴ Εὐκλείδειες Γεωμετρίες εἶναι ἰσότιμες καὶ ὅτι οἱ μὴ Εὐκλείδειες ισχύουν ἰδιαίτερα γιὰ τις μεγάλες ἀστρονομικὲς ἀποστάσεις.

» Ὁ Εὐκλείδης ἀνακηρύχθηκε ἀπὸ ὅλα τὰ κράτη Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῶν Μαθηματικῶν καὶ πῆγε στὴ Λειψία, ὅπου προμηθεύτηκε ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸ οἶκο B.G. Teubner τὸ πολὺτιμο ἔργο τοῦ Χάιμπεργκ «Τὰ Στοιχεῖα τοῦ Εὐκλείδη». Μὲ ἐφόδιο τὸ ἔργο αὐτὸ πῆγε στὴν πόλιν Γκαίτιγκεν τῆς Γερμανίας, ὅπου πληροφορήθηκε γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῶν μὴ Εὐκλείδειων Γεωμετριῶν. Μὲ ἱκανοποίησις ἔλαβε γνῶσις, ὅτι ὁ Γκάους ἀπέσχε τῶν μὴ Εὐκλείδειων αὐτῶν Γεωμετριῶν. Ἐμείνε πολλὴ εὐχαριστιμένος, ὅταν πληροφορήθηκε, ὅτι στὸ πέμπτο αἶτημά του εἶχε δοθῇ τιμητικὴ θέσις στὸ σύστημα ἀξιωματικῶν τοῦ Χίλμπερτ καὶ εἶπε, τί θὰ συνέβαινε στὸν κόσμον, ἂν τυχὸν δὲν εἶχε

Μετά την κατάκτηση των χωρών της Έγγυς και Μέσης Ανατολής από τους Άραβες, ή Έλληνική πολιτιστική κληρονομιά πέρασε στην Άραβική Γλώσσα. Οί Άραβες σεβάστηκαν τον Έλληνικό Πολιτισμό, σέ αντίθεση με τους χριστιανούς, οί όποιοι τον είχαν κηρύξει υπό άγριο διωγμό. Από τὰ πρώτα έλληνικά έργα, πού μεταφράστηκαν στα Άραβικά, ήταν τὰ «Στοιχεία» του Εὐκλείδη. Από τους Άραβες, πού κατείχαν την Ίβηρική χερσόνησο, τὸ έργο πέρασε τὸν Μεσαίωνα στην Εὐρώπη και άσκησε την πιδ ισχυρή επίδραση στους Εὐρωπαϊούς μαθηματικούς, περισσότερο από κάθε άλλο σχετικό έργο της Αρχαίας Ελλάδας. Έτσι ξεκίνησε ή Αναγέννηση στην Εὐρώπη κι όχι μέσω του σκοταδιστικοῦ Βυζαντίου, όπως προπαγανδίζουν οί έλληνοχριστιανοί θεωρητικοί. Στην φωτογραφία εικονίζεται άραβικό σχόλιο στὰ «Στοιχεία» του Εὐκλείδη. (Περίπου 1.250 μ.Χ., Λονδίνο, Βρεταννικό Μουσείο. Πηγή: Ίστορία του Έλληνικοῦ Έθνους, «Εκδοτική Αθηνών».)

δοθῇ ἡ τιμητικὴ αὐτὴ θέση. Θαυμάζω, εἶπε ἔπειτα, τὸ ἀξίωμα τῆς συνεχείας τῶν Ντέντεκιντ - Καντόρ, τὴν τέλεια ἐπαγωγὴ τοῦ Πασκάλ καὶ τὴν τομὴ τοῦ Ντέντεκιντ, τὰ ὁποῖα ὅλα στηρίζονται στὰ “Στοιχεῖα” μου. Πολὺν μοῦ ἀρέσει ὁ ὅρος ἐξαντλητικὴ μέθοδος, τὴν ὁποία μὲ πολὺν κόπο ἀνακάλυψαν γιὰ τὴν ἀνάλυση ποὺ περιέχεται στὸ Δωδέκατο Βιβλίον τῶν “Στοιχείων”.

» Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Σύμπαν διαστέλλονταν ἀδιάκοπα σύμφωνα μὲ τὴ μὴ Εὐκλείδεια Γεωμετρία, καὶ ὁ Εὐκλείδης βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ρωτήσῃ, ποῦ τέλος πάντων κεῖται τὸ κέντρο αὐτοῦ τοῦ πάντοτε μὴ εὐκλείδειως, ἀλλὰ συνεχῶς διατεινόμενου Σύμπαντος. Θὰ ἦτο πολὺ ὥραϊο, εἶπε, ἐὰν μποροῦσε κανεὶς νὰ δώσῃ στὰ μικρὰ παιδιὰ σὰν παιγνίδια τέτοια σύμπαντα σὲ ἐπαρκῆ καὶ ἀνάλογο ἀριθμῷ. Ὁ Εὐκλείδης ἦταν πολὺ ἀνήσυχος, γιὰτὶ ὁ Πουανκαρὲ δὲν εἶχε ἀκόμη φθάσει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβαίνει αὐτό; εἶπε. Ἔχω ἀκούσει, ὅτι οἱ μὴ Εὐκλείδειες Γεωμετρίες ἰσχύουν ἰδιαίτερα γιὰ τὶς μεγάλες ἀποστάσεις καὶ τὰ μεγάλα τρίγωνα. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος, συνέχισε, γιὰτὶ οἱ πύραυλοί σας καὶ οἱ δορυφόροι σας ἵπτανται μὲ βάση τὴν Γεωμετρίαν μου. Θὰ ἦταν πολὺ ἐνδιαφέρον, ἐὰν κανεὶς ἦταν δυνατόν νὰ δώσῃ στὰ ὀχήματα αὐτὰ μὴ εὐκλείδεια ταχύτητα. Εἶναι κρῖμα, ὅτι οἱ κατασκευαστὲς τῶν πυραύλων καὶ τῶν δορυφόρων παραμελοῦν τὶς μὴ Εὐκλείδειες Γεωμετρίες, οἱ ὁποῖες ἰσχύουν γιὰ τὶς μεγάλες ἀποστάσεις.

» Ὅταν δήλωσαν στὸν Γενικὸ Ἐπιθεωρητὴ τῶν Μαθηματικῶν ὅλου τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ σημερινὴ νεολαία μαθαίνει τὴ Γεωμετρίαν, γιὰ νὰ κερδίξῃ κάτι, ἀναπῆδησε ἀπὸ τὸ κάθισμά του, ἄνοιξε τὰ μεγάλα του μάτια, τὰ ἔκλεισε πάλι καὶ εἶπε μονολογώντας: Τί μεγάλες μεταβολὲς ἐπῆλθαν τώρα στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, ἐνῶ προηγουμένως ὁ ἔκλαμπρος ἥλιος τῆς Ἑλλάδας, οἱ διανγεῖς γραμμὲς τοῦ ὀρίζοντά της, τὸ διαρκὲς γέλιο τῶν θαλασσῶν της, οἱ λαμπροὶ ναοί, τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀγάλματα, οἱ ποιητὲς καὶ οἱ φιλοσοφικὲς συζητήσεις, τὰ πάντα, τέλος, προσφέρονταν γιὰ τὴν ἀγωγή τῶν νέων!»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Εὐάγγελου Σταμάτη, «Προσωκρατικοὶ Φιλόσοφοι», Ἀθήνα 1966.
- Εὐάγγελου Σταμάτη, «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη», Ἀθήνα 1968.
- Εὐάγγελου Σταμάτη, «Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν», Ἀθήνα 1976.
(Οἱ τρεῖς αὐτὲς πρωτοποριακὲς ἐργασίες τοῦ Ε. Σταμάτη θὰ κυκλοφορήσουν προσεχῶς ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Δαυλός».)
- Σαράντου Πανός, «Οἱ γεννήτορες τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ: Εὐκλείδης», «Δαυλός», τ. 211.
- Δημητρίου Μαργέτη, «Καὶ ἡ 5ῃ μέθοδος ἀποδείξεως, ἡ ἐξαντλητικὴ, ἀνακαλύφθηκε ἀπὸ τοὺς Εὐκλείδη καὶ Ἀρχιμήδη», «Δαυλός», τ. 231.
- Κ. Πέππα, «Ὁ Εὐκλείδης, οἱ ξένοι μαθηματικοὶ καὶ ἡ Παιδεία στὸ Ρωμαϊκόν», «Δαυλός», τ. 244.
- Παναγιώτη Ἀδαμάκου, «Συνολοθεωρία καὶ Σχετικότητα μπλοκάρουν τὴ σύγχρονη σκέψη. Τὸ Σύμπαν παραμένει Εὐκλείδειον», «Δαυλός», τ. 291.

Ἰων Δημόφιλος

ΕΥΚΛΕΙΔΕΙΟΣ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

πέραρχο ἐπιστημονικὸ κομμάτι τῆς νόησης, ὅταν αὐτὴ, ἔξω ἀπὸ κάθε ἀφύσικη ὑπερβατικότητα, ἄπτεται ἀνθρώπινα τῆς Φύσης, ποὺ καθολικὰ μᾶς φτειάχνει σὰν πλάσματά της, σὰν ὄντα της»· ὁλόφρεσκος ὁ ἀνθρώπινος ἐγκέφαλος, πάνω στοὺς ὁποίους ἀπὸ τὴ δομὴ μας προσιτοὺς νόμους της, καταπιάνεται μὲ τὰ σχήματά της, ὅπου ἡ ἰδιοφυΐα, ἡ εὐρηματικότητα, ἡ φαντασία ἀνακαλύπτουν τὸ δῶρο τοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότης, ποὺ δὲν διαχώριζε σὲ ὕλη καὶ πνεῦμα (ὑπουργὸς ἰουδαϊκὸς διαχωρισμός), διὰ τῶν Φιλοσοφίας, Ἐπιστήμης, Τέχνης δημιουργοῦσε διαφορετικὲς γωνίες, ὥστε νὰ ὁλοκληρώσῃ, ὅσο εἶναι δυνατόν, τὴν ἀντίληψη τῆς Φύσης, μέσα πάντα ἀπὸ τοὺς νόμους της. Ἐκεῖ ποὺ ὁ γεωμέτρης σταματοῦσε μὲ τὰ σχήματά του, ἄρχιζε ὁ γλύπτης μὲ τὴν αἰσθητικὴ του μετουσίωση καὶ ἀντιστρόφως, γιὰ νὰ πάρῃ τὶς ὀριακὲς αὐτὲς κατακτήσεις ὁ φιλόσοφος καὶ μὲ ἐνατένιση νὰ θαυμάσῃ τὸ Σύμπαν· πράγματα ποὺ ἡ μεγάλη κληρονομιά τοὺς ἄφησε στὰ ἀθάνατα ἔργα της, τὰ ὁποῖα πλέον ἀνήκουν σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἦρθε ὁμως ἡ Θεοκρατία ἀπὸ τὴν Ἀσία καὶ διὰ τοῦ ἔξω τῶν φυσικῶν νόμων Θεοῦ (ὑπερβατικότης) καὶ τοῦ κέρδους, χωρὶς ἔχνος εὐαισθησίας γκρέμισε ὅ,τι ὑπέροχο βρῆκε. Ὁ Γιαχβὲ ἐμπρὸς στὸν ἀσύλληπτο Ἀπόλλωνα... Ἐκάγχασε γιὰ τὶς ἑλληνικὲς ἀρετές, ποὺ μέσα τοὺς εἶχαν τὴν ἀνδρεία καὶ τὸν ἔρωτα, τὴν φιλία καὶ τὸν Ξένιο Δία, γιὰ νὰ τὶς κἀνῃ τὸ σημερινὸ συνονθύλευμα τῆς παγκοσμιοποίησης.

Ἐκανε διὰ τῆς οἰκονομικοποίησης τὴν Ἐπιστήμην τῶν Ἰώνων φιλοσόφων ἀτομικὴ βόμβα, ἀνεβάζοντας τὴν ἀγγλοσαξωνικὴ «ἐπιστήμην» σὲ ὕψιστο προπαγανδιστικὸ ἐργαλεῖο διὰ τῶν Νεύτων καὶ Ἀϊνστάιν, καὶ μὲ χαιρεκακία κομπλεξικοῦ οἱ θεοκράτες ἀπέρριψαν, ἂν εἶναι δυνατόν, τοὺς γίγαντες τῆς Ἀρχαιότητος σὰν... ξεπερασμένους. Ἀρνοῦνται τὶς ἀπαράβατες βάσεις τῆς Ἀρχαιότητος καὶ γίνονται ὡς ἐκ τούτου ἓνα μετέωρο μπαλλόνι χωρὶς λῶρο, ὅπως ἄλλωστε ὅλο τὸ πᾶνθεον τοῦ Γιαχβέ.

Κατάργησαν ἀπὸ παντοῦ τὴν Εὐκλείδεια Γεωμετρίαν προπαγανδιστικὰ καὶ ὄχι ἐπιστημονικὰ, γιὰτὶ ἡ Ἐπιστήμη δὲν καταργεῖ ποτὲ τὸν ἐνιαῖο δρόμο της μέσα στὸ Σύμπαν. Ἐν τὸ ὅλον, ὅπως εἶπαν οἱ Ἰῶνες, κοντὰ στὰ τόσα ἄλλα... Πληρωμένοι «ἐπιστήμονες» μέσα ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ πλέγμα τοῦ Γιαχβέ, ποὺ τοὺς ἐπιλέγει καὶ τοὺς χρηματοδοτεῖ, «ἀνακαλύπτουν» θεωρίες, ποὺ μετὰ τὶς προπαγανδιστικὲς τυμπανοκρουσίαις καταπίπτουν, μαγαρίζοντας ἔτσι τὸ καθαρὸ πνεῦμα τῆς Ἀρχαιότητος.

Παντελῆς Γλᾶρος

«ΑΠΟΙΚΙΑ» ΝΑΡΚΟΜΑΝΩΝ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

ερπατώντας στα γραφικά δρομάκια της Πλάκας εισηγήθαμε από την όδον Πολυγνώτου στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Αγοράς, που βρίσκεται ακριβώς κάτω από το επιβλητικό τείχος του Παρθενώνα, προκειμένου να απολαύσουμε ένα όμορφο –όπως έλπιζαμε– περίπατο. Η κατάσταση, που αντικρύσαμε όμως, μάς γέμισε λύπη κι αγανάκτηση. Παντού υπάρχουν σκουπίδια, αρκετά αρχαία μάρμαρα έχουν επιγραφές με «γκράφιτι», ενώ άστεγοι, περιθωριακοί τύποι και αδέσποτα σκυλιά περιφέρονται ελεύθερα, εμπνέοντας δικαιολογημένα φόβο στους περιηγητές.

Στην είσοδο του αρχαιολογικού χώρου ένα περίπτερο του Υπουργείου Πολιτισμού και μία περιμετρική περίφραξη μάς προϊδέασαν, ότι ο αρχαιολογικός χώρος προστατεύεται. Ανηφορίζοντας όμως στο μικρό χωματόδρομο διαπιστώσαμε, ότι τα αρχαία μάρμαρα έχουν υποστή σοβαρούς βανδαλισμούς από ανεξίτηλη μπογιά. Με σκυμμένο το κεφάλι από την ντροπή συνεχίσαμε τον περίπατό μας.

Πριν προλάβουν να περάσουν μερικά δευτερόλεπτα δύο νεαροί σε κατάσταση «νιρβάνας» άρχισαν να έπαιτουν για λίγα κέρματα και λίγο δεξιότερα, μέσα στα πεύκα, άλλοι πέντε, πιθανόν έθισμένοι, κείτονταν σε ήμισιπόθυμη κατάσταση. Κάποιοι τουρίστες άντελήφθησαν την κατάσταση και αποχώρησαν έντρομοι από το σημείο. Έμεις προχωρήσαμε κατά μήκος του στενού δρόμου διακρίνοντας ανάμεσα στα βράχια τίζ... αναμενόμενες... χρησιμοποιημένες σύριγγες.

Κάποιος θόρυβος ακούστηκε ανάμεσα στα χόρτα, και κάνοντας λίγα βήματα παραπάνω διαπιστώσαμε, ότι αυτό το άπανεμο σημείο είχε γίνει το ήσυχαστήριο ενός άστεγου ρακοσυλλέκτη. «Μας συγχωρείτε για την ενόχληση» (του είπαμε). «Κάντε τη δουλειά σας, παιδιά» (μάς αποκρίθηκε κι έσκυψε το κεφάλι από ντροπή, που τον είδαμε σε αυτή την άσχημη κατάσταση). Μας προκάλεσε τον οίκτο και την συμπάθεια αυτός ο άστεγος συμπολίτης μας, όμως το ερώτημα που προκύπτει είναι, αν τελικά θα έπρεπε να σκύβη αυτός το κεφάλι από ντροπή ή οι κρατικοί φορείς, που άφ' ενός επιτρέπουν την ύπαρξη άστεγων και άφ' ετέρου εγκαταλείπουν τους αρχαιολογικούς μας χώρους.

Σήμερα ήταν η πρώτη φορά που σκεφθήκαμε, μήπως ένδεχομένως το ελληνικό αίτημα για επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα συνοδεύεται από περισσή θρασύτητα...

Κωνσταντίνος Μίχος (Λεύκαρος) - Ίωάννης Λάζαρης

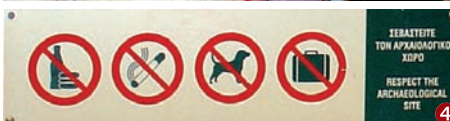
1

2

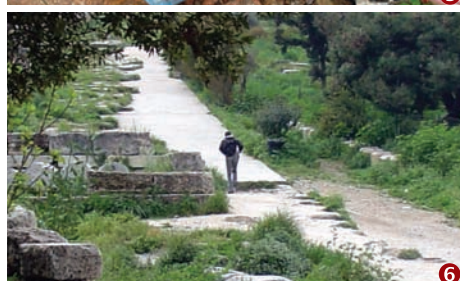
3

4

5

6

7

Η υποβάθμιση του αρχαιολογικού χώρου γύρω από την Ακρόπολη.

- 1 Πλήθος αδέσποτων σκύλων στην είσοδο του αρχαιολογικού χώρου της Αρχαίας Αγοράς.
- 2 Διάφοροι περιθωριακοί τύποι κρυμμένοι σε «περάσματα» του αρχαιολογικού χώρου της Αρχαίας Αγοράς πίσω από δέντρα και αγριόχορτα.
- 3 Χρησιμοποιημένες σύριγγες ανάμεσα στα πολλά σκουπίδια στον αρχαιολογικό χώρο γύρω από την Ακρόπολη.

- 4 Η πινακίδα, που απαγορεύει ποτά, τσιγάρα, σκύλους και τσάντες στον αρχαιολογικό χώρο. Όλα αυτά υπάρχουν εν άφθονία, όπως και αγριόχορτα.

- 5 Αρχαία μάρμαρα με «γκράφιτι».

- 6 Ένας -προφανώς- ναρκομανής αנהφορίζει τρικλίζοντας στο μονοπάτι, που ενώνει την Αρχαία Αγορά με την Ακρόπολη.

- 7 Άστεγος έχει βρει καταλύμα εντός του αρχαιολογικού χώρου.

Τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο χρησιμοποιοῦσαν οἱ Βούλγαροι πρὶν τὴν παραχάραξη τῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου

Κύριε διευθυντά,

Κατ' ἀρχὰς συμφωνῶ μὲ τὰ ὑποστηριζόμενα ἀπὸ τὸ συνεργάτη σας κ. Ι. Λάζαρη στὸ ἄρθρο, τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὴ σκόπιμη μὴ παροχὴ ἀπὸ τοὺς ἐντεταλμένους τῆς βυζαντινῆς ἐξουσίας μοναχοὺς Κύριλλο καὶ Μεθόδιο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου στοὺς σλαβικούς λαοὺς ἀλλὰ τὴν δημιουργία τοῦ Κυριλλικοῦ Ἀλφαβήτου («Δ», τ. 293). Σὲ πρόσφατη ἐπίσκεψή μου γιὰ ἐπαγγελματικούς λόγους στὴ Σόφια ὅμως διαπίστωσα, ὅτι τὰ πράγματα εἶναι ἀκόμη χειρότερα.

Συμμετεῖχα σὲ ἓνα συνέδριο, ὅπου μᾶς διαμοιράστηκε ἓνα διαφημιστικὸ φυλλάδιο στὴν Ἀγγλικὴ μὲ χρήσιμες συνοπτικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν πόλιν μὲ τίτλο «Sofia, the insider's guide». Στὴν ἐπισυναπτόμενη σὲ φωτοαντίγραφο σελίδα 9, ἡ ὁποία εἶναι ἀφιερωμένη στὴν Βουλγαρικὴ Γλῶσσα καὶ στὸ Βουλγαρικὸ Ἀλφάβητο, ἀναγράφεται: «Τὸ 855 μ.Χ. οἱ ἀδελφοὶ Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ἀνέπτυξαν τὸ πρῶτο Βουλγαρικὸ Ἀλφάβητο, τὸ ὁποῖο λεγόταν, ὅτι ἀπέδιδε μὲ μεγαλύτερη ἀκρίβεια τοὺς ἤχους τῆς Βουλγαρικῆς Γλώσσας. (Τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο χρησιμοποιοῦνταν μέχρι τότε.)» Τὰ ὑποστηριζόμενα στὸ φυλλάδιο ἔχουν προκύψει προφανῶς ἀπὸ βουλγαρικὲς ἱστορικὲς πηγές, οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν κανένα λόγο νὰ ψεύδωνται σὲ ἀνύποπτο χρόνο γιὰ ἓνα τέτοιο θέμα.

alphabet

In 855 A.D. the brothers Cyril & Methodius developed the first Bulgarian alphabet (Glagolic) which was said to more accurately reflect the sounds of the Bulgarian language (the Greek alphabet had been used till then) and assist in their adoption of Christianity. This alphabet was later simplified to become what is nowadays referred to as the Cyrillic (or Slavonic) alphabet and used in Bulgaria, Russia and the Ukraine (with minor variations). It has thirty letters and

is a phonetic alphabet, the letters are always pronounced the same. Most confusing is that although some letters look exactly the same as Latin letters they are in fact pronounced differently. A classic example is the word "restaurant". When written in Cyrillic as such "ресторант" it is often read as 'pectopaht' by those who grew up with a Latin alphabet, even after ten years of living in Bulgaria.

Ἐπομένως σκόπιμα διαστρεβλώνει τὴν ἀλήθεια τὸ ἐλληνορθόδοξο κατεστημένο διὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ποὺ προπαγανδίζει, πὼς ἤθελαν οἱ Βούλγαροι δὲν εἶχαν Ἀλφάβητο, κι οἱ δύο μοναχοὶ τοὺς ἐφτείαξαν τὸ Κυριλλικό. Οἱ Βούλγαροι εἶχαν Ἀλφάβητο, τὸ Ἑλληνικόν, ποὺ ἐσκεμμένα ἢ ἀνθελληνικῇ βυζαντινῇ ἐξουσίᾳ παραχάραξε δημιουργώντας τὸ αὐθαίρετο Κυριλλικό. Μιὰ ἀκόμη ἀπόδειξη τοῦ ἔντονα ἀνθελληνικοῦ χαρακτήρα τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.

Μετὰ τιμῆς
K.B.
Ἀθήνα

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Πρὸς ψυχολόγους

Καὶ βέβαια οἱ ψυχικὰ νοσοῦντες φέρουν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Συστήματος, γι' αὐτὸ δὲν λένε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι στὸ μεγαλεῖο του, ὅταν ὁ πόνος σκάβῃ τὴν ψυχὴ (θετικά), ὅπως εἶπε ὁ Νίτσε. Παρὰ ταῦτα ἀμολᾶνε τὸν πόνο ἐπάνω ἀπ' ὅλα, ἔχοντας φτειάξει μὲ ὑπολογισμὸ ἕνα μηχανιστικὸ μοντέλλο, ποὺ πρωτίστως μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα. Βεβαίως ἂν κοιτάξετε τὸ 3% τῆς διασφθέισης κληρονομιάς της, τὰ ἀριστουργήματα, θὰ καταλάβετε, τί λείπει ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, ποὺ ἀλυσοδεμένη στὸ Σύστημα νοσεῖ.

Ἄρα πέραν τῶν τάχατες ἐπαναστατῶν ὑπάρχει ἡ πιὸ πάνω μέγιστη «ἐπανάσταση τοῦ πόνου» (καμμία σχέση δὲν ἔχει μὲ ἐκείνη, ὅπως τὴν ἔχουν καταντήσει), ποὺ γιὰ αὐτὴ θὰ ἐπρεπε νὰ διδάξουν (ὅπως διδασκόταν ἡ ἀρχαία Τραγωδία), ἀλλὰ κάτι τέτοια εἶναι ἀπαγορευμένου καρπός...

Δὲν ξέρω, κύριοι, ψυχολόγοι-ψυχίατροι, πόσο μακριὰ πάει ἡ βαλίτσα, ἀλλὰ πιστεύω, ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης μελετώντας Φρόνιτ, μπόρεσε νὰ γράψῃ τὰ ἐξ ἀμάξης τοῦ Μενιδιάτη ἐκείνου τῶν... Ἀχαρῶν, ὅταν ἤρθατε ἐσεῖς, νὰ τοῦ πῆτε, τί θὰ πῇ πολιτισμός.

Π.Γ.

Ὁ ἅγιος Εὐστάθιος προστάτης τοῦ Ὁμήρου

Ἡ Τερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε πρόσφατα νὰ ὀρίσῃ τὸν Ἅγιο Εὐστάθιο ὡς προστάτη τῆς «Ὀμηρικῆς Ἀκαδημίας» Χίου καὶ τῶν Ὀμηρικῶν Σπουδῶν γενικώτερα. Αὐτοί, ποὺ ἐπὶ αἰῶνες μεθοδευμένα καταδίδωκαν κάθε στοιχεῖο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἐπιχειροῦν τώρα νὰ παρουσιάσθουν, ὅτι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ ὀρίζουν -ἐνάντια στὴ λογικὴ καὶ στὴν Φύση- ἕναν ρασοφόρο, ποὺ ἔζησε χιλιάδες χρόνια μετὰ τὸν Ὁμηρο, ὡς προστάτη τοῦ Ὁμήρου.

Ἡ πνευματικὴ κατάντια τῶν σύγχρονων ρωμιῶν εἶναι εὐθέως ἀνάλογη μὲ τὴν πανουργία καὶ τὴς δολοπλοκίης τοῦ ἱερατείου.

Ι.Δ.

Χάρου Πότερ...

...Ὅπου ἡ Γιαχβεδικὴ μόδα τοῦ «οἰκουμενισμοῦ» τῶν Ἀγγλοσαξόνων σὰν κοσμοκράτορας, κατὰ κακὴ ἀντιγραφὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος, ἔχει πωλήσῃ ἀμέτρητα ἀντίτυπα. Μαγεία, φαντάσματα, μαγικὰ πλάσματα, ὅπου ὀργιάζει ἡ μεταφυσικὴ τοῦ Γιαχβέ. Θὰ ἤθελα νὰ ξέρω, ἡ συγγραφέας αὐτῇ, ἂν ποτε ἀντίκρινε τὴ μορφὴ ἐνὸς ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἀγάλματος (γιατὶ στὰ κατώγεια τοῦ Μεσαίωνα μὲ τὴς ἀράχνες, τοὺς ποντικοὺς καὶ τὴς κατσαορίδες ξεναγεῖ τὴς ἄδολες παιδικῆς ψυχῆς) καὶ ἂν ἀντιλαμβάνεται, τί δηλητήριο ἐνσταλάζει.

Π.Γ.

Φράνκο Τζεφιερέλι

Κατὰπληκτος παρακολούθησα τὸν σκηνοθέτη Φράνκο Τζεφιερέλι νὰ ἔχῃ πέσει σὲ θεολογικὸ παραλήρημα κάνοντας καὶ μία φορὰ τὸ σταυρὸ του καθολικά, σὲ παράσταση ποὺ ἔδωσε στὸ Ἡρώδειο. Βεβαίως ὅλα τοῦτα δὲν εἶναι τυχαῖα ἐμπρὸς στὸ ἀπροστάτετο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, ποὺ πάντα σπεύδουν νὰ ἀπεμπολήσουν, ἴσως εἶναι σημάδι τῆς πίστεως τους. Ἕνας ὑποτιθέμενος πνευματικὸς ἄνθρωπος στὶς μέρες μας βλέποντας τὴν θεοκρατικὴ κρίση τῆς Ἀμερικῆς καὶ μέσα σὲ ἱερὸ χῶρο, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ κάποια περίσκεψη. Βέβαια ὁ διαφημιζόμενος αὐτὸς τοῦ Συστήματος, ἂν κρίνωμε ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ σκηνοθετεῖ (μεσαιωνικοῦ ἀπόηχου), δὲν θὰ περιμέναμε νὰ κάνῃ καὶ τίποτε ἄλλο. Ἀνέφερε διάφορες ὁπερες, ποὺ ἔχει σκηνοθετήσει, καί, ἂν πρόσεξα καλά, δὲν ἀνέφερε τὴν ὁπερα «Μποέμ». Στὴν ὁπερα αὐτῇ τοῦ Πουτινί, μὲ τὸ πιὸ πρωτοποριακὸ καὶ ἐπαναστατικὸ γιὰ τὴς συνήθεις ὁπερες λιμπρέττο, ἔχομε

σὲ μία σοφίτα τοῦ Παρισιοῦ τοῦ 1800 (γύρω ἐκεῖ) τοὺς ἀνένταχτους: Ἐναν ἐπαναστάτη συγγραφέα, ὅμοια ἕναν ζωγράφο, ἕναν ποιητὴ καὶ μία μοδιστρούλα, ἐλεύθερη ἀπὸ τὴν χριστιανικὴ ἠθικὴ καὶ κοινωνία, οἱ ὅποιοι πλέκουν τὸ δραματικὸ τους παιχνίδι μὲ μιὰ καταπληχτικὴ φρεσκάδα, στὰ σερνάμενα μεσαιωνικὰ στερεότυπα γύρω τους.

Ἐδῶ θέλω νὰ ἐπισημάνω τὸ μέγεθος τῆς προπαγάνδας, ποὺ δὲν ἀφήνει τίποτε ὀρθιο, γιατί στὴ συνήθη ἀσχετοσύνη τῶν πολλῶν παραθέτει μιὰ «λαμπρὴ» παρουσίαση ἡχηρῶν ὀνομάτων τοῦ Συστήματος.

Π.Γ.

Φᾶτε Βίβλους!

Περισσότερες ἀπὸ 60.000 Βίβλοι μοιράστηκαν πρόσφατα ἀπὸ ἱεραποστόλους στὸ Νίγηρα, μιὰ ἀπὸ τὶς φτωχότερες χώρες τοῦ κόσμου, ποὺ ὑποφέρει ἀπὸ λιμοὺς καὶ ξηρασίες.

«Ἦταν πολὺ σημαντικό, νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀποστολὴ τὴν παροῦσα χρονικὴ περίοδο», δήλωσε ἡ κ. Κλάρκσον, κυβερνητικὴ ἐκπρόσωπος τῆς πολιτείας τοῦ Τέξας, ποὺ διωργάνωσε τὴν ἱεραποστολή. «Τόσοι πολλοὶ ἀνθρώποι ὑποφέρουν. Ἀρρώστιες, πείνα καὶ ἔλλειψη στέγης εἶναι ἡ καθημερινότητα στὸ Νίγηρα. Ἀλλὰ μόλις ἀκούσουν τὰ καλά νέα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν δεχθοῦν σὰν Κύριο καὶ Σωτῆρα τους, ἀμέσως μόλις τὸν δεχθοῦν στὶς καρδιές τους, τότε θὰ ἀντιληφθοῦν, ὅτι οἱ ἀνέσεις ποὺ τοὺς λείπουν ἀποτελοῦν ὑλικά ἀγαθὰ τοῦ ἐπίγειου τούτου κόσμου.» «Λέτε, πὼς ὑποφέρετε», εἶπε ἡ κ. Κλάρκσον μιλώντας πρὸς τοὺς ἐξαθλιωμένους Ἀφρικανούς. «Μιλάτε γιὰ προβλήματα ἔλλειψης νεροῦ καὶ χρόνιου ὑποσιτισμοῦ. Ἐγὼ σὰς λέω, ὅτι ἡ Ἁγία Βίβλος ἀποτελεῖ τὸ καλύτερο φάρμακο γιὰ ἐσᾶς.»

Ἄν καὶ ὁ Ματθαῖος κἀνὴ λόγῳ γιὰ θεραπεία «κάθε νόσου καὶ κάθε μαλακίας» (δ' 23), δὲν γνωρίζω, πόσο ἀποτελεσματικὸ φάρμακο μπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ ἡ Βίβλος γιὰ κάθε νόσο, ἀλλὰ ἡ μαλακία στὴν περίπτωση τῶν συγκεκριμένων ἱεραποστόλων φαίνεται πὼς εἶναι ἀγία-τρευτή.

Κ.Ε.

Τῷ ἀγνώστῳ θεῷ

Ὁ βωμὸς αὐτὸς (καὶ ἐὰν ὑπῆρχε) τὸν τελευταῖο θεὸ ποὺ θὰ δήλωνε, μέσα στὸ Ἀθηναϊκὸ μεγαλεῖο, θὰ ἦταν ὁ Γιαχβέ. Ἔσπενσε λοιπὸν νὰ τὸν οἰκαιοποιηθῇ ἡ ἀγρόματη θεολογία, ὅπου τὸ χαμηλὸ τῆς ἐπίπεδο μόνον τέτοιες ἐκτιμήσεις μπορεῖ νὰ κἀνῃ, ὅπως ἄλλωστε ὁ Παῦλος ἦρθε στὸν παπποῦ, νὰ τοῦ δεῖξῃ τ' ἀμπέλια του... Εἶναι ἔκδηλη γιὰ τὸ ὑψηλὸ Ἀρχαῖο Πνεῦμα ἡ τόσον ἀσεβὴς θέσις τῶν Χριστιανισμοῦ, Μαρξισμοῦ, Φροῦδισμοῦ καὶ τελευταῖα Αἰνστανισμοῦ, ὅπου πειρῶνται Γιαχβεδοποίησις τῆς Ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, μεταφυσικὴ-χρῆμα. Κάνουν λάθος νὰ στηρίζονται στὴν συντριπτικὴ ἄγνοια τῶν πολλῶν, ὅπως τοὺς κατάντησαν.

Ὅταν μπροστὰ στὸν Ἡνίοχο ἢ τὸν Ἐρμῆ στηθῇ ἕνα ἀπὸ τὰ ἀνθρωπάκια ποὺ διαμόρφωσαν, ἄραγε τί ἀστείδιτες ἔχει νὰ ἐκστομίσει; Αὐτὸ καὶ μόνον τὰ λέει ὅλα γιὰ τὸ πολιτιστικὸ χάος ποὺ ἀνοῖξαν -ὄχι ἀτιμωρητί!

Π.Γ.

Ἀφρικανός, ἐνῷ ἀποκομίζει πνευματικὴ τροφή ἀπὸ τὴν δερματίνη Βίβλο, ποὺ ἔλαβε ὡς βοήθεια ἀπὸ τοὺς ἱεραποστόλους.

Η (ΑΛ-) ΧΗΜΕΙΑ

Ἡ ἐξέλιξή της διὰ μέσου τῶν χιλιετιῶν

*«Πολέμα χαλκὲ, πολέμα ὑδράργυρε, ἔνωσε τὸ ἀρσενικὸ μὲ τὸ θηλυκόν.
Ἐκεῖ εἶναι ὁ χαλκός, ποὺ λαμβάνει τὸ κόκκινο τῆς ροδόχρουσης Ἰούς. Ἐκεῖ
εἶναι ἡ ἀποσύνθεσις τῆς Ἰσίδος.»*

(Στέφανος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, «Ἀποσπάσματα»)

τυμολογικὰ ἢ προέλευσις τῆς λέξεως «ἀλχημεία» ἢ «ἀλχυμεία» ἔχει δύο ἐκδοχές. Ἀπ' τὴν ἐλληνικὴν ρίζα αλ-, ποὺ σημαίνει ὑγρό-ρευστό, καὶ τὴν λέξιν «χημία», ποὺ σημαίνει τὴν τέχνην τῆς τήξεως τῶν μετάλλων («ἢ τοῦ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ κατασκευή»: Λεξικὸν Σουΐδα). Δεύτερον πάλι ἀπ' τὴν ἴδια ρίζα καὶ τὴν ἐλληνικὴν λέξιν «χυμεία», ποὺ ὀρίζει τοὺς χυμοὺς ἐν γένει, ἢ «χεμεία», ποὺ προέρχεται ἐκ τοῦ ρήματος χέω-χύνω. Ἡ Ἀλχημεία στὴν Αἰγυπτιακὴ Γλῶσσα ἀποδίδεται μὲ τὶς λέξεις «keme» καὶ «quemt», ποὺ σημαίνουν ἐπίσης «σοφός» καὶ «μαύρη στάχτη», ποὺ βγαίνει ἀπ' τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ὑδραργύρου. Στὴν Κίνα ἐμφανίζεται πάλι ἡ ἐλληνικὴ λέξις Ἀλχημεία ὡς «k-īm-īya» καὶ σημαίνει «ὁ φυτικὸς χυμὸς ἀπὸ μέταλλο», ἐννοεῖται δηλαδὴ ἡ ἀπόσταξις τοῦ ὑδραργύρου ἀπ' τὰ μέταλλα. Στὴν Ἰνδικὴ Γλῶσσα ἡ λέξις ἀλχημεία μεταφράζεται ὡς «rasayana», ποὺ σημαίνει «τὸ ὄχημα τοῦ ὑδραργύρου» ἢ τὸ «σπέρμα τοῦ Σίβα» καὶ ἐννοεῖται πάλι ὁ ὑδραργυρος.

Τί εἶναι ὅμως ἡ Ἀλχημεία; Ποτὲ κανένας τομέας δὲν παρεξηγήθηκε τόσο πολὺ ὅσο αὐτὸς τῆς Ἀλχημείας. Ὑπεύθυνοι γι' αὐτὸ εἶναι ἐν μέρει οἱ ἴδιοι οἱ ἀλχημιστές, ἡ πολυπλοκότης τῆς Ἀλχημείας, οἱ χριστιανοὶ διώκτες της, ἀλλὰ καὶ οἱ διάφοροι τσαρλατᾶνοι, ποὺ κατὰ περιόδους ἰδιοποιήθηκαν τὸν τίτλον τοῦ ἀλχημιστῆ. Ἡ Ἀλχημεία ἦταν μία ἀπόκρυφη ἐπιστήμη, ποὺ βασιζόταν σὲ καθαρὰ φιλοσοφικὰς γνώσεις. Στὰ ἀλχημικὰ ἐργαστήρια ἔγιναν τὰ πρῶτα πειράματα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πολλὰς μεγάλας ἀνακαλύψεις. Ἄν καὶ ἔχουν βρεθῇ πολλοὶ πάπυροι καὶ συγγράμματα ἀλχημικά, τὰ κλειδιὰ τῶν διδασκαλιῶν δίδονταν ἀπὸ στόμα σὲ αὐτί, ἀπ' τὸν δάσκαλον στὸν μαθητή. Οἱ πειραματικὰς ἐφαρμογὰς της ἦταν στὴν Τεχνολογία, τὴν Μεταλλουργία, τὴν Ἰατρικὴν καὶ Φαρμακευτικὴν, τὴν

ζύμωση τῶν τροφῶν, τὴν παραγωγή ἀγαθῶν ἀλλὰ καὶ τὴν κατανόηση τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου. Σύμφωνα μὲ κάποιες ἀπόψεις ἡ Ἀλχημεία μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ πρόδρομος τῆς σύγχρονης Χημείας. Χιλιάδες βιβλία τῆς κήκων στὶς πυρὲς τοῦ Μεσαίωνα, ἀφοῦ οἱ ἀλχημιστὲς κατηγορήθηκαν ἀπ' τοὺς χριστιανοὺς ὡς μαῦροι μάγοι, σατανιστὲς καὶ τσαρλατᾶνοι. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξάνδρειας, ποὺ κήκων ὁλοσχερῶς, κατεῖχε τὸν κύριο ὄγκο τῶν ἀλχημικῶν συγγραμμάτων, ἀφοῦ ἡ φερώνυμη πόλη τοῦ Ἀλεξάνδρου εἶχε χαρακτηρισθῇ ὡς τὸ κέντρο τῆς παγκοσμίου Ἀλχημείας.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΣ ΟΙ ΜΥΘΙΚΟΙ ΙΔΡΥΤΕΣ ΤΗΣ ΑΛΧΗΜΕΙΑΣ

λα δείχνουν, ὅτι ἡ προέλευση τῆς Ἀλχημείας ἀνάγεται στὸν Πελασγικὸ Προκατακλυσμαῖο Πολιτισμὸ, ἀπ' ὅπου καὶ διαδόθηκε σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ Ὀλύμπιος θεὸς Ἡφαίστος εἶναι ὁ μυθικὸς παπτοῦς τῆς Ἀλχημείας. Κατὰ τὴν Μυθολογία εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ πυρός, τῶν μετάλλων καὶ τῶν ἡφαιστειῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ κατασκευαστὴς πολλῶν καὶ λαμπρῶν μεταλλικῶν καλλιτεχνημάτων. Τὰ ἐργαστήριά του, τὰ «χαλκεία», βρισκόνταν στὴν Λήμνο, τὴν Αἴτνα καὶ τὶς Λιπάρες νήσους, καὶ βοηθοὶ του ἦταν οἱ Κύκλωπες. Ἔργα του ἦταν τὰ ὀρειχάλκινα ἀνάκτορα τῶν Ὀλυμπίων, ὁ θρόνος τοῦ Διός, τὸ ἄρμα τοῦ Ἡλίου, οἱ χάλκινοι ταῦροι, ποὺ δώρισε στὸν βασιλιᾶ Αἰήτη, ὁ χρυσὸς θώρακας τοῦ Ἡρακλῆ, τὸ σκῆπτρο τοῦ Ἀγαμέμνονα, ἡ ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέα κ.ἄ. Ἐπίσης ἐμφανίζεται ὡς ὁ κατασκευαστὴς τοῦ αὐτοκινούμενου χάλκινου ἥρωα (ρομπότ) Τάλω, ποὺ περιφρουροῦσε ὅλη τὴν Κρήτη. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἀλχημεία ὠνομαζόταν ἡφαιστειακὴ τέχνη.

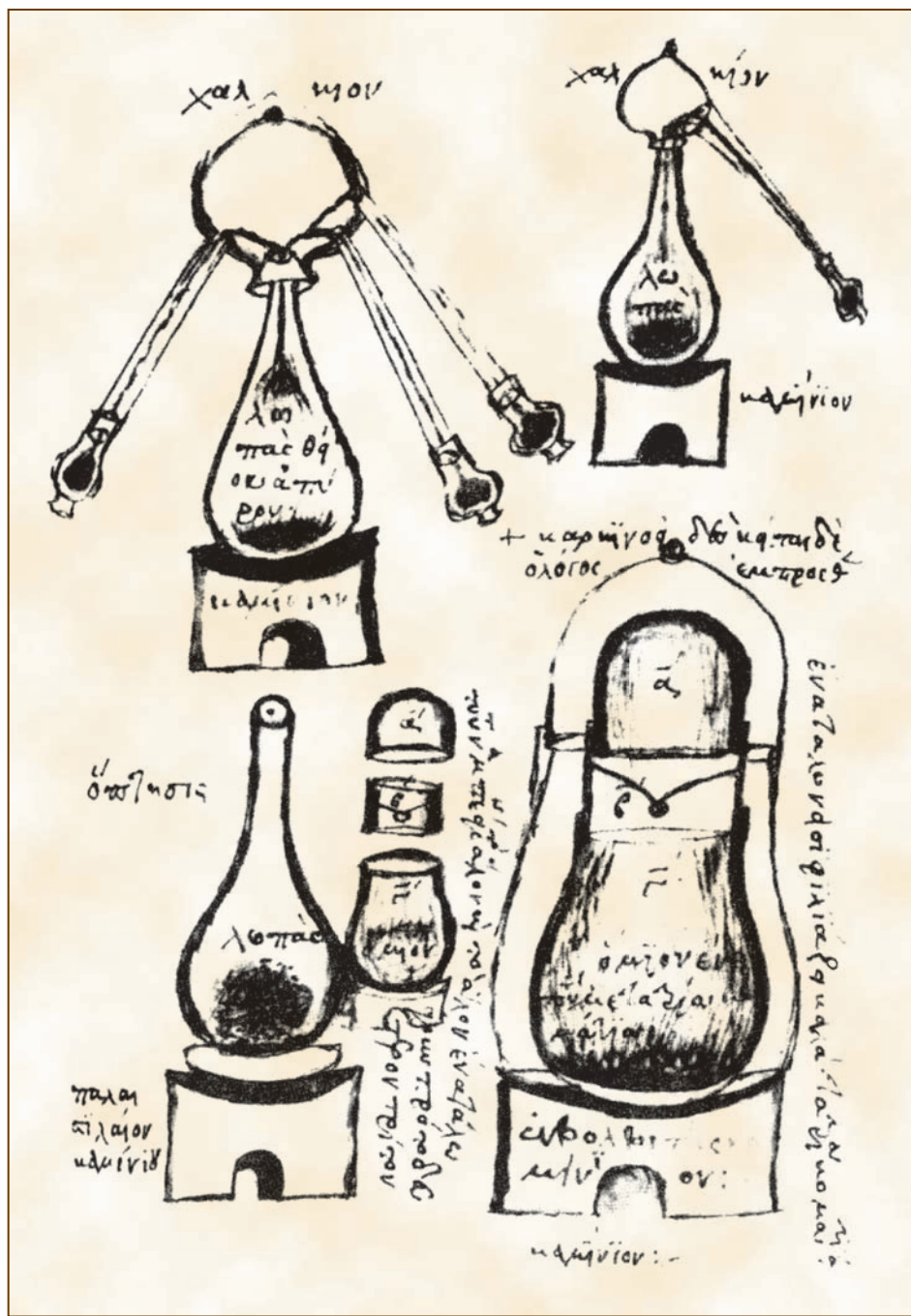
Μετὰ τὸν θεὸ Ἡφαίστο ἐμφανίζεται στὴν Πελασγικὴ Αἴγυπτο ὁ Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος, ὁ ἐφευρέτης τῶν ἱερῶν ἐπιστημῶν τῆς Αἰγύπτου ἀλλὰ καὶ ὁ μυθικὸς πατέρας τῆς αἰγυπτιακῆς Ἀλχημείας. Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔζησε ὁ Ἑρμῆς, ἡ Αἴγυπτος ἀποτελοῦσε κομμάτι τῆς Αἰγίδος, ἀφοῦ δὲν εἶχε διαχωρισθῇ ἀκόμη ἀπ' τὴν ὀροσειρὰ τοῦ Αἴμου. Οἱ Αἰγύπτιοι ταῦτισαν τὸν Ἑρμῆ τὸν Τρισμέγιστο μὲ τὸν θεὸ τῆς σοφίας Θῶθ, ποὺ εἶχε κεφάλι ἴβιδας (πουλιοῦ), πλαισιωμένο ἀπ' τὸν ἡλιακὸ δίσκο καὶ ἐνωμένο μὲ τὴν ἡμισέληνο. Ὁ Ἑρμῆς μετὰξὺ ἄλλων ἦταν ὁ δημιουργὸς τῆς Αἰγυπτιακῆς Γραφῆς καὶ Γλώσσας. Οἱ Αἰγύπτιοι ταῦτιζαν τὸν Θῶθ Ἑρμῆ μὲ τὸν ὑδράργυρο.

Στὸν Ἑρμῆ τὸν Τρισμέγιστο ἀποδίδεται ἓνα πανάρχαιο σύνολο συγγραμμάτων, τὰ «Ἑρμητικά Κείμενα» ἢ «Corpus Hermeticum», τὰ ὁποῖα ξαναγράφτηκαν στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ Ἑλληνες κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μ.Χ. αἰῶνες. Τὸ γνωστότερο ἀλχημικὸ κείμενο τοῦ Ἑρμῆ τοῦ Τρισμέγιστου εἶναι ὁ «Σμαράγδινος Πίναξ» ἢ «Tabula Smaragdina», ποὺ βρέθηκε κρυμμένο στὴν Ἀλεξάνδρεια κάτω ἀπὸ ἓνα ἄγαλμα τοῦ θεοῦ Ἑρμῆ ἀπ' τὸν Ἀπολλώνιο τὸν Τυανέα. Ἡ παράδοση λέει, ὅτι ὁ πίνακας αὐτὸς εἶχε χαραχθῇ πάνω σ' ἓνα μεγάλο ἀνεπεξέργαστο σμαράγδι καὶ κατέγραφε τὶς μεγάλες κρυπτογραφημένες ἀλήθειες τῶν ἀλχημιστῶν.

ΑΛΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ἀλχημεία ἦταν ἀπὸ μόνη τῆς μία ἐπιστήμη, μία τέχνη, ποὺ παρήγαγε τεχνολογία καὶ νέες ἀνακαλύψεις. Ἡ ἀλκοολικὴ ζύμωση τοῦ μούστου σὲ οἶνο, τοῦ κριθαριοῦ σὲ μύζα, τὸ προζύμι καὶ ἡ ζύμωση τοῦ ψωμοῦ ἀποτελοῦν πιθανώτατα τὰ πρῶτα πανάρχαια ἐπιτεύγματα τῶν ἀρχαίων ἀλχημιστῶν, ποὺ χρονο-

Αρχαίο ελληνικό χειρόγραφο της Αλεξανδρινής Έποχής, όπου αναλύεται μία αλχημική διαδικασία.

λογοῦνται σὲ μυθικοὺς χρόνους. Ἀκολούθησαν ἡ τήξη τῶν μετάλλων καὶ ἡ δημιουργία τῶν κραμάτων, τὰ σαπούνια, τὰ κεραμικά, τὰ λιπάσματα, ἡ δημιουργία τῶν ἀρωμάτων καὶ τῶν φαρμάκων, ἡ ἀνακάλυψη τοῦ γυαλιοῦ κ.ἄ. Ἡ Ἀλχημεία ἀποτελεῖ τὸ πειραματικὸ σκέλος τῆς Φιλοσοφίας, ἀφοῦ χρησιμοποίησε τὶς ἴδιες ἀρχές καὶ νόμους. Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ὁ Ἀναξίμανδρος θὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ «ἄπειρον» ὡς τὴν ἀρχὴ καὶ τὸν μετασχηματισμὸ τῆς ὕλης μέσῳ τῆς ζέστης καὶ τοῦ ψύχους. Γιὰ τὸν Ἡράκλειτο ὁ κόσμος εἶναι ἓνα αἰῶνιο καὶ ἄσβεστο πῦρ, ποὺ ἀνάβει καὶ σβήνει μὲ μέτρο, δηλαδὴ μεταβάλλεται συνεχῶς καὶ ἰσορροπεῖ μέσῳ τῶν δύο ἀντιθέτων ἀρχῶν μετασχηματισμοῦ τῆς ὕλης. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς διατυπώνει τὴν Θεωρίαν τῶν Τεσσάρων Ριζωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκπορεύονται τὰ τέσσερα στοιχεῖα, καθὼς καὶ τῶν δύο ἀντίθετων κοσμογονικῶν δυνάμεων, τῆς «φιλότῃτος», ποὺ ἐνώνει, καὶ τοῦ «νείκους», ποὺ διαχωρίζει. Ὁ Πυθαγόρας θὰ συγκεράσῃ τὴν Ἑλληνικὴν μὲ τὴν Ἑρμητικὴ Αἰγυπτιακὴ Σκέψιν. Ἡ θεωρία του θὰ βασισθῇ σὲ δύο θεμελιώδεις ἔννοιες, τὸν «ἀριθμὸς» καὶ τὴν «ἁρμονία». Ὁ Πυθαγόρειος Φιλόλαος μᾶς λέει, ὅτι ὁ ἀριθμὸς εἶναι μία ἁρμονία ἀντιθέσεων, ἐνῶ τὰ πράγματα εἶναι μία ἁρμονία ἀριθμῶν. Στὸ θέμα τῆς συνθέσεως τῆς ὕλης οἱ Πυθαγόρειοι εἶχαν ἀντιστοιχήσει ἓνα γεωμετρικὸ σχῆμα σὲ κάθε ἓνα ἀπ' τὰ στοιχεῖα, ὅπως θὰ κἀν ἁργότερα καὶ ὁ Πλάτων: τὴν γῆ μὲ τὸν κύβο, τὴν φωτιά μὲ τὸ τετράεδρο, τὸν ἀέρα μὲ τὸ ὀκτάεδρο καὶ τὸ νερὸ μὲ τὸ εἰκοσάεδρο.

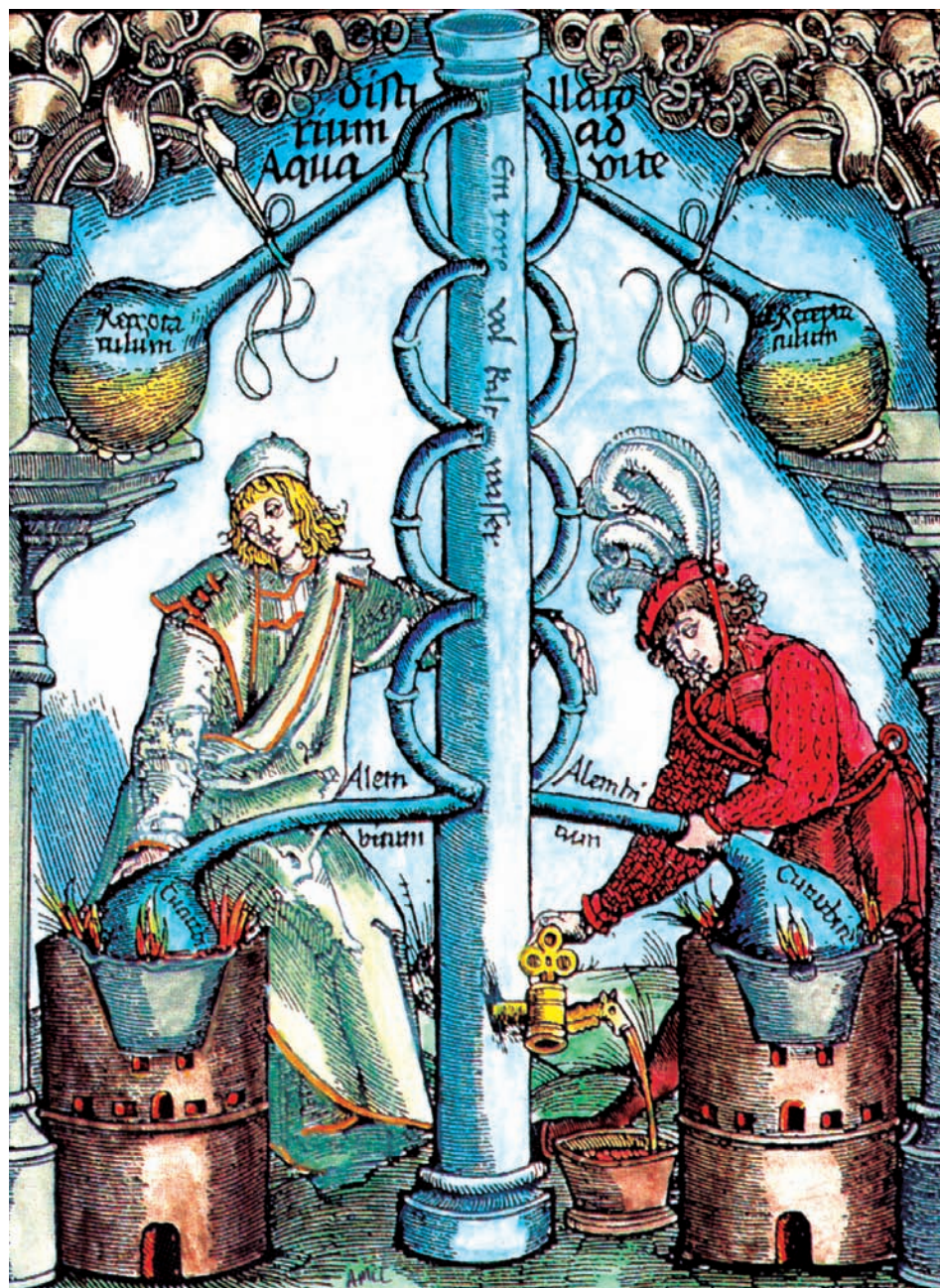
Στὸν «Τίμαιο» ὁ Πλατωνικὸς δημιουργὸς εἶναι ἓνα εἶδος θεοῦ κατασκευαστῇ, ποὺ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Σύμπαντος, σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ἐξωσυμπαντικὸν Γιαχβέ-δημιουργό. Ὁ δημιουργὸς τοῦ Πλάτωνος ὡς φυσικὴ ἐνδοσυμπαντικὴ ἀκολουθία ἐπιλέγει μία σοφὴ δοσολογία τῶν τεσσάρων στοιχείων καὶ τὸν αἰθέρα, γιὰ νὰ κατασκευάσῃ τὸν κόσμον.

Ὁ Ἀριστοτέλης στὸ «Περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς» παρουσιάζει τὸ ἐνδεχόμενο τὸ κάθε ἓνα ἀπ' τὰ τέσσερα στοιχεῖα νὰ μετατραπῇ σὲ ἓνα ἄλλο μέσῳ τῆς ἀλλοιώσεως, δημιουργώντας μία συνεχόμενη κυκλικὴ ἐναλλαγή. Ἡ μετατροπὴ αὕτη γίνεται μέσῳ τῆς «ἐντελέχειας», τῆς ζωτικῆς δυνάμεως ποὺ διέπει καὶ ζωοποιεῖ τὰ ὄντα καὶ ἐκπορεύεται ἀπ' τὴν ψυχὴ τοῦ Σύμπαντος. Ἡ θεωρία αὕτη ταυτίζεται μὲ τὴν ἀποψὴ τῶν ἀλχημιστῶν περὶ μετασχηματισμοῦ τῆς ὕλης. Τὸ παράδειγμα τοῦ νεροῦ ἐπιτρέπει στὸν Ἀριστοτέλη νὰ διακρίνῃ τὶς τρεῖς καταστάσεις τῆς ὕλης, στερεά, ὑγρὴ καὶ ἀέρια, πρᾶγμα ποὺ προαναγγέλλει τὴν ἀπόσταξη, μία ἀπ' τὶς βασικὲς τεχνικὲς τῶν ἀλχημιστῶν. Λίγα χρόνια ἀργότερα οἱ ἀλεξανδρινοὶ ἀλχημιστὲς θὰ ἐπικαλεσθοῦν ὅλες αὐτὲς τὶς φιλοσοφικὲς διδασκαλίες στὰ ἔργα ποὺ θὰ συγγράψουν. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ὠνομάζονταν καὶ φιλόσοφοι.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΛΧΗΜΕΙΑΣ

τὴν Ἀλχημεία ἀπ' τὴν μονάδα ἀρχικὰ καὶ τὴν δυαδικότητα ἐν συνεχείᾳ ἀπορρέουν τρία στοιχεῖα, ποὺ ἐκπροσωποῦν συμβολικὰ τὶς τρεῖς βασικὲς ἀρχές ποὺ ὑπάρχουν καὶ διέπουν ὅ,τι ἐμφανίζεται στὸ Σύμπαν: Τὸ θεῖο-«sulphur», ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὴν ἀρσενικὴ φύση, τὸν ἥλιο, τὸ πῦρ καὶ τὸν νοῦ ἢ πνεῦμα, γι' αὐτὸ καὶ ἀναφλέγεται. Ὁ ὑδράργυρος-«mercurius», ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὴν θηλυκὴ φύση, τὴν Σελήνην, τὴν ψυχὴ καὶ τὰ συναισθήματα, γι' αὐτὸ καὶ ἐξατμίζεται μέσῳ τῆς καύσεως του ἀπὸ τὸ θεῖο. «Πατὴρ του εἶναι ὁ Ἥλιος καὶ μήτηρ του ἡ Σελήνη», μᾶς λέει ὁ Σμαράγδινος Πίναξ στὴν παρ. 4. Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο ἀντίθετα στοιχεῖα, ἡ δυαδικότητα. Ἡ τριά-

Ὁ ἀλχημιστής μὲ τὰ κόκκινα (δεξιά) συμβολίζει τὸ θεῖον (θειάφι) καὶ ἡ σύζυγός του μὲ τὰ λευκά (ἀριστερά) συμβολίζει τὸν ὑδράργυρο. Μαζὶ χρησιμοποιοῦν μία συσκευὴ ἀπόσταξης, ποὺ ἔχει τὴν μορφὴ τοῦ κηρυκείου τοῦ Ἑρμῆ, γιὰ νὰ ἀποστάξουν τὸ νερὸ τῆς ζωῆς (aquavitae).

δα ὀλοκληρώνεται μὲ τὸ τρίτο στοιχεῖο, ποὺ γεννιέται ὡς παιδί ἀπ' τὸν ἱερὸ γάμο τῶν δύο, τοῦ θεῖου καὶ τοῦ ὑδραργύρου. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἅλας-«salt», ποὺ ἐκπροσωπεῖ ὅλα τὰ ὕλικά στοιχεῖα ποὺ συνθέτουν τὴν ὕλη. «Κάθε σῶμα διασπᾶται στὶς τρεῖς αὐτὲς οὐσίεσι κι ἀκόμα, ἂν δὲν εἶναι ξεκάθαρα ὁρατές, μποροῦν νὰ διαχωριστοῦν μὲ τεχνικὲς μεθόδους. Αὐτὸ ποὺ καίγεται εἶναι θεῖο· καὶ μόνο τὸ θεῖο μπορεῖ νὰ καῇ. Αὐτὸ ποὺ γίνεται καπνὸς εἶναι ὁ ὑδράργυρος, καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἐξαερώνεται ἐκτὸς ἀπ' τὸν ὑδράργυρο. Αὐτὸ πάλι ποὺ γίνεται στάχτη εἶναι τὸ ἅλας, καὶ τίποτε ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ γίνη στάχτη ἐκτὸς ἀπ' αὐτό.» (Παράκελσος, «Opus Paramirum», κεφ. 2.) Γ' αὐτὸ καὶ ὁ Ἐρμῆς περιγράφεται ὡς Τρισιμέγιστος, διότι κατέχει τὴν τέλεια γνώση τοῦ τριπλοῦ μυστηρίου τῆς δημιουργίας. Ἡ τριάδα αὐτὴ δημιουργεῖ τὴν ἐπόμενη φάση τῆς δημιουργίας, τὴν τετραδά. Γιὰ τοὺς ἄλχημιστὲς τὰ τέσσερα στοιχεῖα, πῦρ, ἀήρ, γῆ, ὕδωρ, καθορίζουν πλεόν τὴν ὕλική μορφή ὅλων τῶν πραγμάτων. Αὐτὰ κρύβουν μέσα τους ἓνα πέμπτο στοιχεῖο, τὸν αἰθέρα ἢ πεμπτουσία ἢ «quinta essencia», ποὺ ζωογονεῖ καὶ κινεῖ τὰ ἄλλα τέσσερα στοιχεῖα καὶ συμβολίζεται ἀπὸ τὴν πεντάλφα, τὸ πεντάγραμμο ἄστρο, ποὺ διαιρεῖ τέλεια τὸν κύκλο σὲ πέντε σημεία. Τὰ ἄλχημικὰ προϊόντα, εἰδικὰ ὅσα προέρχονται ἀπὸ τὴν διαδικασία τῆς ἀποστάξεως, ὀνομάζονται πεμπτουσίες, ὅπως διάφορα ἄλκοολοῦχα ποτά, τὰ αἰθέρια ἔλαια, τὰ ἀρώματα, βάμματα βοτάνων, φάρμακα κ.ἄ. Ἐδῶ βλέπουμε ξεκάθαρα τὴν ἀκολουθία τῶν ἀριθμῶν τοῦ Πυθαγορικοῦ συστήματος, ποὺ ξεκινοῦν ὡς ξεδίπλωμα τῆς δημιουργίας ἀπὸ τὴν μονάδα καὶ φθάνουν μέχρι τὸ ἑννέα, ἀφοῦ τὸ δέκα εἶναι $1+0=1$, δηλαδὴ ἐπαναφορὰ στὴν ἀρχικὴ μονάδα, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπ' τὴν «πρωταρχικὴ ὕλη», ποὺ θὰ δοῦμε παρακάτω.

Γιὰ τοὺς ἄλχημιστὲς ἡ τέχνη τους εἶναι μία ἱερὴ ἐπιστήμη, ποὺ ἀποκαλύπτει τὰ μυστικὰ τῆς Φύσεως, ὀδηγώντας τὸν ἀγνὸ ἐρευνητὴ στὴν ἑνώσή του μὲ τὸ θεῖο. Ἡ προσπάθεια μεταστοιχειώσεως τῶν μετάλλων σὲ χρυσὸ καὶ ἡ δημιουργία τῆς μυθικῆς «φιλοσοφικῆς λίθου» ἀποτελοῦν τὸ «Μέγα Ἔργο» ἢ «Opus Magnum», μία συμβολικὴ πράξη τεράστιας σημασίας γιὰ τὸν ἄλχημιστὴ, ποὺ ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν τέλεια ἐσωτερικὴ πνευματικὴ του διαφώτιση.

Ἡ πραγματικὴ Ἀλχημεία ἀρχίζει οὐσιαστικὰ μέσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τελειώνει στὸν κόσμο τῆς ὕλης. Σύμφωνα μὲ τὴν Ἀλχημεία κάθε τι ποὺ ὑπάρχει (ἀκόμη καὶ οἱ πέτρες) ζῇ, διέπεται δηλαδὴ ἀπὸ ἐνέργεια καὶ ὑπόκειται σὲ διαρκὴ μεταβολή, μέχρι νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν πορεία του, τὴν τελείωσή. Πέτρες, χρώματα, μέταλλα, ἀποσυνθεμένα δένδρα καὶ φυτόν μὲ τὴν πάροδο τῶν χιλιετιῶν μεταβάλλονται μέσῳ τῶν ὑψηλῶν θερμοκρασιῶν, τῶν πιέσεων καὶ τῶν διαφόρων κοσμικῶν δυνάμεων, ποὺ εἰσρέουν στὴν γῆ, σὲ ἀνώτερες ἢ κατώτερες μορφὲς μέσα στὸ γήινο χωνευτήριό. Αὐτὴ ἡ αἰώνια ζύμωση, ποὺ καταλήγει ξανὰ καὶ ξανὰ στὸν ἑαυτὸ της, ἀποτελεῖ τὴν πρωταρχικὴ γνώση τῆς Ἀλχημείας. Ἡ ὅλη ἄλχημικὴ πειραματικὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μία πράξη ἐπιταχύνσεως αὐτῆς τῆς ἀργῆς φυσικῆς διαδικασίας ζύμωσης.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πέψη τῆς τροφῆς, ποὺ γίνεται μέσῳ τῆς στοματικῆς κοιλότητος, τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων, ἡ ἀφομοίωσή της ἀπ' τὸν ὁργανισμό, ἡ μεταστοιχειώσή της σὲ ἐνέργεια καὶ ἡ ἀποβολή της ἀποτελοῦν μία φυσικὴ ἄλχημικὴ διαδικασία, ποὺ γίνεται ἐντὸς τοῦ σώματός μας. Γιὰ τοὺς ἄλχημιστὲς ὅποια διαδικασία συμβαίνει στὸν μικρόκοσμο συμβαίνει τὴν ἴδια στιγμὴ ταυτόχρονα καὶ στὸν μακρόκοσμο: «Τὸ πρὸς τὰ κάτω ἀναλογεῖ μὲ τὸ πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὸ πρὸς τὰ ἄνω εἶναι ἀνάλογον μὲ τὸ κάτω.» (Σμαρά-

Χιουμοριστική απεικόνιση της αναζήτησης της φιλοσοφικής λίθου. Δύο «μπερδεμένοι» αλχημιστές δείχνουν χαμένοι στο εργαστήριό τους. Πολλοί έρευνητές πέθαναν εξαιτίας της απελπισμένης αναζήτησης ή δηλητηριάστηκαν απ' τις τοξικές αναθυμιάσεις του υδραργύρου.

γδινος Πίναξ, παρ. 2.)

Οί αλχημιστές επενέβαιναν πάνω στην «πρωταρχική ύλη» ή «prima materia», ή οποία απεικονίζεται ως μία αναβράζουσα χαώδης κατάσταση-περιοχή ή ως «ουροβόρος όφις», που αντιπροσωπεύει την μονάδα και την συνεχόμενη ροή. Για τους αλχημιστές η διαδικασία χωρίζεται σε έπτα ή δώδεκα φάσεις: Η διαίρεση σε δώδεκα διαδικασίες είναι: Άποτέφρωση «calcinatio», διάλυση-«solution», διαχωρισμός-«seperatio», σύζευξη-«conjunctio», σήψη-«putrefactio», συμπύκνωση-«coagulatio», τροφοδότηση-«cibatio», εξάχνωση-«sublimatio», ζύμωση-«fermentatio», μετουσίωση-«exaltatio», πολλαπλασιασμός-«multiplicatio», προβολή-«projectio». Η «πρωταρχική ύλη» έπρεπε ν' αποσταχθί, και ν' απομείνι ή πεμπουσία των ιδιοτήτων της, δηλαδή νά μετατραπή σε ενέργεια, κάτι που πέτυχαν μέσω πειραμάτων πρόσφατα οί σύγχρονοι επιστήμονες. Η διαδικασία για την παραγωγή της «φιλοσοφικής λίθου» γινόταν μέσω της σιγανής φωτιάς μέσα σε έναν ειδικό φούρνο, που ώνομαζόταν «άθάνωρ». Τα ύλικά έμπαιναν στόν πήλινο ή γυάλινο αποστακτήρα, που έφερε διάφορα όνόματα (άμβυξ, τριβικός, πελεκάνος κ.ά.). Η πορεία και ή θέση της Σελήνης, του Ήλιου και των πλανητών σε σχέση με την θέση της Γης μέσα στο ήλιακό σύστημα έπαιζαν μεγάλο ρόλο για τό αίσιο του αποτελέσματος. Τό τελικό προϊόν ήταν ή δημιουργία της «κρυστάλλινης πέτρας» ή «φιλοσοφικής λίθου». Συμβολικά ή λίθος αυ-

τὴ εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ μεταστοιχειώσῃ τὰ εὐτελῆ μέταλλα σὲ χρυσὸ καὶ ἀποτελοῦσε τὸ ἐλιξήριο τῆς μακροζωίας, τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀθανασίας.

ΝΕΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΧΗΜΕΙΑΣ.

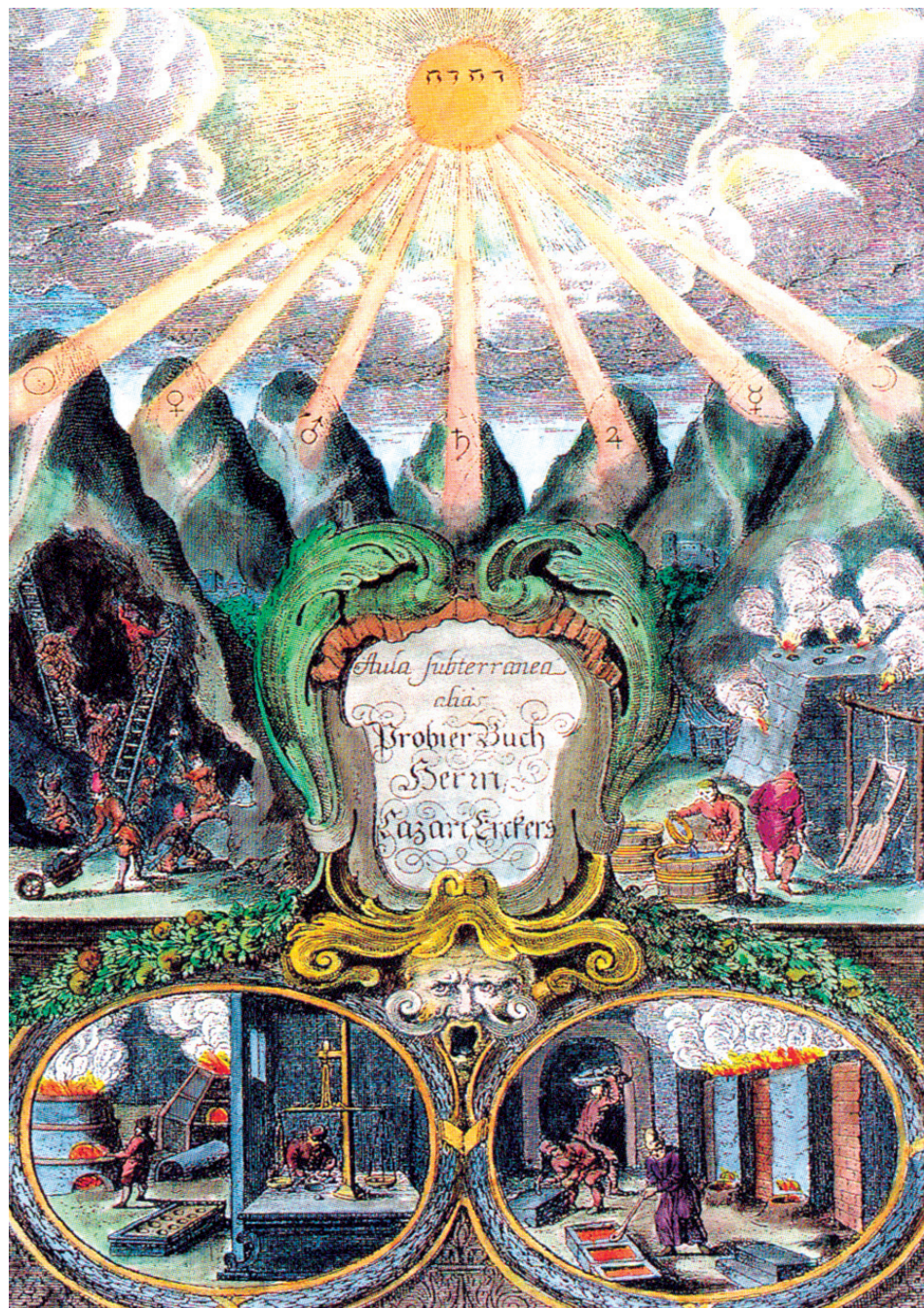

Ἡ μεταλλουργικὴ διαδικασία φαίνεται ὅτι ἔπαιξαν σημαντικὸ ρόλο στὴν πειραματικὴ Ἀλχημεία. Οἱ πάπυροι τοῦ Λέιντεν, γραμμένοι στὰ Ἑλληνικά, ποὺ βρέθηκαν στὶς αἰγυπτιακὲς Θῆβες τὸν 3ο π.Χ. αἰῶνα, ἀποτελοῦν τὰ πρῶτα γνωστὰ ἀλχημικὰ κείμενα καὶ περιγράφουν τὴν σκλήρυνση τοῦ μολύβδου, τὴν βαφὴ καὶ τὴν λεύκανση τοῦ κασσίτερου, τὴν προετοιμασίαν, τὴν ἐπεξεργασία καὶ τὴν κάθαρση τοῦ χαλκοῦ, τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπεξεργασία διαφόρων ὀρυκτῶν.

Ὁ Βῶλος ὁ Μενδήσιος πραγματοποιοῖσε τὴν πρώτη συσχέτιση τῆς Φιλοσοφίας μὲ τὴν ἐφαρμοσμένη πειραματικὴ τεχνικὴ, θεμελιώνοντας οὐσιαστικὰ τὴν σύγχρονη Ἀλχημεία.

Ἔνας ἀπ' τοὺς πλέον φημισμένους Ἀλεξανδρινοὺς ἀλχημιστὲς ὑπῆρξε ὁ Ζώσιμος ὁ Πανοπολίτης. Ἐγράψε πολλὰ ἔργα, ποὺ στὸ σύνολό τους ἀποτελοῦν τὴν πρώτη χημικὴ ἐγκυκλοπαίδεια. Εἶναι πολλοὶ οἱ Ἀλεξανδρινοὶ ἀλχημιστὲς, ποὺ ἄφησαν γραπτὰ ἔργα, ὅπως ὁ φιλόσοφος Συνέσιος ὁ Κυρηναῖος, ὁ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖες γυναῖκες, ὅπως ἡ Κλεοπάτρα, ἡ Θεοσέβεια, μαθήτρια τοῦ Ζώσιμου, κ.ά. Ἡ καταγωγὴ κάποιων ἀλχημικῶν ἔργων διεκδικεῖται ἀπὸ βασιλεῖς καὶ Φαραῶ, ὅπως ὁ Χέοπας ὁ Σοφός, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ ἀργότερα ὁ Ἡράκλειος. Ἀπ' τὴν Ἀλεξανδρινὴ Αἴγυπτο ἡ Ἀλχημεία πέρασε στοὺς Βυζαντινοὺς, στὴν Συρία, στοὺς Ἀραβες καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Εὐρώπη. Στὴν ἱστορικὴ τῆς πορείας ἡ Ἀλχημεία ἀφωμοίωσε διάφορα στοιχεῖα καὶ χρωματίσθηκε ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφορετικοὺς πολιτισμοὺς.

Στὴν Ἰσλαμικὴ Ἀραβικὴ Αὐτοκρατορίᾳ ἡ Ἀλχημεία ἔφθασε σὲ πολὺ ὑψηλὰ κλιμάκια. Οἱ Σούφι, τὸ φιλοσοφικὸ ρεῦμα τοῦ Ἰσλάμ ποὺ κατάγεται ἀπ' τοὺς ἐξόριστους Νεοπλατωνικοὺς Ἕλληνες φιλοσόφους ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῆς βίαιης ἐκδιώξεώς τους ἀπ' τὸν Ἰουστινιανό, ἀνέδειξαν τὴν Ἀλχημείαν στὸν Ἀραβικὸ κόσμον. Ὁ χαλίφης τοῦ Ἰσλάμ Καλλίμπ Ἰμπν Γιαζίντ τὸ 690 μ.Χ. μνήθηκε τὴν Ἀλχημείαν ἀπ' τὸν Ἀλεξανδρινὸ Μοριανό. Κατὰ τὸν 8ο μ.Χ. αἰῶνα ἐμφανίζεται ὁ μεγαλύτερος ἀλχημιστὴς τοῦ Ἰσλάμ, ὁ Τζαμίρ Ἰμπν Χαγιάν, ποὺ ἦταν ἀπόγονος τοῦ Μωάμεθ, καὶ ὁ χαλίφης τῆς Βαγδάτης Χαροὺν Ἀλ Ρασίντ, μέλος τῶν Σούφι, ποὺ ἔγγραψε πολλὰ ἀλχημικὰ ἔργα. Δύο ἀκόμη σπουδαῖοι ἀλλὰ μεταγενέστεροι Ἀραβες ἀλχημιστὲς εἶναι ὁ Ἀλ Ραζὶ ἢ Ραζὶς καὶ ὁ Ἰμπν Σινὰ ἢ Ἀβικέννας. Ὅταν τὸ 711 μ.Χ. οἱ Μαυριτανοὶ εἰσέβαλαν στὴν Ἰσπανία, ἔχτισαν τρεῖς μεγάλα πανεπιστήμια στὸ Τολέδο, τὴν Κόρντομπα καὶ τὴν Σεβίλλη. Ἀπὸ ἐκεῖ μεταβίβασαν μαζὶ μὲ τὴν Φιλοσοφίαν τὴν τέχνην τῆς Ἀλχημείας σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη. Ἐκτοτε ἐμφανίσθηκαν σπουδαῖοι Εὐρωπαῖοι ἀλχημιστὲς, ὅπως ὁ Γάλλος Ἀλαῖν Ντε Λίλ, ὁ Ρογήρος Βάκων, ὁ Βρεταννὸς μαθηματικὸς Ροβέρτος, ὁ Γεράρδος ἀπὸ τὴν Κρεμόνα, ὁ ἱατρὸς Ἀδελάρδος ἀπ' τὸ Μπάαθ κ.ά. Παρὰ τὴν διαρκὴ ἀπειλὴ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως καὶ τῶν ἀφορισμῶν πολλοὶ ὑποστηρικτὲς τῆς Ἀλχημείας προέρχονταν ἀπ' τοὺς κόλπους τῆς Καθολικῆς καὶ Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁ Γερμανὸς ἐπίσκοπος Ἀλβέρτος, ὁ Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης, ὁ Φραγκισκανὸς μοναχὸς Ρότζερ Μπέικον, ὁ καπουτσίνο μοναχὸς Βασίλειος Βαλεντίνος κ.ά. Στὴν Εὐρώπῃ οἱ ἀλχημιστὲς καθιέρωσαν ὡς ἐπίσημη γλῶσσα τῆς τέχνης τοὺς τὴν Λατινικὴν.

Οἱ ἑπτὰ ἀκτῖνες τοῦ θεοῦ Ἡλίου λάμπουν καὶ φωτίζουν τὰ βουνά, πὺν περιέχουν τὰ πλανητικὰ μέταλλα. Ἀπὸ κάτω οἱ μεταλλωρύχοι ἀλχημιστὲς ἐξορύσσουν τὰ μέταλλα καὶ τὰ λειώνουν στὰ ἐργαστήριά τους.

Ἡ Ἑρμητικὴ Ἀλχημεία ὥθησε στὴν ἀπότομη αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀρχιτεκτονιμάτων σὲ Γοτθικὸ ρυθμὸ στὴν Μεσαιωνικὴ Εὐρώπῃ. Οἱ καθεδρικοὶ αὐτοὶ ναοί, στολισμένοι μὲ τερατόμορφα ἀγάλματα καὶ ἀνάγλυφα, ρόδα, πεντάλφες, στέμματα καὶ διάφορα ἄλλα, ἀποτελοῦν τὰ ἀλχημικὰ σύμβολα τοῦ «Μεγάλου Ἔργου» χαραγμένα στὶς πέτρες τῶν ἐκκλησιῶν. Ἡ τάση αὕτῃ ἀποτέλεσε τὴν πηγὴ τῶν θρύλων τοῦ Γκράαλ ἢ Ἁγίου Δισκοπότηρου, ποὺ γράφτηκαν τὴν ἴδια περίοδο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπαρχὴ τῶν μυστικιστικῶν ἱπποτικῶν ταγμάτων τῆς Εὐρώπης.

Τὸ 1317 ὁ πάπας Ἰωάννης XXII ἐξέδωσε διάταγμα ἀπαγορεύσεως τῆς Ἀλχημείας διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Παρομοίως στὸ Βυζάντιο οἱ ἐλάχιστοι ἀλχημιστές, χαρακτηριζόμενοι ὡς μαῦροι μάγοι, διώκονταν μὲ τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 16ου αἰῶνος ἐμφανίσθηκε στὴν Ἑλβετία ἓνας σπουδαῖος καὶ ιδιόμορφος ἱατρὸς ἀλχημιστής, ὁ Θεόφραστος Μπομπάστους Φὸν Χοχενχάιμ ἢ Παράκελσος. Ἡ μεγάλη του συμβολὴ στὴν Ἀλχημεία ἦταν ἡ ἀνακάλυψί του γιὰ τὴν μετασχηματιστικὴ δύναμι τῆς Φαρμακευτικῆς, ἐναρμονίζοντας τὴν δυτικὴ Ἀλχημεία μὲ τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικόν, τὸ κινεζικόν καὶ τὸ Ἰνδικόν σύστημα.

Ὁ Παράκελσος ἀνέπτυξε μίαν σειρὰ ἀλχημικῶν διεργασιῶν, ποὺ τὴν ὀνόμασε «Σπαγειρία» ἀπ' τὶς ἑλληνικὰς λέξεις «σπάζω» καὶ «ἐγείρω». Οὐσιαστικὰ ἦταν ἡ θεραπευτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς Ἀλχημείας μέσῳ τῶν δυνάμεων τῶν τεσσάρων στοιχείων καὶ τῆς πεμπτουσίας, ποὺ ἐνυπάρχουν στὰ φυτὰ καὶ στὰ βότανα. Ἡ Σπαγειρία, ποὺ ὑφίσταται ἔως καὶ σήμερα ὡς ἐναλλακτικὴ θεραπευτικὴ τέχνη, ἀπετέλεσε τὴν βάση τῆς θεωρίας τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς θεραπευτικῆς τέχνης, ποὺ ἀνασυνέθεσε λίγα χρόνια ἀργότερα ὁ Χάνεμαν.

Ἡ ἀπαρχὴ τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς Χημείας ἀπ' τὴν Ἀλχημεία ἐγίνε κατὰ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνα ἀπ' τὸν Λαβουαζιέ. Ἐκτοτε ἡ Ἀλχημεία ὑποβαθμίσθηκε ἀπ' τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σύγχρονης Ἐπιστήμης μέχρι τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνα. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς ραδιενέργειας ἀπέδειξε, ὅτι ἡ μετατροπὴ τῆς ὕλης σὲ ἐνέργεια, κάτι ποὺ ἀρνιόταν νὰ δεχθῇ ἡ σύγχρονη Ἐπιστήμη, ἦταν ἀληθινή. Τὸ 1920 ὁ Ἑλβετὸς ψυχολόγος Κάρλ Γκούσταβ Γιούνγκ, δεινὸς μελετητὴς τῆς Ἀλχημείας, ἀνακάλυψε, ὅτι πολλοὶ ἀσθενεῖς του ἔβλεπαν στὰ ὄνειρά τους διάφορα ἀλχημικὰ σύμβολα. Οἱ μελέτες του κατέληξαν στὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ὄνειρικὸς καὶ μυθικὸς κόσμος τῶν ἀρχετύπων πηγάζουν ἀπ' τὸ συλλογικὸ ἀσυνείδητο καὶ εἶναι κοινὰ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸ τὸν βοήθησε στὴν σύλληψιν τῆς ἐννοίας τῆς ἐξατομικεύσεως, τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀτόμου ἀπ' τὸν λαβύρινθο τοῦ κάθε προσωπικοῦ καὶ διαφοροτικοῦ ἀδιεξόδου. Θεώρησε, ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ἡ ἀντανάκλασις τῆς ἐσωτερικῆς παγκόσμιας ψυχῆς, δηλαδή: «Ὅπως πάνω ἔτσι καὶ κάτω, ὅπως ἐντὸς ἔτσι καὶ ἐκτός.» Τὸ 1962 ὁ Γάλλος ἐπιστήμων καὶ ἀλχημιστὴς Λοῦι Κερβρὰν ἐξέδωσε τὸ ἔργον του μὲ τίτλον «Βιολογικὰς Μεταστοιχειώσεις», ποὺ περιγράφει μίαν σειρὰ πειραμάτων ποὺ ἔδειχναν, ὅτι ἡ μεταστοιχείωσις χαμηλῆς ἐνέργειας βασικῶν στοιχείων εἶναι ἐφικτὴ γιὰ ὅλα τὰ εἶδη τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὕλης. Οἱ φυσικοὶ τὸν ἀντιμετώπισαν μὲ σκεπτικισμό, ὅμως τὸ ἔργον του ἐπιβεβαιώθηκε πειραματικὰ ἀπὸ Ἰάπωνες καὶ Ἑλβετοὺς ἐπιστήμονες λίγα χρόνια μετὰ. Μὲ τὶς καινοτόμες ἀνακαλύψεις τῆς Κβαντοφυσικῆς, ποὺ ἐπιβεβαιώνουν σὲ πολλὰ σημεία τὴν Ἀλχημείαν, συνεχίζεται ἡ ἀποκατάστασις τῆς αἰγλῆς τῆς τέχνης τοῦ Ἡφαίστου.

Βασίλειος Μαυρομμάτης

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ «ΕΥΦΥΟΥΣ» ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ὁ λύκος ποὺ ἔχει μεταμορφωθῇ σὲ πρόβατο

προώθηση τῆς Θεωρίας τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ καθὼς καὶ ἡ σύσταση ὀργανώσεων, ὅπως τὸ Ἰνστιτοῦτο Discov-ery, ἀποτελοῦν μέρος τῆς στρατηγικῆς ἐκχριστιανισμοῦ τῆς ἀμερικανικῆς κουλτούρας. Ὁ κίνδυνος, ποὺ προκύπτει ἀπὸ τέτοιου εἶδους μεθοδεύσεις, δὲν ἔγκειται στὸ ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ θὰ πάψουν ξαφνικὰ νὰ ἀντιλαμβάνονται καὶ νὰ ἐκτιμοῦν τὴν ἀξία τῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων, ἀλλὰ στὴν ριζικὴ ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας, τὴν διαμόρφωση, σὲ σταθερὴ καὶ μόνιμη βάση, μιᾶς θεοκρατικῆς κουλτούρας. Οἱ φονταμενταλιστὲς χριστιανοὶ δὲν στεροῦνται παιδείας ἢ ἐπιστημονικῆς ἐκπαίδευσης, ὅμως οἱ θρησκευτικοὶ τοὺς ἡγέτες ἀπαιτοῦν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ παραμερίσουν ὀλοκληρωτικὰ τὸν Λόγο καὶ νὰ ἀσπασθοῦν μία σειρὰ ἀπὸ δόγματα, τὴν στιγμὴ ποὺ ὀλόκληρος ὁ Κόσμος ἀπέναντί τους ἀποδεικνύει ἀνὰ πᾶσα στιγμὴ τὴν πλάνη τους.

Οἱ διαμάχες περὶ τῆς Θεωρίας τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ, ποὺ ἔχουν ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ ξεσπάσει, δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μέρος μιᾶς εὐρείας ἐκτάσεως πολιτισμικῆς σύγκρουσης. Ἡ παρακμὴ τῶν ΗΠΑ ὡς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνολογικῆς δύναμης ὀφείλεται στὴν κυριαρχία φονταμενταλιστικῶν θρησκειῶν, τῶν ὁποίων τὰ μέλη ἔχουν «ἐκπαιδευτὴ» νὰ ἀπορρίπτουν ὅτιδήποτε δὲν συνάδει μὲ τὰ «ἱερά» θρησκευτικὰ τοὺς κείμενα, ἀκόμη κι ἂν πρόκειται γιὰ ἐπιστημονικὰ θεμελιωμένη θέση, καὶ βασικὴ τοὺς ἐπιδίωξη εἶναι ἡ ἀνάδειξη τοῦ Χριστιανισμοῦ σὲ πολιτικὴ καὶ πολιτιστικὴ δύναμη στὴν χώρα.

Ἡ θεωρία τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ μετὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ Ντόβερ

Πρόσφατα πανηγυρίσαμε τὴν ἔκβαση τῆς ἀγωγῆς ποὺ ἄσκησε ἡ Τάμιν Κίτζμιλλερ κατὰ τοῦ Σχολικοῦ Συμβουλίου τῆς περιφέρειας τοῦ Ντόβερ. Ὁ δικαστὴς Τζὼν Ε. Τζόουνς III, διωρισμένος ἀπὸ τὸν Τζὼρτζ Μπούς, ἐκδίκασε τὴν ὑπόθεση, ὅπου ἐτέθη τὸ ζήτημα, κατὰ πόσον ἡ Θεωρία τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκεται στὰ δημόσια σχολεῖα τῆς Πενσυλβάνια. Ὁ λόγος του θὰ μποροῦσε νὰ ἦταν λόγος ἀρ-θογράφου τοῦ «Free Inquiry». Ὁ δικαστὴς ὑπεστήριξε ὅτι, μέσα ἀπὸ μία ψευδοεπιστημονικὴ παράσταση καὶ γελοῖα προσχήματα, τὸ Σχολικὸ Συμβούλιο τοῦ Ντόβερ

προσπαθοῦσε νὰ εἰσαγάγῃ τὴν «Θεωρία» τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ στὴν διδασκτέα ὕλη τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν. Ὅπως ἀπεφάνθη τὸ Δικαστήριο, ἡ προσπάθεια εἰσαγωγῆς αὐτῆς τῆς θεωρίας στὸ σχολικὸ πρόγραμμα ἀποτελεῖ τὴν βάση τοῦ μακροπρόθεσμου στόχου τῶν χριστιανῶν φονταμενταλιστῶν (Ἰνστιτούτο Ντισκόβερν κ.λπ.) νὰ δημιουργήσουν μία κουλτούρα, ἡ ὁποία θὰ βασίζεται στὸν χριστιανικὸ θεῖσμό. Ἡ Θεωρία τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα ἀπὸ τὰ ἐργαλεῖα, ἡ κορυφὴ τοῦ παρόβουνου, ποὺ στόχο ἔχουν νὰ κατεδαφίσουν τὴν Ἐπιστὴμὴ καὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσουν μὲ τὸν Χριστιανισμό. Ἡ στρατηγικὴ ποὺ ἀκολουθεῖται ἔχει ἓν μέρος ἐπιτύχει. **Καὶ μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι φιλόσοφοι καὶ ἐπιστήμονες μὲ κῆρος σύρονται σὲ συζητήσεις, λὲς καὶ ὑπάρχει κάτι πρὸς συζήτηση, καταδεικνύει τὴν, ἔστω καὶ περιορισμένη, ἐπιτυχία τῶν θιασωτῶν τῆς Θεωρίας τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ.** Γιὰ τὴν ἀκρίβεια ἡ πλύση ἐγκεφάλου, ποὺ γίνεται κατὰ τὴν διάρκεια αὐτῶν τῶν συζητήσεων, ἀποτελεῖ μέρος τῆς στρατηγικῆς, τοῦ σχεδίου, ποὺ «ἐνθαρρύνει» τὰ σχολεῖα νὰ «διδάσκουν καὶ τὴν ἀντίθετη ἄποψη». Στὴν προαναφερόμενη ὑπόθεση ὁ δικαστὴς Τζόουνς μπόρεσε νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθεια, ἀκόμα καὶ μέσα ἀπὸ τὰ προσχήματα.

Τὸ Δικαστήριο ἀπεφάνθη **ρητῶς**, ὅτι ἡ Θεωρία τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ δὲν ἀποτελεῖ ἐπιστημονικὴ θεωρία, καὶ ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μάρτυρες ὑπεράσπισης ἐψεύσθησαν, ὅσον ἀφορᾷ στὰ κίνητρά τους γιὰ τὴν εἰσαγωγή τῆς στὴν διδασκτέα ὕλη. Ἀξιοσημείωτο εἶναι, ὅτι αὐτὸς ὁ συντηρητικὸς καὶ θεοφοβούμενος δικαστὴς εἶδε μέσα ἀπὸ τὴν ὑποκρισία καὶ τὸν σωρὸ τῶν ψευδῶν μία ὑποὺλὴ τακτικὴ, τὴν ὁποία δὲν μποροῦσε νὰ ἀνεχθῇ.

Κατὰ τὴν γνώμη τοῦ ἡ ὑπόθεση ἔχει ὡς ἐξῆς: ἡ προσπάθεια ἐπιβολῆς τῆς Θεωρίας τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ εἶναι μέρος τοῦ χριστιανικοῦ φονταμενταλιστικοῦ κινήματος, τὸ ὁποῖο δὲν πρόκειται νὰ σταματήσει μπροστὰ σὲ τίποτε, προκειμένου νὰ καταστήσῃ τὴν χώρα μία χριστιανικὴ Θεοκρατία. Μεθοδικὰ κατέρριψε τὴν Θεωρία τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ, ἀποδεικνύοντας ὅτι εἶναι σαθρή, καὶ τὴν ἀποκάλεσε ἀντιεπιστημονικὴ. Χωρὶς περιστροφὲς ἀποκάλεσε ἐπίσης τοὺς μάρτυρες ὑπεράσπισης ψεῦτες, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ ἔδωσαν ὄρκιο, ἐψεύσθησαν, προκειμένου νὰ γίνῃ «ἡ δουλειὰ τοῦ Θεοῦ».

Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν δικαστικὴ ἀπόφαση θὰ ἔπρεπε τὸ θέμα νὰ θεωρῆται λήξαν. Θὰ ἔπρεπε νὰ πάψουν οἱ συζητήσεις, οἱ διαμάχες σὲ ἔντυπα κ.λπ. Ὅμως μορεῖτε νὰ εἴσθε βέβαιοι, ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ δὲν ἔχει λήξει. Εὐτυχῶς ὅλα τὰ μέλη τοῦ Σχολικοῦ Συμβουλίου ἀντεκατεστάθησαν καὶ δὲν θὰ προχωρήσουν σὲ ἔφεση. Δυστυχῶς χωρὶς ἔφεση ἡ ἀπόφαση αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι παρὰ ἡ ἀπόφαση ἑνὸς ὁμοσπονδιακοῦ περιφερειακοῦ δικαστηρίου καὶ θὰ ἔχῃ ἰσχύϊ μόνο στὴν συγκεκριμένη περιοχὴ. Ἡ ἀπόφαση τοῦ Ντόβερ καὶ κυρίως ἡ ἰσχυρὴ ἐπιχειρηματολογία ποὺ ἀνεπτύχθη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δίκης ἀνέστειλε γιὰ λίγο τὴν ὑλοποίηση τῶν σχεδίων τῶν χριστιανῶν φονταμενταλιστῶν. Ὡστόσο ἡ ὀπισθοχώρηση γιὰ ἐκείνους ποὺ κάνουν «τὴν δουλειὰ τοῦ Θεοῦ» δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι προσωρινή. Ἄν ἡ πίστη καὶ τὸ ὑπερφυσικὸ τοὺς ὠθοῦν στὸ ψέμα, χωρὶς ἀμφιβολία θὰ τοὺς ὠθήσουν νὰ συνεχίσουν τὶς προσπάθειές τους, νὰ εἰσαχθῇ «ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ» στὶς σχολικὲς αἴθουσες.

Μετάφραση: Α Γ.

David Koepsell

Η ΓΗ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΙΑ ΜΙΑΣ «ΝΕΑΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ»

Ἡ ἰδεολογικὴ κατάσταση τῶν πᾶνταρχῶν

Ἡ ΗΠΑ, ὡς μοναδικὴ ὑπερδύναμη σήμερα, ἐπιδιώκει μίαν «παναμερικανικὴν» τάξιν πραγμάτων γιὰ ὅλον τὸν κόσμον. Ὅποιος ἀντιστέκεται στὰ νέα δεδομένα, συντρίβεται χωρὶς πρόσχημα (ἴδε Μιλόσεβιτς καὶ Σαντάμ) καὶ αὐτὸς καὶ ἡ χώρα του. Μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς νέας μορφῆς παγκοσμιοποιημένης προπαγάνδας μέσῳ τῶν ἐλεγχόμενων ΜΜΕ πρῶτα συκοφαντεῖται, μετὰ ἀνατρέπεται στρατιωτικῶς καὶ σύρεται στὰ ἔτσι ὀνομασθέντα καὶ κατευθυνόμενα δικαστήρια ἐγκληματιῶν πολέμου, ἕως ὅτου πεθάνῃ ἀπὸ φυσικὸ ἢ ἀφύσικο θάνατο. Τὰ δικαστήρια αὐτὰ ὅμως δὲν εἶναι γιὰ Ἀμερικανοὺς ἐγκληματίες πολέμου.

Ποιοὶ εἶναι ὅμως οἱ νέοι στυλοβάτες τῆς «παναμερικανικῆς» καὶ παγκοσμιοποιημένης αὐτῆς νέας τάξεως πραγμάτων καὶ ποιά εἶναι ἡ ἰδεολογία τους;

Ὁ σημερινὸς πρόεδρος τῶν ΗΠΑ ἀνήκει στὴν ἔτσι ὀνομασθεῖσα ἑλίτ τῶν νεοσυντηρητικῶν «White-Anglo-Saxon-Protestants», δηλαδὴ τῆς θρησκευτικῆς ομάδας τῶν Καλβινιστῶν, τῶν Πεντηκοστιανῶν κ.λπ., ποὺ μετὰ τὸ 1960 καὶ σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησίαν τετραπλασιάστηκαν, ἐνῶ ἡ τελευταία ἔχασε τὸ 50% τῶν πιστῶν της.

Ἡ θρησκευτικοπολιτικὴ ἰδεολογία τῶν πᾶνταρχῶν

Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἑλβετοῦ μεταρρυθμιστῆ Johan Calvin (1509-1564) χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν πίστιν στὸν «προορισμό» καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόκλιση ἀπὸ τὴν διδασκαλία τοῦ Λουθήρου, ποὺ ὠδήγησε τὸ 1549 μὲ τὸν Zwingliς στὴν ἔνωση τῆς μεταρρυθμιστικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ στὶς ἡμέρες μας ἄλλαξε ριζικὰ τὶς ἀρχικὰς θέσεις της γιὰ τὸν Ἰουδαϊσμό. Κατὰ παράλογον τρόπο σήμερα οἱ ἀπόψεις τοῦ Δαρβίνου γιὰ τὴν ἐξελικτικὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου θεωροῦνται ὡς ἔργο τοῦ Σατανᾶ, ἐνῶ ἡ συγκέντρωση τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἑβραίων στὸ Ἰσραὴλ ὡς ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ. Ὁ σημερινὸς πρόεδρος τῶν ΗΠΑ στηρίζεται συνεπῶς καὶ σὲ

έναν επιπλέον πυλώνα, τὸν Ἑβραϊσμό. Ἡ πλειονότητα τῶν Ἑβραίων τῶν ΗΠΑ, μὲ τὶς «ὁμάδες πίεσεων» καὶ τὰ «λόμπυ», στηρίζει ἀνεπεφύλακτα τὸν νῦν πρόεδρο τῶν ΗΠΑ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁπαδὸς μιᾶς «φονταμενταλιστικῆς ἐρμηνείας τῆς Βίβλου» καὶ πιστεύει, ὅτι ἀνήκει στοὺς «ἀναγεννημένους» («the born again») καὶ ὑπόκειται στὴν «κάθαρση» τῶν ἁμαρτιῶν του ἀπὸ τὸ ἀλκοὸλ τῆς ἐφηβικῆς του ἡλικίας διὰ τῆς θρησκευτικῆς του θητείας. Ὅπως ἀναλύουν καὶ διαπιστώνουν Ἀμερικανοὶ ψυχολόγοι, ὁ σημερινὸς πρόεδρος τῶν ΗΠΑ εἶναι διάχυτος ἀπὸ τὴν πίστη τῆς ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ ἀπορρέουσας ἀποστολῆς τῶν ΗΠΑ. Θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του ὡς ἡγέτη ἐνδὸς ἐκλεγμένου ἀπὸ τὸν Θεὸ λαοῦ, ὡς ἕναν ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν Θεὸ πολεμιστὴ στὸ ὄνομα τῆς ἐλευθερίας.

Συνεπῶς ὄχι μόνο στὴν ἰσλαμικὴ Ἀνατολὴ ὑφίσταται ἕνα ρεῦμα φονταμενταλιστῶν ἀλλὰ καὶ στὶς ΗΠΑ, ὅπου χριστιανοὶ τοῦ «Κόμματος τοῦ Θεοῦ» ὑποστηρίζουν μαζὶ μὲ τοὺς «νεοσυντηρητικοὺς» τὸν Τζώρτζ Μπους στοὺς πολέμους του γιὰ τὴν παγκοσμία κυριαρχία τῶν ΗΠΑ.

Ἡ ἐπίδραση τῶν «νεοσυντηρητικῶν» στὴν διαμόρφωση τῆς ἀμερικανικῆς διπλωματίας καὶ στρατηγικῆς εἶναι τεραστία. Ἡ ἰδεολογικὴ ἀφετηρία τῆς ὁμάδος τῶν «νεοσυντηρητικῶν» προῆλθε ἀπὸ τὶς ἀπόψεις τοῦ πολιτειολόγου Francis Fukuyama, ὁ ὁποῖος ὠραματίσθηκε μιὰ παγκοσμία πραγματοποίηση τοῦ ἀμερικανικοῦ δημοκρατικοῦ σχεδίου καὶ μιὰ χωρὶς ἐμπόδια ἐλεύθερη οἰκονομικὴ ἀγορά, ὡς τὴν πιὸ ἰδανικὴ κατάσταση τῆς ἀνθρωπότητας καὶ κατ' ἐπέκταση τοῦ «Τέλους τῆς Ἱστορίας». Ἡ ὁμάδα τῶν «νεοσυντηρητικῶν» μὲ καθοδηγητὲς τοὺς Πῶλ Γούλφοβιτς, Ρίτσαρτ Πέρλ, Γουίλιαμ Κρίστολ, Βίκτωρ Χάνσον κ.ἄ., ποὺ δροῦν ἀποτελεσματικὰ στὰ παρασκήνια τοῦ Λευκοῦ Οἴκου, θεωροῦν ἀπὸ τὴν μιὰ πλευρὰ τὴν προτεσταντικὴ χριστιανικὴ θρησκεία ἀναγκαία καὶ βάση γιὰ τὴ διατήρηση τῆς κρατικῆς συνοχῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὡς «ἀπαραίτητο ὄπιο» γιὰ τὸν λαὸ καὶ γιὰ τὴν στήριξη «εὐσεβῶν ψευδῶν». Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ γιὰ τὴν πραγμάτωση τῶν ἰδεῶν των δὲν διστάζουν μπροστὰ σὲ ὁποιαδήποτε θυσία καὶ εὐλογοῦν, ὅπως καὶ ὁ Πλάτων στὴν Ἀρχαιότητα, τὰ «ψεῦδη τὰ ἐν δέοντι γινόμενα». Θεωροῦν τὸν ἀμερικανικὸ λαὸ συγκεχυμένο καὶ ἐξαρτώμενο ἀπὸ τὴν βούληση τῶν ὀλίγων, τῶν ὁποίων οἱ προθέσεις εἶναι σχεδὸν πάντοτε διάφορες ἀπὸ ἐκεῖνες τοῦ ἀμερικανικοῦ πλήθους.

Ἡ ἑβραϊκὴ ἔκδοση τῶν ἰδεῶν τοῦ Θουκυδίδη

ἀμερικανικὴ ἡγεσία νιοθέτησε δῆθεν τὴν κλασικὴ ἑλληνικὴ ἀντίληψη περὶ ἐλευθερίας, ἐξαντλώντας τὰ θεωρητικὰ της ὅρια μὲ ἕναν τρόπο, τὸν ὁποῖο ἡ ἴδια ἡ Εὐρώπη ἔχει ὀραματισθῆ. Στὴν πραγματικότητα ὅμως οἱ στυλοβάτες τῆς «παναμερικανικῆς» νέας παγκοσμίας τάξης πραγμάτων, ἔχουν γαλουχηθῆ ἀπὸ τὸ Ἰουδαϊκὸ καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα. Ὅπως ἔχει ἐπισημανθῆ πολὺ παλαιότερα ἀπὸ τὸν «Δαυλὸ» (τ. 263), ὅταν γιὰ μιὰ μικρὴ χρονικὴ περίοδο ἐπικράτησε σχεδὸν σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἡ ἴδια κατάσταση, ἐσφάγησαν ὅλοι οἱ Μήλιοι καὶ τὸ ἄνθος τῆς νεολαίας τῆς Μυτιλήνης χάριν τῆς «εἰρήνης» καὶ

τῆς «δημοκρατίας», ὅπως σφάζονται ἐδῶ καὶ πολὺ καιρὸ οἱ Παλαιστίνιοι καὶ ὅπως ἐσφάγησαν πρόσφατα οἱ Γιουγκοσλάβοι καὶ οἱ Ἰρακινοὶ καὶ ὅπως θὰ σφαγοῦν ἴσως αὖριο οἱ Πέρσες. Οἱ τότε κυρίαρχοι, ποὺ ἀλαζόνευαν εἰς βάρος ὁλοκλήρου τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου δὲν διαφέρουν σὲ τίποτε ἀπὸ τοὺς σημερινούς κυρίαρχους τῶν «White-Anglosaxon-Protestants» τῶν ΗΠΑ. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τύπου αὐτοῦ πιστεύουν, ὅτι ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀλλάζει, καὶ πὼς οἱ σφαγὲς εἶναι δυστυχῶς τραγωδίες, ποὺ δὲν χαρακτηρίζουν πάντοτε τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀποκτοῦν αὐτοδίκαια τὴν θεωρητικὴν δικαίωση ποὺ χρειάζονται, γιὰ νὰ συνεχίσουν τὶς σφαγές, μὲ τὸ πρόσχημα τῆς καταπολέμησης τῆς παγκοσμίας τρομοκρατίας, ποὺ πιθανῶς οἱ ἴδιοι νὰ ἐπινόησαν. Διακηρύττουν, πὼς οἱ ΗΠΑ πρέπει νὰ συμπεριφέρονται ὅπως ἡ ἀρχαία Ἀθήνα, καὶ πὼς οἱ Ἀμερικανοὶ εἶναι θουκυδίδειοι ρεαλιστές, ὅταν ἐφαρμόζουν σήμερα πανταχοῦ τῆς Γῆς τὸ δίκαιο τοῦ ἰσχυροῦ. Ὅμως, ἂν καὶ θουκυδίδειοι ρεαλιστές, δὲν μποροῦν νὰ δοῦν τὰ συντρίμια τῆς κατεστραμμένης Ἀθήνας καὶ τῆς ὑπόλοιπης Ἑλλάδος, ὡς μιᾶς κατάστασης, ποὺ προμηνύεται γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα σήμερα;

Ὅμως ἡ ταῦτιση τῶν ἀντιπάλων ἀπὸ τὸν Τζῶρτζ Μπους μὲ τὶς δυνάμεις τοῦ «Κακοῦ» καὶ τοῦ «Σατανᾶ» δὲν θυμίζει οὔτε Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα οὔτε Θουκυδίδη, ἀλλὰ μονὸ τὸν πιὸ σκοτεινὸ Μεσαίωνα καὶ τὴν Π. Διαθήκη.

Δὲν μπορεῖ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἓνας νοήμων ἄνθρωπος νὰ παραμένῃ ἀπαθὴς μὲ ὅσα συμβαίνουν σήμερα στὴν Παλαιστίνη, τὸ Ἀφγανιστάν, τὸ Ἰράκ καὶ μὲ ὅσα θὰ συμβοῦν σὲ λίγο στὴν Περσία. Οὐδένα πείθει ὁ Τζῶρτζ Μπους, ὅταν βαφτίζει ὡς τρομοκράτες ὅσους ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐλευθερία τους. Ἀντιθέτως ἐγίνε σὲ κάθε σκεπτόμενο ἄνθρωπο κατανοητό, ὅτι ὁ μόνος «ἄξονας τοῦ Κακοῦ» εἶναι ὁ παγκοσμιοποιημένος, ὁ ἐξουσιαστικὸς ἄξονας ΗΠΑ-Ἀγγλίας-Ἰσραήλ.

Ὁ αὐθεντικὸς ἀρχαιοελληνικὸς πολιτικὸς Πολιτισμὸς μὲ τὶς ἀξίες τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ Ὁρθοῦ Λόγου δὲν ἔχει καμμιά ἀπολύτως σχέση μὲ τὸν σημερινὸ πολιτισμὸ τῶν «White-Anglo-Saxon-Protestants» τῶν ΗΠΑ, ποὺ στὴν ἀρχὴ δημιούργησαν καὶ στηρίξαν τὸ κοσμικὸ καθεστῶς τοῦ Σαντὰμ Χουσεῖν στὸ Ἰράκ, γιὰ νὰ ἐξαπολύσῃ αὐτὸς τὸν πόλεμο κατὰ τῆς Περσίας, καὶ στὴν συνέχεια στράφηκαν δύο φορὲς ἐναντίον του χάριν τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀσσυρίου βασιλέως Ἀσσοῦρ-Νασιπάλ (883-859 π.Χ.) τὸ μῖσος τῶν Ἑβραίων κατὰ τῶν Ἀσσυρο-βαβυλωνίων παρέμεινε ἄσβηστο ὅπως καὶ τὸ μῖσος κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Διαβάζοντας τὰ ἱερὰ βιβλία τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, Παλαιὰ Διαθήκη καὶ Ταλμουδ καὶ δὴ τῶν Σοφονία, κεφάλαιο Β΄ 4-7, Ἰεζεκιήλ, κεφάλαιο ΚΕ΄ 15-17, Ζαχαρία θ, 5, Ἄμως α,7, Ταλμουδ Ὁσχέρ Χαμμὶς πατ. 34, 23, Χικχὸτ 10-2, κλπ., διαπιστώνει ὁ καθένας τὸν μισελληνισμὸ τῶν Ἰουδαίων, ἀπὸ τὸν ὁποῖο προέκυψε μὴ ἀτελείωτη σειρὰ ἀνθελληνικῶν ἐνεργειῶν σὺν δύο τελευταῖες χιλιετίες. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ χριστιανικὴ Ὁρθοδοξία κάθε χρόνο μετὰ τὴν Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο (787 μ.Χ.), τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας (12 Μαρτίου) ἐκφωνεῖ ἐπτὰ ἀναθεματισμοὺς κατὰ τῶν Ἑλλήνων, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

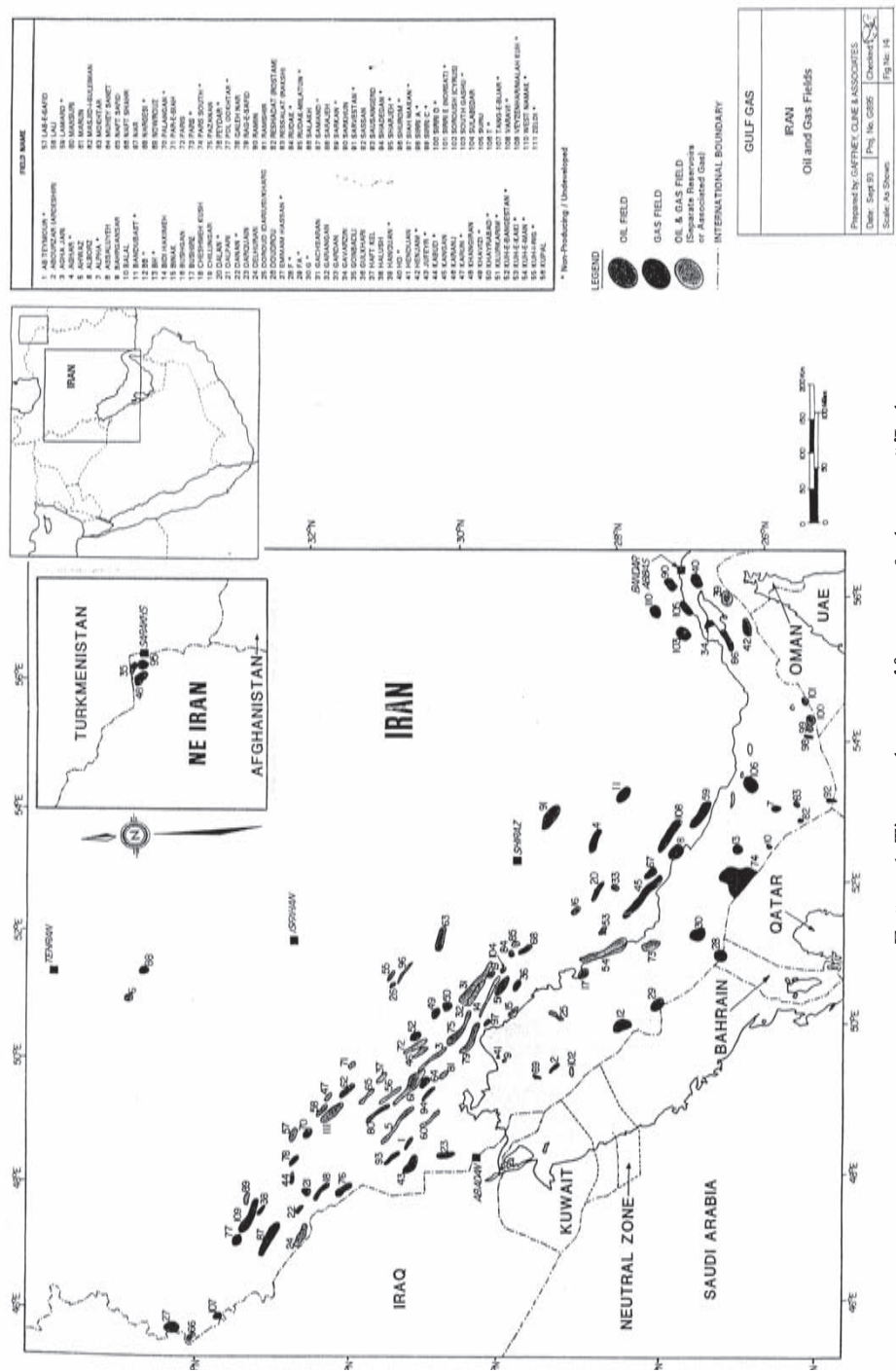
Οἱ δυαδικές ἀπόψεις τοῦ μυθολογικοῦ κήρυκα τῆς Μεσοποταμίας Μάνη, οἱ ὁποῖες εἶχαν τίς ρίζες τους στήν λατρεία τοῦ Ζαρατούστρα, κατευθύνουν σήμερα καί τήν ἐξωτερική πολιτική τῶν ΗΠΑ. Οἱ πονηριανοί τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς ταλαντεύονται μεταξὺ τῆς παθητικῆς ιδέας μετατροπῆς τῆς Ἀμερικῆς σέ μία «νέα Ἱερουσαλήμ» καί τῆς δραστήριας στόχευσης νά γίνουν οἱ ΗΠΑ «φάρος γιά τὸν ὑπόλοιπο κόσμος», πού προϋποθέτει τὴν ἀνύψωση τῶν κατωτέρων λαῶν στὰ ἀμερικανικὰ ἐπίπεδα γιά τὴν δημιουργία μιᾶς Νέας Τάξης Πραγμάτων, μιᾶς παγκοσμίας αὐτοκρατορίας τοῦ δικαίου γιά τὰ ἐπόμενα χίλια χρόνια. Τὴν προσδοκία ἐνὸς Μεσσία, πού θὰ κηρύξῃ τὸ τέλος τοῦ χρόνου καί τὴν ἀφίξη τοῦ Θεοῦ, τὴν βρίσκουμε καί στὸ σιϊτικὸ παρακλάδι τοῦ Ἰσλάμ, πού ἀναμένει τὴν ἐμφάνιση τοῦ «Mehdi», τοῦ «κρυπτόμενου δωδέκατου Ἰμάμ». Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἀναμένουν καί οἱ ὀρθόδοξοι Ἑβραῖοι, πού δὲν ἀναγνωρίζουν τὸ σιωνιστικὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ, τὸν Μεσσία τους καί τὴν δημιουργία τοῦ «ἀληθινοῦ καί θεικοῦ Ἰσραήλ».

Ὁ Γιαχβὲ τῶν Ἑβραίων καί χριστιανῶν καί ὁ Ἀλλάχ τοῦ Ἰσλάμ ἔχουν ἴδια ιδεολογικὰ ἐλατήρια στοὺς ἀτελείωτους ποταμοὺς αἵματος καί τοὺς ἀμέτρητους αἰῶνες σκότους καί βαρβαρότητας.

Ἡ κατάσταση στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση

ὥς ἄνω σκιαγράφηση τῶν ΗΠΑ μὲ τὰ 300 ἑκατομμύρια κατοίκους ἀποτελεῖ τὸν πολιτικό, πολιτισμικὸ καί θρησκευτικὸ τυφῶνα τοῦ 21ου αἰῶνα, τῆς τρίτης μ.Χ. χιλιετίας. Ἡ Ε.Ε. κατ' ἐπιθυμία τῶν ΗΠΑ δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ ἐξελιχθῇ σὲ ἀντίπαλο, παρ' ὅλο πού προσπαθεῖ νὰ στήσῃ μία στρατιωτικὴ δύναμη ταχείας ἐπέμβασης ἀπὸ 60.000 στρατιῶτες προερχομένους ἀπὸ τὰ 25 κράτη μέλη της. Ἄλλωστε τὸ ΝΑΤΟ παίζει γιά τὶς ΗΠΑ τὸν ρόλο τῆς αὐτοχρηματοδοτούμενης ξένης λεγεώνας. Ὁ πρωταρχικὸς ρόλος τοῦ ΝΑΤΟ χάθηκε, ἀπὸ τὴν στιγμή πού στρατιωτικὲς μονάδες τοῦ ΝΑΤΟ ἀπὸ τὶς εὐρωπαϊκὲς χώρες βρίσκονται σὲ χώρες τῆς Ἀσίας καί Ἀφρικῆς, γιά νὰ ἀπελευθερώσουν ἀμερικανικὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις γιά ἓνα ἐνδεχόμενο πόλεμο στὴν Περσία καί γιά μία μελλοντικὴ σύγκρουση μὲ τὴν ἀνερχομένη νέα παγκοσμία δύναμη, πού φέρει τὸ ὄνομα Κίνα. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ταυτίζονται τὰ συμφέροντα τῶν ΗΠΑ καί τῆς Ρωσσίας. Οἱ Εὐρωπαῖοι χρησιμοποιοῦνται ὡς βοηθοὶ χωρὶς καμμία πολιτικὴ καί στρατιωτικὴ αὐτονομία καί ἐπιρροή. Ὁ μελλοντικὸς ρόλος τῆς Ε.Ε. θὰ παραμείνῃ ρόλος ἐνὸς δορυφόρου. Τὸ κοινὸ σημεῖο μεταξὺ τῆς Ε.Ε. καί τοῦ Ἰράκ εἶναι, ὅτι καί οἱ δύο θὰ ἐπισκιαστοῦν στὸ μέλλον ἀπὸ τὴν Τουρκία, πού σιγὰ σιγὰ ξαναμπαίνει στὸ παιχνίδι τοῦ Ἰράκ, ἀπὸ τότε πού οἱ ἀμερικανικὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις ἀδυνατοῦν νὰ ἀντεπεξέλθουν στὴν τρομερὴ ἀντίδραση τοῦ ἱρακίνοῦ λαοῦ πρὸς τὶς κατοχικὲς δυνάμεις. Οἱ Τοῦρκοι, γιά νὰ στείλουν 10.000 στρατιῶτες στὸ βόρειο Ἰράκ, ζητοῦν 8,5 δισεκατομμύρια δολλάρια. Ὁ κ. Ἑρντογὰν ἔχει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή κατανοήσει τὸ μεγάλο ψεῦδος τῶν Εὐρωπαίων γιά τὴν εἴσοδο τῆς χώρας του στὴν Ε.Ε. καί θὰ παῖξῃ τὸν ρόλο τοῦ ἄψογα, γιά νὰ βάλῃ τὸ πόδι του στὰ κοιτάσματα πετρελαίου στὴν Μοσούλη καί τὸ

Σχήμα 1. Τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων του Ιράν.

Κιρκονκ τοῦ βορείου Ἰράκ, ἐξαλείφοντας ταυτόχρονα καὶ τὸ χρονίζον κουρδικὸ πρόβλημά του.

Οἱ Τοῦρκοι γνωρίζουν πολὺ καλὰ, ὅτι μία εἰσοδὸς τους στὴν Ε.Ε. θὰ σήμαινε οὐσιαστικὰ καὶ τὴν αὐτονόμηση τῶν περιοχῶν ποὺ κατοικοῦνται ἀπὸ 20 ἑκατομμύρια Κούρδους καὶ 15 ἑκατομμύρια Ἀλεβίτες. Οἱ ΗΠΑ, μὲ τὶς πιέσεις ποὺ ἀσκοῦν στὴν Ε.Ε., ἐπιδιώκουν τὴν εἰσοδο τῆς Τουρκίας στὴν Ε.Ε. μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μεταφέρουν τὰ σύνορα τῆς Ε.Ε. πρὸς Ἰράκ, Περσία, Γεωργία καὶ Ἀζερμπαϊτζάν, κάτι ποὺ θὰ ἐξαντλοῦσε καὶ κάθε προσπάθεια τῆς Ε.Ε., γιὰ αὐτονόμηση.

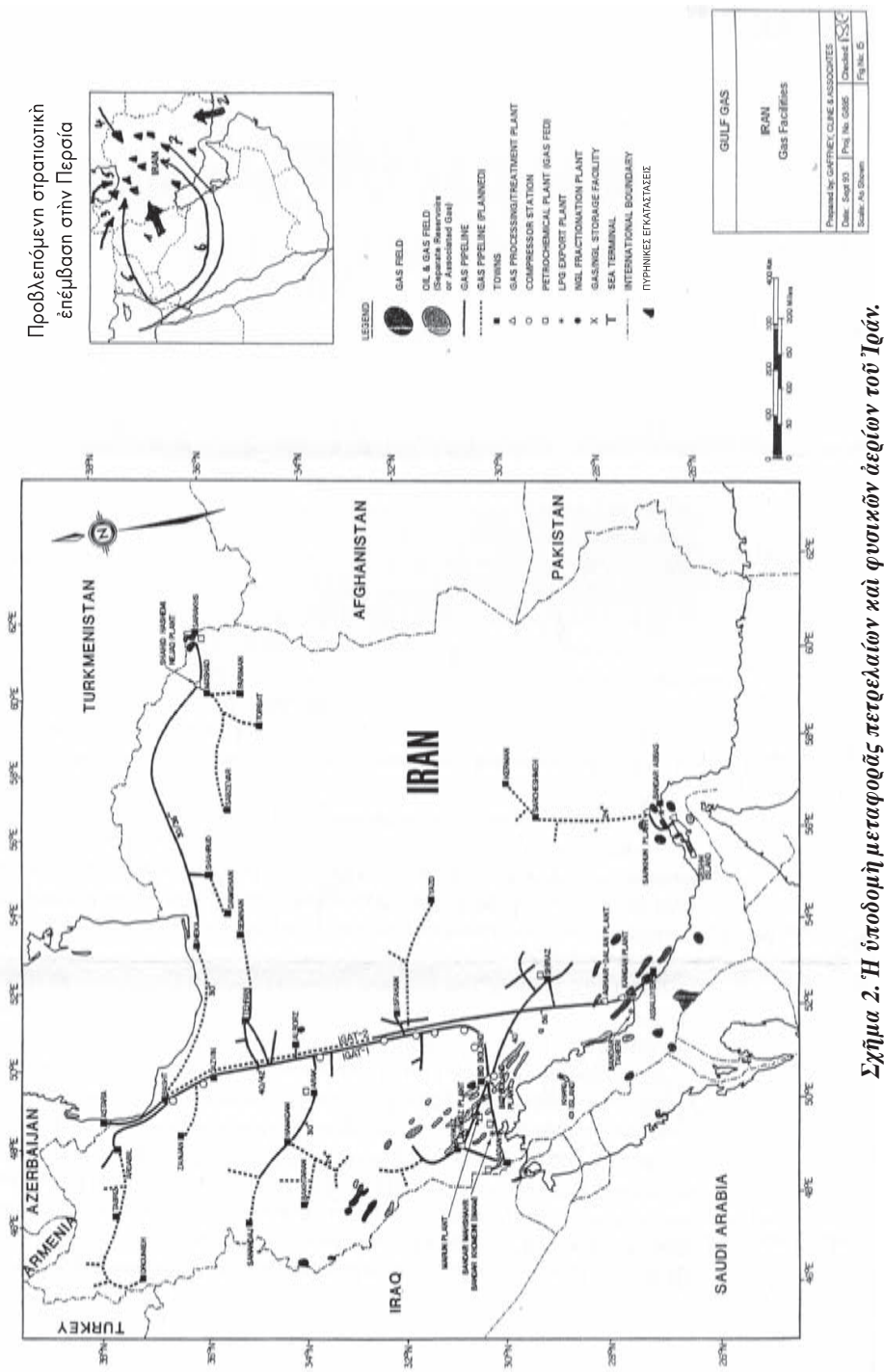
Ἡ Τουρκία μὲ τὰ 70 ἑκατομμύρια κατοίκους σήμερα καὶ περισσότερους ἀπὸ 100 ἑκατομμύρια κατοίκους αὐριο θὰ διοχετεύσῃ στὴν παλαιὰ Εὐρώπη πάνω ἀπὸ 20 ἑκατομμύρια μουσουλμάνους, ἀλλοιώνοντας τὶς ἐθνικὲς ταυτότητες καὶ σοκάροντας πολιτισμικὰ τοὺς κατοίκους τῆς. Πολὺ γρήγορα τὰ κοινοβούλια τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν θὰ περιέχουν ἰσλαμικὰ κόμματα, ποὺ θὰ ἐπιδροῦν ἀποφασιστικὰ στὸν σχηματισμὸ τῶν κυβερνήσεων.

Ὁ σπασμένος κρίκος τῆς Περσίας

Περσία μὲ τὰ περίπου 111 κοιτάσματα ὑδρογονανθράκων τῆς (ἴδε Σχ. 1) καὶ τὴν ἀναπτυγμένη ὑποδομὴ μεταφορᾶς πετρελαίων καὶ φυσικῶν ἀερίων (ἴδε Σχ. 2), προσπαθεῖ μὲ τὶς συνολικὰ 9 πυρηνικὲς ἐγκαταστάσεις ἐμπλουτισμοῦ οὐρανίου καὶ παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας νὰ σταθεροποιηθῇ στὴν περιοχὴ καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ σὲ τοπικὴ δύναμη ἐπιρροῆς σὲ ἀντίβαρο πρὸς τὶς τοπικὲς πυρηνικὲς δυνάμεις τῶν Ἰσραὴλ καὶ Πακιστάν. Μιὰ τέτοια ἐξέλιξη δὲν ταιριάζει στὰ σχέδια τοῦ Ἰσραὴλ στὴν περιοχὴ. Οἱ πόλεμοι Ἰράκ-Περσίας καὶ οἱ δύο τῶν Ἀμερικανῶν κατὰ τοῦ Ἰράκ ἔγιναν γιὰ τὸ Ἰσραήλ. Καὶ ὁ προβλεπόμενος νέος πόλεμος κατὰ τῆς Περσίας θὰ γίνῃ γιὰ τὸ Ἰσραήλ. Τὸ 1% ἐβραϊκῆς προέλευσης κατοίκων τῶν ΗΠΑ ἀποφασίζει καὶ διατάσσει τὸ 99% τῶν Ἀμερικανῶν γιὰ τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰσραήλ.

Ἀληθὲς εἶναι τὸ πραγματικό. Ἡ πολιτικὴ σήμερα τῶν Ἀμερικανῶν ἐξαρκάται ἀπὸ τὴν Γεωγραφία. Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονὸς, ὅτι ὅλοι οἱ ἀγωγοὶ μεταφορᾶς ὑδρογονανθράκων διέρχονται πλησίον τῶν στρατιωτικῶν βάσεων τῶν ΗΠΑ. Στὴν νατοϊκὴ Τουρκία ἔτσι καὶ ἀλλιῶς ὑπάρχουν στρατεύματα τῶν ΗΠΑ. Στὴν Γεωργία δροῦν πολλὲς ἑκατοντάδες Ἀμερικανῶν στρατιωτικῶν ὡς σύμβουλοι. Ὁ 5ος ἀμερικανικὸς στόλος ἔχει τὴν ἔδρα του πλησίον τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας στὸ Μπαχρέιν στὸν Περσικὸ Κόλπο, ὡς συνδετικὸς κρίκος μιᾶς ἀλυσίδας ἀμερικανικῶν καὶ ἀγγλικῶν στρατιωτικῶν βάσεων ἐγκατεστημένων σὲ ὅλη τὴν νότια ἀκτὴ τοῦ Περσικοῦ Κόλπου καὶ τοῦ Κόλπου τοῦ Ὁμάν, ἀπὸ τὸ Κουβέιτ ἕως τὴν Μασκάτη. Στὴν Ἀραβικὴ Θάλασσα ἕως τὴν Βομβάη τῆς Ἰνδίας κυριαρχοῦν οἱ ναυτικὲς δυνάμεις τῶν ΗΠΑ, ποὺ μετὰ τὸ κενὸ τῆς Περσίας συνδέονται μὲ τὶς στρατιωτικὲς βάσεις τῶν ΗΠΑ στὸ Πακιστάν, Ἀφγανιστάν, Τατζικιστάν, Οὐζμπεκιστάν καὶ Κιργιστάν. Μόνο λόγῳ αὐτοῦ τοῦ κενοῦ μῆκε ἡ Περσία στὸν ἀμερικανικὸ κατάλογο τῶν χωρῶν τοῦ «Σατανᾶ».

Σχήμα 2. Η υποδομή μεταφοράς πετρελαίων και φυσικών αερίων του Ιράν.

Ἡ σημερινὴ κυβέρνησις τῶν ΗΠΑ, ποὺ ἐλέγχεται μέσῳ τοῦ CFR (Council of Foreign Relations) τῆς Παγκόσμιας Τράπεζας καὶ τῶν ἄλλων ἐβραϊκῶν ὀργανώσεων τῶν ΗΠΑ, ἀκολουθεῖ πιστὰ τὶς διαταγὰς αὐτῶν ποὺ σχεδίασαν τὴν νέα παγκοσμία τάξις πραγμάτων. Εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐλέγχει τὸ δίκτυο μεταφορᾶς καὶ διοχέτευσης ὑδρογονανθράκων τῆς Ἀσίας μὲ ὅλες τὶς ἄλλες στρατηγικὰς ἐπεκτάσεις αὐτοῦ.

Ἐὰν ἐξετάσουμε τὸν γεωγραφικὸ χάρτη τῶν περιοχῶν κυριαρχίας τοῦ Ἰσλάμ, ποὺ ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν Κύπρον ἕως βορειοδυτικὰ τῆς Κίνας, θὰ διαπιστώσουμε, ὅτι στὴν περιοχὴ αὐτὴ βρίσκονται καὶ ὅλα τὰ δίκτυα μεταφορᾶς καὶ διοχέτευσης ὑδρογονανθράκων. Εἶναι τὸ Ἰσλάμ «σατανικόν», διότι αὐτὸ καλύπτει τὴν περιοχὴ μὲ τὰ μεγαλύτερα κοιτάσματα ὑδρογονανθράκων καὶ τὴν μεγαλύτερη ὑποδομὴ γιὰ τὴν διοχέτευση πετρελαίων καὶ φυσικῶν ἀερίων;

Ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Περσίας Κὰργκ μέσα στὸν Περσικὸ Κόλπο (ἴδε Σχ. 2) ἀρχίζει ἕνας ἀγωγός, ὁ ὁποῖος διερχόμενος μέσῳ τῆς Τεχεράνης καὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Κασπίας θάλασσας καταλήγει στὸ Τουρκμενιστὰν καὶ ἐν συνεχείᾳ σὲ ἕνα μεγάλο τόξο γύρω ἀπὸ τὴν θάλασσα Ἀράλη, διέρχεται διὰ τοῦ Καζακστὰν καὶ καταλήγει στὴν Κίνα, ἐνώνοντας τὸ λιμάνι τῆς Κασπίας Τουρκμενιστὰν μὲ τὸ κοιτάσμα πετρελαίου Τενγκίς στὰ νοτιοανατολικά τῆς Κασπίας καὶ τὸ ὑπάρχον δίκτυο ἀγωγοῦ μεταξὺ Κασπίας καὶ Μαύρης θάλασσας. Ἀπὸ ἐκεῖ μέσῳ Γεωργίας καὶ Ρωσίας καταλήγει στὴν Τουρκία.

Ἡ στρατηγικὴ σημασία τῆς Τουρκίας γιὰ τὸ Ἰσραὴλ καὶ τὶς ΗΠΑ καὶ κατ' ἐπέκτασιν καὶ γιὰ τὴν Ε.Ε. εἶναι τεράστια, καὶ αὐτὸ τὸ διετύπωσε πρόσφατα ξεκάθαρα κατὰ τὴν ἐπίσκεψή της στὴν Ἀθήνα ἡ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ κ. Ράις, ζητώντας ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες καὶ Ἑλληνοκύπριους νὰ «διακόψουν» τὴν διεθνὴ ἀπομόνωση τῶν Τουρκοκυπρίων. Ἡ κ. Ράις εἶπε πρόσφατα ἐπίσης ξεκάθαρα: «Θέλουμε μίαν διπλωματίαν τολμηρὴν, ποὺ νὰ μὴ λαμβάνῃ ὑπόψιν τῆς μόνο τὴν πραγματικότητά τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἀλλαγὴ αὐτῆς τῆς πραγματικότητος.»

Περσία παράγει 4,09 ἑκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου τὴν ἡμέρα. Ἡ διακοπὴ διοχέτευσης ἱρανικοῦ πετρελαίου λόγῳ τοῦ πιθανοῦ πολέμου στὶς εὐρωπαϊκὰς καὶ τὶς ἀναπτυσσόμενες οἰκονομίας τῆς νοτιοανατολικῆς Ἀσίας (Κίνα καὶ Ἰνδία) θὰ σήμαινε καὶ ἐπέκτασις τῆς κρίσεως μὲ ἀπρόβλεπτες συνέπειες. Σὲ περίπτωσιν ἐπαλήθευσης τοῦ ὡς ἄνω σεναρίου πολέμου θὰ προκλήθουν ἀνυπέρβλητα προβλήματα στὴν βιομηχανία, τὶς μεταφορὰς, τὴν παραγωγὴ ἀγαθῶν καὶ τὸν πληθωρισμὸν σὲ παγκόσμιον κλίμακα. Ἴσως ἡ κατάστασις αὕτη νὰ εἶναι ἕνας στρατηγικὸς στόχος τῆς κυρίαρχης σήμερον στὸν Πλανήτη θρησκευτικοπολιτικῆς ιδεολογίας, ποὺ περιγράψαμε στὴν ἀρχὴ τῆς παρούσης ἀναλύσεως.

Δρ Γ. Χατζηθεοδώρου
Υφηγητὴς Πολυτεχνείου Ἀχαρνῶν

Η ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΛΑΞΕ, ΣΕΙΣ ΤΟ ΠΗΡΑΤΕ ΧΑΜΠΑΡΙ;

κόμα οἱ Ἕλληνες χριστιανοὶ ἤ μαρξιστὲς τῆς... κοινοκτημοσύνης ἢ τῆς... ἰσότητος δὲν ἔχουν καταλάβει τὰ πραγματικὰ ἱστορικὰ αἷτια τῆς σύγχυσης καὶ τῆς δυσπραγίας. Στὴν 25ετῇ ἱστορίᾳ τοῦ «Δαυλοῦ» ἔχουν ἀναλυθῇ πρωτοποριακὰ οἱ δύο μεγάλες ἀντιθέσεις Ἰουδαϊσμοῦ-Ἑλληνισμοῦ. Δὲν εἶναι δυνατόν, νὰ κάνωμε τὸ παραμικρὸ βῆμα, χωρὶς νὰ ἀρχίσωμε ἀπὸ αὐτό. Ταπεινοφροσύνη ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποτελεῖ ἀσυγχώρητη παλινδρόμηση, δεδομένου, ὅτι, ὅπως ἐφάνη διεθνῶς, καθὼς ἐλέγχονται τὰ πάντα, οὐδεὶς παγκόσμιος ἐπὶ μηνιαίας βάσεως δὲν ἀναλύει καὶ δὲν ἐκθέτει τὴν ὑπουλὴ καὶ τάχα ἀδιάφορη σκηνοθεσίᾳ ἐπὶ τοῦ θέματος. Δὲν φαντάζομαι ἓνα τέτοιο ἔντυπο νὰ κυκλοφορῇ στήν... Ἀμερικὴ ἢ καὶ τὴν Εὐρώπῃ -γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους θὰ πρέπει, γιὰ νὰ μποῦν στὸ νόημα, νὰ ἀνοίξῃς σχολεῖα, ποὺ φυσικὰ τὸ παγκόσμιον θεοκεντρικὸ-θρησκευτικὸ σύστημα τὰ ρίχνει εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον.

Ναί, κύριοι, ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζει ἡ Ἱστορία καὶ ἀπὸ ἐδῶ πανέξυπνα τὸ Σύστημα μὲ νύχια καὶ μὲ δόντια τὴν συσκοτίζει, ἀποτρέπει κ.λπ. Βεβαίως κατέχομε τὸ μοναδικὸ παράθυρο στὴν Ἱστορία. Δὲν κάνομε ἀρχαιολογία ἢ ἱστορίηση γεγονότων, ὅπου ἓνας τεράστιος ὄγκος ἀνὰ τὸν κόσμον κατακλύζει τὸ πᾶν. Ἐδῶ γίνεται λειτουργικὴ ἀντιπαράθεση πίσω ἀπὸ τὰ γεγονότα καὶ τίς αἰτίες τους. Ἐδῶ ἀναλύονται οἱ μύχες καταβολές, τίς ὁποῖες τὸ Σύστημα ἀποκρύπτει, ὥστε νὰ φανῇ ὅτι ὅλα περνοῦν ἀπὸ αὐτό, φθάνοντας στὸν ἱθμό: Ἰησοῦς, Μάρξ, Φρόντ, Ἀϊνστάιν καὶ ὡς διὰ μαγείας ἀπάλειψη τῆς βάσεως τῶν πάντων, τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος. Ἱστορικὴ ἀπάτη μὲ ἀλλοίωση ἢ ἐξαφάνιση. Ἐδῶ εἶναι ἡ βιβλιογραφία ποὺ σπάζει κόκκαλα. 2.000 χρόνια τώρα ἔχουν φτειάξει τὴ δική τους βιβλιογραφία, στὰ μέτρα τους, ὥστε «Γιάννης κερνάει Γιάννης πίνει».

Ἡ πᾶσα ἀντίθεση ἀναπαράγει τὸ Σύστημα, ἀπὸ πόλεμο, Ἐπιστήμη, τέχνη, κοινωνίες καὶ ὅ,τι μπορεῖ νὰ βάλῃ ὁ νοῦς σου. Πληρωμένες αὐθεντίες

ἀπὸ τὸ πρῶτὸ μέχρι τὸ βράδν ξελαρυγγιάζονται –ἡ δουλειά τους. Πιστεύετε ἐσεῖς ὅτι ἡ Ἱστορία τῶν 2.000 τελευταίων ἐτῶν εἶναι αὐτὴ ποὺ μᾶς λένε; Θέλουν νὰ παρουσιάσουν σὰν πρόοδο τὴν 2.000 ἐτῶν τελευταία Ἱστορία, ἐνῶ σταμάτησε ἡ Ἐπιστήμη τῶν Ἰόνων Φιλοσόφων καὶ ἔγινε Τεχνολογία. Δὲν εἶναι τυχαῖο, ὅτι οἱ Δημόκριτοι μὲ σκέψη ἔξω ἀπὸ κάθε θεό, μὲ τὴν Φύση πάντα, ἔφθασαν στὴν ὑπαρξιακὴ ἐνατένιση τοῦ κόσμου καὶ ὄχι στὸ τσιφονταργιὸ τοῦ homo economicus, ὅπου ἡ ὕλη εἶναι καπιταλιστικὸ (καὶ ἀπὸ κοντὰ μαρξιστικὸ) ἀγαθὸ –πᾶρε δύο ἀτομικὲς βόμβες στὸ κεφάλι, γιὰ νὰ μάθης ἄνθρωπε. Ὁ Πλάτων εἶχε προβλέψει τὸν κίνδυνο τῆς βιομηχανικῆς ἐπανάστασης. Βεβαίως ἤθελε νὰ προφυλάξῃ τὸν Φειδία ἀπὸ τοὺς διάφορους Πικάσσο καὶ τοὺς Ἰκτίνο-Καλλικράτη ἀπὸ ἐργολάβους οἰκοδομῶν οὐρανοξυστῶν τῆς Νέας Ὑόρκης...

Δὲν ὑπάρχει καμμία συνέχεια μεταξὺ τῶν πολιτισμῶν (Ἰουδαϊσμοῦ-Ἑλληνισμοῦ), εἶναι τελείως διαφορετικὰ πράγματα, ἡ ὁμοιότης ἐντελῶς συμπτωματικὴ, ἐξ ἀντιγραφῆς καὶ ὄχι μέσα ἀπὸ ὑπαρξιακὴ-φυσικὴ θέση, ἀλλὰ ἀπὸ μεταφυσικὴ. Γιὰ παράδειγμα: Ὁ 2ος Παγκόσμιος Πόλεμος, ἡ ἐμπλοκὴ μας, ὁ Ἐμφύλιος, ἡ καὶ συμμοριτοπόλεμος, γιατί συμμορίες ἦταν, οἱ μὲν μὲ τοὺς Ἀμερικάνους, οἱ δὲ μὲ τοὺς Ρώσους καὶ κανέναν μὲ τὴν ἑλληνικὴ βάση μας. Νά, κάτι βιβλία τεράστια, μὰ ποὺ δὲν ἔχουν οὔτε τὸ παραμικρὸ τῶν πιὸ πάνω. Σφαγιάστηκαν οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ κυριακάτικου ἐκκλησιασμοῦ (βολεμένοι) ἀπ' τὴ μιὰ μὲ τοὺς τσαγκάρηδες τῆς Κιαισαριανῆς ἀπὸ τὴν ἄλλη, ποὺ τὸ σφάξιμο πῆγε γόνα.

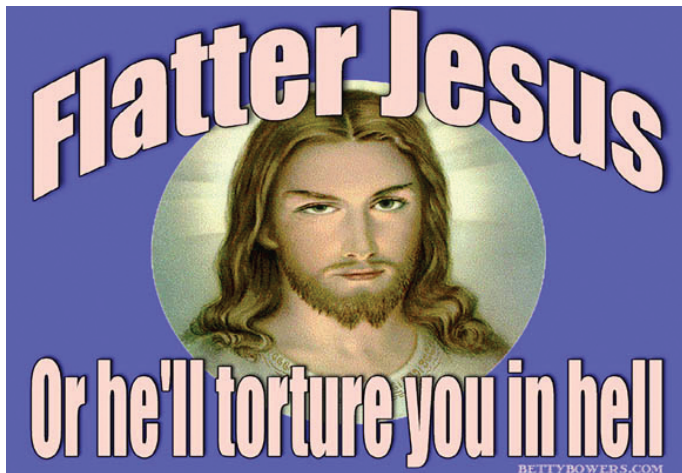
Πάντα ὁ Ἰουδαϊσμὸς διασπείρει τὸ φόνο, τὸ μίσος. Ποιὸς ἐδημιούργησε (καὶ δημιουργεῖ) τὴν ἀδικία καὶ ποιὸς τὴν καπηλεύεται, γιὰ νὰ εἴμαστε πάλι στὴν... παγκοσμιοποίηση. Τί τίς θέλομε τίς σελίδες –κάποτε τύλιγαν σαρδέλλες, τώρα τὰ σοῦπερ μάρκετ τίς... τυποποίησαν. Θὰ ξυπνήσωμε ποτὲ καὶ σὲ ποιόν καὶ γιὰ ποιόν θὰ κουβαλᾶμε εἰς βάρος μας νερό; Ἄς δοῦμε, πῶς ἔκλεισε μέχρι σήμερα ἡ λαβίδα τῆς παγκοσμιοποίησης μὲ ὅλα τὰ διεθνῆ παρατρεχάματα. Ἀφήστε τίς σελίδες στὶς βιβλιοθήκες, αὐτὲς ξέρουν... μόνον τὸ μυαλό μας δὲν ξέρει, γιατί δὲν εἶναι ἀποθήκη, ἀλλὰ κριτικὴ, ἀμφισβήτηση, λόγος, ἐντοπισμὸς τοῦ ψεύδους.

Παντελῆς Γλᾶρος

Ταξίαρχος (ἱπτ.) Πολεμικῆς Ἀεροπορίας

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Χριστιανική ήθικη

«Κολάκεψε τὸν Ἰησοῦ, ἀλλιῶς θὰ σὲ βασανίσῃ στὴν Κόλαση.»

(Ἀπὸ ἀμερικανικὴ ἱστοσελίδα.)

Ἰησοῦς προπονητής!

«Ζωγραφισμένα στὸ χέρι πορσελάνινα ἀγαλματίδια σὲ λουστραρισμένη ξύλινη βάση, ποὺ ἀναπαριστοῦν τὸν Ἰησοῦ νὰ συμμετέχῃ ἐνεργὰ μὲ παιδιὰ σὲ διάφορα ἀθλήματα, ἀποτελοῦν τὸ τέλειο δῶρο γιὰ κάθε καθολικὸ ἀθλητὴ.» Αὐτὰ διαφημίζονται στὴν εὐσεβῆ καθολικὴ ἱστοσελίδα: www.catholicshopper.com.

Σὲ ὀρειχάλκινη πινακίδα στὴν βάση τῶν ἀγαλματιδίων ἀναγράφεται: «Jesus is my coach».

K.E.

Ο Μωυσής σὲ κούκλα, γιὰ θεϊκὴ πανούκλα...

Ἡ εὐσεβὴς κούκλα
«Μωϋσῆς».

Ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ διαφήμιση τῆς εἰκονιζόμενης κούκλας τοῦ Μωυσῆ: «Ἡ ἱστορία τοῦ Μωυσῆ ἔχει περισσότερὴ δράση ἀπὸ τὶς ταινίες τοῦ Τζέιμς Μπόνι. Θαύματα, δολοφονίες, πανούκλα, διαφυγὴ, προδοσία. Μιὰ ζωὴ γεμάτη δραματικὰ γεγονότα καὶ συναρπαστικὲς περιπέτειες. Μὲ τὴν πλαστικὴ αὐτὴ κούκλα τοῦ Μωυσῆ θὰ μπορέσετε νὰ ἀναδημιουργήσετε ὁλόκληρο τὸν ἐπικὸ θρύλο στὴν ἀνέση τοῦ σπιτιοῦ σας. Χρησιμοποιήστε τὶς πέτρινες πλάκες, ἂν θέλετε νὰ τιμωρήσετε τὸν συγγάτοικό σας μὲ θεϊκὴ πανούκλα....»

Ι.Α.

Α.Γ.

Τὸ χέρι τῶν θεῶν

Φορώντας στὰ δάκτυλά σας τὰ εἰκονιζόμενα καλύμματα μπορεῖτε -σύμφωνα μὲ τὴ σχετικὴ διαφήμιση- νὰ μετατρέψτε τὴν παλάμη σας σὲ ἰσχυροὺς θεοὺς τοῦ Ἰνδουισμού. Οἱ λαστιχένιες ἀναπαραστάσεις τῶν Βράχμα, Γκανές, Γκαρούντα καὶ Κάλι εἶναι ἀκριβεῖς, μὲ ὅλα τὰ χέρια, τὰ κεφάλια, τὶς γλώσσες καὶ τὰ φτερά, ποὺ τοὺς καθιστοῦν τόσο μοναδικούς.

Ι.Α.

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

**Ὁ ναύαρχος ἐ.ἀ. Ἀντώνης Ἀντωνιάδης
ξεσκεπάζει τὶς ἐθνικὲς αὐταπάτες μας**

τὸ Αἰγαῖο δὲν ὑπάρχουν μόνο ἐλληνικά, ἀλλὰ καὶ διεθνῇ ὕδα-
τα καὶ διεθνῆς ἐναέριος χῶρος. Ἄν βρεθῆς μὲ τὸ φουσκωτό
σου ἔξι μίλια καὶ δέκα μέτρα ἀπὸ τὴν Ἄνδρο, δὲν βρίσκεσαι
σὲ ἐλληνικά, ἀλλὰ σὲ διεθνῇ ὕδατα. Σὲ περίπτωση ποὺ κάποιος
τουρκικὸ μαχητικὸ περάσει μεταξὺ Ἰμβρου καὶ Τενέδου, κατε-
βῇ στὸ Αἰγαῖο, φτάσει δέκα μίλια ἀπὸ τὴν Εὐβοία, κἀνὴ στροφῇ καὶ γυρίσῃ
πίσω, δὲν νομιμοποιούμεστε νὰ τὸ ἀναχαιτίσουμε. Ἄν ὅμως προσεγγίσῃ
τὴν ἐλληνικὴ ἀκτὴ σὲ ἀπόσταση μικρότερη τῶν δέκα μιλίων, τότε πρέπει
νὰ τὸ καταρρίψουμε. Τὸ F.I.R. Ἀθηνῶν ἔχει σκοπὸ τὴν παρακολούθηση καὶ
ἐξασφάλιση τῆς ἀσφάλειας τῶν πτήσεων τῶν πολιτικῶν ἀεροσκαφῶν. Δὲν
ἔχει καμμία σχέση μὲ κυριαρχικά μας δικαιώματα στὸν ἐναέριο χῶρο. Ἡ
στρατιωτικὴ ἡγεσία εἶναι δέσμια τοῦ ἐκάστοτε ὑπουργοῦ. Ἡ ὑποανάπτυξη
τῆς Ἑλλάδας ὀφείλεται στὸ Χριστιανισμό, ὁ ὁποῖος εἶναι μία αἰμοσταγὴς καὶ
αἰμοδιψὴς θρησκεία, ποὺ ἔσφαξε τὴ μισὴ ἀνθρωπότητα. Τὰ παραμύθια τοῦ
Ἄντερσεν φαίνονται πιὸ πιστευτὰ ἀπὸ τὰ χριστιανικὰ δόγματα.

Ὅλα αὐτά, καθὼς καὶ ἀρκετοὺς μύθους ὄχι μόνον τῆς ἐθνικῆς μας στρατηγικῆς ἀλλὰ
καὶ τῆς ἐθνικῆς μας ιδεολογίας, ἀνέλυσε ὁ ναύαρχος ἐ.ἀ. Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης, πρῶην
ἀρχηγὸς Γ.Ε.Ν. (2002-2005), σὲ ἀποκλειστικὴ συνέντευξη, ποὺ παραχώρησε στὸ «Δαυ-
λό».

Τὸ πλήρες κείμενο τῆς συνέντευξης

«Δ»: *Κύριε ναύαρχε, κατὰ τὴ μακρὰ σταδιοδρομία σας στὸ Ναυτικὸ ἔχετε ὑπηρε-
τήσῃ σὲ καίριες θέσεις, ὅπως ὑπαρχηγὸς Γ.Ε.ΕΘ.Α., ἀρχηγὸς Στόλου, ἀρχηγὸς Γ.Ε.Ν.
κ.ἄ., ἀπ' ὅπου διαχειριστήκατε ἀρκετὲς ἐλληνοτουρκικὲς κρίσεις, κυρίως λόγῳ τουρ-
κικῶν παραβιάσεων τοῦ ἐθνικοῦ μας χώρου, ὅποτε οἱ ἀπόψεις σας ἔχουν βαρύνουσα
σημασία. Δεδομένου ὅτι πολλὰ ἀνακρίβειες ἀκούγονται ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. σχετικά μὲ*

τὸ θέμα τῶν παραβιάσεων, θὰ ἤθελα κατ' ἀρχὴν νὰ μᾶς ὀριοθετήσετε τὰ σύνορα τῆς χώρας μας σὲ ξηρὰ, θάλασσα καὶ ἀέρα.

– Μοῦ κάνει μεγάλη ἐντύπωση, ποὺ ὁ μέσος Ἕλληνας κι ἰδιαίτερα αὐτοὶ ποὺ ἰσχυρίζονται, ὅτι ἀγαπᾶνε τὴν πατρίδα τους, ἔχουν ἄγνοια ἐπὶ ἐνὸς τόσο σοβαροῦ θέματος. Τὸ πρῶτο ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν εἶναι νὰ μάθουν, ποιά εἶναι ἡ πατρίδα μας, ποιά εἶναι ἡ Ἑλλάδα. Νομίζω, ὅτι οἱ περισσότεροι Ἕλληνες δὲν ξέρουν, ποιά εἶναι ἡ Ἑλλάδα. Θὰ σοῦ πῶ ἓνα παράδειγμα. Ὅταν τὶς προάλλες εἶχα ἐμφανισθῇ στὴν τηλεόραση, εἶχαν ἔρθῃ κάποια κανάλια σπίτι μου. Τὰ παιδιά, ποὺ μὲ καλωδίωναν κι ἄκουγαν τί λέγαμε, στὸ τέλος μοῦ εἶπαν: «Κύριε ναύαρχε, τί εἶναι αὐτὰ δηλαδή; Γιὰ πές τε μας, τί εἶναι αὐτὰ τὰ χωρικά ὕδατα κ.τ.λ.» Κι ὅταν τοὺς εἶπα γιὰ παράδειγμα, ὅταν εἶσαι στὴν Ἄνδρο μὲ τὸ φουσκωτό σου –ὁ ἓνας εἶχε καὶ φουσκωτό– κι εἶσαι στὰ ἔξι μίλια καὶ δέκα μέτρα, τότε δὲν εἶσαι στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια ἀλλὰ στὰ διεθνῆ ὕδατα, καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι δίπλα σου κι ὁ Τοῦρκος κι ὁ Λιβανέζος κ.τ.λ., «ποίος τὸ λέει αὐτό; σοβαρολογεῖτε;», μοῦ εἶπαν. Δηλαδή τοὺς ἔκανε τόσο μεγάλη ἐντύπωση ἡ ἔννοια τῶν χωρικῶν ὕδατων, ποὺ μὲ ἐξέπληξε.

Γιὰ νὰ ἀπαντήσω στὴν ἐρώτησή σου, δὲν νομίζω, ὅτι λέω κάτι τὸ πρωτότυπο ἢ τὸ καινοφανές. Τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας εἶναι ἡ ἡπειρωτικὴ χώρα, ἡ χωρικὴ μας θάλασσα, ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμή εἶναι ἔξι ναυτικὰ μίλια ἀπὸ τὴ στεριὰ καὶ ὁ ὑπερκεῖμενος ἐναέριος χώρος. Αὐτὰ σύμφωνα μὲ τὸ Δίκαιο τῆς Θάλασσας, ποὺ τὸ ἔχει προσυπογράψει κι ἡ Ἑλλάδα, εἶναι τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας, ἡ Ἐθνικὴ Ἐπικράτεια. Μέσα ἐκεῖ καὶ μόνο μέσα ἐκεῖ ἔχουμε κυριαρχικὰ δικαιώματα. Ἐξω ἀπὸ ἐκεῖ εἶναι διεθνῆ ὕδατα καὶ διεθνῆς ἐναέριος χώρος, ὅπου ἡ Ἑλλάδα ἔχει ὠρισμένες ἀρμοδιότητες, τίς ὁποῖες τῆς ἔχουν ἀναθέσει κάποιοι ὀργανισμοί, εἴτε στρατιωτικοί, εἴτε πολιτικοί (ὅπως ὁ I.C.A.O., τὸ N.A.T.O., ἡ E.E. κ.ἄ.).

Λέει παραδείγματος χάριν ὁ I.C.A.O. (σ.σ. International Civil Aviation Organization = Διεθνὴς Ὄργανισμὸς Πολιτικῆς Ἀεροπλοΐας) στὴν Ἑλλάδα: «Θέλω σὲ μία περιοχὴ εὐρύτερη κι ἔξω ἀπὸ τὰ χωρικά σου, ποὺ ἀποτελεῖ διεθνῆ ἐναέριο χώρο, νὰ μοῦ συντονίσεις τὴν ἐναέριο κυκλοφορία. Νὰ καθορίσεις τοὺς ἀεροδιαδρόμους καὶ νὰ ἔχῃς τὸ νοῦ σου νὰ πετάῃ ἡ πολιτικὴ ἀεροπορία μέσα στοὺς ἀεροδιαδρόμους αὐτούς.» Αὐτὸ εἶναι ἓνα καθῆκον ποὺ τὸ ἔχουν ἀναθέσει στὴν Υ.Π.Α. (σ.σ. Ὑπηρεσία Πολιτικῆς Ἀεροπορίας). Αὐτὴ ἡ περιοχὴ εἶναι τὸ περίφημο F.I.R. Ἀθηνῶν (σ.σ. Athens Flight Information Region = Περιοχὴ Πληροφοριῶν Πτήσεως Ἀθηνῶν). Αὐτὴ ἡ περιοχὴ λοιπὸν δὲν ἔχει καμμία σχέση οὔτε μὲ σύνορα οὔτε μὲ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδας. Εἶναι μία περιοχὴ, ποὺ τὴν ἔχει καθορίσει ἓνας πολιτικὸς ὀργανισμὸς, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει καμμία νομικὴ δύναμη καὶ ὑπόσταση, δὲν εἶναι οὔτε κἂν σὰν τὸ N.A.T.O.. Εἶναι ἓνας πολιτικὸς ὀργανισμὸς μὲ κύριο στόχο τὴν ἀσφάλεια τῆς πολιτικῆς ἀεροπορίας.

Αὐτὴ τὴν περιοχὴ παρεξηγημένα μετὰ τὴν ἐπανεκτίμησή μας στὸ N.A.T.O. τὸ 1974 ἄφῃσαν ἡθελημένα οἱ τότε κυβερνήσεις καὶ οἱ διοικούντες νὰ φανῇ σὰν χώρος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐμεῖς ἔχουμε δικαιώματα, καὶ δὲν δικαιῶνται νὰ εἰσέρχονται ἄλλοι στὸν χώρο αὐτὸ χωρὶς τὴν ἄδειά μας, κι ὅλα αὐτὰ γιὰ τίς ἱστορίες ποὺ ἔχεις ἀκούσει γιὰ σχέδια πτήσης κ.λπ.. Γιὰ νὰ λέμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο, τὸ 1974 φύγαμε ἀπὸ τὸ N.A.T.O. καὶ

μετά θέλαμε να ξαναμπούμε.

«Δ»: *Τό θεωρείτε λάθος αυτό;*

– Βέβαια, μεγάλο, από τα μεγαλύτερα. Είναι λάθος, γιατί την μία μέρα φεύγεις και την άλλη θέλεις να ξαναμπής. Θα μου πής, ό Καραγκιόζης σέ αυτή τή χώρα δέν γεννήθηκε; Είσαι άστεϊος. Όταν λές θα φύγω, είσαι έτοιμος να πληρώνης τις συνέπειες μία ζωή και είσαι τριτοκοσμικός και λές θα είμαι μόνος μου, όπως έκανε ή Γαλλία, πού τó κράτησε πενήντα χρόνια. Έφυγε και έμεινε έξω και ξαναγύρισε την τελευταία δεκαετία. Για να κρατήσει την αξιοπρέπειά της, έμεινε πολλά χρόνια έξω. Η Ελλάδα τή μία μέρα έφυγε και την άλλη είπε συγγνώμη, θέλουμε να ξαναμπούμε. Μετά έπρεπε να βάλει την υπογραφή της και ή Τουρκία. Μετά έγινε ή Συμφωνία Έπανασύνδεσης με τον Παπανδρέου, κι εκεί τα χάσαμε όλα και την περιοχή ευθύνης πού είχαμε. Σά ναυτικό είχαμε όλο τó Αιγαίο. Τό F.I.R. στή θάλασσα, αν τó δής, ήταν περιοχή ευθύνης τού Έλληνα άρχηγού Γ.Ε.Ν., ό όποιος ήταν και νατοϊκός διοικητής. Μετά την αποχώρησή μας από τó Ν.Α.Τ.Ο. τó κενό τó κάλυπταν από την Ιταλία.

Ό ναύαρχος έ.ά. Αντώνιος Αντωνιάδης διετέλεσε κυβερνήτης στο άντιτορπιλικό ΣΦΕΝΑΟ-ΝΗ, διοικητής πλοίων αποβάσεως, Διοικητής τής Σχολής Άμφιβίων Έπιχειρήσεων, έπιτελής τού στρατιωτικού άντιπροσώπου στο Ν.Α.Τ.Ο., έπιτελής τής Διεύθυνσης Άμυντικής Πολιτικής τού Γ.Ε.ΕΘ.Α., ύπαρχηγός Γ.Ε.ΕΘ.Α., άρχηγός Στόλου κι άρχηγός Γ.Ε.Ν. την περίοδο 2002-2005.

Τότε λοιπόν, επειδή θέλαμε τó Άεροπορικό Στρατηγείο να πάρη περιοχή ευθύνης, χρησιμοποιήσαμε τον Ι.Κ.Α.Ο. και λέγαμε στο Ν.Α.Τ.Ο.: «Νά, ό Ι.Κ.Α.Ο. μάς έδωσε σάν περιοχή ευθύνης τó Αιγαίο, δέν μάς τó δίνετε κι έσείς σέ νατοϊκό επίπεδο;» Βέβαια τó Ν.Α.Τ.Ο. έλεγε: «Έμεις είμαστε ένας στρατιωτικός όργανισμός, αυτοί είναι πολιτικός όργανισμός, τί σχέση έχει τó ένα με τó άλλο;» Γι' αυτό τούς αναχαίτιζαμε τούς Τούρκους με χωροφυλακίστικο ζήλο, για να τούς τονίσουμε: «Κοιτάξτε, ό Ι.Κ.Α.Ο. μάς είπε ότι είναι περιοχή δική μας.» Και μάς έλεγαν: «Είναι μία περιοχή για την πολιτική άεροπορία, δέν έχει καμμία σχέση με στρατιωτικά κ.τ.λ.» Έτσι ξεκίνησε ή παρανόηση τών κυβερνήσεων τότε και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

«Δ»: *Ποιά είναι τελικά τα κυριαρχικά δικαιώματά μας στον άέρα;*

– Στον άέρα ή Ελλάδα με ένα προεδρικό διάταγμα είχε πεί, ότι για λόγους ασφάλειας πτήσεων έχω έναέριο χώρο δέκα ναυτικά μίλια. Κι αυτό είναι πού έχει δημιουργήσει σήμερα τή διαφορά πού λέμε έξι-δέκα. Δηλαδή ή Ελλάδα είναι ή μοναδική χώρα στον κόσμο πού έχει άλλο εύρος χωρικών ύδάτων κι άλλο εύρος έναέριου χώρου. Διότι παγ-

κοσμίως ό έναέριος χώρος προσδιορίζεται σαν ό ύπερκειμένος τών χωρικών. Έμείς όμως άποτελούμε μία εξαίρεση, πού λέμε χωρικά ύδατα μόν έξι, αλλά ό έναέριος χώρος μας είναι δέκα. Αυτό είναι και τó σημείο πού άντικρούει και δέν δέχεται ή Τουρκία και σοϋ λέει, ότι άντίκειται στοϋς διεθνείς κανόνες και στο Δίκαιο τής Θάλασσας και βασίζεται σε ένα έλληνικό προεδρικό διάταγμα, πού έβγαλε πριν άπό πολλές δεκαετίες ή Ελλάδα. Μποροϋν κι αυτοί να βγάλουν ένα τουρκικό προεδρικό διάταγμα και να λένε ό,τι θελήσουν. Δέν έχει διεθνή νομική ύπόσταση και δέν έχουμε διεθνή νομικά έρείσματα, να τó ύποστηρίξουμε.

Υπάρχουν ώρισμένες δικαιολογίες αλλά είναι πολϋ άσθενείς κατά την άποψη μου, για να πάμε στη Χάγη, πού λέμε, να τó συζητήσουμε. Είναι άπό τά σημεία εκείνα πού κάτι πρέπει να κάνουμε. Να επεκτείνουμε τά χωρικά μας ύδατα στα δέκα μίλια, για να έχουμε κι έναέριο δέκα, ή να τά πάμε και τά δύο στα όκτώ, στα δώδεκα, είναι θέμα τί θα άποφασίσει ή κυβέρνηρηση. Άλλά εν πάση περιπτώσει να λές, ότι έχω χωρικά ύδατα έξι κι έναέριο χώρο δέκα, είναι παγκόσμια παραδοξότητα και πρωτοτυπία.

«Δ»: Τα πολεμικά άεροσκάφη είναι ύποχρεωμένα να ύποβάλλουν σχέδιο πτήσης;

- Η σύμβαση τοϋ I.C.A.O. (τοϋ 1944) άναφέρεται μόνό στα πολιτικά και δέν έχει καμμία ίσχυρ για τά στρατιωτικά άεροσκάφη. Όλες οι προβλέψεις της δέν άφοροϋν στα στρατιωτικά άεροσκάφη. Μεταγενέστερα, νομίζω, όταν αύξήθηκε ή έναέριος κυκλοφορία, και ύπήρχε μεγάλη κίνηση -τó 1944, όπως καταλαβαίνεις, ή έναέριος κυκλοφορία, ήταν περιορισμένη- έγινε μία τροποποίηση, πού λέει, ότι και τά στρατιωτικά καλόν είναι, συνιστάται ή ένδείκνυται να ύποβάλλουν σχέδια πτήσης.

«Δ»: Αυτό για να μην ύπάρξει ένδεχομένως έναέριο άτύχημα με τυχόν πρόσκρουση άεροσκαφών ή για κάποιον άλλο λόγο;

- Η Υ.Π.Α., τó F.I.R. Άθηνών, ό Πύργος Έλέγχου τοϋ Έλ. Βενιζέλος, πού έχει όλο τó F.I.R. και παρακολουθεί την κίνηση, να τó διευκολύνη, οϋτως ώστε να ξέρη, ότι αν τυχόν ένα στρατιωτικό άεροσκάφος θέλει να εισέλθη κάτω άπό τή Ρόδο, αν, την ώρα πού θα μπή, ύπάρχει και πτήση άπό τó Κάιρο, πού άνεβαίνει στην Άθήνα, να τοϋ πη:

PART I AIR NAVIGATION

CHAPTER I GENERAL PRINCIPLES AND APPLICATION OF THE CONVENTION

Article 1

Sovereignty

The contracting States recognize that every State has complete and exclusive sovereignty over the airspace above its territory.

Article 2

Territory

For the purposes of this Convention the territory of a State shall be deemed to be the land areas and territorial waters adjacent thereto under the sovereignty, suzerainty, protection or mandate of such State.

Article 3

Civil and state aircraft

(a) This Convention shall be applicable only to civil aircraft, and shall not be applicable to state aircraft.

(b) Aircraft used in military, customs and police services shall be deemed to be state aircraft.

(c) No state aircraft of a contracting State shall fly over the territory of another State or land thereon without authorization by special agreement or otherwise, and in accordance with the terms thereof.

(d) The contracting States undertake, when issuing regulations for their state aircraft, that they will have due regard for the safety of navigation of civil aircraft.

Στὸ Διεθνὴ Ὄργανισμὸ Πολιτικῆς Ἀεροπλοΐας, I.C.A.O., ὁ ὁποῖος εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν πτήσεων τῶν πολιτικῶν ἀεροσκαφῶν, συμμετέχουν σήμερα 189 χῶρες. Ὁ I.C.A.O. δὲν ἔχει καμμία σχέση μετὰ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα στοὺς ἐναέριους χώρους τῶν χωρῶν, ὅπως φαίνεται στὰ παραπλεύρως εἰκονιζόμενα σχετικὰ ἄρθρα τοῦ κανονισμοῦ του.

«ἔχε τὸ νοῦ σου» ἢ νὰ πῇ στὸ πολιτικὸ ἀεροσκάφος: «ἔχε τὸ νοῦ σου στὴν περιοχή, ἐκεῖ γίνονται ἀσκήσεις μετὰ στρατιωτικὰ ἀεροσκάφη, καὶ νὰ κρατηθῇς σὲ ὕψος π.χ. 10.000 πόδια».

«Δ»: Τὸ F.I.R. δὲν ἔχει ἐπομένως σχέση μετὰ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς χώρας.

- Ὅχι, καμμία. Συνεστήθη, γιὰ νὰ διευκολύνῃ τὴς Υ.Π.Α. στὸν ἔλεγχο τῶν ἀεροδιαδρόμων. Λέει ὅμως, ὅτι τὰ στρατιωτικὰ πρέπει νὰ πετᾶνε μετὰ ἰδία εὐθύνη. Ὁ πιλότος δηλαδὴ τοῦ μαχητικοῦ μπορεῖ νὰ κάνῃ ὅ,τι ἀσκήσεις θέλει, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὑποβάλλῃ σχέδια πτήσης, ἔχει ὅμως τὸ νοῦ του καὶ τὴν εὐθύνη νὰ προσέξῃ, νὰ μὴν πέσῃ ἐπάνω σὲ πολιτικὸ ἀεροσκάφος. Ὅλα αὐτά, ἀπ' ὅτι καταλαβαίνεις, εἶναι παρατραβηγμένες περιπτώσεις. Δὲν ἔχει γίνῃ ποτὲ ἀτύχημα μετὰ στρατιωτικὸ νὰ πέφτῃ ἐπάνω σὲ πολιτικὸ ἀεροσκάφος. Δὲν θυμᾶμαι νὰ ἔχω ἀκούσει ποτέ. Πολιτικὸ νὰ πέσῃ ἐπάνω σὲ πολιτικὸ, ναί. Ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀκόμη κι ἂν ἐπιβάλλεται νὰ ὑποβάλλωνται σχέδια πτήσης, δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε λόγὸ γιὰ κυριαρχικὸ δικαίωμα, δὲν ἀναχαιτίζεται ἀεροσκάφος γιὰ τὸν λόγὸ αὐτό. Μπορεῖς νὰ τοῦ κάνῃς παρατήρηση, νὰ διαμαρτυρηθῇς στὸν I.C.A.O., νὰ διαμαρτυρηθῇς στὴν Ε.Ε. καὶ νὰ πῇς, ὅτι ἡ Τουρκία θέτει σὲ κίνδυνο τὴν πολιτικὴ ἀεροπλοΐα, τὶς πτήσεις ποὺ περνᾶνε ἐπάνω ἀπὸ τὸ Αἰγαῖο, μπορεῖς νὰ κάνῃς χίλια δύο, διαβήματα, διαμαρτυρίες, ἀλλὰ δὲν νομιμοποιεῖσαι νὰ τὸν ἀναχαιτίζῃς. Νὰ στέλνῃς μαχητικὸ ἀπὸ τὴ Σκῦρο καὶ νὰ τὸν ἀναχαιτίζῃς καὶ νὰ σκοτώνῃσαι σὲ τελικὴ ἀνάλυση. Γι' αὐτὸ δὲν ἔχει καὶ μεγάλη σημασία τὸ τί λέει ὁ I.C.A.O., ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ λήῃ ὅ,τι θέλει, ἕνας πολιτικὸς ὀργανισμὸς εἶναι κι ἔχει ὁρίσει

μία περιοχή ευθύνης. Στὸν ἐθνικὸ ἐναέριο χώρο κάνεις ὅ,τι θέλεις. Ὅταν τὰ τουρκικὰ ἀεροσκάφη εἶχαν σὲ κάποια ἄσκηση εἰσέλθῃ στὸν ἐλληνικὸ ἐναέριο χώρο, εἶχαν ὑποβάλει κανονικὰ σχέδια πτήσης, ὅταν εἶχαν προσγειωθῇ στὴ Λάρισα στὸ πλαίσιο τῆς ἄσκησης Display Determination. Αὐτοὶ ὅμως ἰσχυρίζονται, πὼς ὅταν εἰσέρχονται στὰ διεθνή ὕδατα τοῦ Αἰγαίου ἐντὸς τοῦ F.I.R. Ἀθηνῶν, δὲν ὑποβάλλουν σχέδια πτήσης.

«Δ»: Θα μπορούσε δηλαδή ένα τουρκικό μαχητικό αεροσκάφος νὰ φτάσῃ 10 μίλια ἀπὸ τὴν Εὐβοία καὶ νὰ εἶναι καθ' ὅλα νόμιμο;

– Βεβαίως, ἂν δὲν παραβιάσῃ τὸν ἐθνικὸ ἐναέριο χώρο. Ἄν μπῇ ἀπὸ Δωδεκάνησα ὄχι, διότι συμπίπτει ὁ ἐθνικὸς ἐναέριος χώρος μὲ τὸ F.I.R.. Ἄν ὅμως μπῇ ἀπὸ ἐπάνω, δηλαδή μεταξὺ Ἰμβρου, Τενέδου, Λήμνου ἔχει διαδρόμους. Ἐπομένως μπορεῖ νὰ φύγῃ ἀπὸ Ἄγκυρα, νὰ περάσῃ ἀπὸ ἐπάνω μεταξὺ Ἰμβρου - Τενέδου, νὰ φτάσῃ δέκα μίλια ἀπὸ τὴν Εὐβοία, νὰ κάνῃ στροφή καὶ νὰ ξαναγυρίσῃ. Εἶναι γιὰ ἐμένα νομότυπο 100%. Ἄν ὅμως εἰσέλθῃ μέσα στὰ δέκα μίλια, τὸν ὁποῖο ἐμεῖς τὸν θεωροῦμε ἐθνικὸ ἐναέριο χώρο, τότε παραβιάζει ἐθνικὸ ἐναέριο χώρο. Ἐκεῖ πρέπει νὰ τὸ καταρρίψῃς. Ἄν εἶσαι σοβαρὴ χώρα.

«Δ»: Τριάντα χρόνια ὅμως συνεχῶς ἀναχαιτίζουμε καὶ ποτὲ δὲν καταρρίπτουμε. Εἶναι σωστὸ αὐτό;

– Εἶναι γελοῖο, ὄχι σωστό. Ἀπορῶ μὲ τὴν πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἡγεσία (καὶ βάζω καὶ τὸν ἑαυτό μου μέσα, γιατί ἔχω ὑπάρξει μέλος τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας), πὼς μπορεῖς νὰ τὸ ἀνέχεσαι αὐτό; Δηλαδή τριάντα χρόνια γίνονται ἴμια. Στὰ ἴμια τί ἔγινε; Βγῆκαν Τοῦρκοι στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια. Πάτησαν ἐπάνω σὲ ἐλληνικὸ ἔδαφος. Κι εἶδες τί ἔγινε. Κόντεψε νὰ πέσῃ ἡ κυβέρνησις τοῦ Σημίτη, ἀπέπεμψαν τὸν ἀρχηγὸ Γ.Ε.Θ.Α. ναύαρχο Λυμπερή. Καὶ γίνονται τέτοια κάθε μέρα στὸν ἐναέριο χώρο. Ὅταν οἱ Τοῦρκοι μπαίνουν στὸν ἐθνικὸ ἐναέριο χώρο μας, κάνουν παραβίασι τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων μας. Ἄρα εἴτε ἐμεῖς δὲν πιστεύουμε, ὅτι τὰ δέκα μίλια εἶναι ὁ ἐθνικὸς ἐναέριος χώρος μας, καὶ λέμε, ἄσε τώρα ποὺ θὰ κάνω γιὰ αὐτὸ τὸ λόγῳ πόλεμο, ἢ εἴμαστε γελοῖοι.

Δηλαδή στὴν ξηρὰ καὶ τὴ θάλασσα, ὅταν ἔγινε αὐτό, συγκλονίστηκε τὸ πανελλήνιο. Ἔχουν περάσει τόσα χρόνια κι ἀκόμα θυμόμαστε τὰ ἴμια. Καὶ γίνονται πέντε ἴμια τὴν ἐβδομάδα στὸν ἀέρα καὶ τὸ μόνο ποὺ κάνουν τὰ Ἀρχηγεία καὶ τὸ Ὑπουργεῖο εἶναι νὰ κάνουν ἀνακοινώσεις, ποὺ νὰ λένε, σήμερα ἔγιναν π.χ. ἑξὶ παραβιάσεις τοῦ ἐθνικοῦ ἐναέριου χώρου καὶ δώδεκα παραβάσεις. Ἐγὼ δὲν σοῦ λέω νὰ εἶσαι μὲ τὴ σκανδάλῃ στὸ χέρι, κι ὅποιος μπῇ νὰ τὸν ρίχνῃς, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη εἴκοσι χρόνια μέρα παρὰ μέρα ἢ ἂν θῆς δύο - τρεῖς φορὲς τὴν ἐβδομάδα σοῦ παραβιάζουν τὸν ἐθνικὸ ἐναέριο χώρο, κι ἐσὺ τὸ μόνο ποὺ κάνεις εἶναι νὰ ἀνεβάξῃς τὸν πιλότο καὶ νὰ τοὺς ἀναχαιτίζῃς.

Γιὰ ἐμένα τὸ πιὸ ἄσχημο εἶναι, ὅτι συνδέουν τὴν παραβίασι μὲ τὴν παραβίασι. Ὁ τίτλος τῶν ἀνακοινώσεων εἶναι παραβιάσεις καὶ παραβάσεις, ποὺ σημαίνει, ὅτι βάζουν στὸ ἴδιο ἐπίπεδο τὴν παραβίασι τοῦ ἐθνικοῦ ἐναέριου χώρου μὲ τὴν παραβίασι τῶν κανόνων ἐναερίου κυκλοφορίας. Τὴν πολεμικὴ ἐνέργεια μὲ τὸ τροχαῖο. Εἶναι σὰν νὰ λέμε, σήμερα θὰ σᾶς ἀναφέρουμε ἑξὶ πολεμικὲς ἐνέργειες τῆς Τουρκίας καὶ δώδεκα τροχαῖα. Ἄν τὸ δῆς, ἔτσι λέμε σὺς ἀνακοινώσεις. Ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἔκαναν δώδεκα παραβάσεις τῶν κανόνων ἐναερίας κυκλοφορίας, δηλαδή δὲν ὑπέβαλαν σχέδια πτήσης

καὶ ἔκαναν ἔξι παραβιάσεις τοῦ ἐθνικοῦ ἐναέριου χώρου. Μὰ αὐτὰ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ βάζῃς παράλληλα.

«Δ»: *Υπάρχουν δηλαδή περιπτώσεις, πὸν οἱ πιλότοι μας, πὸν ἔχουν σκοτωθῇ ἥρωικὰ σὲ ἀερομαχίες στὸ Αἰγαῖο, νὰ ἔχουν σκοτωθῇ γιὰ ἀπλὲς παραβάσεις κανόνων ἐναέριας κυκλοφορίας;*

– Πολὺ πιθανόν. Δὲν ἔχω ὑπάρξει πιλότος. Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τὴ στιγμή ἐκείνη τί ἔκανε ὁ πιλότος, γιὰ ποιό λόγο ἀπογειώθηκε. Ἄν ἀπογειώθηκε, γιὰτὶ ὁ Τοῦρκος παραβίασε τὸν ἐθνικὸ ἐναέριον ὡρο, πέθανε σωστὰ ὑπὲρ πατρίδος. Ἄν ἀπογειώθηκε, γιὰ νὰ τὸν ἀναχαιτίσῃ, ἐπειδὴ δὲν ὑπέβαλε σχέδιο πτήσης στὸ F.I.R. Ἀθηνῶν, γιὰ ἐμένα πῆγε ἄδικα.

«Δ»: *Ποιά εἶναι ἡ γνώμη τῶν ξένων ἐταίρων μας γιὰ αὐτὴ τὴν κατάσταση στὸ Αἰγαῖο;*

– Ἄς ἀρχίσω μὲ τοὺς Ἀμερικανούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἴσως τὸ μεγαλύτερο εἰδικὸ βάρος. Οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ὑποβάλλουν σχέδια πτήσης κατ’ ἀρχάς, γιὰτὶ τὰ ἀεροπλάνα τοὺς ἀπογειώνονται ἀπὸ ἀεροπλανοφόρα, κι ἐπειδὴ μέσα στὰ σχέδια πτήσης πρέπει νὰ ἀναφέρῃς ἀπὸ ποῦ φεύγεις καὶ ποῦ θὰ ἐπιστρέψῃς, ἄρα δίνεις τὴ θέση τοῦ ἀεροπλανοφόρου, τὴν ὁποία γιὰ λόγους ἀσφαλείας οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν δίνουν ποτέ, τὸ ἔχουν ξεκόψει, ὅτι τὰ ἀμερικανικὰ μαχητικά, πὸν πετοῦν, δὲν ὑποβάλλουν σχέδια πτήσης.

«Δ»: *Τοὺς ἔχουμε ἀναχαιτίσει ποτέ;*

– Ὅχι βέβαια! Τοὺς λοιποὺς Εὐρωπαίους δὲν τοὺς ἐνδιαφέρει. Ὁ Βέλγος, ὁ Ὁλλανδός, ὁ Ἑγγλέζος, ὁ Γάλλος οὔτε ἔρχεται οὔτε πετάει ποτὲ ἐδῶ κάτω. Ὅταν σπάνια σὲ συμ-μαχικὲς ἀσκήσεις ἔρχονται μαχητικὰ ἀεροπλάνα τῶν χωρῶν αὐτῶν, τότε ὑποβάλλουν σχέδια πτήσης. Δὲν ἔχουν κανένα λόγο. Δὲν τοὺς ἐνδιαφέρει. Σοῦ λένε, νὰ τὰ βρῇτε μὲ τοὺς Τοῦρκους.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀντιληφθῇ, τὸ πῶς ἀντιμετωπίζουν τὸ θέμα τοῦ F.I.R. οἱ ξένοι, τὸ F.I.R. Βρυξελλῶν γιὰ παράδειγμα πιάνει καὶ κομμάτι τῆς Ὁλλανδικῆς Ἐπικράτειας, γιὰ νὰ δῇς, γιὰτὶ δὲν σημαίνει σύνορα. Μπαίνει στὸν ἐθνικὸ ἐναέριον ὡρο τῆς Ὁλλανδίας, γιὰτὶ πρόκειται ἀπλῶς γιὰ θέματα συντονισμοῦ. Τοῦ ἔχουν πεῖ δηλαδή, τὸ ἀεροσκάφος πὸν ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πάει γιὰ τὴν Ὁλλανδία, περνάει καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸ Βέλγιο, ὅποτε καλεῖ ὁ κυβερνήτης τὸν Πύργο Ἐλέγχου Βρυξελλῶν καὶ τοῦ λέει: “εἶμαι ἡ πτήση τῆς Ὀλυμπιακῆς OA 302, πάω Ὁλλανδία”, καὶ τοῦ ἀπαντᾷ: “πέρασε” κ.τ.λ. Σ’ αὐτὸ συνίσταται τὸ F.I.R., κι ἐμεῖς τὸ ἔχουμε ἀναγάγει ἐδῶ σὲ θέμα γιὰ νὰ σκοτωθοῦμε.

«Δ»: *Κάτι πὸν ὑποστηρίζεται συχνὰ εἶναι, πῶς, ὅταν ἡ Τουρκία ἔχει προβλήματα στὸ ἐσωτερικὸ της, τότε δημιουργεῖ ἐντάσεις στὸ Αἰγαῖο. Συμφωνεῖτε σὲ αὐτό;*

– Τὴν προσωπικὴ μου ἐκτίμηση θὰ σοῦ πῶ. Ἐγὼ ἐπισκέφτηκα τὴν Τουρκία κι ἤμουν νομίζω ὁ πρῶτος ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχηγός, πὸν ἐπισκέφτηκε ἐπὶσημῶς τὴν Τουρκία. Εἶχε προηγηθῇ ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Τοῦρκου ἀρχηγοῦ στὴν Ἑλλάδα. Ἐπισκέφτηκα τὴν Τουρκία καὶ συζήτησα μὲ τὸν Τοῦρκο ὑφυπουργὸ Ἄμυνας καὶ μὲ τὸν ἀρχηγὸ τοῦ τουρκικοῦ Γ.Ε.Θ.Α.. Ἡ ἐντύπωση πὸν ἀποκόμισα ἀπὸ τὴν ἐβδομάδα πὸν ἔμεινα ἐκεῖ εἶναι, ὅτι τὸ κύριο πρόβλημα τῆς Τουρκίας, ἐκεῖ πὸν ἔχει ἐστιᾶσει ὅλη της τὴν προσοχή, εἶναι τὰ νοτιοανατολικά της σύνορα, διότι ἐκεῖ εἶναι οἱ πλουτοπαραγωγικὲς πηγές, τὰ πετρέ-

λαιοι καὶ τὰ νερά. Κι ὅπως ξέρετε, οἱ λαοὶ πολεμᾶνε γιὰ τὶς πλουτοπαραγωγικὲς πηγές. Ἐκεῖ, μαζί μὲ τὸ κουρδικό, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τῆς ἀνησυχίας τους, εἶναι αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὰ ζωτικὰ προβλήματα τῆς Τουρκίας. Στὴν περιοχὴ τοῦ Κουρδιστάν ἔχουν σοβαρὸ πρόβλημα, κι αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ μιλάμε, Τοῦρκοι ἔνστολοι σκοτώνονται στὸ Κουρδιστάν, κι ἔχουν κηδεῖς. Ἔχουν δηλαδὴ ἀνοικτὸ μέτωπο. Ἐκεῖ ἔχουν ἐστίασει ὅλες τους τὶς δυνάμεις.

Σ' ἐμένα μάλιστα τὸ ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Ε.Θ.Α., ὅταν συζητούσαμε γιὰ τὴν Ἄγκυρα καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη, καὶ τοῦ εἶπα, γιατί δὲν μεταφέρετε τὴν πρωτεύουσα ἀπὸ τὴν Ἄγκυρα, ποὺ εἶναι μία πραγματικὰ ἄσχημη πόλη, στὴν ὁμορφὴ Κωνσταντινούπολη, ἀπάντησε, ὅτι ὁ Κεμάλ (ὅ,τι ἔχει πεῖ ὁ Κεμάλ θεωρεῖται εὐαγγέλιο γιὰ τοὺς Τούρκους) τὴν ἔβαλε ἐπίτηδες στὴν κεντρικὴ πρὸς ἀνατολικὴ Τουρκία, διότι ἦταν διορατικὸς κι εἶχε προβλέψει, ὅτι, ἂν κάποτε πολεμήσῃ ἡ Τουρκία, θὰ πολεμήσῃ στὰ ἀνατολικά τῆς σύνορα, γιατί ἐκεῖ εἶναι οἱ πηγές τῆς ἐνέργειας καὶ τοῦ πλούτου. Σμύρνη, Κωνσταντινούπολη κ.τ.λ. εἶναι ὠραῖες καὶ κοσμοπολίτικες πόλεις ἀλλὰ σὲ φιλειρηνικὴ γιὰ αὐτοὺς περιοχὴ, στὸ Αἰγαῖο, ὅπου δὲν ἔχουν ζωτικὰ συμφέροντα κι ἐνδιαφέροντα.

Στὴ συζήτηση ποὺ κάναμε καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ μπορούσαμε νὰ εἴμαστε ἀνοικτοί, ὁ ἀρχηγὸς Γ.Ε.Ε.Θ.Α. μοῦ εἶπε, ὅτι «ἐσεῖς, οἱ Ἕλληνες, ἔχετε ὀρισμένες αἰτιάσεις, τὶς ὁποῖες ἐμεῖς θεωροῦμε, ὅτι δὲν στέκουν, σὰν τὸ παράδειγμα τοῦ F.I.R., τὰ ἔξι-δέκα, τὴν ἔρευνα καὶ διάσωση στὸ Αἰγαῖο κ.τ.λ., τὶς ὁποῖες ἐμεῖς δὲν δεχόμαστε. Θεωροῦμε, ὅτι ἔχετε κάνει ἀνθαίρετες ἐρμηνεῖες τῶν κανονισμῶν, καὶ ὀφείλουν οἱ ἔνοπλες δυνάμεις τῆς Τουρκίας νὰ τὶς ἀντικρούουν». Δηλαδὴ αὐτὸ ποὺ λέμε ἐμεῖς γιὰ ἔνταση στὸ Αἰγαῖο, στὴν οὐσία γιὰ αὐτοὺς δὲν ἀποτελεῖ τὸ κυρίαρχο στρατιωτικὸ μέλημα, τὸ ὁποῖο εἶναι τὰ ἀνατολικά τους σύνορα. Τοὺς εἶδα πολὺ ἀνήσυχους μὲ τὸ ἐνδεχόμενο ἡ Ἀμερικὴ νὰ δώσῃ τὸ πράσινο φῶς, νὰ ἰδρυθῇ τὸ Κουρδιστάν, κι ἐκεῖ, νομίζω, ὅτι ἡ Τουρκία θὰ δώσῃ τὸ πᾶν καὶ τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα, γιὰ νὰ μὴν χάσῃ τὰ πετρέλαια τοῦ Κουρδιστάν. Καὶ εἶναι πολὺ λογικό. Ἐγὼ δὲν κατάλαβα νὰ διεκδικοῦν οὔτε τὴ Χίο οὔτε τὴ Σάμο οὔτε θέλουν κανένα ἑλληνικὸ νησί. Μπορεῖ νὰ λένε ὀρισμένα πράγματα γιὰ γκρίζες ζῶνες καὶ βραχονησίδες, ἀλλὰ ἡ ἐντύπωση ποὺ ἀπεκόμισα εἶναι, ὅτι τὰ λένε ἀπλῶς, γιὰ νὰ μᾶς ὑπενθυμίζουν νὰ μὴν ἀνθαιρετοῦμε πολὺ στὸ Αἰγαῖο. Γιατὶ τὸ Αἰγαῖο δὲν εἶναι ἑλληνικὴ θάλασσα, ὅπως ἀρκετοὶ ἀπὸ ἐμᾶς ἰσχυρίζονται, ἔχει καὶ διεθνῇ ἐναέριο χῶρο καὶ διεθνῇ ὕδατα. Γι' αὐτὸ κάνουν αὐτὰ ποὺ κάνουν, τὰ ὁποῖα ἐμεῖς βέβαια τὰ μεγαλοποιοῦμε καὶ νομίζουμε, ὅτι μᾶς προκαλοῦν κι ἐτοιμαζόμαστε γιὰ συρράξεις. Δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει τέτοιο θέμα.

«Δ»: Ποιές εἶναι ἐπομένως οἱ προτάσεις σας γιὰ τὴν πολιτικὴ ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ χώρα μας στὸ Αἰγαῖο;

- Γιὰ τὸ Αἰγαῖο πιστεύω, ὅπως εἶπε κι ὁ κ. Στεφανόπουλος, ὅτι πρέπει νὰ πᾶμε τὰ θέματά μας στὴ Χάγη, καὶ νὰ μᾶς πῇ κι ἓνα Διεθνὲς Δικαστήριον, τί πρέπει νὰ ἰσχύῃ. Τὸ Αἰγαῖο ὅσο εἶναι ἑλληνικό, τόσο θὰ παραμείνῃ. Οὔτε μπορούμε νὰ τὸ κάνουμε λιγώτερο ἑλληνικὸ οὔτε περισσότερο. Τὸ νὰ ἐπεκτείνουμε τὰ χωρικά μας ὕδατα στὰ δώδεκα μίλια, ἓνα δικαίωμα ποὺ τὸ ἔχουμε, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικό, διότι καὶ τὸ Δίκαιο τῆς Θάλασσας δὲν λέει νὰ τὰ κάνετε ὅλοι δώδεκα. Λέει, ὅτι τὰ χωρικά ὕδατα μπορεῖ νὰ εἶναι

Ο ναύαρχος Αντώνιος Αντωνιάδης, ως αρχηγός Γ.Ε.Ν., ήταν ο πρώτος Έλληνας αρχηγός Γενικού Έπιτελείου, που επισκέφτηκε επίσημα την Τουρκία. Η επίσκεψη χαρακτηρίστηκε ως «σημείο καμπής» στις σχέσεις των δύο χωρών. Στην φωτογραφία άριστερα ο ναύαρχος Αντωνιάδης και δεξιά ο πρώην αρχηγός του τουρκικού Γ.Ε.ΕΘ.Α., στρατηγός Χιλμί Όζκόκ.

μέχρι δώδεκα μίλια. Τò θεωρεί ως ανώτατο όριο. Άρα μπορεί να γίνη από ένα μέχρι δώδεκα, δεν σε υποχρεώνει να τò κάνης δώδεκα. Η Ελλάδα μπορεί να εκτιμήση, ότι την συμφέρει για θέματα ύφαλοκρηπίδας, γιατί τò μοναδικò ξέρισμα για επέκταση στα δώδεκα μίλια είναι, για να αυξήσης την ύφαλοκρηπίδα σου. Άν έχη υπόγειο πλούτο και πετρέλαια τò Αιγαίο, να μπορέσης να άντλήσης τὰ πετρέλαια. Γιατί άλλως δεν έχει νόημα να κλείνης τὰ διεθνή ύδατα. Δεν έχει κανένα συμφέρον δηλαδή να κλείνης χώρους, εκτός από την άλιεία, όπου αυξάνεις τò χώρο που μπορείς να άλιεύσης κι εκμεταλλεύεσαι τò θαλάσσιο πλούτο. Πιστεύω σέ μία συμβιβαστική λύση, γιατί σέ τελική άνάλυση ή Τουρκία είτε μᾶς άρέσει είτε δεν μᾶς άρέσει είναι γείτονας. Και νομοτελειακά, γεωγραφικά και γεωφυσικά πρέπει να ζήσης στην περιοχή αὐτή. Μακάρι να την παίρναμε την Ελλάδα, να την μετακομίζαμε και να την βάζαμε έξω από τò Βέλγιο, δηλαδή να είχαμε τò κεφάλι μας ήσυχο. Έδώ θα ζήσουμε. Άφου θα ζήσουμε λοιπόν εδώ, είναι πρòς τò συμφέρον τῆς Ελλάδας να ζήσουμε με αὐτοὺς εἰρηνικά, να δοῦμε, τί μᾶς καίει, τί δεν μᾶς καίει. Την Τουρκία ξέρουμε τί την καίει αὐτὴ τῇ στιγμῇ. Τί είναι αὐτò που την πονάει.

Ἐὰν κι ἐμεῖς ἔχουμε ἕναν αντίστοιχο ἔθνικò στόχο, που δεν ἔχω διαπιστώσει ἐγὼ τόσα χρόνια κάποιο ἔθνικò ὄραμα, να ποῦμε, ὅτι ἡ Ελλάδα θέλει... Τί θέλει; Ἐμεῖς ὅλο λέμε ὅτι θέλουμε φιλειρηνική πολιτική, να μὴν μᾶς ἐνοχλοῦν κ.τ.λ. Άφου θέλουμε φιλειρηνική πολιτική και δεν ἔχουμε διεκδικήσεις, μπορούμε νομίζω να τὰ βροῦμε με τοὺς Τούρκους.

«Δ»: *Ἐθνικὸς στόχος τῆς Ἑλλάδας, ὅπως πρόσφατα δήλωσε ἡ ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν εἶναι νὰ λειτουργήσῃ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης. Πῶς κρίνετε τέτοιου εἶδους ἐθνικοὺς στόχους;*

- Ὅλα αὐτὰ τὰ βάζω στὰ πλαίσια τοῦ «ἄλλα λόγια νὰ ἀγαπιώμαστε», καὶ σκοπὸ ἔχουν νὰ ἀποπροσανατολίσουν τὸν κόσμον, νὰ γίνωνται παραβιάσεις τοῦ Ἐθνικοῦ ἐναέριου χώρου, κι αὐτοὶ νὰ σοῦ λένε πετύχαμε, γιατί ἄνοιξε ἡ Σχολὴ τῆς Χάλκης. Καὶ πές μου τώρα ἐμένα, τί ἔχει νὰ κερδίσῃ ἡ Ἑλλάδα, ἂν ἀνοίξῃ μία Θεολογικὴ Σχολή. Νὰ μοῦ ἔλεγες, ὅτι θὰ ἀνοίξῃ ἓνα πανεπιστήμιο, ὅπου θὰ διδάσκεται ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμός, νὰ σοῦ πῶ πολέμησέ το. Νὰ ἀνοίξῃ, ἂς ποῦμε, τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Αἰγαίου, τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ νὰ συζητᾶμε γιὰ μία Θεολογικὴ Σχολή, ποῦ θὰ βγάλῃ ἀποβλακωμένους ἀνθρώπους, εἶναι γελοῖο. Μόνον στὴν Ἑλλάδα συμβαίνουν αὐτά.

Ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι γελοῦν μὲ αὐτὴ τὴ θεοκρατικὴ ἀντίληψη τοῦ μέσου Ἑλλήνα στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες. Σὰν ἀρχηγὸς Ναυτικοῦ εἶχα παραστῇ σὲ πάρα πολλές ἐκδηλώσεις (καθελκύσεις, ἐγκαίνια, ὀρκωμοσίες), παντοῦ ἦταν ἓνα τέταρτο ψαλμωδίες, παπᾶδες καὶ λειτουργίες. Στὶς ξένες χώρες, ποῦ ἔχω παραστῇ σὲ παρόμοιες ἐκδηλώσεις, δὲν συμβαίνουν τέτοια πράγματα, δὲν ὑπάρχουν θρησκευτικὲς τελετές. Ὅταν καθελκύῃς ἓνα πλοῖο καὶ τὸ βαπτίζῃς, δὲν ἔχει κανένα λόγο ὁ παπᾶς. Κι ἔρχονταν οἱ ξένοι, ποῦ καλούσαμε, καὶ μᾶς ρωτοῦσαν κι ἔβλεπαν τὴ θεοκρατικὴ ἀντίληψη ἐνὸς ἔθνους. Ἐρχεται ἓνα πλοῖο, νὰ τὸ ἐντάξῃς στὶς μονάδες τοῦ στόλου, καὶ παρατάσσονται ἐκεῖ ὁ ὑπουργὸς Ἄμυνας, ὁ ἀρχηγὸς κ.τ.λ. κι οἱ παπᾶδες ἐκεῖ, νὰ τὸ εὐλογήσουν, νὰ ποῦν τὴν ψαλμωδίαν. Δηλαδή ὀπισθοδρομικὲς καταστάσεις καὶ ἀντιλήψεις, ποῦ σοῦ κάνει ἐντύπωση τὸν 21ο αἰῶνα σὲ μία χώρα, ποῦ θέλει νὰ λέγεται προοδευτικὴ, φιλελεύθερη καὶ δημοκρατικὴ κ.τ.λ., νὰ εἶναι τόσο βαθιὰ ριζωμένες τέτοιες ἀντιλήψεις.

«Δ»: *Ποιὸς νομίζετε ὅτι φταίει γιὰ αὐτὴ τὴν κακὴ κατάσταση ποῦ μᾶς περιγράφετε;*

- Ἡ Παιδεία 100%. Ἕνας ἀμόρφωτος λαός, ὅπως πιστεύω ὅτι εἶναι ὁ Ἕλληνας, εἶναι ἐπιρρεπὴς σὲ τέτοιου εἶδους ἐπιηρεασμούς. Εἶναι ὑποχέιριο τοῦ φόβου. Αὐτὸς ποῦ φοβᾶται, εἶναι αὐτὸς ποῦ δὲν ξέρει. Ποῦ φοβᾶται τὸ Θεό, μὴν τὸν τιμωρήσῃ ὁ Χριστός, φοβᾶται τὴν Κόλαση. Αὐτὰ πιάνουν καὶ ἰσχύουν στοὺς ἀμόρφωτους. Ὅταν ἀνεβάσῃς τὸ πολιτιστικὸ σου ἐπίπεδο, τὴν Παιδείαν σου, τότε ὅλα αὐτὰ ἀρχίζουν κι ἔχουν ὅλο καὶ λιγώτερη σημασία. Τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα καὶ ἡ θρησκεία δὲν εἶναι παρὰ φογκλὸρ, ὅπως εἶναι τὰ ἔθιμά μας, ὅπως π.χ. στὴ Σκῦρο χορεύουν μπάλλο, κι ὥραῖο εἶναι τὰ παιδιὰ νὰ χορεύουν καὶ νησιώτικους χορούς, κι ἂν εἴσαι ἀπὸ τὴν Καλαμάτα, νὰ μάθῃς καλαματιανό, ἀλλὰ μέχρι ἐκεῖ. Δὲν θὰ βάλουμε τὸν καλαματιανὸ καὶ τὰ ἦθη κι ἔθιμα καὶ τὴν παράδοσή μας καὶ τὴν κουλτούρα μας στὴν καθημερινή μας ζωὴ καὶ νὰ τὴν κάνουμε ἰθύνουσα δύναμη. Ἐδῶ ἡ θρησκεία ἔχει μπεῖ στὰ πάντα πιά μέσα.

«Δ»: *Εἶστε αἰσιόδοξος γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδας, ποῦ ἐνθ' ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ὑπάρχουν οἱ ὀπισθελκόνουσες δυνάμεις τῆς θεοκρατίας, ἀπὸ τὴν ἄλλη εἴμαστε πλήρως μέλος τῆς Ε.Ε.;*

- Αἰσιόδοξος, ἐξαρτᾶται ἀπὸ ποιὰ ὀπτικὴ γωνία θὰ τὸ δῇς αὐτό. Ἄν γίνουμε ἓνα μεγάλο θέρετρο τῆς Εὐρώπης, ποῦ ἐκεῖ πᾶμε νὰ καταντήσουμε, διότι βιομηχανία δὲν ἔχουμε νὰ ἀναπτύξουμε, γεωργία δὲν ἔχουμε ἰδιαίτερα σημαντικὴ. Τὸ μόνο ποῦ ἔχουμε κι αὐτό

κακής ποιότητας είναι ο τουρισμός. Δηλαδή τί έχουμε; Έναν ήλιο και μιὰ θάλασσα.

«Δ»: Πολιτισμός;

– Ο αρχαίος Έλληνικός Πολιτισμός, ύστερα από τόσα χρόνια, ύστερα από τὰ 400 χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, ποὺ μᾶς ἔχουν κάνει ἀνατολίτες; Καὶ αὐτὸ τὸ μόρφωμα τοῦ ἐλληνοχριστιανισμοῦ, πῶς βγήκε αὐτὸ τώρα καὶ ἰσχύει σὰν ἔννοια; Ὅλα μᾶς ἔχουν καταστήσει μία γραφικὴ φολκλορική χώρα, ποὺ εἶναι ἓνα ὠραῖο θέρετρο. Ὅπως πηγαίνει στὶς Μαλδίβες διακοπὲς καὶ βλέπεις τοὺς μαύρους ἐκεῖ, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά τους, κάπως ἔτσι σὲ βλέπει κι ἐσένα ὁ μέσος Εὐρωπαῖος. Δηλαδή ὅσο ἐσύ, ὅταν πᾶς στὸ Κάιρο, βλέπεις τὸν Αἰγύπτιο καὶ τὸν συνυφάξης μὲ τὸν Ραμσὴ καὶ τὸν Φαραῶ, ἄλλο τόσο κι ὁ Εὐρωπαῖος, ποὺ ἔρχεται στὴν Ἑλλάδα καὶ βλέπει ἐμένα κι ἐσένα, τοῦ ἔρχεται στὸ μυαλὸ ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Σωκράτης. Σοῦ λέει, αὐτοὶ τί σχέση ἔχουν μὲ τοὺς ἀρχαίους; Αὐτοὶ οἱ ὑπανάπτυκτοι. Ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμός, δυστυχῶς πιστεύω, ὅτι ἔφτασε στὴν ἀκμὴ του, πέρασε, ἔσβησε. Καλὸ εἶναι νὰ τὸν κρατᾶμε, ὅπως κάνετε ἐσεῖς στὸ «Δαυλὸ», μιὰ προσπάθεια νὰ τὸν διατηρήσουμε, νὰ τὸν μάθουμε κ.τ.λ. ἐγκυκλοπαιδικὰ πιά.

Δὲν νομίζω, ὅτι ἡ Ἑλλάδα θὰ ξαναφτάσῃ σὲ τέτοια. Ἔχει ἐκμαυλισθῇ μαζί μὲ τὸ Δυτικὸ κόσμο, ποὺ περνáει κι αὐτὴ τὴν κρίση τοῦ Καπιταλισμοῦ, ποὺ πνέει τώρα πιά τὰ λοίσθια. Θὰ ἔρθουν ἀπὸ κάτω τώρα ὅλες οἱ φυλές, οἱ μαῦροι καὶ οἱ πεινασμένοι. Ἐμεῖς ἔχουμε ἐκφυλισθῇ πιά. Οὔτε νὰ δουλέψουμε μποροῦμε οὔτε θὰ πολεμήσουμε. Εἴμαστε ὅλο εὐμάρεια καὶ καλοπέραση, καὶ θὰ ἔρθουν οἱ φυλές ἀπὸ κάτω καὶ θὰ καταλάβουν τὴν Εὐρώπη. Σὲ 50, 100 χρόνια θὰ μαυρίσῃ ὅλη ἡ Εὐρώπη. Ἡ Ἑλλάδα ἀρχίζει ἤδη, καὶ τὰ βλέπεις κι ἐδῶ. Βλέπεις, ὅτι οἱ λαοί, αὐτοὶ οἱ στερημένοι, δουλεύουν καὶ πιάνουν θέσεις, ἐνῶ ἐσὺ ὅλο τείνεις στὴν καλοπέραση, στὸ φραπέ, στὴν ξάπλα, ἐκφυλίζεσαι. Σὰν ἀρχηγὸς τὸ ἔζησα. Τολμῶ νὰ πῶ, ὅτι μιὰ τέτοια εἰκόνα φαίνεται στὸ δυναμικὸ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, στὴ νεολαία μας. Οἱ ἐνοπλὲς δυνάμεις εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Κατ' ἀρχὰς ἡ θητεία, ὅπως ξέρεις, ἔχει οὐσιαστικὰ καταργηθῇ. Αὐτοὶ ποὺ πᾶνε τώρα κάτι νὰ κάνουν, οἱ ἐπαγγελματίες ὀπλίτες, οἱ Ε.Π.Υ., ἓνας ἀποτυχημένος θεσμὸς εἶναι, διότι τὸ κράτος δὲν τοὺς δίνει μιὰ προοπτική. Τοὺς παίρνει μὲ ἓνα στοιχειώδη μισθό. Νὰ κάνῃς τί; Νὰ κάνῃς τὸ φαντάρο; Μιὰ ζωὴ φαντάρου; Ἡ θὰ τοὺς ἐντάξῃ μετὰ, θὰ τοὺς κάνῃ ὑπαξιωματικούς, νὰ τοὺς ἐξελίξῃ; Ἀλλὰ πρέπει συνέχεια νὰ τοὺς ἀνανεώῃ καὶ πῶς θὰ τοὺς διώχῃ; Ἐναν ἄνθρωπο, ὅταν τὸν πάρῃς στὰ 20, δὲν μπορεῖς στὰ τριάντα του νὰ τὸν πετάξῃς στὸ δρόμο. Τότε ποὺ θὰ ἔχῃ καὶ παιδιὰ καὶ οἰκογένεια. Κάτι πρέπει νὰ τὸν κάνῃς αὐτόν. Ἀλλὰ τί θὰ τὸν κάνῃς; Θὰ τὸν ἔχῃς ἐκεῖ μιὰ ζωὴ φαντάρου;

«Δ»: Πολὺς θόρυβος γίνεται συνήθως γιὰ τὰ ἐξοπλιστικά μας προγράμματα.

– Τὰ ἐξοπλιστικά εἶναι ἓνα κοιμᾶτι τὸ ὁποῖο δὲν εἶναι ἄμοιρο ὅλης αὐτῆς τῆς κατάστασης. Γίνεται μιὰ ἀλόγιστη σπατάλη χρημάτων, χωρὶς προγραμματισμό. Ὅτι θυμᾶται ὁ καθένας παίρνει, ὅτι θέλει ἀγοράζει. Πανσπερμία ὅπλων καὶ ὀπλικῶν συστημάτων. Ἔχουμε καὶ δαπανηρὲς ἐνοπλὲς δυνάμεις καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ δὲν εἶναι «cost effective». Δηλαδή αὐτὰ ποὺ πληρώνεις, δὲν τὰ παίρνεις πίσω.

«Δ»: Εἶχα ἀκούσει ἓναν ὑπουργὸ Ἀμυνας, ποὺ ἔλεγε, ὅτι οἱ ἐξοπλισμοὶ ἀποτελοῦν

μοχλὸ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς.

- Ἔτσι εἶναι, ἀλλὰ εἶναι βλακεία, ποὺ τὸ ὁμολογοῦν αὐτὸ οἱ κυβερνήσεις, διότι δὲν πρέπει νὰ φέρουν τὴ χώρα σὲ αὐτὴ τὴν κατάσταση. Γιὰ νὰ σὲ στηριξοῦμε σὲ ἓνα θέμα -λένε οἱ ξένοι- πᾶρε τὰ μισὰ, σοῦ λέει ὁ Γάλλος, καὶ θὰ σὲ ὑποστηρίξω ἐγὼ στὰ θέματα μὲ τὴν Τουρκία, ἂν θέλῃς. Ἡ σοῦ λέει ὁ Ἑγγλέζος, πᾶρε ἐγγλέζικες φρεγάτες καὶ θὰ ἔχῃς τὴν ὑποστήριξή μου στὸ Κυπριακὸ κ.τ.λ.. Τὸ ὅποιο σημαίνει, ὅτι θέλουν τὴ χώρα ὅμηρο. Γιὰ νὰ κάνῃ τὴν ἐξωτερικὴ τῆς πολιτικὴ, νὰ ξεπουλιέται, νὰ ἐκπορνεύεται, γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Ἑγγλέζου ἢ τοῦ Γάλλου. Δηλαδή εἶναι τόσο χάλια ἢ ἐξωτερικὴ μας πολιτικὴ, ποὺ ὁ μόνος τρόπος νὰ πείσουμε εἶναι νὰ ἐκπορνευθοῦμε. Διότι αὐτὸ ποὺ κάνεις στὴν οὐσία εἶναι νὰ ἐκπορνεύσαι. Δηλαδή θὰ πάρω ἐγὼ τὰ δισεκατομμύρια τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, θὰ στὰ δώσω, θὰ μοῦ δώσης ἀεροπλάνα, γιὰ νὰ ἔχουμε κάτι νὰ κάνουμε, καὶ ἐσὺ στηρίξέ με στὸ Κυπριακὸ. Διότι δὲν ἔχω τί νὰ πῶ, δὲν ἔχω τί νὰ κάνω, δὲν ἔχω δίκιο, γιὰ νὰ μὲ στηρίξῃς, ἀλλὰ αὐτό, ἂν τὸ λέμε καὶ τὸ ὁμολογοῦμε, εἶναι κατάντια.

Οἱ κυβερνήσεις δέχονται πιέσεις πρὶν ἀπὸ ἓνα μεγάλο ἐξοπλιστικὸ πρόγραμμα. Στὰ μεγάλα ἐξοπλιστικὰ οἱ πρέσβεις τῶν χωρῶν βρίσκονται καθημερινὰ στὰ ὑπουργεῖα. Τὸν Ἀμερικανό, τὸν Μπέρνς, τὸν θυμᾶσαι, πόσο συχνὰ ἐρχόταν κι ἐπισκεπτόταν τὸ Ὑπουργεῖο Ἀμυνας καὶ πίεξε γιὰ τὴν ἀγορὰ ἀμερικανικοῦ ὕλικου. Πρέπει νὰ μὴν εἶσαι σὲ κατάσταση νὰ πληρώνῃς, γιὰ νὰ σὲ στηρίξουν. Γιατὶ γιὰ νὰ πῶ, ὅτι ἔχεις πλουτοπαραγωγικὲς πηγὲς καὶ τίς διαθέτεις, ὅπως κάνει ἡ Τουρκία, γιὰ νὰ πάρῃς ὑποστήριξη, ναί. Τὴν Τουρκία τὴν στηρίζουν, γιατί τὴν ἔχουν ἀνάγκη. Ἐχουν ἀνάγκη τὰ 60 ἑκατομμύρια τῶν Τούρκων. Εἶναι μία καλὴ ἀγορά. Ἐχουν ἀνάγκη τὰ πετρέλαιά της. Ἐχουν ἀνάγκη τὴ γεωγραφικὴ τῆς θέση. Ἀλλὰ ἡ Τουρκία ἐκβιάζει λιγάκι μὲ ὅλα αὐτά. Ἐχει τὰ Στενά. Ἐμεῖς ξεπουλιόμαστε, γιατί δὲν ἔχεις, γιὰ νὰ σὲ ὑπολογίσουν. Τὴν Ἑλλάδα τί νὰ τὴν κάνουν; Μιὰ μικρὴ χώρα εἶναι. Εἴμαστε δέκα ἑκατομμύρια καὶ φθίνουμε. Αὐτοὶ εἶναι 60 καὶ αὐξάνονται.

Τὸ εἰδικὸ βάρος τῶν δύο χωρῶν, ὅπως τὸ εἰσέπραξα στὸ Ν.Α.Τ.Ο., εἶναι πολὺ ἀνισοβαρές. Ἡ Τουρκία ἀσχέτως Μουσουλμανισμοῦ εἶναι μία χώρα ποὺ τὴν ὑπολογίζουν. Καὶ πληθυσμιακὰ μιὰ χώρα 60 ἑκατομμυρίων κατοίκων τὴν ὑπολογίζεις περισσότερο ἀπὸ μία χώρα 9-10 ἑκατομμυρίων ἐκμανλισμένων χάβαλων. Ἐνῶ αὐτοὶ εἶναι 60 ἑκατομμύρια, πιδ πεινασμένοι, πιδ χαμηλοῦ ἐπιπέδου, ἄρα πιδ ἐπιρρεπεῖς σὲ ἰδεολογίες καὶ μεγάλα λόγια. Ἄρα καὶ πιδ ἐπικίνδυνοι.

«Δ»: Κατὰ τὴ διάρκεια ἐμφανίσεών σας τίς προάλλες στὴν τηλεόραση μοῦ δημιουργήθηκε ἡ ἐντύπωση, ὅτι οἱ παρουσιαστὲς δὲν σᾶς ἄφηναν νὰ μιλήσετε ἢ τοῦλάχιστον νὰ ὁλοκληρώσετε. Εἶναι ἀλήθεια αὐτό;

- Τὰ κανάλια, ἀπ' ὅτι καταλαβαίνεις, ζοῦν ἀπὸ τὴν ἀκροαματικότητα. Τὴν ἀκροαματικότητα τὴ δημιουργεῖ ἡ ἀντιπαράθεση, ἡ κόντρα, ἡ κινδυνολογία. Λοιπὸν μία θέση, ποὺ δὲν κινδυνολογεῖ, δὲν ἔχει ἀκροαματικότητα. Δηλαδή, ὅταν σοῦ λένε, γιατί τὸν Τοῦρκο ναυαγὸ δὲν τὸν πήραμε καὶ δὲν τὸν σώσαμε ἐμεῖς στὸ Αἰγαῖο, ἂν τοῦ πῇς, ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανεὶς λόγος νὰ γίνῃ κάτι τέτοιο, τὸν χαλαῖς. Αὐτὸς θέλει νὰ δημιουργήσῃ ἓνα ψυχροπολεμικὸ κλίμα. Νὰ πῇς ὁ Τοῦρκος ἦταν κατάσκοπος, τράβηξε πιστόλι καὶ θὰ μᾶς σκοτώωνε τὸν Ἑλληνα μας. Νὰ τοῦ πῇς τέτοια, γιὰ νὰ τοῦ ἀνεβάσῃς τὴν ἀκρο-

αματικότητα, κι όχι να του λές, ότι δεν δικαιούσαι να τον αναχαιτίξεις, ότι δεν είχες κανένα λόγο να τον σώσης, αφού τον έσωσε το δικό του έλικόπτερο. Ή έρευνα και διάσωση δεν είναι για να κάνης πολιτική, είναι για να σώξης ανθρώπινες ζωές. Ο Τουρκος δεν είχε κτυπήσει, πήγε το έλικόπτερό του και τον πήρε και τον πήγε στην πατρίδα του. Τί πιό φυσιολογικό; Αυτό δεν είναι είδηση όμως. Είδηση είναι να πλακωθούμε. Δεν πιστεύω, ότι ήταν κακοπροαίρετοι. Απλά δεν έπαιζα στο ρυθμό της κινδυνολογίας και της αντιπαράθεσης με την Τουρκία. Γι' αυτό και με κόβανε πιό πολύ. Κι εγώ το διαισθανόμουν. Όταν τους έλεγες: «και τί έγινε;» Σου έλεγαν: άσε μας, ρε παιδί μου, και τί έγινε; Έδω έμεις πάμε να το ανεβάσουμε κι εσύ, μάς λές τί έγινε; Αυτός, νομίζω, πώς ήταν ο λόγος. Όταν πήγα στον κ. Οικονομέα, εκεί νομίζω, ότι τα είπαμε όλα, ότι ακούστηκαν όλα.

«Δ»: Δεν έχουμε συνθηθείσει να ακούμε από ανώτατους πολιειακούς η στρατιωτικούς παράγοντες να αρθρώνουν καθαρό λόγο.

– Όλα αυτά που συζητάμε, δεν είναι κάτι που ανακαλύψαμε σε τίποτε απόκρυφα ευαγγέλια και τα βγάλαμε. Αυτά είναι κείμενα, που αν τα διαβάσης, απλά Άγγλικά είναι. Το στρατιωτικό κατεστημένο είναι τόσο δέσμιο των πολιτικών ήγεσιών, που δεν το αφήνουν να εκφρασθή, να πη τη γνώμη του, να εισηγηθή. Αυτή η άλλοτρίωση των στρατιωτικών από τους πολιτικούς έγινε μετά τη χούντα. Εκεί ίσοπεδώθηκε η στρατιωτική ήγεσία, οικειοθελώς μάλιστα, διότι, αν μετά τη χούντα έλεγες ότι ήσουν στρατιωτικός, ήσουν μίσαιμα. Για όλα έφταιγε ο στρατός. Δηλαδή και με το που έλεγες: «εγώ είμαι ένστολος», το έλεγες σιγά-σιγά, να μην σου πουν: «α, να χαθής, γελοίο, εσύ φταίς» κ.τ.λ.. Οί στρατιωτικές ήγεσίες από το '74 και μετά τα έδωσαν όλα. Και την αξιοπρέπεια τους και τη θέση τους και το κύρος τους και την άποψή τους. Ότι έλεγε ο ύπουργός. Έρχονταν θυμάμαι οί ύπουργοί, κι ο Άβέρωφ κι ο Βαρβιτσιώτης κι ο Άρσένης, ο Χα-

----->X

ΔΑΥΛΟΣ	ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ☐	ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ☐
Επίσημα Έλλάδος Κανονική: 53 € ☐	Επίσημα Έλλάδος Φοιτητική: 43 € ☐	Επίσημα Έξωτερικού: 80 € ☐

(ΟΝΟΜΑ)	(ΕΠΩΝΥΜΟ)		Πληρωμή με Τραπεζ. Κατάθεση ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ 146/40417714 Ταχυδρομική Έπιταγή ΕΛΤΑ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ POST RESTANTE 175 01 Π. ΦΑΛΗΡΟ
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)	(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)	
(ΧΩΡΑ)	(Τηλ.)	(E-mail)	
Πληρωμή με Πιστωτική Κάρτα VISA ☐ MasterCard ☐ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _ ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (αναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _ _ _ ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _ Ύπογραφή: _____			

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997

ραλαμπόπουλος, όλοι αυτοί, και κάθονταν προσοχή όλοι οι στρατιωτικοί. Έλεγε μία σαχλαμάρα ένας ύπουργός, κι έβλεπες όλη τη στρατιωτική ήγεσία: «Μάλιστα, μάλιστα, βεβαίως κύριε ύπουργέ, έχετε δίκιο, ναι, πώς δέν τó είχαμε δει, πώς δέν τó προβλέψαμε; Καί βέβαια!» Καί πρòς τὰ κάτω μετά: «Είπε ó κ. ύπουργός...», κι έσύ τούς έλεγες, «ώραία», κι έπειδὴ τó είπε ó κ. ύπουργός, τί έγινε; Ό ύπουργός είναι δικηγόρος π.χ. ή γιατρός ή εργολάβος, άσχετος.

Κλασικό παράδειγμα: Ό ένιαίος άμυντικός χώρος Ελλάδας-Κύπρου. Όταν βγήκε ό Άρσένης και είπε μία άρλοϋμπα, ή τότε στρατιωτική ήγεσία δέν βγήκε νά τού πῆ, τί είναι αυτό πού λές; Δέν στηρίζεται τέτοιο πράγμα. Διότι, γιά νά κάνης άμυντικό χώρο με την Κύπρο, πρέπει νά έχης τετραπλάσιες ένοπλες δυνάμεις. Έπρεπε νά είχαμε άλλες 20 φρεγάτες, άλλα 150 μαχητικά άεροπλάνα άνεφοδιασμοϋ στόν άέρα, νά είχαμε άποβατικές δυνάμεις καταδρομών, όπως οί Άμερικανοί, γιά νά έχουμε ένιαίο άμυντικό χώρο.

Έκατσε λοιπόν ό ύπουργός στο γραφείο του ένα πρωί και γιά πολιτικούς λόγους μίλησε γιά ένιαίο άμυντικό χώρο. Ό άρχηγός Γ.Ε.ΕΘ.Α, οί άρχηγοί Γ.Ε.Α., Γ.Ε.Ν., Γ.Ε.Σ.: «Μάλιστα κύριε. Πολύ ώραία ιδέα. Καί πατριωτική ιδέα» κ.τ.λ. Βεβαίως. Καί κάθονταν κι έγραφαν σαχλαμάρες.

Όμολογώ, ότι τὰ τελευταία χρόνια τó δόγμα τού ένιαίου άμυντικού χώρου στο Σ.Α.Γ.Ε. (σ.σ. Συμβούλιο Άρχηγών Γενικών Έπιτελείων) τó άποψιλώσαμε, όσο μπορούσαμε, ή τούλάχιστον τó βάλαμε στην πραγματική του διάσταση. Είπαμε, έν τάξει, άλλα αυτό σημαίνει, ότι στο Αιγαίο θα έχουμε ειρήνη. Δηλαδή σέ όλο τó Αιγαίο έμεις και οί Τουρκοί θα ανταλλάσσουμε γαρούφαλλα, γιά νά μπορέσουν νά φύγουν οί ένοπλες δυνάμεις και νά πάνε νά πολεμήσουν στην Κύπρο. Έτσι μόνο ύπάρχει ένιαίος άμυντι-

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

_____ (ΟΝΟΜΑ) _____ (ΕΠΩΝΥΜΟ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ)

_____ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

_____ (Τ.Κ.)

_____ (ΠΟΛΗ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ)

_____ (ΧΩΡΑ)

_____ (Τηλ.)

Οί τιμές επιβαρύνονται με κόστος ταχυδρόμησης μέσω ΕΛΤΑ, πού γιά άποστολές έντός Ελλάδος είναι 2,80 €.

Πιστωτική Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

 VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (άναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _____

 MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____ / ____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997

κὸς χώρος. Ἄρα δὲν τὸ λέγαμε ἄμεσα, τὸ λέγαμε ἔμμεσα, ὅτι δὲν γίνεται, δὲν ὑπάρχει ἐνιαῖος ἀμυντικὸς χώρος. Τότε ὅμως θυμᾶμαι, πλοίαρχος μᾶλλον ἤμουν, δὲν ὑπῆρξε ἓνας νὰ ἐκφράσῃ ἓναν ἐνδοιασμό, νὰ πῇ, «ρὲ παιδιά, μήπως καὶ δὲν μπορούμε; Πῶς θὰ πᾶμε τὰ καράβια μας στὴν Κύπρο;» Γιὰ νὰ πᾶς τὰ καράβια στὴν Κύπρο, θὰ πᾶς κοντὰ στὶς τουρκικὲς ἀκτὲς. Ποιὸς θὰ σὲ προστατέψῃ ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα, ποὺ θὰ βγαίνουν καὶ θὰ σὲ κτυπᾶνε εὐκόλα ἀπὸ ἀπέναντι; Ποῦ πᾶς; Δὲν βρέθηκε ἓνας.

Ἕνα θέμα, ποὺ ἔθιξα, εἶναι ἡ ἀλλοτριώση τῶν στρατιωτικῶν ἀπὸ τὰ κόμματα, ὁ κομματισμός. Καὶ τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. φταίει πάρα πολὺ σὲ αὐτὸ καὶ ἡ δεξιὰ πρὶν βέβαια τὸ εἶχε κομματικοποιήσει τὸ σύστημα. Ἦρθε καὶ τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. κι ἔκανε μιά ἀπὸ τὰ ἴδια. (Οἱ δικοὶ μας, οἱ δικοὶ σας, πρασινοφρουροὶ κ.τ.λ.) Καὶ βλέπεις τώρα ἀπὸ πολὺ μικροὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀρχίζουν καὶ κοιτᾶζουν καὶ λένε: «Γιὰ νὰ τὴν βγάλουμε καθαρή στὶς Ἑνοπλές Δυνάμεις, πρέπει νὰ πᾶμε στὴν κλαδική τῆς Ν.Δ. ἢ τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ.» Καιροσκοπικά, ὅποιο κόμμα μοῦ κάτση, ὅταν θὰ εἶμαι ναύαρχος, ἂς ποῦμε, μήπως καὶ ἐξελιχθῶ. Τὸ λένε πολλοὶ καὶ τοὺς βλέπεις. Τί νὰ εἶμαι καλὸς ἀξιωματικὸς τώρα, τί νὰ κάνω κ.λπ. Ὅταν ὁ ὑπουργὸς παίρνῃ τὴν ἐπετηρίδα καὶ λέει: «Ναύαρχοι. Αὐτὸν θέλω νὰ γίνῃ ἀρχηγός», ἔτσι, γιατί τοῦ εἶπε ἡ θεία του, γιατί τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του, ἡ κοινιάδα του, «ξέρεις, ὁ Ἀντωνιάδης εἶναι καλός. Εἶναι γνωστὸς τοῦ τάδε κ.τ.λ.» Χωρὶς κριτήρια οὔτε προϋποθέσεις.

Ὁ ἐκάστοτε ἀρχηγὸς εἶναι ἓνας ἀνθρωπάκος, ποὺ σκέφτεται, τί μπορεῖ νὰ θέλῃ ὁ ὑπουργός, νὰ πάω στὸ γραφεῖο του, νὰ τοῦ τὸ εἰσηγηθῶ. Ἔχω δεῖ ἀρχηγοὺς νὰ ρωτᾶνε: «Τί θέλει ὁ ὑπουργός; Τί τοῦ ἀρέσει τοῦ ὑπουργοῦ;» Ὁ ὑπουργὸς θέλει νὰ κάνουμε μία θεατρικὴ παράσταση στὸ Φάληρο, γιατί ἐκλέγεται ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, ὁπότε πάει μέσα καὶ λέει: «Κύριε ὑπουργέ νὰ κάνουμε μία παράσταση στὸν Πειραιᾶ, στὸ Κερατσίνι, ποὺ εἶναι ἡ ἐκλογικὴ σας περιφέρεια.» Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ εἰσηγηθοῦν οὔτε νὰ σταματήσουν τίς παραβιάσεις, οὔτε νὰ μὴν κάνουμε ἀναχαιτίσεις. Εἶναι μεγάλο πρόβλημα γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ τὰ ξέρουν αὐτά, δὲν τὰ ἔχω σκεφτῇ οὔτε τὰ ἔχω γράψῃ μόνος μου. Αὐτὰ τὰ ἔμαθα κι ἐγώ, ὅταν ὑπηρέτησα στὸ Γ.Ε.ΕΘ.Α., στὸ Ν.Α.Τ.Ο., κι εἶναι πράγματα, ποῦ, ὅπως τὰ διάβασα κι ἐγώ, τὰ διάβασαν κι ἄλλοι, δὲν τὰ ἔχω διαβάσει μόνον ἐγώ. Τὰ ἔχουν διαβάσει κι οἱ προϊστάμενοί μου κι οἱ διευθυντές μου τὸ ξέρανε. Ἐγὼ πρὸς τιμὴν του θὰ τὸ πῶ, ὅτι ὁ μόνος ποὺ ἔδειξε κάτι ἦταν ὁ Σπήλιος ὁ Σπηλιωτόπουλος. Ἐπειδὴ ἦταν κι ἀεροπόρος, ἔχει διπλὴ σημασία αὐτὸ ποὺ λέω. Αὐτὸς κατάλαβε, ὅτι ἴσως καὶ νὰ ἔχουμε ἄδικο μὲ τίς ἀναχαιτίσεις. Δηλαδὴ προβληματίστηκε. Δὲν μοῦ εἶπε, τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λές; Προβληματίστηκε, μοῦ ἔδωσε μάλιστα κι ἓνα ἐγγεγραμμένο νὰ διαβάσω, ἓναν ἀντίλογο ποὺ εἶχε γράψῃ κάποιος γιὰ τίς ἀναχαιτίσεις κ.τ.λ.. Καὶ μοῦ ἔλεγε «γιὰ σχολίασε αὐτό». Εἶδα ἓναν ἄνθρωπο, ποὺ τὸν προβληματίσε τὸ θέμα. Τὸ καταλάβαινε. Θὰ ἤθελε κάτι νὰ κάνῃ. Καὶ πρὸς τιμὴν του αὐτό. Καὶ ἦταν ὁ μόνος, ποὺ ἔδωσε κῦρος στὸν ἀρχηγό, ὅσο μπορούσε μέσα στὴν κομματικοποίησιν τοῦ ὑπουργείου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἦταν ὁ μόνος, ποὺ τοὺς ἄκουγε τοὺς ἀρχηγούς. Ἐλεγε: «Μοῦ τὸ εἶπε ὁ ἀρχηγός. Τί μοῦ λές ἐσὺ τώρα;» Κι ἔχει τύχει νὰ εἶμαι μπροστὰ καὶ νὰ τοῦ λένε διάφοροι κομματικοὶ διάφορα καὶ νὰ λέῃ, «ὄχι, ἄποψη τοῦ ἀρχηγοῦ εἶναι αὕτη». Καὶ πρὸς τιμὴν του καὶ τὸ ἔχω πῆ καὶ στὸν ἴδιο. Ἀπὸ ὅλους ποὺ ἔχω ξήσει, ἔχω τὴν

καλύτερη εικόνα για τὸν Σπηλιωτόπουλο. Ἔδωσε αὐτὸ ποὺ ἔλειπε λιγάκι ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς. Λίγο κύρος, κι ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη παιδιὰ νὰ ἔρχεσθε ὅλοι τὸ πρῶν καὶ νὰ μὲ γλείφετε.

«Δ»: Ἰσως ἐπειδὴ ἦταν πρῶην στρατιωτικός.

– Δὲν θέλω νὰ πῶ τώρα, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ Ἀμυνας πρέπει νὰ εἶναι στρατιωτικοί, γιατί ἔχουμε δεῖ κι ἄλλους στρατιωτικούς (ἂς μὴν πῶ ὀνόματα), κι ἦταν μεγάλες νοῦλες. Αὐτὸς ἦταν ἀνοικτόμυαλος. Εἶναι ἓνα θέμα ποὺ πρέπει νὰ τὸ δοῦμε, γιατί οἱ ἔνοπλες δυνάμεις ἀρχίζουν νὰ ἀλλοτριώνονται.

«Δ»: Τὸν «ΔΑΥΛΟ» πῶς τὸν βλέπετε;

– Τὸ περιοδικό σας εἶναι πραγματικὴ ἀποκάλυψη. Ἐγὼ μάλιστα θὰ γράψω συνδρομητὴ κι ἓναν φίλο ποὺ ἔχω, καὶ συζητάμε ἐδῶ γιὰ τοὺς Ἰουδαίους. Αὐτὸς ἀποκαλεῖ ὅλους τοὺς ἱεράρχες, τοὺς ρασοφόρους, Ἰουδαίους.

«Δ»: Πῶς προέκυψε ἡ συγκεκριμένη αὐτὴ ὀνομασία;

– Ἐχει κι αὐτὸς τὴν ἄποψη, ὅτι ἡ ὑποανάπτυξη αὐτῆς τῆς χώρας ὀφείλεται στὸ Χριστιανισμό. Εἰλικρινὰ δὲν καταλαβαίνω πῶς. Δὲν εἶμαι οὔτε ἱστοριοδίφης, οὔτε ἱστορικός, οὔτε κάτι τέτοιο, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω, πῶς μίᾳ τέτοια μεγάλῃ ἀρλοῦμπα ἔπιασε παγκοσμίως. Πῶς γιὰ 1.500 χρόνια τόσα ἑκατομμύρια ἄνθρωποι πίστεψαν ἓνα παραμῦθι. Πιὸ πιστευτὰ ἦταν τὰ παραμῦθια τοῦ Ἄντερσεν ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, τὸ Χριστό, τὸ γυιὸ τοῦ Θεοῦ, τὶς σταυρώσεις, τὶς παρθενογενέσεις καὶ ὅλα αὐτά. Καὶ ἀναλογίζεσαι, σοβαρὰ τὰ λένε ὅλα αὐτὰ ἢ πλάκα μᾶς κάνουν καὶ μᾶς δουλεύουν; Ἄσε ποὺ ἦταν αἰμοσταγῆς κι αἰμοδιψῆς θρησκεία κι ἔσφαξε τὴ μισητὴ ἀνθρωπότητα. Μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ στὴν ἀνθρώπινη φύση ἡ βία κι ἡ ἐπιθετικότητα. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω, πῶς ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ποὺ θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς πιὸ καλλιεργημένους, ἔφαγε ἓνα τέτοιο χάπι.

Ὁ Κεμάλ στὴν Τουρκία εἶπε, ὅτι ὅλα εἶναι ὕλικά κι ἀφήστε τὸν Ἀλλάχ καὶ θεοὺς καὶ χριστοὺς κ.τ.λ. καὶ κοιτάξτε νὰ ὀργανωθῆτε ἐδῶ καὶ γίνετε ἀνθρώπινοι. Εἶδα κατὰ τὴν ἐπίσκεψή μου στὴν Τουρκία τὸ Κεμαλικὸ Κράτος καὶ τὶς ἔνοπλες δυνάμεις, εἶδα τὸ τί προσπάθεια ἔχει κάνει ὁ Κεμάλ, νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὶς συνήθειες τῆς Ἀνατολίας, τὴν ὑπανάπτυξη, τοὺς μουλᾶδες, τοὺς μουσουλμάνους, τὴν θρησκοληψία. Σὰν ἐμᾶς δὲν εἶναι καλύτεροι κι αὐτοί. Καὶ τί προσπάθεια ἔκανε, νὰ τοὺς ἀλλάξῃ γραφὴ, νὰ τοὺς τὴν κἀνὴ λατινοευρωπαϊκὴ, νὰ καταργήσῃ τὶς μαντῆλες. Ἐδῶ μᾶς καταπλακώνουν αὐτοὶ οἱ παπᾶδες καὶ οἱ ρασοφόροι, αὐτὸς ἀποτίναξε τὸν ζυγὸ τοῦ Κλήρου.

«Δ»: Σήμερα ὅμως βλέπουμε τὴ σύζυγο τοῦ Τούρκου πρωθυπουργοῦ στὶς ἐπίσημες ἐμφανίσεις της νὰ φέρῃ μαντῆλα.

– Ὅταν εἶχα πάει στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὴν Ἀγκυρα εἶχα ἓναν ἀξιωματικὸ ἀρχιπλοίαρχο συνοδό. Μὲ ἔκαναν μίᾳ βόλτα στὸ πατριαρχεῖο, ποὺ εἶναι στὶς φτωχογειτονιὲς τῆς Κωνσταντινούπολης. Σὲ ἄλλες γειτονιὲς ποὺ μὲ πῆγανε ἦταν οἱ Εὐρωπαϊκὲς Τουρκάλες. Ὅταν εἶδαμε τὶς Τουρκάλες μὲ τὶς μαντῆλες, ὁ συνοδός μου μοῦ εἶπε: «Κ. ἀρχηγέ, πῶς μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἓναν πρωθυπουργό, ποὺ ἡ γυναῖκα του ἔχει αὐτὸ τὸ χάλι; Ὡς πότε θὰ γίνεται αὐτό, πότε θὰ ἀπαλλαγοῦμε;» Σὰν νὰ μοῦ ἔλεγε, δὲν εἴμαστε ὅπως μᾶς βλέπετε. Εἶναι ὅπως ὅταν κι ἐγὼ συνώδευα καμιὰ φορὰ κανέναν Ἀμερικανό.

νό, ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἔρχονταν στὸ Γ.Ε.ΕΘ.Α., καὶ μὲ ὥριζαν ἀξιωματικὸ συνοδό, καὶ πηγαίναμε καὶ βλέπαμε τὰ ἑλληνικὰ τὰ δικὰ μας, καὶ ντρεπόσουν καὶ ἔλεγε, τί εἰκόνα σχηματίζει αὐτὸς γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Κάπως ἔτσι αἰσθάνθηκε καὶ ὁ Τοῦρκος. Ὁ Κεμάλ ἔβαλε τὰ θεμέλια τῆς σύγχρονης Τουρκίας. Τὰ κατάλοιπα δὲν μποροῦν νὰ τὰ ξεπεράσουν ἀκόμα. Αὐτὰ εἶναι τὰ βασικὰ τοὺς προβλήματα.

Ρώτησα τὸν ὁμολόγό μου στὴν Τουρκία, ποιὰ εἶναι τὰ καθημερινὰ τοὺς προβλήματα. Τὸν μισθὸ τοὺς θέλουν καὶ αὐτοί, νὰ μὴν κοποῦν τὰ προνόμια τῶν ἑνστολων, διότι αὐτοὶ ἔχουν ἀρκετὰ προνόμια. Ὅταν ἀποστρατεύσαι καὶ εἶσαι ἀρχηγός, σοῦ δίνουν ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοκίνητο καὶ ὁδηγό. Καὶ τώρα πῆγε ὁ Ἑρντογὰν αὐτὰ σιγά-σιγά νὰ τοὺς τὰ κόψη, καὶ αὐτοὶ ἀνησυχοῦσαν. Τὰ προβλήματά τοὺς τελειῶς ὕλιστικά ἦταν. Οἱ συντάξεις τοὺς, ποὺ εἶναι χαμηλές, καὶ ἀποστρατεύονται καὶ δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν. Προβλήματα ποὺ εἶναι κοινὰ καὶ στοὺς δύο λαοὺς καὶ στὶς δύο χώρες. Οὔτε τὴν Ἑλλάδα θέλουν νὰ καταλάβουν.

Θὰ γίνη ὅ,τι συνέβη μὲ τὸ Ν.Α.Τ.Ο. - Σύμφωνα τῆς Βαρσοβίας, ποὺ ὅταν κατέρρευσε τὸ Σύμφωνα τῆς Βαρσοβίας, εἶδαν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὅτι ὅχι νὰ καταλάβουν τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη δὲν μποροῦσαν αὐτοί, ἀλλὰ οὔτε νὰ φᾶνε δὲν εἶχαν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ τελευταῖο ποὺ θὰ εἶχαν νὰ κάνουν θὰ ἦταν νὰ εἰσβάλουν στὴν Γερμανία, στὸν Ἄξονα. Οἱ Δυτικοὶ ὅμως κάναμε ἀμυντικὰ σχέδια καὶ ἐξοπλιζόμαστε καὶ σπαταλοῦσαμε δισεκατομμύρια τῶν δισεκατομμυρίων, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τοὺς κατημένους τοὺς Ρώσσους, ἔτσι κάπως καὶ ἐμεῖς θὰ καταλάβουμε κάποια μέρα, ὅτι μόνο τὸ Αἰγαῖο δὲν θέλουν. Τί νὰ τὸ κάνουν τὸ Αἰγαῖο, νὰ φᾶνε τὴ μαστίχα τῆς Χίου καὶ τὰ ψάρια τῆς Μυτιλήνης; Νὰ πῶ ὅτι εἴχαμε καὶ τὴ χώρα ποὺ βγάζει χρυσάφι. Κάποτε θὰ καταλάβουμε, ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα ψυχρὸ πόλεμο, ποὺ ἐξυπηρετεῖ ἐκατέρωθεν. Καὶ ἐμᾶς ἐδῶ, γιὰ νὰ ἐξοπλιζόμαστε, γιὰ τὸ κῦρος τῶν ἑνστολων, καὶ ἐκείνους, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Ἀλλὰ τώρα τελευταῖα αὐτοὶ ἔχουν μέτωπα. Δηλαδή ἐγὼ εἶδα ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ἡγεσία δὲν τὴν χρειάζεται τὴν ἑλληνοτουρκικὴ σύρραξη, γιὰ νὰ δικαιωθῇ.

Ἔχουν οὐσιαστικὰ προβλήματα, ποὺ χρειάζονται τὸ στρατό. Κατ' ἀρχὰς ὁ στρατὸς βάσει τοῦ Συντάγματος εἶναι ὁ τοποτηρητὴς τοῦ κοσμικοῦ κράτους. Ἄρα ὁ στρατὸς ἔχει ἓναν πολὺ βασικὸ ρόλο στὴν τουρκικὴ κοινωνία. Νὰ φυλάξῃ τὸ Κεμαλικὸ Κράτος, νὰ μὴν γίνη θεοκρατικό. Ἀλλὰ δὲν χρειάζεται νὰ ἐξαγάγῃ κρίσεις στὸ Αἰγαῖο καὶ τὴν Ἑλλάδα. Σιγὰ τώρα μὴν χρειάζονται τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ ἐνισχύσουν τίς θέσεις τοὺς. Ἔχουν μία ἀχανῆ χώρα, πολλοὺς μουσουλμάνους, ποὺ πρέπει νὰ τιθασεύσουν, νὰ τοὺς κάνουν Εὐρωπαίους, ἔχουν τὰ πετρέλαια, ποὺ πρέπει νὰ τα διαφυλάξουν, καὶ τοὺς ὑδάτινους πόρους, τὸν Τίγρη, τὸν Εὐφράτη καὶ τὰ ἄλλα ποτάμια. Ὁ ἐπόμενος πόλεμος θὰ γίνη γιὰ τὰ ὑδάτινα ἀποθέματα, δὲν θὰ γίνη γιὰ τὸ πετρέλαιο.

Λοιπόν, αὐτοὶ ἔχουν τέτοια προβλήματα, καὶ ἐμεῖς ἐδῶ λέμε, πῶς ἡ Τουρκία ἐξάγει κρίση στὸ Αἰγαῖο, μῆπως μέσα στὸ F.I.R. καὶ δὲν βγῆκε, ἔρευνα καὶ διάσωση καὶ ποιὸς θὰ σώσῃ τὸ ναυαγίο.

Κάπου δὲν εἴμαστε σοβαροὶ καὶ ἐμεῖς.

Ἰωάννης Λάζαρης

ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ

τὴν ΕΡΑ 5 μὲ τὴν ἐκπομπή «Λόγον Ἀγαθόν» κάθε Κυριακὴ τὸ πρωὶ (6.30-7.00) ὁ ἱερεὺς κ. Γεώργιος Αὐθίνος ὑπὸ τὸν ἥχο βυζαντινῶν ψαλμοθρηνηδῶν μᾶς μεταδίδει «Μηνύματα τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας». Δηλαδή, μὲ τὸ ποὺ ξεκινάει ἡ ἡμέρα, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ὑποστοῦμε ἀκουστικὴ καὶ ψυχικὴ μόλυνση ἀπὸ τὶς ἀσυναρτησίεις τῶν ταγῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Περαιτέρω –καὶ χειρότερο– παράδειγμα συνιστᾷ ἡ ἐκπομπή «Τραγουδώντας τὴν Παράδοση» (κάθε Τρίτῃ βράδυ, 22.15΄-24.00΄), πάντα ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν παρουσίαν τοῦ κ. Αὐθίνου(!), ὁ ὁποῖος, χρησιμοποιώντας σὰν πρόσχημα τὴν μετάδοση

1. Τὸν ἐν λόγῳ ἱερωμένο τὸν ἀπολαμβάνουμε σὲ τέσσερις διαφορετικὲς ἐκπομπές: *Λόγον Ἀγαθόν, Τραγουδώντας τὴν Παράδοση, Ξέρω Τραγούδια Θάλασσα, Λαογραφικὲς Μαρτυρίες!* Γεῖά σου, ΕΡΑ 5, μὲ τὴν ἀξιοκρατία σου καὶ τὴν πολυφωνία σου! (Τὶς ἐκπομπές *Ξέρω Τραγούδια Θάλασσα* καὶ *Λαογραφικὲς Μαρτυρίες* δὲν τὶς σχολιάζω, γιατί, ἀπλούστατα, ἀφοῦ ἄκουσα τὶς προηγούμενες, ἀπώλεσα κάθε διάθεση νὰ παρακολουθήσω οἰανδήποτε ἐκπομπή τοῦ κ. Αὐθίνου...)
2. Παρεμπιπτόντως ὁ ἱερεὺς δὲν ἀναφέρει λέξη γιὰ τὴν ἀπαξίωση καὶ τὴν καταδίωξη ποὺ ὑπέστη τὸ δημοτικὸ τραγούδι, ὅπως καὶ κάθε εἶδος ὄρχησης, ἀπὸ τοὺς ὁμοθηρήσκους του. Ἄν τὸ δημοτικὸ τραγούδι κατώρθωσε νὰ φτάσῃ σὲ ἐμᾶς δίχως τὶς ἀνυπολόγιστες ἀπώλειες ἄλλων ἐκφάνσεων Τέχνης (π.χ. τῆς Γλυπτικῆς ἢ τοῦ Θεάτρου, ὅπου ὑποχρεωθήκαμε νὰ ξαναρχίσουμε ἀπὸ τὸ μηδέν), αὐτὸ ὀφείλεται στὸ μαζικὸ, τὸ αὐθόρμητο καὶ τὸ ὑπαίθριο τοῦ χαρακτῆρα του, ποὺ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ διασωθῇ ἀπὸ τὸν θανατηφόρο ἐναγκαλισμὸ τῆς χριστιανικῆς παρανοίας.

Μεταφέρουμε τὴν παραφροσύνῃ δύο, ἐκ τῶν πολυαριθμῶν, διωκτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Θεοφάνης ὁ Μοναχός: «Ν’ ἀκοῦμε λόγους καλοὺς κι ὄχι τραγούδια, γιατί στὴν ὥρα τοῦ θανάτου μας αὐτὰ θάναί ἐμπόδιο στὴ σωτήρια μας. Θὰ ἐμποδίζουν τοὺς ἀγγέλους νὰ πάρουν τὴν ψυχὴ μας καὶ θὰ μᾶς τὴν πάρουν οἱ δαίμονες.»

Ἰωάννης Δαμασκηνός: «Τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς γιορτὲς οὔτε νὰ παίξῃς οὔτε νὰ χορεύῃς, γιατί τὰ παιγνίδια κι οἱ χοροὶ ἔργα τοῦ διαβόλου εἶναι. Οἱ Ἕλληνες, οἱ ἄθεοι καὶ οἱ πεπλανημένοι, ποὺ δὲν πίστευαν Θεό, ποὺ δὲν ἤλπιζαν μὴτε Ἀνάστασιν μὴτε Κρίσιν, ἐκείνοι τὰ ἔκαναν αὐτὰ καὶ ἐχόρευαν καὶ ἔπιναν κι ἐχαίρονταν μὲ τὰ παιγνίδια.» (Ε. Ἀταβύριος, «Ἀνθελληνικὰ στοιχεῖα στὰ κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας», «Δαυλός», τ. 198, σσ. 12351-12352.)

Παραφροσύνῃ ἐπισφραγισμένη μὲ ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὅπως ἐκείνων τῆς Συνόδου ποὺ ἔλαβε χώρα στὴν Λαοδικεῖα τὸ 364 μ.Χ.: «Ὅτι οὐ δεῖ χριστιανοὺς εἰς γάμους ἀπερχόμενους βαλλίζειν ἢ ὀρχεῖσθαι, ἀλλὰ σεμνῶς δειπνεῖν ἢ ἀριστᾶν, ὡς πρέπει χριστιανοῖς» (53ος κανὼν). «Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικούς ἢ κληρικούς, ἀλλ’ οὐδὲ λαϊκοὺς, ἐκ συμβολῆς συμπόσια ἐπιτελεῖν» (55ος κανὼν).

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΤ

δημοτικών τραγουδιών, μετατρέπει τὸν ραδιοθάλαμο τῆς ΕΡΑ5 σὲ ἐκκλησιαστικὸ ἄμβωνα. Δὲν ὑπάρχει κείμενο καὶ ἐδάφιο ἰουδαιοχριστιανικῆς γραφῆς ποὺ νὰ μὴν ἔχη παρελάσει ἀπὸ τὴν ἐκπομπή του.² Δὲν θέλω νὰ γίνω κοινωνὸς μυστικιστικοῦ παραληρήματος!

Εἶναι ἀπαράδεκτη ἡ θρησκευτικὴ προπαγάνδα, ἄμεση καὶ ἔμμεση. Ἡ ΕΡΑ 5 δὲν εἶναι κατηχητικό. Ὅποιος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐμβαθύνῃ στὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἢ στὰ τοῦ οἰουδήποτε ἄλλου δόγματος, πολὺ ἀπλᾶ, νὰ πάρῃ ἓνα βιβλίον καὶ νὰ τὸ διαβάσῃ...

Ὅπως καὶ εἶναι ἀπαράδεκτο σὲ ἓνα κρατικὸ ραδιόφωνο, μία θρησκευτικὴ ἐκπομπή, ὅπως ἡ κυριακάτικη Λειτουργία, νὰ εἶναι ἀσύδοτη. Διαρκεῖ ἀπὸ τὶς ὀκτὼ τὸ πρῶν ἕως τὶς δέκα καὶ τέταρτο, δηλαδὴ δύο ὁλόκληρες ὥρες καὶ δεκαπέντε λεπτά. Δὲν ἀρκεῖ; Γιατί νὰ παρειαδύῃ καὶ σὲ μίαν ἄλλην ἐκπομπή; Φτάνει πιά... Κατάντησε ἀηδία!

Κατὰ τὶς πασχαλινὲς ἐορτές, ἐπὶ ὀκτὼ ὁλόκληρες ἡμέρες ἡ ΕΡΑ 5 δὲν μετέδωσε οὔτε ἓνα πεντάλεπτο ἀθλητικὸ δελτίον εἰδήσεων, ἐνῶ ταυτόχρονα μᾶς ζάλισε στὰ μοιρολόγια. Τὴν Δευτέρα 12 Ἰουνίου ἦταν ἡ ἐορτὴ τοῦ «Ἁγίου Πνεύματος»: Ὅλη ἡ ἡμέρα κύλησε σὲ αὐτὸ τὸν ρυθμὸ, ἐνῶ τὸ βραδὺ δὲν ἔγινε ἡ σύνδεση μὲ τὴν ΕΡΑ ΣΠΟΡ, ἡ ὁποία μετέδιδε τὴν ἐκπομπή «Χωρὶς 090». Μάλιστα, ἓνας ἄλλος κρατικὸς ραδιοσταθμὸς ἐκείνη τὴν μέρα μετέδιδε κανονικὰ τὸ ἀθλητικὸ του πρόγραμμα, ἐνῶ, ἡ «κοσμοπολίτισσα», ἡ «πολυσυλλεκτικὴ» καὶ «πολυπολιτισμικὴ» ΕΡΑ 5 ἔχει συρρικνωθῇ σὲ παραφυάδα τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀπευθύνονται σὲ μετανάστες διαφορῶν γενεῶν, διαποτισμένους ἀπὸ τὶς πιὸ ποικίλες ἐπιδράσεις. Σ' αὐτὸ τὸ μωσαϊκὸ δοξασιῶν καὶ κοσμοαντιλήψεων, στὸ ὁποῖο εἶναι ἀμφίβολο, ἂν οἱ ὀρθόδοξοι εἶναι κἄν ἡ πλειοψηφία, γιὰ νὰ μὴν ἀναρωτηθοῦμε, πόσοι ἐξ αὐτῶν τηροῦν μὲ φανατικὴ προσήλωση τὰ τοῦ δόγματός των, ἡ ΕΡΑ 5 φέρεται σὰν νᾶχῃ νὰ κάνῃ μὲ ἀγιορεῖτες...

Τελικὰ ἐκπέμπουν, γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀνάγκες μας ἢ γιὰ νὰ μᾶς προσηλυτίσουν; Γιατί αὐτὴ ἡ καταπίεση, ἡ περιφρόνηση καὶ ἡ ἀπόπνιξη τῆς διαφορετικότητος; Γιατί νὰ ὑπομένουμε ὅλοι, καὶ μάλιστα στὸν ἴδιον βαθμὸ, μιὰ κατάσταση ποὺ ἀντιπροσωπεύει μόνον ἓνα μέρος ἀπὸ μᾶς; Αὐτὸ δὲν συνιστᾷ αὐθαιρεσία καὶ κατάφωρη παραβίαση στοιχειωδῶν δικαιωμάτων;

Δυστυχῶς ὁ σταθμὸς δίνει καθημερινὰ περισσότερο τὴν ἐντύπωση, ὅτι βρισκόμαστε ὅχι σὲ κράτος εὐνομούμενο καὶ δημοκρατικόν, ἀλλὰ θεοκρατικὸ καὶ ἀπολυταρχικόν.

Δημήτρης Αὐγουστινᾶτος
Περούτζια, Ἰταλία

Η «ΙΕΡΗ» ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΡΩΜΙΩΝ

“Κατάπληξη, απογοήτευση και ιερή αγανάκτηση προκαλεί ἐγκύκλιός σας πού ἐστάλη στὰ σχολεία τῆς χώρας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία οὐσιαστικά ἀπαγορεύεται ἡ ἱερὰ ἐξομολόγηση τῶν μαθητῶν ἐντὸς τοῦ σχολείου... Ὁ ἱερέας ἀνέκαθεν μέσα στὸ σχολεῖο ἀποτελοῦσε τὸ πνευματικὸ καταφύγιο τῆς νεολαίας μας. Εἶμαι βέβαιος πὼς συμμερίζεστε τὶς ἀπόψεις αὐτές, γι’ αὐτὸ σας παρακαλῶ νὰ ἀποσύρετε πρὶν τὴν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους τὴν ἐπίμαχη ἐγκύκλιό σας.”

Δράμα, 6 Σεπτεμβρίου 2006. Τὰ λόγια αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ περιεχόμενο τῆς δακρυσθεῖνης ἐπιστολῆς τοῦ βουλευτῆ Δράμας τῆς Ν.Δ. Μ. Τζίμα πρὸς τὴν ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Μ. Γιαννάκου.

Τὸ ποτὴρι τῆς ἱερᾶς ὀργῆς καὶ αγανάκτησης ξεχειλίστηκε ἀκόμη μία φορὰ γιὰ τοὺς ταγόνες τῆς Ρωμιοσύνης. Ἐρεῖα βέλη καὶ ἀναθέματα ἐκτοξεύτηκαν ἀπὸ ὑπουργοὺς τῆς κυβερνήσεως καὶ ἱερεῖς ἐναντίον τῆς ὑπουργοῦ, ἡ ὁποία μέσω ἐγκυκλίου τὸλμησε νὰ θέσει τέλος στὴν ἐξομολόγηση τῶν νέων στὰ σχολεῖα. Ὁ μητροπολίτης Ἀνθίμος δήλωσε στὸν τύπο γιὰ ἀκόμη μία φορὰ, ὅτι «Ἑλλάδα εἶναι μόνον ἡ Ὁρθοδοξία», ἀπειλώντας καὶ ἀποκλείοντας ὅλους τοὺς ὑπόλοιπους «ἀπίστους».

Ἡ εἰσαγωγή τῆς ἐξομολογήσεως στὰ σχολεῖα ξεκίνησε τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1998, ὅταν ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν μὲ μία πανελλήνια ἐκστρατεία εἰσήγαγε ἕναν τετρασέλιδο ὁδηγὸ μὲ τίτλο «Ἕνας καθρέπτης», πού ἐμπεριέχει τὰ «58 κρίσιμα ἁμαρτήματα» καὶ μοιράζεται μέχρι σήμερα σὲ διάφορα σχολεῖα τῆς χώρας. Στόχος ἡ κατήχηση καὶ ὁ προσηλυτισμὸς τῶν νέων στὴν Ὁρθοδοξία. Τότε καθιερώθηκε καὶ ἡ τελετὴ τῆς ἐξομολογήσεως στὰ σχολεῖα. Τὸ «Ἕνας καθρέπτης» ἀναφέρει τὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα τῶν νέων. Χωρίζονται σὲ τρία μέρη:

Α' Ἀμαρτήματα πρὸς τὸν Θεό: «Μήπως χορεῦνεις ἑξαλλους καὶ ἁμαρτωλοὺς χοροὺς σὲ νυχτερινὰ κέντρα ἢ πάρτυ; Πηγαίνεις κάθε Κυριακὴ πρῶτὴ στὴν ἐκκλησία ἢ ἀπουσιάζεις, χωρὶς νὰ ὑπάρχει σοβαρῶτατος λόγος; Διαβάξεις καθημερινὰ τὴν Ἀγία Γραφή; Νηστεύεις τὶς ἡμέρες πού ὀρίζει ἡ Ἐκκλησία; (Δευτέρες, Τετάρτες, Παρασκευές, σαββατοστὲς κλπ.) Ἐχεις στὸ σπίτι σου εἰκονοστάσι; Μήπως ντρέπεσαι νὰ κάνης τὸ σταυρό σου;».

Β' Ἀμαρτήματα πρὸς τὸν πλησίον: «Μήπως στέλνεις τοὺς ἄλλους στὸν Διάβολο ἢ μουντζώνεις; Σέβασαι τοὺς μεγαλυτέρους καὶ εἰδικὰ τοὺς ἱερεῖς;»

Γ' Ἀμαρτήματα πρὸς τὸν ἑαυτό σου: «Μήπως βλέπεις αἰσχρὰ ἔργα στὸ θέατρο, στὸν κινηματογράφο καὶ στὴν τηλεόραση; Μήπως διαβάξεις ἀντιχριστιανικὰ βιβλία καὶ περιοδικά; (σ.σ. ὅπως λέμε «Δαυλός»). Μήπως πηγαίνεις σὲ γήπεδα καὶ βλέπεις ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνες; Μήπως μεταμφιεστήκες ἢ συνηθίζεις νὰ ντύνεσαι ἄσεμνα; Ἄν εἶσαι γυναῖκα μήπως ντύθηκες μὲ ἀνδρικὰ ρούχα ἢ προκλητικὰ ρούχα, ἢ σκανδάλισες μὲ τὴν ἐμφάνισή σου; Ἄν εἶσαι ἄνδρας μήπως ἔχεις χίμπυκη (διατηρῶ τὴν «ἱερή» ὀρθογραφία) ἢ ἑξάλλη ἐμφάνιση;». Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλά.

Σὲ μία κοινωνία ὅπου οἱ νέοι μας ἔχουν ν' ἀντιμετωπίσουν ναρκωτικά, χημικά, ἀλκοόλ, ἀπνισμα, παχυσαρκία, τηλεοπτικὴ ἀποβλάκωση, ἐν γένει ἑλλιπὴ παιδεία ἀλλὰ καὶ τόσα ἄλλα, θὰ πρέπει ν' ἀντιμετωπίσουν καὶ αὐτὸν τὸν «ἱερὸ ὀρυμαγδὸ» ἀπαγορεύσεων, στερήσεων καὶ δεισδαιμονίας, ἀλλὰ καὶ τὴν κρυφὴ ὁμοφυλοφιλία τῶν ἱερέων, πού ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ὑφίσταται. Εὐγε σας, κ. Τζίμα καὶ λοιποὶ συγγενεῖς, ἀποβλακώστε τελείως τὴν νεολαία μας καὶ στείλτε τὴν πίσω στὴν Βυζαντινὴ Ἱερὰ Ἐξέταση τοῦ Μεσαίωνα.

Βασίλειος Μαυρομμάτης

ΧΕΛΝΤΕΡΛΙΝ: ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ «ΣΤΟΝ ΓΥΨΟ»

**“Όταν ἡ ἑλληνικὴ δίψα Ἐλευθερίας
ἀσφυκτιᾷ στὸ χριστιανικὸ νάρθηκα**

Φρῆντριχ Χέλντερλιν γεννήθηκε τὸ 1770 στὴν πόλη Λῶφεν τῆς Βυρτεμβέργης. Πέρασε τὰ νεανικά του χρόνια ὡς οἰκότροφος σὲ ἐκκλησιαστικὲς σχολές. Στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Τύμπινγκεν γνώρισε τὶς ιδέες τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης, γεγονὸς ποὺ τὸν ἐπηρέασε βαθιά, καὶ ἄρχισε νὰ ἀσχολῆται μὲ τὴν Ποίηση καὶ τὴν Μουσική. Ὅλη του ἡ ζωὴ ὑπῆρξε μίᾳ ἀδυσώπητη μάχῃ ἀνάμεσα στὴν συμβατικότητα τῶν μικροαστῶν (δρομὸς στὸν ὁποῖο τὸν ἔσπρωχνε ἡ μητέρα του, ἀνίκανη νὰ διακρίνῃ τὴν εὐγενὴ φύση του, «ὀραματιζόμενη» γι' αὐτὸν τὴν «φιλήσυχη» καὶ «ἐξασφαλισμένη» ζωὴ τοῦ ἐφημέριου) καὶ τὸ ιδανικὸ του, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλο ἀπὸ τὸ ἡρωϊκὸ ἰδεῶδες (ἡρωϊκὸς τρόπος ζωῆς, οἱ ἥρωες ἦταν γι' αὐτὸν ὁ κορυφαῖος τύπος ἀνθρώπου).

«Μιὰ μέρα αἰσθάνθηκες ἐντός σου ὅπως ἐγώ, ἡ σπίθα ν' ἀφυπνίζεται· ἡ σπίθα, ποὺ θὰ γίνῃ φλόγα. Καὶ μεθυσμένος καὶ μὲ σφρίγος νεανικὸ, ὦ πανευδαίμονα, ἐρρίχτης υπερέφανος, ἄρρενωπὸς στὴν νύχτα τῶν δασῶν.»

Φ. Χέλντερλιν

Ἡ πορεία του ὑπῆρξε πορεία εὐμετάβολου ἀνθρώπου, ἄλλοτε ἀνοδικὴ καὶ ἄλλοτε πτωτικὴ, βούλιαγμα στὴν σύγχυση καὶ τὴν καθημερινότητα. Ἡ σκληρὴ ἐσωτερικὴ του σύγκρουση τὸν ὠδήγησε τελικὰ στὴν ἀπώλεια τῆς ἐπαφῆς μὲ τὴν πραγματικότητα, στὴν διάλυση τῆς προσωπικότητάς του καὶ τέλος τὸν θάνατό του, τὸ 1843. Ἡ ἄγρια αὐτὴ ὅμως σύγκρουση ἔδωσε υπέροχους καρπούς, τὰ ποιήματά του, καθόλου καθημερινά, καθόλου τετριμμένα, ἀλλὰ ποιήματα ὅπου ἀπεικονίζεται πεντακάθαρα μίᾳ ψυχῇ ποὺ ἔλκεται ἀπὸ τὸ ὑψιπετές, ἔστω κι ἂν δὲν γνωρίζῃ ποτὲ τὴν γαλήνη.

Ὁ φόβος του, μήπως κάνει ένα μάταιο πέρασμα ἀπὸ τὴν Γῆ, εὐτυχῶς δὲν ἔγινε πραγματικότητα.

Ἡ ἐπαγγελματική του σταδιοδρομία δὲν ἦταν παρὰ μία σειρά ἀπὸ ἀποτυχίες. Γρήγορα ἀποχαιρέτισε τὸ ὄνειρό του νὰ γίνῃ καθηγητὴς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ἰένας. Ἀκόμη καὶ ὡς οἰκοδιδάσκαλος ἀντιμετώπιζε δυσκολίες.

Ὅμως χάρις στὴν ιδιότητα του ὡς οἰκοδιδασκάλου γνώρισε τὴν Σουζέτ Γκοντάρντ (κατ' αὐτὸν Διοτίμα ἢ Ἀθηναία), ὁ ἔρωτάς του γιὰ τὴν ὁποία ἀπελευθέρωσε τὶς ψυχικὲς του δυνάμεις, τὸν ἀπέσπασε ἀπὸ τὰ γήινα ἐπίπεδα καὶ τὸν ὠδήγησε στὴν δημιουργία. Σύμφωνα μὲ τὸν φίλο του ποιητὴ Σίλλερ «εἶναι ἱεροσυλία ἡ ἀντίσταση στὴν ὁρμὴ τοῦ Ἑρωτα». Ἔτσι λοιπὸν μαζί της ἔφτιαξε τὸν δικό του κόσμο, ἕναν κόσμο ποιητικό, ὅπου δὲν εἶχε θέση τίποτα τὸ εὐτελές, ἕναν κόσμο σὲ ἀπόλυτη ἁρμονία μὲ τὸν νόμο τῆς Ἐλευθερίας, ὁ ὁποῖος δὲν καταναγκάζει.

«Πανίσχυροι μὲ τὴ δύναμη τοῦ Ἑρωτος θραύουμε ἐπὶ τέλους τὰ δεσμὰ καὶ μεθυσμένοι πλέον προχωροῦμε· προχωροῦμε ἐλεύθεροι πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ τ' ἄστρα! Μὲ τοὺς ὅρκους, μὲ τὰ φιλιὰ ποὺ ἀνταλλάσσουμε, λησμονοῦμε γιὰ πάντα πλέον τὰ κύματα τοῦ χρόνου...»

«Ὕμνος πρὸς τὸν Ἑρωτα»

Μὲ τὴν Διοτίμα τόλμησε νὰ εἶναι ὁ ἑαυτός του καὶ τὸ τόλμησε κι αὐτὴ. Ἔστεκε, ὅπως ἔλεγε ὁ ποιητής, σὰν ἀρχαία Ἀθηναία, μόνη κι ἀληθινὴ ἀνάμεσα σ' ἕνα πλῆθος ἀπὸ ὑποκριτὲς κι ἔφθινε. Ὁ ἔρωτάς τους ἦταν ἀποτέλεσμα ἰδεαλιστικῆς ἑξαρσης, **συμπαντικῆς ἑλξης**. Ὁ κόσμος τους ἦταν στέρεος, ἀληθινός, ἀντισυμβατικός, γι' αὐτὸ καὶ ἐξακολούθησε νὰ ὑπάρχῃ καὶ νὰ δίνη καρπούς, ἀκόμη κι ὅταν ἔπαψαν νὰ βλέπωνται.

Χέλντερλιν ἔνιωθε φρίκη μπροστὰ σὲ μία κοινωνία φτηνὴ καὶ ὑποκριτική, ποὺ χλευάζει ὅσους ἔχουν ὁράματα, ὅσους τηροῦν ἡρωϊκὴ στάση στὴν ζωὴ, ὅσους τολμοῦν νὰ εἶναι αὐθεντικοί. [*«Μέχρι γὰρ τοῦδε ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἐτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι δοῦναι τι ὧν ἤκουσε· τῷ δ' ὑπερβάλλοντι αὐτῶν φθονοῦντες ἥδη καὶ ἀπιστοῦσιν.»* Περικλέους, «Ἐπιτάφιος».] Ὀνειρεύτηκε μία **Πολιτεία**, ὅπου οἱ πολῖτες θὰ εἶναι ἀληθινοὶ καὶ θὰ ἐνεργοῦν σύμφωνα μὲ τὰ πιστεύω τους (*«μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὅκωσπερ τείχεος»*, Ἡράκλειτος). Σ' αὐτὴν τὴν πολιτεία δὲν ἔχουν θέση οἱ τύραννοι, ἡ κοινωνικὴ ἀδικία, τὸ πνεῦμα συναλλαγῆς, ἡ «σύνεση», ἡ δουλοπρέπεια (*«ἄτομα μὲ ψυχὴ δούλου δὲν μποροῦν νὰ σχηματίσουν ἐλεύθερη πόλιν»*, ἔλεγε ὁ Ἀριστοτέλης) καὶ οἱ κόλακες, οἱ ὁποῖοι ἐπιζητοῦν τὴν εὖνοια τῶν ἡγεμόνων, γιὰ νὰ ἀποκομίσουν ὀφέλη. Σ' αὐτὴν τὴν κοινωνία ἡ **Φιλία**, ἡ κόρη τοῦ Ἄρη καὶ τῆς Ἀφροδίτης, σφυρηλατεῖ ἰσχυροὺς δεσμοὺς ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώ-

πους, οἱ ὅποιοι, ὅπως λέει ὁ ποιητής, ἔχουν ἀπληστία γιὰ ἡρωϊσμό. [«Κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τὰ τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων.» Περικλέους, «Ἐπιτάφιος»]

«Ὁμάδα ἐπιλεγμένη γιὰ τολμηροὺς σκοποὺς, σιωπηλὸ καὶ πανίσχυρο πλῆθος.

Ἀγαπημένοι ! Ἀνάμεσά σας ἀνθεῖ καὶ εὐδοκιμεῖ τῶν Ἡλυσίων ὁ κῆπος.

Μεμυημένοι σεῖς, πρᾶυνετε, ἐλαφρώστε τῶν καταπιεσμένων ἀδελφῶν σας τὸ βάρος...»

«Ὑμνος πρὸς τὴν Ὠραιότητα»

[«Ὡσπερ γὰρ καὶ τελεωθεὶς βέλτιστον τῶν ζώων ἄνθρωπός ἐστιν, οὕτω καὶ χωρισθεὶς νόμου καὶ δίκης χεῖριστον πάντων. Χαλεπώτατη γὰρ ἀδικία ἔχουσα ὅπλα· ὁ δὲ ἄνθρωπος ὅπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἐπὶ τάναντία ἔστι χρῆσθαι μάλιστα. Διδὸ ἀνοσιώτατον καὶ ἀγριώτατον ἄνεν ἀρετῆς, καὶ πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἐδωδὴν χεῖριστον. Ἡ δὲ δικαιοσύνη πολιτικόν· ἡ γὰρ δίκη πολιτικῆς κοινωνίας τάξις ἐστίν, ἡ δὲ δικαιοσύνη τοῦ δικαίου κρίσις.»

Ἀριστοτέλης, «Πολιτικά» 1]

Ὁ Πλάτων, ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Ἀριστοτέλης ἀλλὰ καὶ πλείστοι ἄλλοι ἀρχαῖοι Ἕλληνες γιὰ τὸν Χέλντερλιν δὲν ἦταν μόνο καθοδηγητές του, ἐκεῖνοι ποὺ τοῦ ἐμφύσησαν ὑψηλὲς ἰδέες, ἀλλὰ καὶ πρόγονοί του. Ὁ δεσμός του μ' αὐτοὺς ἦταν ἄρρηκτος. Ἡ Ποίηση τῶν Ἰδεῶν, ὅπως ὁ ἴδιος ἀποκαλεῖ μέρος τῆς ποίησής του, δὲν ἦταν παρὰ ἡ ἐπίδραση τοῦ «Φαίδρου» καὶ τοῦ «Συμποσίου» καθὼς καὶ τῆς θεωρίας τοῦ Πλάτωνος περὶ «Παγκοσμίου Ἐλξεως». Σ' αὐτὴν τὴν ποίησή του ἐνώθησαν μὲ λυρισμὸ ἡ Ἀρμονία, τὸ Ὠραῖο, ὁ Ἐρωτας, ἡ Ἐλευθερία, τὸ Ἀγαθό, τὸ Ἀληθές, ὅλα παιδιὰ τῆς **Ἀπόλυτης Ἰδέας**.

Ἐμπνεύσθηκε ἀπὸ τὴν ἀνδρεία, τὴν αὐτοθυσία, τὴν **τόλμη** τοῦ πολεμιστῆ («ψυ-

Φρειδερίκος Χέλντερλιν. Ἡ μητρικὴ ἀγωγή του καὶ ἡ παιδεία του ἦταν αὐστηρὰ χριστιανικὲς καὶ σημάδεψαν τὴν ψυχὴ του γιὰ πάντα. Μέσα στὸ ψυχικὸ του ἀδιέξοδο ἀνακάλυπτε τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἡ δογματικὴ καταπίεση ποὺ εἶχε ὑποστῆ δὲν ὑπερνικήθηκε ποτέ. Πέθανε παράφρων, ἀλλὰ μπόρεσε στὰ «ἐλληνικὰ διαλείμματα» τῆς ζωῆς του νὰ δημιουργήσῃ ἀξεπέραστο ποιητικὸ ἔργο.

καὶ ἀρηίφατοι καθαρώτεροι ἢ ἐνὶ νούσοις», Ἡράκλειτος) ἀλλὰ καὶ τοῦ σοφοῦ καὶ τοῦ ποιητῆ, ποὺ διεισδύει στὰ μυστικά τοῦ Σύμπαντος, ποὺ βλέπει, ὅταν οἱ ἄλλοι ὑπνώττουν, τὴν ἐλευθερία, τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀδελφότητα τῶν ἀνθρώπων, τὴν φιλία, τὴν σοφία, τὴν σεμνότητα, ἀπὸ τὶς ἀξίες δηλαδὴ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν σπονδυλικὴ στήλη τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, καὶ ποὺ ἐκεῖνος θέλησε νὰ μεταλαμπαδεύσῃ στὶς ἐπόμενες γενιές, καθὼς γι' αὐτὸν σκοπὸς τοῦ ποιητῆ εἶναι νὰ εἶναι παιδαγωγός, μύστης, ὁδηγὸς τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖνος ποὺ θὰ τοὺς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸ τέλμα καὶ τὴν ἀσυνειδησία. Ἄλλο τόσο περιφρόνησε τὴν ἔπαρση τῶν τυράννων, τὴν ἐξουσιαστικότητα, τὶς κατεστημένες ιδέες, τὴν ὑποκρισία, τὴν ιδιοτέλεια, τὴν συκοφαντία, ἀπὸ τὶς ὁποῖες καὶ ἀποστασιοποιήθηκε διὰ παντός, ἀκόμη καὶ ὅταν κλονιζόταν, ὅταν παρῆπαιε, ὅταν βυθιζόταν στὸ σκοτάδι.

«Αὐτοὶ κατρακύλισαν στὸν Ὅρκο κάτω. Εἶναι τὸ πλῆθος.

Οἱ ἄλλοι ὥστόσο βρῆκαν τὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στοὺς θεοὺς.»

Ὁ Χέαντερῖν ὑπῆρξε ζωντανὸς καὶ δημιουργικὸς μόνο ὡς Ἑλληνας.

«Ἡ δύναμη ἡ ἥρωικὴ ἀντιπαλαίει μὲς στοὺς ἄγριους πολέμους τὴν ἴδια τὴν Φύση ἀκόμη. Ὡ, πῶς τὸ Πνεῦμα μεθυσμένο ἀπὸ τὸ ὄραμα τῆς νίκης λησμονεῖ τὰ θνητά, τὰ πενιχρά σου ὄρια! Οἱ νέοι, οἱ υπερήφανοι, οἱ τολμητῆς δαμάζουν τὴν τίγρη, δαμάζουν τὸν οὐρανό... Ἀκούω τὴν κλαγγὴ τῶν ὅπλων σου, ὦ τῆς Τόλμης πνεῦμα! Καὶ ἡ χαρὰ ποὺ νοιώθω, ὅταν ἀκούω τὰ θαύματα τῶν ἡρώων σου, ἐνδυναμώνει τὸ κατάκοπο ἀπ' τὴ ζωὴ στήθος μου. Ἀλλὰ κατοικεῖς φιλικὰ κι ἐδῶ, κοντὰ στοὺς Ἑφέστιους θεοὺς μου, ὅπου ὁ καλλιτέχνης ζωοποιεῖ μὲ τὸλμη τὸ δικό του κόσμο... Ἀνταλλάσσεις συχνὰ τὸ ξίφος μὲ τὴν τήβεννο. Μιλᾷς καὶ οἱ Σαρδανάπαλοι εὐθύς ἀμέσως, μεθυσμένοι ἀπὸ τὸ κύπελλο τῆς ὀργῆς σου, καταρρέουν... Ἄκουσες τὴν φωνὴ τῆς ἀθωότητας καὶ εὐθύς ἀμέσως προσφέρεις θυσία στὴν ἄτεγκτη, τὴν ἱερὴ τὴ Νέμεση.»

«Ὑμνος στὸ Πνεῦμα τῆς Τόλμης»

Ἡ Ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν τὸ ιδανικό του, κατ' αὐτὸν τὸ ὑψηλότερο σημεῖο στὸ ὁποῖο ἔφθασέ ποτε ἡ ἀνθρωπότητα. Θρηνοῦσε γιὰ τὴν ἀπώλειά της καὶ θέλησε νὰ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς συνεχιστὲς τῶν ιδεῶν της.

«Ἡ Ἀττικὴ ἡ γιγάντισσα εἶναι πεσμένη πλέον. Πέθανε!

Ζητᾷς σ' αὐτὸν τὸν γήινο τὸν κύκλο, πνεῦμα πανεύγενο, μάταια τὸ στοιχεῖό σου!»

«Ὡ χώρα τοῦ Ὁμήρου! Ὅταν κάτω ἀπὸ τὴν καταπύρφυρη κερασιὰ ἢ ὅταν στὴν ἀμπελόφυτη πλαγιά τὰ νέα δαμάσκηνα ἀρχίζουν νὰ πρασινίζουν καὶ ὅταν ἡ χελιδὸνα φθάνῃ ἀπὸ μακριά, φλυαρῶντας κι ἀρχίζει καὶ κτίζει τὴν φωλιά της στὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ μου τὶς ἡμέρες τοῦ Μάη καὶ τὶς νύχτες ἐπίσης, κάτω ἀπὸ

τ' ἄστρο σκέπτομαι κι ἀναπολῶ ἐσένα, ὦ Ἰωνία! Ὅμως οἱ θνητοὶ ἀγαποῦν ὅτι εἶναι ἐμπρός τους! Γι' αὐτὸ κι ἐγὼ ἦρθα ἐδῶ: Νὰ σᾶς ἰδῶ ἐσᾶς, Νησιά, καὶ σᾶς, ἐκβολὲς τῶν ποταμῶν, καὶ σᾶς, τῆς Θέτιδος ἐνδαιτήματα καὶ δάση ἱερά, καὶ σᾶς, ὦ σύννεφα τῆς Ἰδης!»

«Ὑμνος πρὸς τὴν Ἑλλάδα»

Ὁλόκληρη ἡ ἰδεολογία του περιστράφηκε στὶς ἀρχές της. Ἡ πρώτη του ἐπαφὴ μὲ τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ κόσμο ἔγινε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐφηβείας του μὲ τὴν «γνωριμία» του μὲ τὸν Ἀλέξανδρο, αὐτὸν ποὺ περιφρονεῖ τοὺς κινδύνους καὶ ὁδηγεῖ τοὺς στρατιῶτες του στὸ μεγαλεῖο, ποὺ μάχεται, ὅχι γιὰ νὰ ἀρπάξῃ κάτι ἀπὸ τοὺς λαοὺς ποὺ κατακτᾷ, ἀλλὰ γιὰ νὰ προσφέρει ἐλευθερία καὶ ἀνθρώπινη ὑπόσταση στοὺς ἄλλους. Μπροστά του ὁ ποιητὴς ὑποκλίθηκε καὶ ἔνωσε δέος, ἐπιθύμησε πολὺ νὰ ταυτισθῇ μαζὶ του.

«Ἡ νίκη, ποὺ λαμπυρίζει ἤδη στὰ μάτια σας, εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ ποὺ θὰ λυτρώσῃ πλῆθος λαοὺς ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῶν τυράννων. Τὸ ὄνομά σας θὰ περιβληθῇ τὴν αἴγλη καὶ τὴν δόξα τοῦ Ἡρακλῆ. Οἱ λαοὶ ποὺ θὰ ἀπελευθερώσετε θὰ σᾶς ὀνομάζουν νικητὲς καὶ θὰ ὑπακούουν πειθήνια σὲ σᾶς. Δὲν χρειάζονται νέα δεσμά. Θὰ ὑπακούουν καὶ θὰ ὑποτάσσονται σὲ σᾶς, ἐπειδὴ γνωρίζουν, ὅτι σεῖς δὲν ἐπιδιώκετε παρὰ τὴν εὐτυχία τους... Ἰδέστε! Εἶναι φορτωμένοι μὲ χρυσὸ οἱ ἐχθροί μας. Ὅστος ὁ χρυσὸς δὲν εἶναι χρήσιμος σ' αὐτοὺς. Τοὺς κάνει μαλθακοὺς. Σὲ σᾶς ἀντίθετα θὰ εἶναι κόσμημα. Δὲν θὰ ἐκφυλίσῃ τὴν ἀρετὴ καὶ τὸ σθένος σας. Θὰ σᾶς ἐμπνέῃ τὸ θάρρος· θὰ παρωθῇ τὰ βήματά σας πρὸς τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν νίκη!»

«Ὀμιλία τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς στρατιῶτες του»

Καθαρὴ καὶ ἀληθινὴ ὑπῆρξε καὶ ἡσχέση του μὲ τὴν Φύση, ὅπως καὶ κάθε Ἑλληνα ἄλλωστε. Κατέφυγε σ' αὐτὴν ἀναζητῶντας τὸν ἀληθινὸ του ἑαυτό. [*«Ἡ δὲ φύσις τέλος ἐστίν·οἷον γὰρ ἕκαστόν ἐστι τῆς γενέσεως τελεσθείσης, ταύτην φαμέν τὴν φύσιν εἶναι ἐκάστου.»* Ἀριστοτέλης, «Πολιτικά 1.】 Ἐκεῖ γνώρισε τοὺς νόμους ποὺ διέπουν τὸ Σύμπαν, νόμους ἀφθαρτους καὶ αἰώνιους, θαύμασε τὴν ἁρμονία του.

«Καθισμένη ἐπάνω στὰ κύματα τοῦ ἀρχαίου Χάους, μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐπίσημη, χαμογελᾷ καὶ νεύεις: καὶ τὰ ἀρχαῖα, τὰ ἀτίθασα στοιχεῖα, κατανοῶντας τὸ νεῦμα σου, σπεύδουν καὶ καταφεύγουν, κινημένα ἀπὸ τὸν Ἔρωτα, τὸ ἓνα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου. Εὐφρόσυνα εἶναι τὴν μακάρια αὐτὴ ὥρα. Ἰδοὺ: Ἀναπλέκονται ἡ μία ὑπαρξὴ μὲ τὴν ἄλλη! Καὶ Σύ, κυρίαρχη, βλέπεις παντοῦ: καὶ σ' οὐρανὸ καὶ σὲ γῆ νὰ ἀντανακλᾶται ἡ Μορφὴ σου!»

«Ὑμνος στὴν θεὰ τῆς Ἀρμονίας»

Ὁ Χέλντερλιν προσωποποιεῖ τὴν ἁρμονία ποὺ διέπει τὸ Σύμπαν. Τὴν ταυτίζει μὲ τὴν θεὰ Οὐρανία, ποὺ ὠργάνωσε τὸ χάος καὶ ἔνωσε τὰ ἄτακτα καὶ ἀντίθετα στοιχεῖα. Ἡ Οὐρανία εἶναι ἡ θεὰ τῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἐρωτα, ἐφ' ὅσον ὁ ἔρωτας ἔλ-

κει καὶ παρωθεῖ, συνενώνει τὰ στοιχεῖα τοῦ Σύμπαντος, καὶ χάρις σ' αὐτὸν ἡ Φύση ἀφυπνίζεται καὶ ἀνθοφορεῖ.

[«Ἵσως δὲ τῶν ἐναντίων ἡ φύσις γλίσχεται καὶ ἐκ τούτων ἀποτελεῖ τὸ σύμφωνον, οὐκ ἐκ τῶν ὁμοίων ὥσπερ ἀμέλει τὸ ἄρρεν συνήγαγε πρὸς τὸ θῆλυ καὶ οὐχ ἐκάτερον πρὸς τὸ ὁμόφυλον καὶ τὴν πρώτην ὁμόνοιαν διὰ τῶν ἐναντίων συνήψεν, οὐ διὰ τῶν ὁμοίων. Ἔοικε δὲ καὶ ἡ τέχνη τὴν φύσιν μιμουμένη τοῦτο ποιεῖν.»

Ἡράκλειτος]

«Ὁ γιὸς τοῦ Μαίονος, ἰδικούς του ἀκολουθώντας δρόμους, ἀνίχνευε καὶ ἀποκάλυπτε τὸ πνεῦμα, τὸ Σύμπαν ποὺ ρυθμίζει. Ἔβλεπε ἐμπρὸς του ἀπογυμνωμένη ἀπὸ τὰ πέπλα τῆς τὴν Φύση στὸ αἰώνιο στὸ ἐκτυφλωτικό της μεγαλεῖο.»

«Ὕμνος στὸ Πνεῦμα τῆς Τόλμης»

Ὁ Χριστιανισμὸς λειτούργησε καταστροφικὰ καὶ σ' αὐτόν. Ποτὲ δὲν ξέφυγε ἀπὸ αὐτὸν (ἴσως λόγῳ τῶν σπουδῶν καὶ τῶν παιδικῶν βιωμάτων του), καὶ ἐκεῖ ὀφείλεται τόσο ἡ περιχαράκωση ὅσο καὶ ἡ βαθεῖα σύγχυσή του. Τὸν ἀποδυναμώσε καὶ τοῦ προκάλεσε αἰσθημα ματαιότητος καὶ ἀναξιότητος, τὸν βύθισε στὴν ἡττοπάθεια, τὴν κατάθλιψη, τόσο ποὺ συχνὰ ἔβλεπε τὸν θάνατο σὰν λύση σὲ μία δύσκολη ζωή. Ἕνας ἄνθρωπος μὲ τόσο ἰσχυρὸ πνεῦμα, ποὺ θέλησε τόσο πολὺ νὰ γίνη ἥρωας, κατάντησε νὰ προσβλέπῃ σὲ μία ὥραία μεταθανάτια ζωή. («Εἶθε νὰ λάμπουν οἱ ἐλάχιστες αὐτὲς καλὲς μου πράξεις μὲ τόσο φῶς, ὥστε ἀνάμεσα στοὺς εὐσεβεῖς καὶ τοὺς δίκαιους νὰ μὲ κατατάξῃ ὁ Κύριος, ὁ Μέγας Κριτής.»)

Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ὁ Χέλντερλιν ὑπῆρξε ζωντανὸς καὶ δημιουργικὸς γιὰ ὅσο διάστημα κατάφερε νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰ χριστιανικὰ δόγματα καὶ νὰ στραφῇ στὸν Πλάτωνα («Φαῖδρος», «Θεωρία τῶν Ἰδεῶν»), στὶς ιδέες τοῦ Ἀγαθοῦ, τοῦ Ἀληθοῦς καὶ τοῦ Ὁραίου. Τότε ἔγραψε τοὺς «Ὕμνους» του («Ὕμνος στὴν Ἀρμονία», «Ὕμνος στὶς Μοῦσες», «Ὕμνος στὴν Ἐλευθερία», «Ὕμνος στὴν Ἀνθρωπότητα», «Ὕμνος στὴν Φιλία», «Ὕμνος στὸν Ἑρῶτα», «Ὕμνος στὴν Ἑλλάδα», «Ὑπερίων»).

«Μὲ θέλγει καὶ μὲ προκαλεῖ ἡ Δάφνη. Ἡ ἡρεμία δὲν ἀρμόζει στὴν ψυχὴ μου. Δὲν θὰ ἀπολαύσω τῆς Χαρᾶς τὸ κύπελλο, παρὰ τὴν ὥρα ποὺ θάχω δρέψῃ τὴν πρώτη Δάφνη!»

«Θυμῶδης πόθος»

«Τί εἶναι αὐτό, ποὺ τὴν ψυχὴ μου ἀναταράζει; ...Εἶναι μὴπως τῆς τελειότητος ἡ δίψα, ποὺ μὲ φλέγει; Μήπως εἶναι ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ πείσμα μου νὰ μιμηθῶ ὅπως-δήποτε τὸν Πίνδαρο στὶς πτήσεις;»

«Ἡ πρόποσή μου»

Ἄρτεμις Γεωργιάδου

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ: ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ «ΕΝΤΑΦΙΑΣΑΝ» ΑΡΧΑΙΟ ΛΙΜΑΝΙ

Ἀδίστακτος βανδαλισμὸς στὸ Φάληρο

ία असुल्लभ्यता καταστροφή, τὴν ὁποία κυβερνητικοὶ παράγον-
τες εὐνόησαν τροποποιῶντας νόμους καὶ διατάξεις καὶ ἔχει
ἐπιπλέον τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας, διαδραματίστηκε στὴν
παραλιακὴ ζώνη τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου. Μία ἀπὸ τὶς σημαν-
τικώτερες ἀνακαλύψεις ποὺ ἔφερε στὸ φῶς ἡ ἀρχαιολογικὴ
σκαπάνη, τὸ ἀρχαῖο λιμάνι Φαλήρου, βρίσκεται πλέον σκεπασμένο ἀπὸ
τόνους μπετόν, ἀφοῦ πάνω ἀπὸ αὐτὸ ἔχουν ἤδη ἀνεγερθῇ τὰ μεγαθήρια
ποὺ θὰ στεγάσουν γνωστὸ ἐμπορικὸ-ψυχαγωγικὸ κέντρο, ποὺ ἀποφέρει
καθημερινὰ τεράστια κέρδη.

Μάταια οἱ κάτοικοι τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου προσπάθησαν νὰ ἀποτρέψουν τὴν
καταστροφὴ, στὴν ἔκταση ποὺ παραχώρησε γιὰ αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἡ Ριζάρειος Ἐκκλησι-
αστικὴ Σχολή, μετὰ τὴν προκήρυξη τοῦ σχετικοῦ διαγωνισμοῦ. Γιὰ νὰ προχωρήσῃ ἡ
κατασκευὴ τῶν κτηρίων, ἄλλαξαν ξανὰ καὶ ξανὰ οἱ προβλεπόμενες διατάξεις, ὅσον
ἀφορᾷ στὴν χρῆση τοῦ οἰκοπέδου, ποὺ εἶχε στὴν κατοχὴ τῆς.

Ἀνατρέχοντας στὴν ἱστορίαν τοῦ οἰκοπέδου, πληροφορούμαστε, ὅτι τὸ 1979 παρα-
χωρήθηκαν στὴ Ριζάρειον ὡς ἀντάλλαγμα γιὰ τὸ κτῆμα Ριζάρη ἐπὶ τῆς Βασιλίσσης
Σοφίας οἰκόπεδο στὴν ὁδὸ Ἀκαδημίας καὶ ἔκταση 17 στρεμμάτων στὴν παραλία τοῦ
Παλαιοῦ Φαλήρου, «προικοδοτηθεῖσα» ἡ τελευταία ἀπὸ συγκεκριμένες προϋποθέσεις
δόμησης. Δηλαδή ἦταν ἐπιτρεπτὴ ἡ δυνατότητα ἀνέγερσης ἐνὸς δωδεκαόροφου ξενο-
δοχείου ὕψους 40 μέτρων καὶ μὲ συντελεστὴ δόμησης 2. Παρ' ὅλα αὐτὰ μετὰ ἀπὸ ἓνα
πραγματικὸ ἀγῶνα κατοίκων τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου, ποὺ γνώριζαν τὴν ἀρχαιολογικὴ
σημασίαν τῆς περιοχῆς, τὸ ξενοδοχεῖο δὲν χτίστηκε ποτέ. Ὅμως ἡ δικαίωση δὲν κράτησε
γιὰ πολὺ, μιᾶς καὶ στὴν περίπτωσιν μὴ ἀνέγερσης ξενοδοχειακῆς μονάδας ἡ Πολιτεία
θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέψῃ στὴ Ριζάρειον νὰ χτίσῃ, σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους δόμησης ποὺ
προβλέπονται γιὰ τὴν περιοχὴ, κατοικίες ἢ καταστήματα, ποὺ ὑπάγονται στὴν κατηγο-
ρίαν χρήσης «γενικῆς κατοικίας» καὶ μὲ συντελεστὴ δόμησης 1,4. Ἡ Ριζάρειος δὲν ἔμεινε

Ἡ ἔκταση τοῦ ἀρχαίου λιμένας Φαλήρου, ὅπως εἶναι σήμερα. Διακρίνονται οἱ τσιμεντένιοι ὅγκοι, κάτω ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔχει θαφτῇ ὁ ἀρχαῖος λιμένας Φαλήρου.

μὲ δεμένα τὰ χέρια, καθὼς διαπίστωνε, ὅτι τὰ μεγάλοπνοα σχέδιά της, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴν ἐκμετάλλευση τοῦ οἰκοπέδου, συναντοῦσαν φραγμούς. Ἀνέλαβε δράση καὶ τὸ 1999 προχώρησε στὴν προκήρυξη διαγωνισμοῦ γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῆς συγκεκριμένης ἔκτασης, ποὺ προέβλεπε, ὅτι σὲ περίπτωση ὑποβολῆς προτάσεων ἀξιοποίησης μὲ ὄρους διαφορετικοὺς τῶν ἰσχυόντων ὁ ἀνάδοχος θὰ ἀναλάβῃ ἀποκλειστικὰ τὶς δαπάνες καὶ τὴν ὑποχρέωση ἐκδόσεως τῶν ἀντίστοιχων διοικητικῶν πράξεων.

Οὐσιαστικὰ μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ξεδίπλωνε τὶς προθέσεις της καὶ ἦταν ἔτοιμη νὰ ἀκούσῃ προτάσεις, ποὺ θὰ τῆς ἐξασφάλιζαν τεράστια κέρδη μέσα ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ οἰκοπέδου, ἀφοῦ μίᾳ ἀπλῇ ξενοδοχειακῇ ἐπιχείρησιν δὲν θὰ ἀπέφερε τὰ προσδοκώμενα. Γνώριζε πολὺ καλά ὅτι ἡ ἔκταση τοῦ Φαλήρου ἦταν ἓνας θησαυρὸς καὶ οἱ προοπτικὲς ἐκμετάλλευσής μποροῦσαν νὰ ἀγγίξουν ἀκόμη καὶ τὰ ὅρια τῆς φαντασίας.

Ὁ διαγωνισμὸς κατοχυρώθηκε στὸν Μπάμπη Βωβὸ καὶ ἡ Ριζάρειος στὴ συνέχεια, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο δηλαδή, ζήτησε ἀντὶ γιὰ ξενοδοχεῖο τὴν ἀνέγερση «γενικῆς κατοικίας». Τοπικοὶ παράγοντες καὶ κάτοικοι τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου γιὰ ἄλλη μίᾳ φορὰ προσπάθησαν νὰ ἀποτρέψουν τὴν ἀνέγερση τῶν οἰκοδομημάτων. Καὶ τότε συνέβη τὸ ἀνεξήγητο! Μὲ παρέμβαση τοῦ τότε δημάρχου Παλαιοῦ Φαλήρου Δημήτρη Καψάνη ἐγκρίθηκαν ὁμόφωνα δύο ψηφίσματα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ποὺ ζητοῦσαν νὰ μὴν δομηθῇ ἡ ἔκταση τῆς Ριζαρείου. Στὶς 10 Νοεμβρίου τοῦ 2003 ὁ Ὄργανισμὸς Ἀθῆνας μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 4391 ἔγγραφό του ἔκανε γνωστὸ στὸ Δῆμο Παλαιοῦ Φαλήρου, ὅτι σὲ συνεργασία μὲ τὸ ΥΠΕΧΩΔΕ διερευνᾷ δυνατότητες ἀνταλλαγῆς τῆς ἔκτασης τῆς Ριζαρείου μὲ ἄλλη ἴσης ἀξίας, ποὺ νὰ εἶναι ἀποδεκτὴ ἀπὸ ὅλα τὰ ἐμπλεκόμενα μέρη. Καὶ ἐνῶ ἡ ἀπάντησις αὐτὴ θεωρήθηκε ὡς ἓνα αἰσιόδοξο μήνυμα, ποὺ θὰ ἐβαζε τέλος στὴν ἀγωνία τῶν Φαληριωτῶν, μερικὲς ἐβδομάδες ἀργότερα κατατέθηκαν στὴν Βουλὴ δύο τροπολογίες στὸ νομοσχέδιο τοῦ ΥΠΕΧΩΔΕ, σχετικὰ μὲ τὴν ἔκταση τῆς Ριζαρείου, ποὺ προβλέπουν χρῆσις πολεοδομικοῦ κέντρου μὲ συντελεστὴ 2 καὶ μὲ ὕψος 24 μέτρα. Οἱ προθέσεις δηλαδή ἄλλαξαν ἀπὸ τὴ μίᾳ μέρα στὴν ἄλλη, ἀφοῦ τὰ συμφέροντα ἀπὸ

Οί τρεῖς κολοσσοί. Ἡ Ριζάρειος ἔκανε τὰ ἀδύνατα δυνατά, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀνέγερση μιᾶς «ἀπλῆς» ξενοδοχειακῆς μονάδας στὴν ἴδια θέσῃ.

τὴ χρήση τῆς συγκεκριμένης ἔκτασης, λόγω τῆς ιδιαίτερα προνομιακῆς θέσης της, προφανῶς εὐνοοῦσαν πολὺ περισσότερους.

Τὸ θάψιμο τοῦ ἀρχαίου λιμένος

μόνη ἐξέλιξη ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἔπειτα ἦταν, κατόπιν πάλι παρεμβάσεων τῶν παραγόντων τοῦ Φαλήρου, νὰ μειωθῇ ἔστω ὁ συντελεστὴς δόμησης σὲ 1,4 καὶ τὸ ὕψος στὰ 18 μέτρα. Μέσα σὲ ταχύτατους χρόνους στὴν ἔκταση τῆς Ριζαρείου χτίστηκε ἕνας τσιμεντένιος ὄγκος συνολικοῦ ἐμβαδοῦ 23.397 τετραγωνικῶν μέτρων καὶ συνολικοῦ ὄγκου 106.117 τετραγωνικῶν μέτρων. Καὶ ἐκεῖ συνέβη τὸ τραγικόν, τὸ τμῆμα τοῦ ἀρχαίου λιμένα μετατράπηκε σὲ ὑπόγειο χώρο στάθμευσης αὐτοκινήτων καὶ ἐξαφανίστηκε γιὰ πάντα κάθε ἴχνος του. Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Ριζαρείου, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, χαρακτηρίσαν τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ποὺ προσφάτως ἐντοπίστηκαν στὴν συγκεκριμένη περιοχὴ ὡς ἄνευ σημασίας, τὰ ὁποῖα παρ' ὅλα αὐτὰ ἀπομακρύνθηκαν, γιὰ νὰ στεγασθοῦν σὲ εἰδικὸν χώρον ἀπὸ τὴν ἀρμόδια Ἐφορεία Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων. Ὅμως, ὅπως συμβαίνει συνήθως σὲ αὐτὲς τὶς περιπτώσεις καὶ εἰδικὰ στὴν Ἑλλάδα, πρωτοῦ μία ἔκταση, ὅπου ἔχουν ἐντοπιστῇ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, κριθῇ ὅτι δὲν ἔχει τὸ ἀπαιτούμενο ἐνδιαφέρον, γιὰ νὰ διατηρηθῇ καὶ νὰ ἐρευνηθῇ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους ἐπιστήμονες, μεσολαβεῖ ἕνα εὐλόγο χρονικὸ διάστημα καὶ μία σειρὰ μακρῶν γραφειοκρατικῶν διαδικασιῶν. Στὴν περίπτωση τοῦ οἰκοπέδου τῆς Ριζαρείου, ὅπως φάνηκε, ἀκολουθήθηκαν διαφορετικὲς διαδικασίες, καὶ οἱ χρόνοι μέτρησαν διαφορετικά, γεγονός ποὺ ὠδήγησε σὲ προβληματισμὸ καὶ ἐξώργισε τοὺς κατοίκους τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου.

Ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν οἱ ἀρχαιολόγοι ἀναζητοῦσαν δείγματα ἀπὸ τὸ μακρινὸ παρελθὸν τοῦ φαληρικοῦ λιμένα, ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ὁ Θησέας ξεκίνησε τὸ ταξίδι του μὲ τοὺς 7 νέους καὶ τὶς 7 νέες στὴν Κρῆτη, γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὸν Μινώταυρον καὶ ἐπιστρέφοντας θριαμβευτῆς ἀπὸ τὴν μεγαλόνησο πραγματοποιήσῃ εὐχαριστήρια θυσία στὸν Δία καὶ σὲ ἄλλους θεοὺς. Καὶ ἀπὸ τότε κάθε χρόνο καθιερώθηκαν τὰ «Κυβερνήσεια», ἀφιερωμένα στὴ

μνήμη τῶν γενναίων ναυτικῶν, ποὺ κυβερνοῦσαν τὸ πλοῖο τοῦ Θησέα. Ὁ Φάληρος ξεκίνησε ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο λιμάνι, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἰάσονα νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Κολχίδα τὸ Χρυσόμαλλον Δέρασ καὶ ὁ Μενεσθέας μὲ πενήντα πλοῖα ἀπέπλευσε, γιὰ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὶς δυνάμεις τῶν Ἀχαιῶν ἐναντι τῶν Τρώων. Τὸ ἀρχαῖο Φάληρο ἀναφέρεται ὡς τὸ πρῶτο καὶ ἀρχαιότερο ἐπίνειο τῆς Ἀθήνας καὶ ὑπῆρξε τὸ δεύτερο λιμάνι τῆς πόλης. Μάλιστα εἰδικὰ γιὰ τὴν προστασία του εἶχε κτισθῇ τὸ Φαληρικὸ τεῖχος (Θουκυδίδης II.13), ποὺ εἶχε μῆκος 35 σταδίων (1 στάδιο=6,4 χιλιόμετρα). Ὅλα αὐτὰ τὰ σημαντικὰ στοιχεῖα, ποὺ καταγράφονται λεπτομερῶς σὲ ἀρχαῖα κείμενα, ἐπισημαίνουν τὴν σπουδαιότητα τῆς περιοχῆς, ποὺ δυστυχῶς τόσο βιαστικὰ καταπλακώθηκε ἀπὸ τόννους μπετὸν πρὸς τιμὴν ἐνὸς σύγχρονου γίγαντα.

Στὸ οἰκόπεδο τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἐντοπίστηκαν πολυτελεῖ ἀγγεῖα μὲ παραστάσεις, χαρακτηριστικὰ ἀθηναϊκῆς κεραμικῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀγγεῖα τοῦ 6ου καὶ 5ου αἰῶνα π.Χ. Μεγάλῃ ἐντύπωση προκαλοῦν τὰ σημάδια ἀπὸ τὴ διέλευση τῶν ἀμαξῶν ποὺ κουβαλοῦσαν τὰ ἐμπορεύματα, ἔτσι ὅπως ἀποτυπώθηκαν καὶ διασώθηκαν πάνω στὸ ἀργιλῶδες ὑλικὸ μὲ τὸ ὁποῖο μπάζωναν ἐκεῖνα τὰ χρόνια τὴν ἀκτὴ, γιὰ νὰ μὴν βουλιάζουν μέσα στὴν ἄμμο. Ἐπίσης ἐντοπίστηκαν ἐστῖες, ἡ μία ἀπὸ αὐτὲς ἔφερε πῆλινη ἐσχάρα, ποὺ χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὸ ζέσταμα τοῦ φαγητοῦ ὅσο κρατοῦσε ἡ ἀναμονὴ στὸ λιμάνι. Μεγαλύτερη ὅμως ἐντύπωση προκαλεῖ ὁ ἐντοπισμὸς μιᾶς μακρόστενης κατασκευῆς ἀπὸ πῆλινα μικρὰ ὑψώματα μῆκους 15 μέτρων καὶ πλάτους 1,20 μέτρων καὶ ποὺ σύμφωνα μὲ τὶς ἐκτιμήσεις τῶν ἀρχαιολόγων πρέπει νὰ χρησιμοποιήθηκε ὡς χῶρος προσωρινῆς φύλαξης μεγάλων ἀγγείων.

① Μέρος ἀπὸ μυκηναϊκὸ ἀγγεῖο ποὺ ἐντοπίστηκε στὴν περιοχὴ.

②-③ Τμήματα πολυτελῶν ἀγγείων τῆς Κλασικῆς Ἑποχῆς ποὺ βρέθηκαν στὸ οἰκόπεδο τῆς Ριζαρείου. (Πηγὴ: Ἐφημερίδα «Τὰ Νέα».)

Συναινεῖ ὁ Δῆμος

ἐπιστολὴ τοῦ πρὸς τὸν Δῆμο Φαλήρου ὁ οἰκολογικὸς καὶ πολιτιστικὸς σύλλογος «Φάληρος» ἀναφέρεται στὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς, εὐελπιστῶντας ὅτι θὰ σταματήσῃ ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ τὸ κακό: «Τὰ εὐρήματα αὐτὰ ἔχουν μεγάλη σημασία γιὰ τὴν παγκόσμια πολιτιστικὴ κληρονομιά, γιὰτὶ ἔχουν τὸ στοιχεῖο τῆς μοναδικότητος. Τὸ γνωρίζουμε ὅλοι ὅτι δὲν ἀναπαράγον-

Στὴν περιοχή τὰ ἔργα συνεχίζονται καὶ ὁ χώρος εἶναι καλὰ περιφραγμένος. Ἀπὸ πουθενὰ δὲν ὑπάρχει δυνατότητα πρόσβασης.

ταί. Ἐὰν ἀδιαφορήσουμε ἢ ὑποχωρήσουμε, λόγῳ σκοπιμοτήτων, θὰ στιγματισθοῦμε ἀναμφισβήτητα ὡς νεοβάνδαλοι. Ἐσεῖς ποὺ βρῖσκεστε στὸ τιμόνι τοῦ Δήμου Παλαιοῦ Φαλήρου ἔχετε ἰδιαίτερη εὐθύνη ἀπέναντι στὴν Παγκόσμια Ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ γιὰ τὴ διάσωση τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Δήμου μας. Εἶναι ἀδύνατη ἡ μεταφορὰ τοῦ λιμανιοῦ τῆς μυθικῆς ἐποχῆς σὲ Μουσεῖο. Πρέπει νὰ προστατευθῇ ὁλος ὁ χώρος, ποὺ αὐτὸ καταλάμβανε στὴν Ἀρχαιότητα.»

Ὁ Δήμος Παλαιοῦ Φαλήρου μετὰ τοῦ δημάρχου του δὲν ἔδειξε νὰ συγκινηταὶ ἀπὸ τὴν προσπάθεια τοῦ κάθε φορέα, τοῦ κάθε πολίτη, ποὺ συμμετεῖχε στὶς ἐκδηλώσεις διαμαρτυρίας, γιὰ νὰ μὴν ἀφανιστῇ τὸ ἀρχαῖο λιμάνι. Ἀπεναντίας ἔδωσε τὴν πλήρη συγκατάθεσή του, πλὴν ὥρισμένων μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ποὺ τάχθηκαν ἀρνητικά, στὸ νὰ ἀνεγερθῇ αὐτὴ ἡ τεράστια μηχανὴ κέρδους, ἐξασφαλίζοντας γιὰ τὸν Δήμο ὀφέλη τῆς τάξεως τῶν 500.000 καὶ κάποιες δωρεές τοῦ μεγαλοεπιχειρηματία. Ὁ Δήμος Καλλιθέας, περισσότερο εὐαισθητοποιημένος, ἔδωσε μὲ τὴ σειρά του τὸν δικό του ἀγῶνα γιὰ τὴ διάσωση τῆς περιοχῆς. Μάταια ὅμως.

Πραγματικὰ ἀπορεῖ κανεὶς μὲ τὴν ταχύτητα ποὺ προσπελάστηκε ἡ γραφειοκρατικὴ ὁδός, ποὺ τροποποιήθηκαν διατάξεις, ποὺ κλείστηκαν στὸ συρτάρι οἱ διαμαρτυρίες καὶ ὑπεγράφησαν συμφωνίες, ποὺ μπαζώθηκε τὸ ἀρχαῖο λιμάνι, ποὺ μεταφέρθηκαν σὲ διαφορετικὸ σημεῖο τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα καὶ ἀνυψώθηκαν οἱ τσιμεντένιοι κολοσσοί, ποὺ προκηρύχθηκε ὁ σχετικὸς διαγωνισμὸς γιὰ τὴν ἐκποίηση καὶ τὴν ἐμπορικὴ ἐκμετάλλευση καὶ ὅτι ἀπὸ μέρη σὲ μέρη ἀναμένεται νὰ ξεκινήσῃ ἡ λειτουργία τοῦ πολυχώρου! Χρόνος ρεκόρ! Γιὰ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου ὁ ἀγῶνας συνεχίζεται, ὅμως παράγοντες ὅπως ἡ ἐπιχειρηματικὴ ἰσχὺς καὶ τὰ οἰκονομικὰ ὀφέλη καθιστοῦν ἀδύναμη τὴν ὅποια φωνὴ διαμαρτυρίας, ἐνῶ παράλληλα κινδυνεύουν νὰ χαρακτηριστοῦν ὡς «ρομαντικοί», ποὺ ἀκόμα καὶ τὴν τελευταία στιγμή παλεῦν γιὰ τὸ ἀκατόρθωτο. Αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελῇ τὴν σύγχρονη ἐκδοχὴ ἐνδὸς ἀκόμῃ «μύθου».

Ταξιαρχούλα Λαδὰ

«ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΥΞΗ» ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΣΜΟΣ

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Διαφωνῶ μὲ τὴν ἐπισήμανσή σου στὸ τελευταῖο τεῦχος σου σχετικὰ μὲ τὴν τελετὴ ὅπου τραγουδοῦσαν οἱ Ἑλληνες Θεοί. Ἦμουν στὴν τελευταία πρόβα μέσα καὶ τὸ παρακολούθησα ἀπὸ κοντά.

Συμφωνῶ ὅτι οἱ θεοὶ μποροῦν νὰ τραγουδοῦν μαζί μας, ἀλλὰ στὴν συγκεκριμένη παράστασι οἱ Ἑλληνες θεοὶ παρουσιάζονται ὡς κωμικὲς φιγοῦρες καὶ γελοιοποιοῦνται (γιατί δὲν ἐμφανίζεται μετὰ ἑνας παππᾶς ἢ ὁ Ἰησοῦς νὰ τραγουδοῦν ντυμένοι γελοῖα –μὲ ἐμφανεῖς γελοῖες κινήσεις καὶ ψευτοαμφιέσεις-;).

Ἀντιθέτως, ἀμέσως μετὰ ἀλλάζει ὅλο τὸ σκηνικό, σοβαρεῖται ἡ μουσικὴ (χάνονται οἱ γελοιότητες, τὰ πανηγύρια, τὰ τραγούδια, κ.λπ.) μέσα σὲ πλήρη θρησκευτικὴ κατάνυξι, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται ἐμμέσως. Μάλιστα κάποιοι θεατῆς –Ἑλληνες– ἀπόρησαν καὶ σχολίασαν δυνατὰ τὴν δυσφορίαν τους γιὰ τὸ ἄτοπον τῆς βυζαντινῆς παράστασις.

Σίγουρα οἱ προθέσεις τους δὲν ἦταν ἀγνές καὶ εἰλικρινεῖς, ἀπὸ τὴν στιγμή κατὰ τὴν ὁποία ἔγινε ἡ εὐθεῖα ἀντιπαράθεσι τῶν 2 σκηνικῶν (ὅταν ἤμασταν μικρὰ καὶ ἀφελῇ παιδάκια –τὰ Ἀρχαῖα Χρόνια– χορεύαμε καὶ τραγουδοῦσαμε ἀνέμελοι, μετὰ ὅμως μεγαλώσαμε, ἐνηλικιωθήκαμε καὶ σοβαρέψαμε, ἔτσι εἶδαμε καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινό –πανάθεμά μας).

Περισσότερο ἀπὸ ὅλα μὲ πόνεσε ὅμως ἐκείνη τῇ στιγμῇ, ἡ σκέψις ὅτι οἱ Ἰσραηλινοὶ θεατῆς (ἦταν ἀρκετοί, ἂν κρίνω ἀπὸ τὶς σημαῖες τους) θὰ κρατοῦσαν τὶς κοιλιές τους ἀπὸ τὰ γέλια, ὅταν τὰ εἶδαν ὅλα αὐτὰ καὶ θὰ εὐχαριστήθηκαν γιὰ ἀκόμα μιὰ φορὰ γιὰ τὴν κατάντια ποὺ κατάφεραν καὶ μᾶς ἔρριξαν γυρνώντας τὰ πάνω-κάτω.

Μὲ τιμὴ
Στ. Ἀργυριάδης

Σημ. «Δ»: Ἐπόμενο ἦταν, οἱ Ἰσραηλινοὶ νὰ γελᾶνε (ἂν μποροῦν νὰ γελᾶνε τόσο καταπιεσμένοι ἄνθρωποι μὲ «πλήρη θρησκευτικὴ κατάνυξι», δηλαδὴ θεοκρατούμενοι ἄνθρωποι, ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ γελοιότητες=πανηγύρια=τραγούδια!): Βρίσκονται στὴ συνηθισμένη τους ἀτμόσφαιρα. Οἱ Ρωμαῖοι σὲ ποιά ἀτμόσφαιρα βρίσκονται; Στὴν ἑλληνικὴ (καὶ χαίρονται) ἢ στὴν ἐβραϊκὴ (καὶ μέσα στὴ θρησκευτικὴ τους κατάνυξι) θλίβονται μπροστὰ στὴ χαρὰ τῆς ζωῆς; **Δ.Ι.Λ.**

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΟΛΕΣ ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ (II)

Ένα λεξικὸ τῶν «πρωτόθετων» λέξεων

ἐ προηγούμενο τεύχος («Δ», τ. 293) ἀποδείξαμε (ἀρχαιολογικά, ἱστορικά καὶ γλωσσολογικά) ὅτι ἡ Λατινικὴ εἶναι μία ἀπὸ τὶς δεκάδες ἐλληνικὲς διαλέκτους τὶς ὁμιλούμενες ἀπὸ λαοὺς σκορπισμένους σὲ ὅλη τὴν ὑφήλιο. Εἰς ἐπίρρωσιν τούτου προτείνουμε ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ἐτυμολογικὸ (καὶ ἐρμηνευτικὸ), ὅπου ἀναφαίνεται ἡ ἀδιαμφισβήτητη προέλευση ὅλων τῶν πρωτοτύπων (πρωτόθετων) λέξεων (ἀπὸ τὶς ὁποῖες παράγονται οἱ λοιπὲς λ.), συνολικὰ 1.280, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ μητέρα-Γλῶσσα. Συνεχίζουμε καὶ τελειώνουμε τὴν παρουσίαν τοῦ Λεξικοῦ Πρωτόθετων Λέξεων τῆς Λατινικῆς Γλῶσσας.

ΛΕΞΙΚΟ ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΠΡΩΤΟΘΕΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ (συνέχεια)

gula = **λάρυγγας** < **κούιλα** (Αἰολ.) **κοίλη** >

γοῦλος = **φαγᾶς**

gurdus = **βλᾶξ** < **βραδὺς**

gurges = **δῖνη** < **γέργερος**

gustus = **γεύση** < **γευστὸς**

gutta = **σταγόνα** < **κύστις**

Habeo/habi-lis/ta ≤ **ἔχω**, **ἔαπτω**

haedus = **κατσίκι** < **ἑαιγὸς**

haereo = **κολλᾶω** ≤ **hesito** < **κεράω**

halo = **ἀνασαίνω** < **καλῶ**

hamus = **ἀγκίστρι** < **χαμὸς** = **καμπύλος**

hasta = **δόρυ** < ***hastila** < **στύρακ-α**

haurio = **ἀντλῶ** ≤ **ἑαυρώ**

hebes < ***hebelis** ≤ **ἀμβλὺς** = **νωθρὸς**

herba = **χλόη** < **φορβή**

heres = **κληρονόμος** < **χῆρος/κύριος**

heri < ***hesi** ≤ **χθὲς**

herus = ≤ **κύριος** < **ἐὺς**

hiatus = **χάσμα** < **hio**

hibernus = **/hiems** < **χειμερινὸς**

hibrida = **νόθος** < **ἑύβρις**

hic-(ce) = **αὐτὸς (ἐδῶ)** < **οἶος (κεῖ)** = **HOC**

hilum = ≤ **ἐλαχὺς (τος)**

hircus = **μαλλιαρὸς τράγος** ≤ **χέρσος** → **hirsus**

hio/hisco = ≤ **χάσκω**

histrion = **ἡθοποιοὺς** < **ἑῖστωρ**

hodie = **σήμερον** ≤ **hoc + dies**, **ἂας**

homo = **ἄνθρωπος** < **ἑομοῦ/κοιν(ων)ὸς**

ὄχι ἰνδογεωμ. ***ghdo-n** = **χθὼν** = **χῶμα (!)**

honor = **τιμὴ** < **αἶνος**

hordeum = **κριθ(ή)**, **ή / χόρτον**

horreo = **φοβᾶμαι** < **ἑορρῶδέω**

hortor = **προτρ῔πω** < **ἑορνυμι**

hortus = **κῆπος** < **χόρτος**

hospes/hostis = **ξένος/ἐχθρὸς** < **ἑξω-στης**

huc = **ἐδῶ** < **ἐ-κεῖ**

humanus = ἀνθρώπινος < homo
 humerus ≤ ῥῶμος
 humidus < humor = ὑγρότης < χυμὸς
 Ibi = ἐδῶ/ἀμέσως < ὄθι
 ico < *icmo = κτυπῶ < ἰκμάω
 idem < *is-dem = ἴδιον
 igitur = συνεπῶς < ag(it)o = ἄγω
 i(n)gnoro ≤ ἀγνοέω
 ilia = λαγόνες < ἴλια = αἰδοῖα
 illus < ollus = ἐκείνος < οὔλος ≤ ὄλος
 imago/imitor = εἰκόνα-μιμοῦμαι μιμητῆς
 imber = βροχὴ < ὄμβρος
 im-patiens < int ≤ ἀ+παθῆς
 im-perium = διαταγὴ/ἐξουσία < in + paro
 in ≤ ἐν, εἰς- καὶ ἀρνητ. α.- < νη-
 in-anis < in-animis = ἄψυχος < anima
 in-de = ὕστερα < εἴ-τα
 ind-ex,icis ≤ ἔνδειξις
 indi-gena = ἰθαγενής < ἐνδο-γενής
 indiges = ≤ ἐν-δεής
 industria = ἐπιμέλεια < intus + struo < ἔνδον
 ἱστορία = γνώση
 in-eo = εἰς-έρχομαι < ἐν + εἶμι
 in-ers/inertis = ἀδρανής < in + art (is)
 in-fan-s, tis = ἄφωνος ≤ νή-πιος → for ≤ φημι
 in.ferus/in(fi)mus = κάτω, τατος/ὑποχθόνιος
 < ἐν-Φερος = ἔρα
 in-festus = ἐπισφαλής < fendo
 in-gen(i)us = εὐγένεια/ἔξυπνος < εὐ-γενής
 in-genu-us = ἔμφυτος < +gigno
 inguens = ≤βουβὼν
 in-ibi = ἐν-ταῦθα < αὖθις(ς)
 in-itio = εἰς-άγω/μυθῶ < in + eo
 in-ops = ἄπορος/ἀμήχανος < + opus
 in-sula < in-salis = νησί < ἐνFalί = στὴ θάλ.
 in-teger = ἄθικτος < in + tago
 intel-lectus = νοητὸς < inter + lego
 inter(a)/intus = ≤ ἐντὸς < ἔντε
 is, ea, id = ipse = αὐτὸς/ἴδιος < ψε = σφε
 ira = ὀργή < *irga < ὀργᾶ = ὀργή
 irritio = ἐρεθίζω < ἐρέθω < προκαλῶ <
 ἐν-ρητὸς
 is-te = ≤οὔτως
 ita = ≤οὔτω
 itus = πορεία < ἰτὸς < ἴτε!
 Jaceo = κείμαι FίFεμαι

jacio = ρίχνω < ἰάπτω
 joco = παίζω < γηθέω
 jubeo = διατάζω < ὑζώω
 jungo = συν-δέω < ξευγνύω/ἰσχυρὸς < IY-ZΩ
 jus(tus)/ju-dico = δίκ-αιο, ἄζω < ἰά-ομαι/
 ἰά-πτω
 juro = ὀρκίζομαι < jus, juris
 jus = ≤ ζωμὸς
 juvenis = νεαρὸς < Fήβω
 Labo(r) = σείομαι, ἔργο < λώβη
 labrum = χεῖλος < λωβὸς
 lac, lactis = γάλα < *glactos < γ(ά)λακτος
 lacer = ≤ ράκος
 lacesso < lacio = ἐρεθίζω < ἐκλ(ύ)ω
 lacrima = δάκρυ < δάκρυμα
 lacuna = τέλμα < λάκκος
 laetus = εὐθυμὸς < ἰλαρὸς < ἴλαος
 laevus = ἀριστερὸς < λαίFδς
 lambo = γλείφω < λάπτω
 lamenta = θρήνος < κλαυμονή
 lamina = λεπίδα < ἔλασμα
 lana = μαλλί < λᾶνος
 lancea ≤ λόγχη
 languo = χαλαρὸς < λαγαρὸς
 lanio = κρεουργῶ < λε-αίνω, λακίζω
 lanx = λεκάνη < λέκος
 lapis = λίθος ≤ λεπᾶς, λᾶFaς
 lapso = γλιστρῶ < λάπτω
 laque-us = παγίδα < λάκκος
 largus = εὐρύς, ἄφθονος < λαγαρὸς/latus
 laridum = λαρδί < λαρινὸν < λαρὸς
 lascivus = ἐρωτιάρης < λάσκω-ν = ὕβρις
 lassus = κατάρκοπος < ληδ-ήσω
 lateo = κρύβομαι < λάθα
 later (amen) = κέραμος < πλακερὸς/πλαστὸς
 laterna = φανάρι < λαμπὰς
 latex = ὑγρὸ < λάταξ
 latini = Λατῖνοι < latus = σωματώδης
 latrina = ἀπόατος < λουτρῶν
 latro = γανγίζω < ληρέω/ὕλάω
 latro,nis = μισθοφόρος < λᾶτρων
 latus = πλατὺς/πλευρᾶ < πλατὺς/πλάγιος
 laus, laudis = ἔπαινος < *leus = κλέος
 laura = δάφνη < λάφνη → λαῦρον
 laro/lautus = πλένω < λόFω = λούω
 laxus = χαλαρὸς < λαγαρὸς

lect(it)o = διαβάζω φωναχτά < lego < λέγω
 lectus = κρεβάτι < λέχος
 lega/legi-/lex = νόμος < lego < λέγω
 legumen = ὄσπριο < λέκυθος
 lemures = φαντάσματα < λαμυρές < λάμια
 lenis = ἥσυχος < λανθάνω
 lens = φακὴ < λάθυρος
 lentus = εὐκαμπτος/ἥρεμος < λαγαρός;
 lepidus = κομψὸς < λεπτός
 lepus = λαγὸς < *le,putus < λέ(ι)πορις
 letum < letrum ≤ ὀλέθριον/ληθεῖν
 levis = ἐλαφρὺς/λείος < ἐλαχὺς/λείφος
 liber-ri = βιβλίον < λέπος = φλοιὸς
 lib-et/ens/ido = ἀρέσει/χαρὰ/ἡδονή <
 λίπτομαι/(γ)λιχάζω
 liber(tas) = ἐλευθεριον < *eleber/ἐλευθεριον
 libo = χύνω/ἄφαιρῶ < λείβω < λείπω
 libra = λίτρα/ζυγίζω < λίτρα
 liceo/licens = ἐπιτρέπω, ἐκτιμῶ/λάγνος < lego
 lien, is < *slien(os) ≤ σπλήν(ος)
 ligo = ἐνώνω < λάζομαι
 lima = λίμα < λει-αίνω
 limes = ὄριο, ταινία < LINEA < λιν-έα
 ling-ua, o = γλῶσσα < λείγω + *dingua < dico
 linquo = ἀφίημι < λείπω
 liqueo = ρέω, χύνω < λείβω
 lis, litis = ἔρις < *elitos < ἔριδος = ἔρις
 literae = ἐπιστολές < lino = ἀλείφω μὲ κερί
 litus = ἀκτὴ, ὄχθη < κλιτύς
 locus = τόπος < λόχος = τόπος ἐνέδρας
 longus = μακρὸς < *dlogos < δόλιχος
 loquor = λέγω, χάσκω < λόγος
 lubricum = ὀλισθηρὸς < λύθρον < λούω
 luceo/lux = φέγω/φῶς < ΛΥΚΗ
 lucrum = κέρδος < λάφυρον
 luctus = πένθος/πόνος < lungeo
 lucuns = λουκουμάς (ὄχι Τούρκ.) < γλύκισμα
 ludus = παιχνίδι < λίζω = λιδῶ
 lugeo = πενθῶ < λυγρός, λυγρὸς
 lumen = φῶς < σε.λάνα < λύκη
 luo = ἐξαγνίζω/λούω < λούω
 lustrum = καθαρισμὸς < λουτρὸν
 lutum = λάσπη < λήμα
 luxus = πολυτέλεια/ἐξάρθρωση < λοξὸς
 Macer = λεπτός < μακρὸς
 maxillum/mac-ula.cto = κρεωπολεῖο/σφάζω

στίγμα < μάκελ(λ)α = μάχ-αιρα, ἡ
 madeo = ὑγραίνω < μαδάω
 magister = ἄρχων < Magnus < μέγιστος <
 ΜΕΓΑΣ
 major ≤ μείζων = μείζων
 malus = κακό, ἐπιθετικὸς < μαλερός < μάλα
 malum ≤ μῆλον
 mam-ma = βυζί < μάμμη/μαστός < μαδῶ
 man-ceps = ἐργολάβος/βάζω χέρι <
 manus-capio
 man-do = ἐγχειρίζω/παραγγέλλω < manus-do
 mando, mansum = μασῶ < μασάομαι
 mane = πρωΐ < matutine
 maneo ≤ μένω
 manes = ψυχές < animae < ἄνεμος
 mani-fest-us = ἐκδηλῶν < manus-festum
 mano = ρέω < mad(eo) + naio < ναίω
 manus = χέρι < μάρη
 marceo = ἀδρανῶ/κατακάθι < (ἀ)μόρη
 Marcus < Marticus = ὀρητικὸς < Mars
 mare = θάλασσα < μοῖρα ≤ μερμαίρω
 margo = κράσπεδο < ἀμέρω
 Mars,tis = Ἄρης < mas
 Mas, maris/maritus = ἄνδρας/σύζυγος <
 μάρκος/μάρναμαι/μάρπτω
 mater(ia) = μήτη/ἕλη πρώτη < μάτερ (Δωρ.)
 matula = οὐροδοχεῖο < ἀμῖς, ἀμίδος
 maturus = ὥριμος/πρώμιος < *matut(in)us
 matutinus = πρωινὸς < *mart(ut)us =
 μισολάμπων < ἀμαρύντω → mare
 maxila = σαγόνι < *μάσταξ
 maximus = μέγιστος < *magis-nos
 medeo-r/medicor/tor = θεράπεύω/σκέπτομαι
 < μέδομαι
 medius ≤ μέσος
 medulla = μυελὸς < μυFελὸς
 mejo/mingo = οὐρῶ < ἀμείγω
 melior = καλύτερος < Magis < μάλλον
 memor = θυμᾶμαι < μέμονα = μέμνημαι
 mendum = ἐλάττωμα < μεμπτὸν
 mens = νοῦς/θάρος < μένος
 mensa = τραπέζι/διανομή < mensura
 mensura = μέτρ-ησις ≤ μέτρησις
 merc-or,atus/merx = ἐμπορ-εύομαι < mereo
 mer-eo,ito = ἀποκτῶ (μερίδιο) < μείρομαι
 messis = θερισμὸς < ἄμησης

metus = δέος < μαζεύω	neco.nex = φονεύω < νέκνυς
meos = δικός μου < ἐμ(έ)ος	necto/plecto = πλέκω NEXUS < <i>Fάπτω</i>
mica = κόκκος < μικρά, ὅς	nego = ἀρνοῦμαι < ne+ago
migro = μεταναστεύω	negotium = πραγμάτευσις < ἀνεκτός;
mil-es,itis = στρατιώτης	nepo-s, tes = ἀνηψιός.ἀπόγονοι < νέποδες
mille < milia = χίλια	nerves ≤ νεῦρον
minae = ἐπάλξεις/ἀπειλές < e-minens	neter = οὐδέτερον < nettuter
minus/minister = λίγος/ὑπουργός, ὑπηρέτης	nicto ≤ νεύω
minitor = ἀπειλῶ < μηνύω < μινῶς	nidus = φωλιά.νεοσσός < νεοττός
mirus = θαυμάσιος < ἱμερός < ἱμείρω	niger = μαῦρος < νύκτωρ/νεκρός
misceo = μειγνύω < μείσγω	ni-hil = οὐδείς < ni+hilus < μὴ ἐλαχὺς
miser = ἔλεεινός < *mister < μισερός	nimbus ≤ ὄμβρος + νεφέλη
mitis = ἥρεμος < μείλιχος	nitor = στίλβω < γα-νητός
mitto, missum = στέλλω < μιστεύλλω/ἀμύσσω	nix, nivis = χιόνι < νιφὰς
modus = μέτρ(ι)ο < μέδος	no, navi = κολουμβῶ < νάω, νήγω
moenia = τείχη < ἀ-μύνεα	nobilis ≤ γ-νώριμος < *gno-bilos
mola ≤ μύλος	noceo = βλάπτω < neco
moles = βάρος/κόπος < μῶλος	no-lo = δὲν θέλω < non volo
mollis ≤ μαλακός < ἀμαλός	nomen = ... < ὄνομα
momentum = κίνηση/στιγμὴ < moveo	norma = γνώμων/κανὼν < *gnorma < γνώρισμα
moneo = θυμίζω < μέμνεο = μιμνήσκω	nos/noster ≤ ἡμεῖς < νῶι/νωίτερος
mons, tis = βουνὸ < μένω (σταθερός)	nosco/notus = γνωρίζω < gnosco
monstro = δείχνω < moneo	novem/nonus = ἑννέα, αὐτός < ἐνέFa
mordeo = δαγκώνω < ἀμέργω	novus ≤ νέFος = νέος
mortu-us = νεκρός < μορτός	nox, noctis = νύχτα < νύξ, νυκτός
mos, moris = ἥθος/νόμιμο < μοῖρα	nubes/nebula = σ νέφος < = νεφέλα, ἡ
moreo, moto = κινῶ < ἀμειβω	nucleus < NUX = πυρῆνας (καρύου) < c-nudos < χόνδρος
mulgeo = ἀρμέγω < ἀμέλγω	nudus = γυμνός < νυγνός
mulier = σύζυγος < μυλλός	nullis = κανεῖς < ne+ullus = καθ' ὅλον
multus = πολὺς < μάλα	nuntio = ἀγγέλλω < novi + ven(t)o < νεα-βαίνω
mundus = καλλυντικά/κόσμος < μύρτος;	nuo ≤ νεύω
munio = φυλάω < ἀμύνω	nupta < nubō ≤ νύμφη
munus,ia = καθήκοντα < μυνή	nutrio = τρέφω < ἐν-τρέφω
mus-ca = μύγα < μυ-ός = μυῖα	Ob ≤ πρὸς/ἀπό-
mustus = μοῦστος < μεστός	ob-liquus = λοξός < λοκ(ι)σός/λέχριος
mutus = ἄφωνος < μυττός	ob-vius = ἀπέναντι < ob + via
Nae ≤ ναῖ	oc-cidens = δύση/χάσιμο < ob+cado
narrator = ἀφηγητής < *gro-orator < γνωστήρ	ocior = ταχύτερος < ὠκίων = ὠκὺς
nascor/natus = γεννιέμαι < gnatus < γενητός	oculus = μάτι < ὄσσαι < ὀκζε = ὄκκο
nasus/naris = μύτη < ρῖνα = ρὶς	odium = μίσος < ὀδύσσομαι
nates = γλουτοὶ < νῶτα	odor = ὀσμὴ < ὀδμή = ὀδῶ
navis = πλοῖο < ναFός = ναῦς	of-ficium = ἔργο/καθήκον < ops + facio
navo = δραστηρίως < gnavo < γανάFω	oleo = ὄζω < ἄλ(δ)ω
ne(c) /ni/non = μὴ/δεν < νή-, π.χ. νή-δημος	
ne? = ἄραγε/ἔ; < νή(γε)	
necesse-m = ἀναγκαῖο < ne-cedo	

olus/oleris = λάχανο < *holens < χλωρός
 omen = προφητεία < *osmen < οΐωνος
 omnis = ὅλος/κοινός < ὅμος
 onus = φορτίο < ὄνος/ὄνιος
 opacus = σκιερός < ὀπάλλιος
 o-perio = καλύπτω < ob-pareo
 optimus = παχὺς < πιμελής
 opin(i)atus = (ἐχών) γνώμη < ob-pinus < πινυτός
 op-positus = ἀντίθετο < ob-pono
 op(u)s/opera = δύναμη/ἔργο < κόπος/ὄμνη;
 optimus = κάλλιστος, ἰσχυρὸς < ἴφθιμος
 optio,nis = ἐκλογή < εὐκταῖον/ὀπτήρ
 opulens = ἄφθονος < ὀμπνιος
 orator ≤ ρήτωρ < Fράτωρ
 orbis = περιφορὰ < ἐρέφω
 ordino = (δια)τάσσω/τάξι < ὀρθός
 origo = ἀρχέγονος < ὄρνημι
 orno = κοσμῶ < ordino
 oro, oratus = λέγω < ἐρέω
 ortus = ἀνατολή < ὄρθρος
 os, oris = στόμα < oro < ἔρρεσις; < ἐρέω
 os, ossis = ὀστέον
 otium = ὄργια < autius < αὐσιος
 ocis = πρόβατο < οἶς
 Pactum/PAX = συμφωνία < πακτὸν
 pene = σχεδὸν/λίγω < πένης;
 pag(an)us = χωρι(κ)ὸν < pango < πήγνυμι
 palea = ἄχυρο < πά(σσα)λη
 palla = πέπλα
 pallidus = ὠχρὸς < πελιδνός
 palma = ... ≤παλάμα, ἡ
 palpo = ψηλαφῶ < ψαλαφάω
 palus ≤ πά(σσα)λος
 palu-s, dis = ἔλος < ἐλώ-δης
 pando = ἐκτείνω < πετάννυμι
 pango = μπήγω < πηγνύω
 panis = ψωμί < ψωμὸς
 pannus = ὕφασμα < πάνος
 par, is = ὅμοιος/ξέϋγος (ὄργωμα) < φάρος
 pareo = φαίνομαι < φανέω = φαίνω
 pario/parens = γεννῶ/γεννήτωρ < φέρω
 paro = κατασκευάζω < πειράω
 pars, partis = μέρος < φάρσος
 parvus/parcus = μικρός, λίγος < παῖρος
 pas-co.tor ≤ βόσκω < +πατέομαι

passum < patior ≤ πάσχω·ν
 passus = βήμα < βάδος
 patella = λεκάνη < πατάνη
 pateo = φανερώνω/ἐκτείνω < pando
 paulus/paucus = μικρός < parus
 pauper = φτωχός < ἄ-πορος/πενιχρός
 paveo = φοβάμαι < φοβέω
 pavio = ἐδαφίζω/κτυπῶ < παFίω
 pecto = χτενίζω/ξύνω < πεκτέω = πέκω
 peccatus = ἁμάρτημα < Fἀπάτη
 pecus = κτήνη/πρόβ(ι)α(το) < πέκος/πόκος
 pedo = κλάνω < πέρδο·μαι
 pejor = χειρότερο < *πέjor = χειρόν
 pellis = δέρμα/σόλα < πέλημα
 pello, pulsus = ὠθῶ, κρούω ≤ πάλλω/πέλλω
 pelvis = λεκάνη < πήληξ < πλήσσω
 pend(e)o = κρέμιομαι < FaiFω·ρέω
 penetro = εἰσδύω < pen(it)us < *πένος = πόνος
 penis ≤ πέος
 penna = φτερό < *petina < πετεινὰ
 pensio = μίσθωμα/στάθμιση < pendo
 per- ≤ περὶ
 perdo = χάνω/διαφθείρω < per-do ἢ πέρθω
 peregre = ἐξωτερικὸς < per-ager = ἀπὸ ἀγροῦ
 periculum = κίνδυνος < perior ≤ πείρα
 per-sona = πρόσωπ-ον, εἶον < per-sono < ἀντ-ηχω
 pes, pedis = πόδι < πέδος
 peto = ζητῶ/πορεύομαι < πέτομαι
 pilus = τρίχα < πῖλος
 ringo/pictum = ζωγραφῶ/κεντῶ < πικρός
 ringuis = λίπος < πιμελή
 rinso = ξεφλουδίζω < πτίσις
 rinus = πεῦκο < πῖτυ(νο)ς
 rirus = ἀχλάδι < ἄπιον
 piscis ≤ Fῖχθῆς
 pius/pietas = εὐσεβής < ἡ·πιος
 pix, picis = πίσσα < *πιχία < πῖτυς
 placeo = ἀρέσω < ἐπλάκην = ἐκπλήσσω
 placo = κατα·πραῖνω < πραινών
 plaga = πληγή/ΜΕΡΟΣ < πλαγὰ (Δωρ.)/
 ΠΛΑΓ(ι)ΟΣ
 plango = πλήττω < πλάγω = πλάζω
 planta = φυτό < βλαστός
 plantis = ἐπίπεδος < πέλανος ἢ ἀπλώω
 plando ≤ πλαταγέω

plebe(e)s ≤ πληθος ἢ πόλλος = *Fῶλλος*
 pleo, plenus = πληρῶ < πλέως < πίμπλημι
 ploro = κλαίω < fleo ἢ κλαFῶ
 pluit = βρέχει < pluvo < πλέFω
 pluma = χνούδι < *ptilima < πτίλωμα
 plumbum ≤ μόλυβδος < βόλυμ(β)ος
 plus = περισσότερο < πλέως = πλείων
 poculum < *cupro-llum ≤ κύπελλον
 pollen = σκόνη < (παι)πάλη
 polleo = δυναμώνω < πολε(μ)ῶ
 pollutus = μαιρὸς < pro-lutum < λῦμα
 pomum (arbustum) = ὀπωροφόρα <
 *oporimus < ὀπώριμος
 pondus = βάρος < pendeo
 pono/pos(i)tum = θέτω < πύματος/ποστὸς
 pons,tis = γέφυρα (πλοίου) < πάτος/βατὸς
 populus = λαὸς < πόγλος = *Fῶλλος*
 porcus = χοῖρος < πόρκος < περκὸς
 porto/PORTA/portus = φέρω/ΘΥΡΑ/λίμνην <
 φερτὸς/ΠΟΡΟΣ/πορθμὸς
 posideo = κατέχω < potis + sedeo
 pos-sum/possibilis = δύναμαι < potis + sum
 posco/postulatum = αἶτημα < ποθέω;
 post(erus) ≤ *Fῶστερος*/ποστὸς
 potens/potior/potis = ἰσχυρὸς/κύριος <
 poto = πίνω < πότος < ΠΟΤΙΣ
 prae- = πρὸ/ἐμπρὸς < παραι-ὑπὲρ
 prae-ceps = προπέτης/ὀρμητικὸς < caput
 prae-cisio = συντομία/ἀκριβὺς < caedo
 praeda = λεία < prae+hendo
 praemium = βραβεῖο < prae+emo
 praedium = κτήμα < prea+do
 praesens = παρὼν < prae-sum < πάρ-εμι
 praeter = πρὸ < πρότερος
 prandium = γεῦμα < πράμος
 pratum = λιβάδι < πλατὺς
 pravus = διεστραμμένος < βάρβαρος;
 pre(he)ndo = καταλαμβάνω < χανδάνω
 pre-cis/precor = προσευχή < προκαλῶ
 premo/presso ≤ πιέζω
 pretium = τιμὴ < πρატὸς = πράσσω
 primus = πρῶτος < πρόμος
 princep(i)s = προεστὸς < primus+capio
 prior ≤ *pritor ≤ πρότερον
 priv-us = ἰδιωτικὸς/στερῶ < λείβω;
 pro-bo = (εἰ)δοκιμῶ < beo < προπένω

pro-digo ≤ pro+ago ≤ προ-άγω
 pro-hibeo < habeo = ἀπαγορεύω < ἀπ-έχω
 prom-otus = ἐξαίρω/φανερὸς < pro-emo
 proper = πλησίον/σχεδὸν < πρόπερ
 properius = ἐξαίρετος < περῶδης
 prosa(oratio) = ἔμπειρος (λόγος) < φραδῆς
 protextio = προοστασία < στέγαση < tego
 proximus = ἐγγύτατος < προκειμένος
 prudens = φρόνιμος < pro-video
 prun-a,um = κάρβουννο/δαμάσκηνο <
 πυρὴν(η)
 pu(b)er = ἔφηβος/παιδὶ < παῦς = παFis
 publicus = δημόσιος < popul-icus
 pudeo = ντρέπομαι < Fαιδ-έω
 pulher = ὠραῖος < *pulcios < ποικίλος
 pullus = γκριζὸς/νεογνὸς < πελλὸς/πῶλος
 pulpa = ψίχα < πολφὸς
 pulso = πάλω/κρούω < πλησσω
 pumex = κίσσηρις < πομφὸς/σομφὸς
 punctum = τσίμπημα < ποιικιλτὸς
 pur < (gat)us = καθαρὸς < πυρὸς = ἐξαγν.
 put(e)o/pus = βρωμάω < πυδὸς < πύθω
 Quadratus < quadr-angulus ≤ τετράγωνος
 quae-ro,sto = ζητῶ < *Fέρομαι*
 quali-s,tas = (κά)ποιος/ποιότης < πηλίκος
 [κοῖος
 quantus = πόσος < κόσος
 quando = πότε < ότε
 quartus ≤ τέταρτος
 quat-io, ere = σεῖω < καρκαίρω
 quer(er)o = μέφομαι < κολφὸς
 que ≤ καὶ
 qui(s)? = ποιός/κάποιος < χοπεῖ/τὶς
 quie-s,tus = ἥσυχος < ἔκηλος
 quo? = ποῦ; < ποῖ;
 quot(us)? = πόσος; ≤ ποσοστὸς
 Rabies = λύσσα < λάβρος
 radius = ἀκτῖνα ≤ ράβδος
 radix = ρίζα < ράδιξ < ριδja
 rado = ξύνω < γρά(ν)ω
 ramus = κλαδὶ < ἔρετιδος
 rap-ax,idus ≤ ἄρπαξ/ταχὺς
 rapum = γογγύλι < ράπυς = ραφανὶς
 rarus = σπάνιος ≤ ἀραιὸς
 ratio < REOR = λόγος, λογαριασμὸς < ρητὸς
 rancus = βραχνὸς < βράγχος

re-cens = πρόσφατος/ἀναθεωρῶ < re-cerno
rectus < rego = εὐθύς, ὀρθὸς/κυβερνῶ <

ὀρέγω

re-latus ≤ retfero

renes ≤ νεφρὸς < *neros

reor = λογίζομαι < ἐρέω

repens = ξαφνικὸς < ρέπειν

repo/reptilis ≤ ἔρπω, ἐρπετὸν

res, rei = πρᾶγμα < *hres < χρῆμα

ret-e, is = δίχτυ < re-tine-o

retro = πρὶν/πίσω < *reteron < πρότερον

rideo, risus = γελῶ < κρίζω

rigor ≤ ρῖγος/τραχὺς

rima ≤ ρῆγμα

ripa = ὄχθη < rīvus < ρύFαξ

ritus = θεσμὸς/συμφωνημένο < ρητὸν

rixa ≤ ἔριδα

robus(-tus) = Ρώμη < δρυFὸς = δρυς

rogo = ἐρωτῶ < rego

Roma < Δωρ. ρώμα > ρώμη → Rom-ulul

ros ≤ δρόσ-ος

rota ≤ τροχία → *troha

ruber, rubra = κόκκινο < ἐρυθρὰ

(e)ructo = ρεύομαι < ἐρυγή

rudis = ἀκατέργαστος < ἀγριό-της

ruga ≤ φυτίς

rumor/rugio = θόρυβος < ὠρύομαι

rumpo/runco ≤ ρηγνύω/ὀρύχω

ruo = καταρρέω < ρύω, ὀρυσίω

rus, ruris ≤ ἀγρὸς < (α)-ρούρ-ης, α

Sabulus = ἄμμος < ψάμαθος

sac-er, ra = ἱερὸς < Fᾶκρος

saepe = πολλάκις < σάφα = συχνὰ

saevus = ἄγριος/βίαιος < σοβαρὸς

sagitta = βέλος/ὀξύτητα < (σ)ἄκανθα < ἀκίς

sal(is) = ἀλάτι < (σ)ἄλας

sali-oto = πηδῶ < (σ)ἄλλομαι

saliva = σάλιο < σίFαλον

sal(v)us = σῶος/χαῖρε < σάFος

sanctus = ἄγνὸς < (σ)ἄγνὸς

sangui-s, nis = αἷμα ≤ σάματ-ινος

sanus = ὑγιής, σῶος = salus

sapiens = σοφὸς < σαφής/Fᾶπτω

satel-lis, itis = ἀκόλουθος < (σ)ἐταῖρος

satis = ἀρκετὰ < (σ)ἄδην ἢ ἄλις

sauci-o, atum ≤ σκάπτω

scando = ἀνεβαίνω/πηδῶ < σκάρτης

scapulae = ὠμοπλάτες < σκαπ(ε)τὸς

scel(est)us = ἀνόσιος/διεστραμμένος <

σκαλιὸς

scientia < scio = γνωρίζω < ἀσκέω

scindo/scissor ≤ σχίζω

scortus = δέσμα < corium < χόριον

scribo = γράφω < σκάριφος

scrofa = γουρούνα < γρομφάς

scrupus = πέτρα < σκῦρος

sculp(t)o = γλύφω < σκάλω < σκάλλω

scurra = ἀστεῖος < σκώπτης

scutum = ἀσπίς < σκῦτος

sebum/SAPo = ξύγι/σάπων < πάσσον

secretus = ἀπόκρυφος < se+cerno = sine

seco/sectio = κόβω < *ceseō < κεάζω

sec(u)lum = αἰὼν/γενεὰ < *ceclum < κύκλος

secundus = δεύτερος

se-curus = σίγουρος < se+cura ἢ (σ)ἔκρηλος

secus = εἰδάλλω < sequor = ἐπομένως

sed = ἀλλὰ < seti < εἰσέτι

sed(e)o = κάθομαι < (σ)-ἔξομαι < *σέδεϊω

segmen = τεμάχιο < seco

segnis ≤ (σ)ὀκνὸς

sel-la ≤ sed-ula < (σ)ἐδῶλιον < Fῆδος

semel = ἅπαξ < (σ)-ἐνὸς = εἷς

semi- = ἡμι- < (σ)ἡμι- Fημι

semino/semen, tis = σπείρω < σπέρμα-τος

semper = πάντα < semel +

senix = γέρος < Fῆνος

sensus = αἰσθησις < senti(t)o < Fαισθητὸς

sentis = βάτος < ξέστης

se-paro = ἀπὸ-χωρίζω < +paro

sepelio = θάβω < σπέλλω = στέλλω/σάπτω

(Δωρ.)

sepes = περιβόλος <

septem ≤ (σ)ἐπτά

sequor = ἀκολουθῶ < (σ)-ἔπομαι

serenus = ἡρεμος < *seremos < (σ)ἡρεμος <

ἱράνα (Δ.)

series ≤ σειρὰ < Fείρω

sermo = διάλογος < (σ)ἐρμηγεία

serius < SEVERUS ≤ σοβαρὸς

sero = σπείρω/φυτεύω < semino

sero, sertus = συνάπτω < ;

serpo, ens ≤ (σ)ἐρπετὸν

serra = **πριόνι** < *serna < (σ)ρίνη
 serum ≤ (σ)όρως
 serus, sera (nocte) = **βράδυ** < (σ)έσπερα
 (νυκτός)

serv-o, us = **σώζω/δοῦλος** < εἴρερος < *FérFeros*

s(a)eta ≤ **χαίτη**

sexus = **φύλο (ἄλλο)** < secus

si = **ἄν** < εἰ

sic(ce) = **ἔτσι** < εἰ καὶ

sibilo = **σφυρίζω** < **συρίζω/σίζω**

siccus = **ξηρός** < *sicicus < **ξηρικός**

sicilis = **δρεπάνι** < **σκαλίζ**

sica = **λόγχη, μάχαιρα** < **σιγύνης**

sidus = **ἄστρο** < (σ)εἶδος

signum, sigillum ≤ **σημεῖον** → **σφραγίς**

sileo ≤ **σιωπάω**

silex = = **calx** < **χάλιξ**

silva = **δάσος** < (σ)ύλαία = **ῥη**

similis, ul = **ὅμοιος** < (σ)όμαλός

simplus ≤ (σ)άπλοῦς

simultas ≤ (σ)ἑμιλλα

sincerus = **ἐλικρινής** ≤ **ἀκέραιος**

sine-se- = **χωρίς** < ἄνις = ἄνευ

singuli = **μόνον ἑνός** < sine + alius

sinister = **δυστυχής** + ≤ **ἀριστερός**

sino = **ἐπιτρέπω** < *Feájw* = **ἔάω**

sinus = **κόλπος, κοῖλος** < **σιμός**

(si)sto, stiti, statum = **στήνω, στέκομαι** <

Fίστη(μ), στήθι!, στατὸν

sitis = **δίψα** < *tisis < **δίψα**

situs = **κείμενος/τόπος** < *Fῆδος*

si-ve ≤ **εἴτε**

sobrinus = **ἀνηψιός** < **sonor(inus)**

sobrius = **ἐγκρατής/α-μέθυστος** < se-ebrius

socius = **κοινωνός** < sequor

sodalis = **σύντροφος** < (σ)ἑταῖρος

sol, is = **ἥλιος** < *Fῆλιος*

solea, um = **παπούτσι/ἔδαφος** < **σάνδαλον** <

Fῆδος

solemni ≤ solus anni < **ἐτήσια (ἐορτή)**

solidus = **στερεὸν/ἔδαφος** < *Fῆδος*

solli-cita = **ταράσσω, μερμινῶ** < **sollus cieo**

sollus = **ὄλος** < *Fῶλος*

solus = **μόνος** < singulus

solvo = **ἀπολύω** < se luo ≤ **λύω**

somnus = **ὕπνος** < *suornos < *Fῦπνος*

sono = **ἡχῶ** < **δονῶ**

son-s, tis = **ὑπ-αίτιος** < esse < ; ὄντος, ἔτεδς

sorbeo ≤ (σ)ρόφέω

sord-es, idus = **ρύπος** < **συρφετός**

soror = **ἀδελφή** < (σ)ῆορ

sor, dis = **λαχνός** < ὄστρ(ε)ον

sosp-es, itis = **σῶος** < *σωFωστὸς*

spargo ≤ **σπείρω**

spatium = **χώρος** < **σπάδιον** = **στάδιον**

spec-io, to = **σκοπεύω, παρατηρῶ** < **σκοπέω**

spermo = **χωρίζω** < **σπαίρω**

spero/spes = **ἐλπίζω** < **ἐλπαίρω**

spica/spina = **στάχυ** < **στίγμα**

spiro = **πνέω** < **ἁσπαίρω**

spissus = **πυκνός** < **σπιδνός**

splen-deo = **λάμπω** < **σπληδός**

spolio = **γυμνῶ** ≤ **σκυλεύω**

sponda = **ταινία** < ἄμπυξ

spon-deo, sus = **ἐγγινῶμαι** < **σπονδή**

spontaneus = **αὐθόρμητος** < **σπεύδω**

spru(t)o ≤ **πτύω**

spurcus = **ρυπαρός**

squal(id)us = **ξερός, τραχὺς** < **σκληρ-ός, ωμα**

→ **squama** = **λέπι**

stagnum = **ἔλος** < **στάσιμον**

statuo/stabilis = **στήνω** ≤ **σταθερός** < (si)sto

stella = **ἄστρο** < **ἀστέρ-α**

sterilis ≤ **στεῖρος**

sterno/stramen = **στρώ-νω, μα** < **στόρννμι**

stimulus/stingno = **κεντρί, μελανιάζω** < **στίζω**

stipo = **στοιβάζω** < **στειβω**

strenuus = **δραστικός** < **στρηνής**

strideo = **τρίζω** < **στρίγγω**

stringo = **σφίγγω** < **στράγγω**

studeo = **σπουδάζω** < **σπουδάω**

stupeo = **θαμπώνω** < **τύπτω**

suadeo = **πείθω** <

suaves, suavis = **γλυκός** < *Fῆδδς*

sua-deo, sua-sio-nis = **πείθω** < **πείσις/**

συσταίνειν

sub-, suff, summ, supp ≤ ὑπὸ < **σπ(ο)**

sucus = **χυμός** < (σ)όπος

sudor ≤ (σ)ίδρως < *Fῦδωρ*

sui = **αὐτοῦ** ≤ σFῆ = σῆ ≈ σφῆ

sulcus = **αὐλάκι** ≤ (σ)όλκός

sulphur = **θείαφι** < sol + **πῦρ**

sum, est, fui, esse = είμαι < ἐσμί, ἐστί
 summa < sup-mus = σύνολο < φύω, ἔσσεσθαι
 suo = ράβω <
 super(us) = ἄνωθεν < (σ)ὑπέρ
 supinus = ὑπίτιος
 sur(i)dus = κουφός < ψίθυρος
 sus = χοῖρος < σῦς
 suus = δικός σου < ἐός < σεFός
 Tabeo ≤ τήκω
 taberna = ταβέρνα/τραπέζι < ΘΑΛΙΑ
 taceo = σιωπῶ ≤ ἀκέω
 taedium = ἀηδία < τενθεία
 talis = τέτοιος < τηλίκος
 talus ≤ ἀστράγαλος ≤ *stagalus
 tango, tactus = ἅπτομαι < θίγω
 tan-tus/tam-en = τόσος/ὅμως < τοσόνδε
 tardus < bardus ≤ βραδύς
 tego, tectum = καλύπτω < στέγω
 telum = βέλος < tentum < τεντώω
 temere = τυχαῖα < τυχηρός
 temno = περιφρονῶ < τέμνω = διαχωρίζομαι
 temo, nis = τιμόνι < tendo ἢ ρυμῶς;
 tempero = ρυθμίζω, μετριάζω < temp-us, ora
 temp-lum = ναός < τέμενος < τέμνω
 temp-us = (τιμῆμα) χρόνου/ἐποχή <
 temp(h)ora < τέμνω ὥρα
 tempus = κρόταφος < temn-ορός < τέμνω
 ὥπδς
 tendo/teneo = ἐκτείνω/κρατῶ < τείνω
 tenebrae = σκότη < τενάγη
 tener = ἀπαλό, τρυφερός ≤ τέρην
 tenuis = λεπτός < teneo < τανὺς = τυννός
 tepeo = φλέγομαι < *telpeo < θάλλω
 terebra = τρυπάνι < τέρετρον
 tergus = νῶτα, δορὰ < (σ)-τέρφος
 tero, trivi ≤ τρίβω
 terra = γῆ < Fέρα ≤ ἄρουρα → terera
 terreo = φοβίζω
 testa = κέραμος/ξηρωμένος < tost = torreo
 testis = μάρτυς < ter-tius = τρίτος ὡς μ.
 teter = ἄσχημος/αἰσχρὸς < taedius
 tetricus = σκυθρωπὸς < σκυθρὸς → teter
 texo = ὑφαίνω/κατασκευάζω < τεύχω
 tibia = κνήμη/αὐλὸς < tuba < σίφων
 timeo = φοβοῦμαι < δειμαί(ν)ω
 tingo = βάφω < τέγγω

tiro, nis = ἀρχάριος < tener < τέρην
 titillo ≤ γαργαλίζω < *tir-tililo
 tolerans/tollo = ἀνεκτικὸς/ἐξ-αἴρω <
 τολμ-ηρός
 to-ndeo = κουρά, ροκανίζω < τέन्दω
 tono = κραυγάζω < τονό-ω
 tornus · Torqueo ≤ τόρνος
 torpidus = ναρκώδης/ἀσθενής < τέρυς
 torreo, tostus = ψήνω < τέρσομαι
 torus = ὄγκος < *tolus < τύλος
 totus = ὅλος < τοῦτο
 trab(e)s = δοκὸς < τραπήξ
 tracto/traho = τραβῶ < τρέχω/ταυρέω
 tra-ditio = διδασχὴ < tra(ns)-do < δια-δίδω
 trans/terminus = πέρα/διά+τέρμα < τέρμα
 tremendus/tremo ≤ τρομερός/τρέμω
 tribus = φυλὴ < τριττὺς
 tricae = φλυαρίες < τρητὺς
 tristis = κατηφής < τραχὺς/δρομὺς
 tri-vius ≤ τρι-ὁδὸς
 trado, trusi = ὠθῶ < τρώω, τρώσω
 trulla = κουτάλα < τρυλήις < τρώω
 tuber = οἰδημα < τύμβος
 tum = τότε < τότε
 tu(m)eo = ὀγκοῦμαι < ταῦς/τύλη
 turba = θόρυβος ≤ θόρυβος/τύρβη
 turris = πύργος < τύρρις, τύρσις
 Uber = μαστὸς < οὔθαρο
 ubi = ποῦ; < ὅπυι
 ullus = κάποιος < unus
 ulter = ἔσχατος < ollus
 ultor = ἐκδικητὴς < ἀλάστωρ
 ululo ≤ ὀλολύζω
 umbo ≤ ὀμφαλὸς/ἄμβη
 umbra = σκιά < ὀμβρος
 umerus ≤ ὄμος
 uncus ≤ ὄγκος/ἀγκύλος
 unda = κῦμα < ὕδωρ
 unde ≤ ὅθεν
 ungo = ἀλείφω < ἀβρὸς
 unguis ≤ ὄνυξ
 unitas = μονὰς ≤ ἐνότης → unus
 ub(i)s = πόλις < orbis = ἐρέφω
 urceus = χύτρα < ὕρχη
 urgeo = πιέζω < ὀργή
 uro, ussi = καψαλίζω < εὔ(σ)ω

ut(i) = ὅπως, καθὼς < ὥσι
 uter ≤ ἕτερος + ὕστερ-ος
 utor, usus/utulus = χρῶμαι/χρήσις < οἶτος
 uva = σταφύλι < ὅα-ὅFa
 uxor = σύζυγος < ὅFaρ
 Vacca = ἀγελάδα < Δωρ. βῶκα = βῶκος
 vaco = κενό-ω < βαFδς = βαιδς
 vado = βαδίζω < βάδος = βαίνω
 vafer = πανοῦργος < Fύφαντήρ < ὕφῃ
 vagina = κέλυφος/κόλπος < vago
 vago = περιπλανῶμαι < βάσκω
 valens/validus = ὑγιής < εὖρωστος
 valeo ≤ ἄλδομαι → *ve-lodos
 vallis = κοιλάς < Fἄλις
 vallus = pallus = πάσσαλος <
 vapor = ἀτμός < *valpro < θάλπος
 varius = ποικίλος < βαλιδς
 vas-(a) = ἀγγεῖα/σκεύη πορείας < βάδος
 vastus = ἀπέραντος/κενὸς < vaco
 vatis = μάντης < φάτης
 ve = εἶτε/ἤ...μὴ < ἡ/ἤFέ...μὴ
 vege(t)o = ἐγείρω/ζωογονῶ < ἐγείρω/augeo
 veho/vectio = μεταφέρω/ὄχημα < Fόχος
 vellus = μάλλινος < Fόλνος = οὖλος
 vel-o,im = καλύπτω/πανί < telum
 vena = φλέβα < venio < veho/via
 veneno = φαρμακῶνος < ve(me)mo <
 Φεμέομαι
 venia/venera/venus ≤ Venus < εὐνοία → εὐχή
 venio = ἔρχομαι < βάνω = βαίνω
 venor = κυνηγῶ < Fίεμαι
 venter,is = κοιλία < γασ-τέ-ρος
 ventus = ἄνεμος < αFήτης → αὐτμή
 venum = πώλησις < ὦνος
 ver = ἄνοιξη < Fῶνος
 verbum = λόγος, λέξις < Fῆρ = ἔαρ
 vereor = σέβομαι < Fόράω
 vermis = σκουλίχι < Fόόμος
 verro, versum = σκουπίζω < σαίρω
 verso, verto = στρέφω < τρέπω → *trevo
 verus/veru = (δόρυ) ἀληθής, σπουδαῖος <
 βαρὺς
 vestigium = ἵχνος < στείχω
 vestis = φόρεμα < Fεσθής
 veto = ἀπαγορεύω < ἐτώσιος → ετὸς

vetuis = παλαιὸς < Fῆτος
 vexo,VIA = σείω, ὀδὸς < veho
 vibro = πάλλω < Fρίπτω/κραδέω
 vic(in)us = χωριὸν/γείτων < Foικ(εῖ)ος
 victima = θῦμα < vinco
 vicis = ἐναλλαγὴ < εἶκω, ἔοικα
 video = βλέπω < Fιδ(έ)ω
 viduus = χήρος < ηFίθεος
 vigeo/vigor = ἀκμή < βίFω < σφρίγος
 vili(ta)s ≤ φανλότης
 villa = ἔπανις < vcula < vicus
 vincio/vieo = δένω/λυνγίζω < Fίτυς
 vincio/victor = νικῶ < νικάFω
 vindex = προστάτης, ἀμυντήρ < νικάτωρ
 vinum ≤ Foῖνος
 vireus, viridis = θαλερός, χλωρὸς < vir
 vir,ilis/vis = ἄνδρας,εῖος < βριαρὸς < BIA <
 Fις
 virga = ράβδος < *ravgia < ραβδία
 virg-o, inis = παρθένος < virilis
 virus = μύξα, δηλητήριον < Fιδς
 viscum ≤ ἰζὸς
 vis(it)o = ἐπισκέπτης < video
 vita = ζωὴ < βιοτὰ = βίος
 vitium = ἐλάττωμα < Faίτιον
 vitrum = γυαλί < Fυαλώδης/ύδρηρὸς
 vivo = ζῶ < βιῶ
 vix = μόλις < vicis
 volo = πετῶ τρέχω < βάλλω
 volo, vele, voluntas = θέλ-ω, ησις < βούλομαι
 volupe = εὐχαρίστως < Fέλπις
 volvo = τυλίγω < Fελύ(σσ)ω
 vom-o, itio ≤ Fέμέω/έμετὸς
 voro = καταπίνω < βόρος = βορὰ
 noveo = εὐχόμαι < Fe(ῦ)χομαι
 vox, vocis = ὁμιλία < βάξις
 vulgus = volgus = ὄχλος < *voglos < Fῶχλος
 vulnus = πληγὴ < *vulna/Fοὕλη
 vultus = πρόσωπο/βλέμμα < *vlotos < βλεπτὸς
 vulva = μήτρα < δελφὺς

Κωστῆς Καμιράντζος
 Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

ΔΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ελευταία όλα τα πληροφοριακά μέσα, εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο, χρησιμοποιούν κατά κόρον στην Έλληνική αλλά περισσότερο στην Αγγλική Γλώσσα αναφορές στη Δύση και το Δυτικό Πολιτισμό –the West and the Western Civilization– με έναν πολύ χαλαρό τρόπο, και ο καθένας φαίνεται, ότι έννοει ό,τι θέλει με τους όρους αυτούς. Μπορείτε να κάνετε μία πολύ μικρή προσωπική έρευνα για του λόγου το αληθές –και θα διαπιστώσετε, πώς ο κάθε ένας συνομιλητής σας έννοει άλλα πράγματα, όταν αναφέρεται στη Δύση. Ποιά όμως είναι η Δύση, και τί εννοούμε, όταν λέμε Δυτικός Πολιτισμός; Από ποῦ ἀρχίζει και μέχρι ποῦ φτάνει;

Στην Αυστραλία βρισκόμαστε στην ανατολή, αλλά λέμε ότι ανήκουμε στη Δύση. Οί Ευρωπαίοι, όταν λένε Δύση, βάζουν και την Ελλάδα μέσα ή αρχίζουν από τη Ρώμη και πιδ δυτικά;

Φαίνεται, ότι όλοι μας έχουμε ένα συγκεκριμένο ή μάλλον ένα συγκεκριμένο όρισμό ως προς το τί εννοούμε, όταν λέμε Δυτικός Πολιτισμός ή απλώς Δύση. Η λέξη όρισμός –το λέει ή ίδια– σημαίνει βάζω όρια στο τί εννοώ, προσδιορίζω τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, διατυπώνω με σαφήνεια το χώρο που περιλαμβάνει ή λέξη, το νόημα και την έννοια, ώστε να μην το συγχέω με κάτι άλλο. Τί εννοούμε με τη λέξη «Δύση»; Φαίνεται εδώ όμως, ότι ή ασάφεια είναι τέτοια, που ο καθένας βλέπει ό,τι θέλει και όπως το θέλει στη λέξη Δύση, και δεν είναι καθόλου αυτονόητη ή σημασία της εξ όρισμοῦ.

ΠΟΛΛΕΣ ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ιστεύουμε, ότι ο τρόπος της ζωής μας είναι δυτικός, ανήκουμε στη Δύση, έχουμε δυτικές παραδόσεις, μιλάμε για δημοκρατική Δύση. Άμέσως όμως έρχονται άπανωτὲς οί ἐρωτήσεις: Είναι ο Χριστιανισμός –μια ανατολική θρησκεία– έκφραστής της Δύσης; Στην Αυστραλία δεν αφήνουμε να πατήσει ούτε ένας «άναζητητής ασύλου» (asylum seeker). Είναι αυτό δυτική νοοτροπία; Στην Ελλάδα και την Ευρώπη, που τους περιμαεύουν από ανθρωπιά, πρόκειται για δυτική αντίληψη; Τὸ Ἀφγανιστάν και τὸ Ἰράκ, που έκαναν δημοκρατικές εκλογές, ανήκουν τώρα στη Δύση; Είναι δυτικό κράτος τὸ Ἰσραήλ; Οί μουσουλμάνοι που ζουν στην Αυστραλία ή στην Ευρώπη είναι δυτικοί; Τὰ πρώην κομμουνιστικά κράτη της Ευρώπης ανήκουν τώρα στη Δύση; Οί δικτατορίες, που γεννήθηκαν στην Ευρώπη, είναι ▶

χαρακτηριστικά της Δύσης; Έχουμε τη Δυτική Εκκλησία (την Καθολική) και η Ελλάδα ανήκει στην Ανατολική Εκκλησία (την Ορθόδοξη). Τότε η Ελλάδα δεν ανήκει στη Δύση. Είναι όμως αυτό σωστό; Αν ναι, τότε η Ελλάδα αλληθωρίζει προς τὸν δυτικὸ τρόπο ζωῆς. Τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου κ.λπ. εἶναι ἀποκλειστικά χαρακτηριστικά της Δύσης; Σὲ ποιὰ γλῶσσα βασίζεται ὁ Δυτικὸς Πολιτισμός;

ΠΟΛΥ ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΟΡΟΙ

Ἴναι ἀλήθεια, ὅτι οἱ δύο τοῦτοι ὅροι, Δύση καὶ Δυτικὸς Πολιτισμός, χρησιμοποιοῦνται πάρα πολὺ ἀπὸ τοὺς πολιτικούς μας, τοὺς σχολιαστὲς καὶ κάθε εἶδους διανοούμεενους καὶ σημαίνουν ὅτι αὐτοὶ θέλουν νὰ ἐννοοῦν. Οἱ ὅροι τοῦτοι παραμένουν ἄκρως χαλαροί, εἶναι ὅμως πολὺ ἀγαπητοί, ὥστε νὰ τοὺς χρησιμοποιοῦμε ὅπως θέλουμε, χωρὶς νὰ προσδιορίζουμε ἀκριβῶς, μέχρι ποῦ φτάνουμε. Μετὰ τὴν ἀνάγνωση τοῦ ἄρθρου τούτου –σήμερα κιόλας– θὰ ἀκούσετε καὶ θὰ διαβάσετε πολλὲς φορὲς γιὰ τὴ Δύση καὶ τὸ Δυτικὸ Πολιτισμό.

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Παλιότερα Δύση ἦταν ἓνα συλλογικὸ ὄνομα, ποὺ δίναμε στὴ δυτικὴ Εὐρώπη καὶ κατ' ἐπέκταση στὸ δυτικὸ ἡμισφαίριο, ὅπου μπορούσαμε νὰ συμπεριλάβουμε καὶ τὴν Ἀμερικὴ (ΗΠΑ). Μετὰ τὸν Δεύτερο Παγκόσμιον Πόλεμον καὶ εἰδικὰ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ψυχροῦ Πολέμου σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ὅρο Δύση εἶχαμε τὰ κομμουνιστικά κράτη τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης καὶ ὅλη τὴν Ἀσία, τὰ ὁποῖα ὠνομάσαμε Ἀνατολή. Κατὰ κάποιο τρόπο ἀκολουθήσαμε τὴ διαίρεση τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, τὸ ὁποῖο εἶχε ὀνομαστῇ Ἀνατολικό, μὲ πρωτεύουσα τὴν Κωνσταντινούπολη, καὶ Δυτικὸ Ρωμαϊκὸ Κράτος, μὲ πρωτεύουσα τὴ Ρώμη. Γιὰ τοὺς Ρωμαίους ὅμως Δύση ἦταν τὰ δυτικώτερα ἀπ' αὐτοὺς κράτη τῆς Εὐρώπης. Γιὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες, οἱ ὧρες ποὺ βρισκόνταν δυτικὰ τῆς Ελλάδας, ὠνομάζονταν Ἑσπερία. Ὀνομάστηκαν ἔτσι ἀπὸ τὸ ἀστὲρι Ἑσπερος (μὲ δασεῖα) καὶ οἱ Λατῖνοι τὸν Ἑσπερο τὸν ὠνόμασαν Vesper. Τὸ ἀστὲρι αὐτὸ φαίνεται μόλις σκοτεινιάσῃ, αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε ἐπίσης Ἀποσπερίτη, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν πλανήτη Ἀφροδίτη. Ἀπὸ τὸν Ἑσπερο προήλθε καὶ τὸ λατινικὸ Venus, τὸ ὄνομα τῆς Ἀφροδίτης. Στὰ Ἑλληνικά σήμερα ἀπὸ τὸν Ἑσπερο ἔχουμε τὴν ἑσπέρα, τὸν ἑσπερινὸ καὶ φυσικὰ τὸν χαιρετισμὸ καλησπέρα. Ἐδῶ βλέπουμε, ὅτι οἱ Λατῖνοι τὴ δασεῖα τὴν κάνανε V, καὶ ἔγινε τὸ Vesper, καὶ οἱ Ἀγγλοὶ βάλανε στὴ θέση τῆς δασείας τὸ W, κι ἔγινε τὸ περίφημο West.

Ένα μεγάλο μέρος της σημερινής ελληνικής κοινωνίας βρίσκεται «στα βάθη της Ανατολής». Στην φωτογραφία εικονίζεται μητροπολίτης, που μεταφέρει τεμάχια πτώματος (λείψανα αγίου), αντικείμενα λατρείας εκ μέρους σημαντικής μερίδας των κατοίκων της Ελλάδας, που τους αποδίδουν επί πλέον και θεραπευτικές ιδιότητες. Όλα αυτά στη χώρα των φιλοσόφων, των ενισχυμένων, των ποιητών, στη χώρα του Όρθου Λόγου, που γέννησε τον Πολιτισμό.

ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ-ΔΥΣΗΣ

Ελλάδα μας βρίσκεται στα όρια της Ανατολής και Δύσης. Το δίλημά μας είναι: Ποῦ ἀνήκουμε; Ἡ Δυτική Εὐρώπη με βάση τὸν Ρωμαϊκὸ Πολιτισμό, ὁ ὁποῖος χτίστηκε ἀκριβῶς ἐπάνω στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό, ἐξελίχτηκε ὡς Δυτικὸς Πολιτισμός. Αὐτὸ ἀκριβῶς μᾶς τὸ πιστοποιεῖ ὁ Λατίνος Ὁράτιος στὶς «Ἐπιστολές» (2.1.156): «Ἡ νικημένη Ἑλλάδα νίκησε τὸν ἄγριο νικητὴ καὶ ἔφερε τὶς μουσες μέσα στὸ ἀγροῖκο Λάτιο.» Ἡ ὁμολογία αὐτὴ τοῦ Ρωμαίου ποιητῆ, ὅτι ἡ νικημένη Ἑλλάδα ἐκπολίτισε τὸ Λάτιο, βάζει ὡς βάση τοῦ Ρωμαϊκοῦ Πολιτισμοῦ τὴν ἐλεύθερη Ἑλληνικὴ Σκέψη. Γιὰ μᾶς, αὐτὸ ποὺ λέμε Δύση καὶ Δυτικὸς Πολιτισμός, εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός. Ὁ Ἑλληνικὸς Ὁρθὸς Λόγος μεταφνεύτηκε αὐτοῦσιος στὴ Ρώμη μετὰ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀποτελεῖ τὴν βάση τῆς λεγόμενης Δυτικῆς Σκέψης καὶ αὐτὸς ἐπανεισάγεται μετὰ τὴν Ἀναγέννηση ἀπὸ τὸν 12ο ἕως καὶ 15ο αἰῶνα ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερα.

Στὴν Ἑλλάδα ὅμως ἔχουμε ἓνα σοβαρὸ πρόβλημα: Ἔχουμε χάσει μία ὁλόκληρη ἐξέλιξη. Ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη ὅμως πέρασε –ἂς ποῦμε– μετὰ ὁμαλὴ ἐξέλιξη ἀπὸ τὸ Μεσαίωνα στὴν Ἀναγέννηση. Ἐδῶ Ἀναγέννηση σημαίνει –ὅπως τὸ λέει

ἡ λέξι- ἀναγεννιέται ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός. Τί ἀναγεννήθηκε στὴν Εὐρώπη μετὰ τὸ σκοτεινὸ Μεσαίωνα; Ἡ ἀπάντησις εἶναι, ὅτι ἀναγεννήθηκαν ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ: οἱ Ἐπιστῆμες, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Λογική, ἡ Πολιτική, ἡ Δημοκρατία, ὁ Διάλογος, τὸ Θέατρο, ὁ Ἀθλητισμός κ.λπ., ἥτοι ὅ,τι εἶχε πρωτογεννηθῇ στὴν Ἑλλάδα. Αὐτὸν τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ ἀσπάστηκε καὶ ἔκανε κτῆμα τῆς ἡ Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς. Μετὰ τὸν 4ο αἰῶνα ὅμως καὶ τὸν ἐκχριστιανισμὸ τῆς αὐτοκρατορίας ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἐκτοπίστηκε, καὶ σταμάτησε ἀπότομα ἡ παραγωγὴ πολιτισμοῦ. Τὰ ἐπόμενα χίλια χρόνια ἀκολούθησε ὁ μαῦρος Μεσαίωνας. Αὐτὸ λέει ἡ Ἱστορία.

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ἀναβίωσις τοῦ παραμερισμένου καὶ στὴν οὐσίᾳ δολοφονημένου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ μὲ ὅλα τὰ παραπάνω στοιχεῖα ἀποτελέσει μία σημαντικὴ ἀνακάλυψις γιὰ τὴν Εὐρώπην, καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι ἀποφάσισαν νὰ ἀναγεννήσουν (νὰ γεννήσουν καὶ πάλι) τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, καὶ ἡ περίοδος τούτῃ ὠνομάστηκε Ἀναγέννησις. Μετὰ τὴν Ἀναγέννησις ἡ Εὐρώπη πέρασε αἰσίως στὴ Μεταρρύθμισις, στὸ Διαφωτισμὸ, τὴν βιομηχανικὴ ἐπανάστασις καὶ ἔφτασε στὴ σημερινὴ τεχνολογικὴ ἐπανάστασις. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εὐρωπαϊκῆς αὐτῆς ἐξέλιξης ἡ Ἑλλάδα δυστυχῶς ἦταν σκλαβωμένη. Γίναμε κράτος μόνον τὸ 1832 καὶ ἀρχίσαμε ἀπὸ τὸ ΜΗΔΕΝ. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ ἰδιαίτερα προβλήματα μας καὶ φαίνεται σὲ κάθε πτυχὴ τῆς ζωῆς μας.

ΠΟΥ ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ;

εὐρωπαϊκὴ Δύσις καὶ ὁ Δυτικὸς Πολιτισμὸς μὲ βάση τὴν ἐλευθέρην Ἑλληνικὴν Σκέψιν καὶ τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Πολιτισμὸν δημιουργήσας τὶς προϋποθέσεις τῆς σημερινῆς πραγματικότητος, ἐνδὸς ἀναγεννημένου πολιτισμοῦ, ποὺ ἔχει τὴ σφραγίδα τῆς Ἑλληνικότητος. Αὐτὸ τὸ στοιχεῖο δυστυχῶς δὲν ἀναγνωρίζεται πλατιὰ ἀπὸ ὅλους στὴ Δύσιν. Ὅταν οἱ περισσότεροι δυτικοὶ ψάχνουν γιὰ τὶς ρίζες τους, δὲν σκάβουν πρὸ πέρα ἀπὸ τὴ Ρώμην, καὶ αὐτὸ εἶναι ἓνα σοβαρὸ πρόβλημα, καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὁ ὅρος Δύσις καὶ Δυτικὸς Πολιτισμὸς -κάτω ἀπὸ αὐτὰς τὶς συνθήκας- εἶναι ἐλλιπής.

Τὸ πρόβλημα ὅμως σήμερον εἶναι, ὅτι ὁ καθένας φορτώνει στὴ Δύσιν καὶ στὸ Δυτικὸν Πολιτισμὸν ὅ,τι τὸν συμφέρει, καὶ γι' αὐτὸ οἱ δύο ὅροι ὑποφέρουν αἰσθητὰ καὶ προκαλοῦν σύγχυσις στὸ τί ἀκριβῶς ἐννοοῦμε μὲ αὐτούς. Ἐσεῖς τί λέετε;

Θωμᾶς Ἡλιόπουλος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΤΕΡΕΖΑ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, *Οἱ ἀμείβοντες (ψαροκόκκαλο) καὶ τὸ εἶδῶλιο τοῦ Μουσείου Κυκλαδικῆς Τέχνης*

Ἡ κ. Τερέζα Μητσοπούλου ἔχει σπουδάσει Ἀρχαιολογία στὴν Ἀθήνα. Ἐργάσθηκε ὡς ξεναγὸς σὲ ἑπτὰ γλώσσες κι ἔχει ταξιδεύσει πολὺν στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικό. Εἶναι συγγραφέας μιᾶς σειρᾶς βιβλίων μὲ τὸν γενικὸ τίτλο: «Ἑλλάς-Κίνα, ἓνας Πολιτισμός» καὶ τῆς μονογραφίας: «Ἡ κοινὴ καταγωγὴ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Κινεζικῆς Γλώσσας.» Σὲ ὅλα τῆς τὰ βιβλία παραθέτει πλῆθος ἐντυπωσιακῶν φωτογραφιῶν, ποὺ ἔχει «τραβήξει» ἢ ἴδια στὰ ταξίδια τῆς, καὶ στὶς ὁποῖες παρουσιάζονται κοινὰ στοιχεῖα (ἀρχαιολογικὰ εὗρηματα, ἀρχιτεκτονική, ἔθιμα κ.λπ.) διαφόρων ἐποχῶν καὶ πολιτισμῶν τῆς Γῆς. Στὸ ἐν θέματι τελευταῖο βιβλίο τῆς ἀσχολεῖται εἰδικὰ μὲ τοὺς ἀμείβοντες (ψαροκόκκαλο ὡς διακοσμητικὸ στοιχεῖο), ὅπου παραθέτει φωτογραφίες ἀπὸ ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ κόσμου (Κυκλάδες, Κίνα, Ἀφρική, Ν. Ἀμερική).

Παρ' ὅλο ποὺ ἡ ὁμοιότητα μερικῶν παρατιθέμενων στοιχείων τῶν βιβλίων τῆς κ. Μητσοπούλου θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῇ ὡς συμπτωματικὴ, ἐν τούτοις ὠρισμένες φωτογραφίες εἶναι ἐντυπωσιακὲς κι ὁπωσδήποτε δεικνύουν σχέση κι ἀλληλεπίδραση μεταξὺ τῶν πολιτισμῶν. Τὸ συμπέρασμα ποὺ καταλήγει ὁμως ἡ συγγραφεύς, ἐξετάζοντας τὶς ὁμοιότητες τῶν ἀνὰ τὴν Ὑδρόγειο κοινῶν πολιτιστικῶν κι ἀρχαιολογικῶν

ΡΟΛΟΪ 24 (ΑΝΤΙ 12) ΩΡΩΝ

Ποιὸς θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ, γιατί τὰ ρολόγια εἶναι 12ωρα, γιατί γυρίζει ὁ ὠροδείκτης 2 φορές τὴν κάθε μέρα; Δὲν ὑπάρχει ἱκανὴ λογικὴ ἐξήγηση. Θὰ μπορούσε νὰ ἦταν 24ωρα, ὅπως κι ὁ ἥλιος γυρίζει κάθε 24 ὥρες τὴ γῆ. Εἶναι ἐντελῶς ἀνεξήγητο νὰ γυρίζουν δύο φορές τὴ μέρα.

Ἄς συνδυάσουμε τὸ ἀρχαῖο ἡλιακὸ ρολοῖ (σὰν αὐτὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Κήπου τῆς Ἀθήνας) μὲ τὸν μηχανισμό κοινὸρτζ καὶ τότε φτειάχνουμε ἓνα 24ωρο ρολοῖ, ποὺ ὁ ὠροδείκτης του τρέχει στὴ μισὴ ταχύτητα ἀπ' ὅ,τι τώρα. Τὸ ρολοῖ αὐτὸ δείχνει συνεχῶς τὸν ἥλιο, ἂν τὸ κοιτάμε πρὸς τὸ νότο. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ ρολόγια τοῖχου προφανῶς τοποθετοῦνται πρὸς νότο. 12 τὸ μεσημέρι πάνω, 12 τὸ βράδυ κάτω, 6 τὸ πρῶλ ἀριστερὰ (ἀνατολή) καὶ 6 τὸ ἀπόγευμα δεξιὰ (δύση). Τὸ κάτω ἡμισφαίριο τοῦ ρολοιοῦ μπορεῖ νὰ εἶναι πιδ σκούρο, καθὼς δείχνει τὴ νύχτα.

Καὶ τί χρησιμότητα ἔχει αὐτὸ τὸ ρολοῖ; Ἀπλῶς εἶναι τὸ φυσικὸ, φυσιολογικό,

εὐρημάτων, εἶναι. Ἐπειδὴ ὅλα μοιάζουν μεταξύ τους, ἀλλὰ μοιάζουν καὶ μὲ τὰ κινεζικά, τοῦτο συνεπάγεται, ὅτι ὁ πολιτισμὸς ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Κίνα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διαδόθηκε σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Τόσο σὲ ἀρκετὰ δημοσιεύματα στὸ «Δαυλὸ» μὲ πρῶτα τὰ τοῦ ἀείμνηστου Τσατσόμοιρου πρὸ δεκαπενταετίας ὅσο καὶ στὸ βιβλίο «Ἡ Τεχνολογία τῶν Θεῶν» (ἐκδόσεις «Δαυλός» 2003) ἔχουν καταδειχθῇ ἡ σχέση καὶ οἱ ὁμοιότητες τοῦ Ἑλληνικοῦ μὲ τὸν Κινεζικὸ Πολιτισμὸ (σὲ σύμβολα, θρησκεία, ἀλφάβητο κ.λπ.). Οὐδόλως ὅμως αὐτὸ μπορεῖ νὰ τεκμηριώσῃ τὴν ἄποψη, ὅτι τὰ πάντα ξεκίνησαν ἀπὸ τὴν Κίνα. Πεποίθησή μου εἶναι, ὅτι ἡ ὁμοιότητα τῶν ἀνὰ τὸν κόσμο εὐρημάτων ὀφείλεται στὴν προϋπαρξὴ ἐνὸς κοινοῦ παγκόσμιου προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ μὲ κέντρο τὸ Αἰγαῖο. Κάποια ἢ κάποιες μετεωρολογικὲς ἢ καὶ γεωλογικὲς καταστροφὲς ἐξαφάνισαν ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ πολιτισμοῦ, κυρίως ὅμως τὴν αἰγαιακὴ μητρόπολη. Ὅταν ὕστερα ἀπὸ χιλιάδες χρόνια οἱ Ἕλληνες ἄρχισαν νὰ ξανασυστήνουν τὸν πολιτισμὸ, πολλὰ πρὸ χιλιετιῶν ἐξαφανισμένα στοιχεῖα ἐπέστρεψαν, ἐκβαρβαρισμένα ὅμως («ἀπὸ βαρβάρων ἦκοντα» κατὰ τὸν Ἡρόδοτο). Ἔτσι προέκυψαν τὰ κοινὰ στοιχεῖα, ποὺ τονίζει στὴ μελέτῃ τῆς ἡ κ. Μητσοπούλου, ἄλλα πρὸ καὶ ἄλλα μετα-κατακλυσμαῖα. Μολονότι τὰ συμπεράσματα αὐτὰ τῆς κ. Μητσοπούλου δὲν εἶναι θεμελιωμένα, ἡ ἐντυπωσιακὴ τῆς προσπάθεια συλλογῆς, ἐπεξεργασίας καὶ ταξινομήσεως χιλιάδων φωτογραφιῶν καθιστοῦν τὸ ἔργο τῆς πολύτιμη πηγὴ ἱστορικῶν δεδομένων.

Ἰωάννης Λάζαρης

ΓΚΥ ΡΑΣΣΕ, Προσκυνητὴς στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα

«Δὲν μίλησα γιὰ τὸ Βυζάντιο, γιατί σὲ καμμιά περίπτωση δὲν εἶναι ἡ Ἑλλάδα, εἶναι μᾶλλον ἡ ἄρνηση τῆς Ἑλλάδας. Παρατηρήστε, ἀλήθεια, τὴν ὑπεριεραρχημένη βυζαντινὴ Αὐλὴ μὲ τοὺς χίλιους τίτλους, ποὺ μᾶς φαίνονται σὰν παιδιαρισματα, τὴ

πρακτικὸ ρολοί, ποὺ μᾶς ἐνώνει μὲ τὴ ζωὴ, μὲ τὸ στερέωμα, μὲ τὸ περιβάλλον, μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Εἶναι τόσο ἀπλὸ στὴν ἀνάγνωσή του.

Καὶ πῶς θὰ βλέπουμε τὰ λεπτά, τὰ τέταρτα; Ὅπως καὶ τώρα, ἀλλὰ μὲ ἓναν μικρότερο ἢ -καί- λεπτότερο δείκτη. Ὑπάρχει καὶ ὁ τρόπος νὰ ἔχῃ ὁ ὠροδείκτης στὴν ἄκρῃ του ἓναν μικρὸ μεγεθυντικὸ φακὸ καὶ νὰ δείχνῃ καὶ λεπτά.

Καὶ πῶς θὰ βλέπουμε τὰ δευτερόλεπτα; Ὅπως καὶ τώρα, μὲ λεπτὸ δευτερολεπτοδείκτη. Ὡστόσο μπορεῖ νὰ ἔχῃ σὲ ἓνα σημεῖο καὶ ψηφιακὴ πλήρῃ ἐνδειξὴ ὥρας. (Ὑπάρχουν βέβαια καὶ ἄλλες μικρὲς παραλλαγὲς τῆς βασικῆς ιδέας, ποὺ τὴν κάνουν περισσότερο ἐλκυστικὴ.)

Πῶς δὲν ὑπάρχει μέχρι τώρα τέτοιο ρολοί; Μᾶλλον δὲν ὑπάρχει, γιατί ἂν ὑπῆρχε, θὰ τὸ εἶχαμε ὅλοι λόγῳ τῆς χρησιμότητάς του. Ἐκτὸς καὶ ἂν τὸ ἔχουν σκεφτῇ οἱ ὠρολογιοβιομηχανίες καὶ σκέφτονται νὰ τὸ βγάλουν στὸ μέλλον, γιὰ νὰ τονώσουν τὴν ἀγορά. Ἀλλὰ ἂς μὴ μᾶς ἐκπλήσῃ, ἂν δὲν τὸ ἔχουν σκεφτῇ, ὅπως δὲν ἔχουν σκεφτῇ, γιατί στὰ ὑπάρχοντα ὁ λεπτοδείκτης εἶναι μεγαλύτερος ἀπ' τὸν

δυσκίνητη δημόσια διοίκηση με τὰ πλήθη τῶν ὑπαλλήλων, σὲ πλήρη ἀντίθεση πρὸς τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν εὐκαμψία τῆς διακυβέρνησης τῶν δημοκρατιῶν ἢ καὶ τῶν ἐλληνιστικῶν βασιλείων. Παρατηρήστε ὅλη αὐτὴ τὴν ἐπίδειξη, τὸν δεσποτισμὸ τῶν αὐτοκρατόρων, τὸν φανατισμὸ, ποὺ ἀποτελεῖ τὴ συνηθέστερη ἐκδήλωση σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας, τὴ διαμάχη τῶν εἰκονοκλαστῶν, ποὺ ἦταν μία παραφροσύνη ἀνάμεσα σὲ τόσες ἄλλες, ἐκείνη τὴ σκληρότητα, τὴν βαρβαρότητα, τὸ αἷμα ποὺ ρέει καὶ κηλιδώνει τὴν Ἱστορία τοῦ Βυζαντίου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἐκείνες τὶς μηχανορραφίες, τὶς ἐπαναστάσεις τοῦ παλατιοῦ, πάντοτε θηριώδεις καὶ φοβερές¹. Τίποτε ἄλλο δὲν ὑπάρχει, ποὺ νὰ ἔρχεται σὲ μεγαλύτερη ἀντίθεση πρὸς τὸ ἐλεύθερο καὶ φωτεινὸ πνεῦμα τῆς Ἀθήνας, ἀπὸ ὅσο ὅλα ὅσα προαναφέραμε. Συγκρίνετε αὐτὸν τὸν Παντοκράτορα Χριστό, τὸν τόσο τυπικὰ καὶ θλιβερὰ βυζαντινὸ, μετὰ τὰ κοῖλα, ὑπερμεγέθη μάτια, μαῦρα ὅπως ὁ θάνατος, μετὰ τὸ σκυθρωπὸ καὶ κάτωχρο πρόσωπο, συγκρίνετέ τον μετὰ ὅποιαδήποτε μορφὴ τοῦ Ἑρμῆ, τοῦ Ἀπόλλωνα ἢ τοῦ Διονύσου, ποὺ ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ ζωῆ, ὁμορφιά, ἰσορροπία καὶ ἁρμονία καὶ θὰ καταλάβετε τὴ μεγάλη ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὴν ἐλληνικὴ ἀπὸ τὴν βυζαντινὴ

- (1) Ἄν καὶ ἀνήκουν στὸν ἐκκολαπτόμενο βυζαντινισμό, δὲν μποροῦμε νὰ ἀποδώσουμε στὴν βυζαντινὴ γραμματεία οὔτε ἓναν ὠρισμένο ἀριθμὸ ποιητῶν τῆς Παλατινῆς Ἀνθολογίας οὔτε τὸν Νόννο τὸν Πανοπολίτη οὔτε τὸν Μουσαῖο (γιὰ νὰ μὴν ἀναφέρουμε παρὰ μόνον αὐτούς), διότι τὰ ἐπιγράμματα ἢ τὰ βραχύτατα ποιήματα τῶν πρώτων (τὰ ὅποια ἐξάλλου δὲν ἔχουν ἐξ ὀλοκλήρου χάσει τὴ γοητεία μιᾶς θνήσκουσας κοινωνίας, ποὺ παρ' ὅλα αὐτὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ σφύζει ἀπὸ ζωῆ), τὸ ποίημα-ποταμὸς τῶν Διονυσιακῶν καὶ τὸ ποίημα Ἡρώ καὶ Λεάνδρος συγκαταλέγονται στὰ προχριστιανικὰ ἔργα. Ἐξάλλου, ὁ ἐνθουσιασμός, ποὺ παρακίνησε τὸν Ρωμανὸ τὸν Μελωδό, δὲν μοῦ φαίνεται δικαιολογία ἰκανή, ὥστε νὰ παραβάλλεται πρὸς τὸν Πίνδαρο, ὅπως τόλμησαν νὰ ποῦν μερικοί(!), ἀλλὰ μάλλον πρὸς τὸν Λατίνου Προντέντιο ἢ ἔστω τὸν Συνέσιο.

ὠροδείκτη. Οἱ ἐπιστήμονες συχνὰ κάνουν λάθη.

Τί ἄλλο νόημα ἔχει αὐτὴ ἡ ἐφεύρεση;

Καθὼς ἡ Γῆ εἶναι στρογγυλὴ ἢ καλύτερα σφαιρικὴ, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς κοιτοῦν τὰ ρολόγια τους, ποὺ ὅλα δείχνουν τὸν ἥλιο. (Στὶς 12 τὸ μεσημέρι, ποὺ ἔχουμε ἐμεῖς τὸν ἥλιο «πάνω», ἡ Ἰνδονησία καὶ ἡ Αὐστραλία τὸν ἔχουν «κάτω» τὸν ἴδιο ἥλιο.)

6 δισεκατομμύρια ρολόγια (χώρια τοῦ τοίχου) δείχνουν ὅλα τὸ «θεό» ἥλιο, τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός. Νοιώθουν τὴν ἱερότητα τῆς ζωῆς, μὰ καὶ τὴ ματαιότητά της. Θέλουν δὲ θέλουν, ἐπικοινωνοῦν τὰ πνεύματά τους καὶ ἐνώνουν τὶς δυνάμεις τους. Ἀντὶ νὰ κυνηγοῦν τὸ χρῆμα, σταματοῦν νὰ τοὺς κυνηγᾷ ὁ χρόνος. Ἔτσι θὰ χειριστοῦν καὶ τὸ χρῆμα καλύτερα, ἂν πάψουν νὰ μετροῦν λάθος τὸ χρῶνο. Φαίνεται ὑπερβολικὴ μία τόση σημασία τοῦ φυσιολογικοῦ αὐτοῦ ρολοιοῦ, ἀλλὰ ἴσως νὰ εἶναι ἀπλῶς φυσικὴ καὶ λογικὴ.

Ἀντώνης Ἀντωνόπουλος

ψυχή. Είναι ο θρίαμβος της ζωής και του καθαρού λόγου απέναντι στον θρίαμβο του θανάτου και του ανατολίτικου μυστικισμού. Είναι η ψυχή ή ξαναμμένη από την όμορφη, την καλλιτεχνική δημιουργία, την αγάπη για ζωή, απέναντι σε μια φτωχή και αποστειρωμένη ψυχή, συντεθλιμμένη από μία θρησκεία του θανάτου και του πόνου, μια θρησκεία που περιφρονεί τον άνθρωπο, την φύση, τη ζωή και οτιδήποτε γήινο, όλα δηλαδή όσα κάνουν τη ζωή μας να αξίζει. Η Αθήνα είναι η άξεπέραστη κορωνίδα του πολιτισμού, με όλες τις αξίες που αυτός περιέχει, είναι ο θρίαμβος του κάλλους, ή κατ' έξοχην πατρίδα του τίμιου ανθρώπου, του «καλού κάγαθου». Το Βυζάντιο είναι ο θρίαμβος των βαρβαροτήτων της Ανατολής, ο θρίαμβος της πιο ανήθικης ιδέας που ταλαιπώρησε τον άνθρωπο, ότι δηλαδή η Γη είναι μία κοιλάδα δακρύων, ότι η αληθινή ζωή βρίσκεται σε έναν νεφελώδη και ύποθετο ουράνιο κόσμο και ότι η ζωή δεν είναι παρά μία προετοιμασία για το θάνατο.

» Η βυζαντινή λογοτεχνική παραγωγή είναι εν τούτοις εξαιρετικά φτωχή και απογοητευτική. Σε έναν Ηρόδοτο, σε έναν Θουκυδίδη, έναν Πολύβιο, οι μόνοι που έχει να αντιπαρατάξει το Βυζάντιο είναι ο Προκόπιος, ο Ψελλός και ο Φώτιος. Απέναντι στον Ισοκράτη και το Δημοσθένη, ο Νικηφόρος Γρηγοράς. Στον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη και τον Πλωτίνο, ο Δημήτριος Κυδωνιεύς ή ο Πλήθων. Στον Πλούταρχο, ο Μάρκος ο Διάκονος... Δεν τολμώ να αναφέρω τον Όμηρο, διότι ούτε η Αλεξιάς της Άννας Κομνηνής ούτε τα ποιήματα του Τζέτζη ή το έπος του Διγενή Ακρίτα μπορούν να παραβληθούν με τα όμηρικά έργα. Τα χάνει κανείς μπροστά σε τόσο ευντέλεια και ελαφρότητα. Επιπλέον παρατηρείται παντελής έλλειψη πρωτότυπης σκέψης² και ολοκληρωτική απουσία του θεάτρου και της μεγάλης «κοσμικής» ποιήσης. (...) Και παρά την τραγωδία της πολιορκίας και της πτώσης της βασιλεύουσας το 1453, δεν μπορούμε παρά να χαιρόμαστε γι' αυτήν, διότι ο θάνατος του Βυζαντίου προκάλεσε την όριστική αναγέννηση αυτού που ο Ιουστινιανός είχε ισχυρισθί ότι είχε για πάντα εξαλείψει με το κλείσιμο της Σχολής των Αθηνών, την όριστική αναγέννηση αυτού, που χυδαία και άδικα αποκαλείται «παγανισμός», και που εγώ το ονομάζω «καθάριο, φλογερό πάθος, ζωογόνο φλόγα της αθάνατης ψυχής της αρχαίας Ελλάδας».

Το ανωτέρω αποτελεί απόσπασμα από το θαυμάσιο έργο του Γκν Ρασσέ «Προσκυνητής στην Αρχαία Ελλάδα», που εκδόθηκε και σε ελληνική μετάφραση από τις εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Οιοδήποτε σχόλιο περιττεύει.

- (2) Αν εξαιρέσουμε τον Πλήθωνα, πλατωνιστή του 15ου μ.Χ αιώνα, που είναι ο μόνος Βυζαντινός, ο οποίος μπορεί να χαρακτηριστεί στοχαστής, δεν βλέπω παρά μόνο τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο, που υπήρξε αναμφίβολα μέγας ρήτορας, αλλά που η φιλοσοφική του σκέψη περιορίζεται στην ήθικη της κατήχησης.

Άγαύη

Από το επόμενο τεύχος Νοεμβρίου ο «Δαυλός» θα κυκλοφορή στην Αθήνα όπως πάντοτε την 1η κάθε μηνός και εκτός Αθηνών στις 28 κάθε μηνός.